

חייך חונד ה יכויל פיהרען חייך חונד ריענעס נחנרע, חונד דעס יעקב.
אֶתְכֶם וְהֵעֵלָה אֶתְכֶם מִדֶּהָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל-

דֶּהָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב:
 דחביח בעטוחר יוסף דיח קינדער ישראל: חונד טפראך: ווען בעדענקען ווירד

כֹּה וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פֶּקֶד
 דער חלזאחטיגע חייך, וחלזט חיהר היכויל פיהרען חיינע געבינע פֿון היער.

אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהֵעֵלְיָתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִצֵּה:
 ענדליך טטחרב יוסף חיס חלזער פֿון חונדערט חונד לעהן יחיהר, חון בחלזאחטירטע

כֹּה וַיִּמָּת יוֹסֵף בְּךְ־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וַיָּחַנְטוּ
 חיהר, חונד לעגטע (חיהר) חין חיינע נחדע חין מצרים.

אֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בְּאֶרְזוֹן בְּמִצְרַיִם:
 ח ז ק

סבוס פסקי דספר בראשית אלף וחמש מאות ושלשים וארבעה א"ך לך
 סימן. וחציו ועל חרבך תחיה. ופרשיותיו י"ב, זה שמי לעולם סימן. וסדרו
 מ"ג, גם בריך יהיה סימן. ופרקיו ג, יי חננו לך קוינו סימן. מגין הפתוחות
 שלשה וארבעים והסתומות שמונה וארבעים הכל
 תשעים ואחת פרשיות, צא אתה וכל העם אשר ברגליך סימן.

שמות הטעמים לפי סדר האשכנזים.

זִרְקָא סגול מְנַח רְבִיעַ פֶּזֶר תְּלִישָׁא גְדוּלָּה

קִדְמָא וְאִזְלָא תְּלִישָׁא קִטְנָה מְהִפֵּךְ פִּשְׁטָא

זִקָּה קִטְנָה זִקָּה גְדוּלָּה דְּרָגָא תְּבִיר מִרְכָּא

טִפְחָא אֶתְנַחֲתָא אִזְלָא גִרְשׁ גִּרְשִׁים יְתִיב

פְּסִיק שְׁשֻׁלַּת יֶרַח בֶּן יוֹמוֹ קִרְנֵי פֶרֶה
מִרְכָּא בְּפִילָה טִפְחָא מִתַּג מִקָּרִי סוּה פְּסוּק:

חוי' חיהרע טונד, דאס באזעצט וואס דיר לוגעפייגט. חונד נון! פערלוייהע דורך דיא אינוועטהנט

וְחַטֹּאתֵם כִּי־רָעָה גַּמְלוֹךְ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפָשַׁע

דער דיענער דעז גאטטענדיינענע פאטער. דא וויינטע יוסף חלונ וואס (וואס) טפערנאטען לו חיהס.

עֲבָדִי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיְבָרֶךְ יוֹסֵף בְּדִבְרָם אֵלָיו :

דאן גינגען חויך וויינע ברידער היין, פיעלען ניעדער פאר חיהס, חונד טפערנאטען:

יח וַיֵּלְכוּ גַם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ

וויר וואללען וויין דיר טקלנאטען. דא וואגטע לו חיהנען יוסף: ניכט

דַּגְנֵנוּ לָךְ לַעֲבָדִים : יט וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־

פירטעט, דען, עטווא חאטטאטט דען חאלאמאטאטען וואללעטע חויך וויין? ווען חיהר

תִּירָאוּ כִּי־תִתַּחַת אֱלֹהִים אֲנִי : כ וַיֹּאמְרוּ

געוואננען האבט געגען חויך באזעצט, דער חאלאמאטאטען האט עז בעדנאטען, לוס גוטען,

חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשַׁבָה לְטוֹבָה

דאמאטען געטעדהע וואס חן דיענעט טאג, חס לעבען לו ערהאלטען חויין גרחהטען פאלק.

לְמַעַן עֲשֶׂה בַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחְיֹת עַם־רַב :

נון ניכט: פירטעט, חויך ווערדע פערפאלעגען חויך,

כא וְעַתָּה אֶל־תִּירָאוּ אֲנִי אֶכְלָל אֶתְכֶם

חוי' חיהרע יונגען קינדער. וואס טרחהטעטע ער וואס חונד רעדעטע לו חיהרעס הערלען.

וְאֶת־טַפְכֶּם וַיִּנָּחֶם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל־לֶבָם :

עז וואהנאטע (פערנער) יוסף חויין מצרים, ער חונד דאס וואס וויינע: פאטער.

כב וַיָּשָׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵיתוֹ אָבִיו

חונד עז לעבטע יוסף האנדערט חונד לעהן יחיהר. עז וואה

וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים : מפטיר כו וַיִּרְאֵהוּ

יוסף פאלן אפרים קינדער חויס דריטטען גליעדע; חויך דיא קינדער מכיר:

יֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מְכִיר

וואהן דעז כינשה, וואורדען געבאדען חויין דען קניען יוסף (1). דאן וואגטע

בֶּן־מְנַשֶּׁה יָלְדוּ עַל־בְּרָכֵי יוֹסֵף : כז וַיֹּאמֶר

יוסף לו וויינען ברידערן: חויך טטערבע, חאבער דער חאלאמאטאטען ווירד בעדענקען

יֹסֵף אֶל־אֶחָיו אָנֹכִי מֵת וְאֱלֹהִים פָּקֹד וּפְקֹד

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

וַיֹּשֶׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֵבֶל בְּגֵרֵי הָאֲמֹר

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

וַיֹּאמְרוּ אֲבֵל־כָּבֶד זֶה לַמִּצְרִים עַל־כֵּן קָרָא

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

שָׁמָּה אֵבֶל מִצְרִים אֲשֶׁר בָּעֵבֶר הִירְדּוֹ: יֵב וַיַּעֲשׂוּ

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

בָּנָיו לָדוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוּם: יֵב וַיִּשְׁאוּ אֹתוֹ בָּנָיו

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

אֶרְצָה כְּנַעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּמַעְרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

אֲשֶׁר קָנָה אֲבֹרָהֶם אֶת־הַשְּׂדֵה לְאַחֲזַת קָבֶר

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

מֵאֵת עֶפְרָן רֵחָתִי עַל־פְּנֵי מִמְרָא: יֵב וַיִּשְׁבּ

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

יוֹסֵף מִצְרַיִם הוּא וְאָחָיו וְכָל־הָעֲלִיּוֹת

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

אֹתוֹ לְקַבֵּר אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי קָבְרוֹ אֶת־אָבִיו:

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

טו וַיִּרְאוּ אֶת־יֹסֵף כִּי־מֵת אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

לָנוּ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב יָשִׁיב לָנוּ אֶת־כָּל־

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ: טו וַיַּצִּיף אֶל־יֹסֵף

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר: יֵב כֹּה

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

רַת אָמְרוּ לְיוֹסֵף אֲנֵנָה שָׂא נָא פֶשַׁע אֲחִיךָ

דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט, דיין חיינו וזהו הכבוד שיש לנו, דעה כנעני, דיין טרויער בייז גרין האט,

פרעה: חונד ספרחך: ווען דאך חיד פאנדע געוואקענהייט חין חיערן חוהען,

פֶּרְעָה לֵאמֹר אִם־נָא מִצָּאֲתִי חַן בְּעֵינֶיכֶם

רעדעט דאך פאר דען מהרען פרעה: חו' ספרעכעט, איין פאטער האבע איך בעטווארען

דִּבְרוּ־נָא בְּאָזְנִי פֶּרְעָה לֵאמֹר: הֵ אָבִי הַשְּׁבִיעֲנִי

חונד געוואקט: וועהע! איך טטערבע; חין איינעס בעגראכניווע, וועלכע איך געקויפט

לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר פָּרִיתִי

ויר, חין חונדע כנען, דארט בעגראכע איך; חונד חון א חאטע חיד הינויל ליעהען דאך

לִי בְּאֶרֶץ כְּנָעַן שָׁמָּה תִּקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֵפְלֶה־נָּא

חונד בעגראכען איינען פאטער, חונד וויעדער לוריקקעהרען. דא חאטע פרעה:

וְאֶקְבְּרָה אֶת־אָבִי וְאֲשׁוּבָה: וַיֹּאמֶר פֶּרְעָה

געוועהינויל חו' בעגראכע דיינען פאטער, וויא ער דיד בעטווארען דאס. דא גינג הינויל

עָלָה וַיִּקְבֹּר אֶת־אָבִיו בְּאֶשֶׁר הַשְּׁבִיעָה: וַיַּעַל

יוסף, לו בעגראכען ויינען פאטער, חונד עו לאגען הינויל איט חיהס חללע דיענער

יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו וַיַּעַל אֹתוֹ בְּלִעְבָּדִי

פרעה, דא חאטעוועטען ויינען הוינען חונד חללע חאטעוועטען דעו חונדען מצרים,

פֶּרְעָה זָקֵנִי בִּירוֹ וְכָל זָקֵנֵי אֶרֶץ־מִצְרַיִם:

חונד דא: גאנלע הויט יוסף, חונד ויינע ברעדער חונד דא: הויט ויינע פאטער; חונד

וְכָל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו רָק

חיהרע יונגען קינדער, חיהר קלוינע פיעה חו' חיהר רינד פיעה ליעסן ויח לוריק חיס חונדע גשון.

טָפֶם וַצִּאֲנֵם וּבָקְרָם עֲזֹבֵי בְּאֶרֶץ גִּשְׁן:

עו לאגען הינויל איט חיהס חו' וואגען חו' רייטער, חונד עו ווארד דא: חונדען

ט וַיַּעַל עִמּוֹ גַם־רֶכֶב גַּם פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה

ועהר טאמרק. חו' ויח קאמען חו' גרן האמד, וועלכע חו' דער וייטע

בְּבֹד מָאד: וַיָּבֹאוּ עַד־גִּזְרֵן הָאֲטֹד אֲשֶׁר בְּעֶבֶר

דעו ירדן: (ליגט), טטיאטען ויח חו', דארט איינע קלאגעוועהר גראטע חו' ועהר טווערע

הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפַּד גָּדוֹל וְכָבֵד מָאד

חונד ער טטעללעטע חו' פיר ויינען פאטער איינע טרויער פאן ויעבען טאגען. חו' דא: ויח

וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אָבֶל שִׁבְעַת יָמִים: וַיֵּרָא

חין דעס פֿענרע דעו עפרון דעו חתיתען. חין דער הָהֵלֶע, וועלכע חין דעס פֿענרע

בְּשֹׁדָה עֶפְרוֹן הַחֵתִי : **לְבַמַּעֲרָה אֲשֶׁר בְּשֹׁדָה**

מכפלה (חוט), דאז: פֿאר: ממרא (אעגט) חין אַנדע כנען,

הַמִּכְפֵּלָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִמְרָא בְּאַרְץ כְּנַעַן

וועלכע געקויפט האט אברהם, דאז: פֿעלד (נעמליך), פֿען דעס עפרון, דעס חתיתען

אֲשֶׁר קָנָה אֲבֹרָהִם אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרוֹן הַחֵתִי

לוי ערבבער חבנים. דאז: האט אמן בעגר חבנען אברהם חונד

לְאַחֲזֵת קֶבֶר : **לֹא שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־אֲבֹרָהִם וְאֵת**

שרה ויינע פֿרוי, דאז: האט אמן בעגר חבנען יצחק חונד רבקה

שָׂרָה אִשְׁתּוֹ שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֵת רַבְקָה

ווינע פֿרוי, חונד דאז: האט אמן בעגר חבנען לאה חין חנקין

אִשְׁתּוֹ וְשָׁמָּה קָבְרָתִי אֶת־לֵאָה : **לִּב מִקְנָה**

(חוט) דאז: פֿעלד חונד דאז: האט, וועלכע דאז: (חוט) פֿען דעס קינדערן חת.

וְהַשָּׂדֶה וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר־בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת :

חאז: פֿען אַנדעט האטטע יעקב לוי בעפֿעהלען ווינען אַהנען, נאָהס ער היינ

לִּב וַיְכַל יַעֲקֹב לָצֹנֹת אֶת־בָּנָיו וַיֵּאסֶף

ווינע פֿיסע חינו בעטט חו' פֿערטיעד, חו' וואָרד חיינגעטהאן לוי ווינען איטגענאָוען.

רַגְלָיו אֶל־הַמַּטָּה וַיָּגֹעַ וַיֵּאסֶף אֶל־עַמּוּיוֹ :

דאז: פֿיען יוסף חוין דאז: חאנגעניכט ווינען פֿאטער, ווינען איבער חיהן,

נָח וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל־פְּנֵי אָבִיו וַיִּבְכֶּה עָלָיו

חו' קיסטע חיהן, דאז: בעפֿעהלען יוסף ווינען דיענערן, דען חרלטען,

וַיִּשְׁקְלוּ : וַיֵּצֵא יוֹסֵף אֶת־עַבְדָּיו אֶת־הַרְפָּאִים

לוי באַזאָוירען ווינען פֿאטער, חו' עו באַזאָוירטען דיא חרלטען דען ישראל.

לְחַנֹּט אֶת־אָבִיו וַיַּחַנְטוּ הַרְפָּאִים אֶת־יִשְׂרָאֵל :

עו פֿערקוינגען דאז: פֿיערליך טאָגע, דען זאָ וינד פֿען אַהנען דיא טאָגע

וַיִּמְלְאוּ־לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵן יִמְלְאוּ יְמֵי

דער חיינגעטהאירטען, חונד עו בעוויינטען חיהן דיא מצרים ויעבליך טאָגע.

וְהַחַנְטִים וַיִּכְּבוּ אֹתוֹ מִצָּרִים שְׁבַע־יָמִים :

חאז: פֿערקויבער וואָרען דיא טאָגע ווינען בעוויינטען, רעדעטע יוסף איט דען הויז ווייטען

וַיַּעֲבְרוּ יְמֵי כְּבִירָתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל־בְּיֹת

דיח פֿײַן טיטלען (1). זוכער ען בלייבט חין פֿענטיגקייט ויין בלוגען, חו' געלענק

בְּעָלֵי חַצִּים : כִּד וְתֵשֶׁב בְּאֶתֶר קִשְׁלוֹ וַיִּפְּזוּ

זינד דיח מראש וינר האנדע דורך דיח אהלכט דעו אהלכטיגן (גהטטעו) יעקב'ס, פֿון דאזער

זִרְעֵי יָדָיו מִיְדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם

(ביט דאז) חין הירט דעו טטאמאט ישראל. פֿון דעס גהטט דייעו פֿהטערן,

רָעִיָּה אֲבִן יִשְׂרָאֵל : כִּה מֵאֵל אָבִיָּה

דעו דיר העלפֿען ווירד, חונד דעס חללגעוואלטיגן, דער דיק ועגנען ווירד, ועגנען

וַיַּעֲזֹרֶךָ וְאֵת שְׂדֵי וַיְבָרְכֶךָ בְּרֶכֶת

דעוהאמאט פֿון חבֿען, ועגנען דער טיעפֿע, דיח דאז (יעגט חונטען, ועגנען

שָׁמַיִם מֵעַל בְּרֶכֶת תְּהוֹם רִבְצָת תַּחַת בְּרֶכֶת

דער ברקטע חונד דעו אהטטערן ייבעו. דיח ועגנען דייעו פֿהטערן איבערטטיגן

שָׁדִים וְרָחִם : כִּו בְּרֶכֶת אָבִיָּה גִבְרוֹ

דיח ועגנען איינער ערלייגער, ביח חן דיח גרענלע עוויגער היגען; זיח ווערדען ויין

עַל-בְּרֶכֶת הַזֵּרִי עַד-תָּאוֹת גְּבַעַת עוֹלָם תְּהִיִּין

חוי' דעס הויפטע יוסף'ס, חוי' חוי' דעס טייטען דעו געקראנטען וייער ברידער.

לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקֶדֶד בְּנֵי אָחִיו : פֿ שִׁי

בנימן, חויט חין וואלן, חין רייטענדער, דעו אהרגענו פֿערלעהרט ער דען רויב,

כִּו בְּנִימִין זֶאֵב יִטְרֹף בֶּבֶקֶר יֹאכֵל עַד

חו' דעו חבֿענדו טהיילט ער חוי' דיח בייטע. חללע דייעו (זינד) דיח טטאמאט

וְלַעֲרֹב יִחַלֵּק שָׁלָל : כִּח כָּל-אֱלֹהִי שְׁבִטֵי

ישראל; חוואלן, חונד דייעו (חויט), וואז גערעדעט לו חיהנען חיהר פֿהטער,

יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר-דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם

חונד (חויט) ער געוועגנעט האט זיח, יעדען וויח נאך ויינעסן ועגנען (2) ועגנעטע ער זיח.

וַיְבָרֶךְ אֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרָכְתּוֹ בֵּרַךְ אֹתָם :

דאן בעפֿהלן ער חיהנען, חונד טפרחך לו חיהנען: חיד ווערדע חייגעטהן לו

כֵּט וַיֵּצֵו אֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נֹאסֵף אֵל-

איינען איטגענען, בעגרובט איך לו איינען פֿהטערן, חין דערהאדלע, וועלכע חויט

עִמִּי קָבְרוּ אֹתִי אֶל-אֲבֹתִי אֶרְמָעִיָּה אֲשֶׁר

עמ' קברו אתי אל-אבותי ארמעי' אשר

(1) ווארטליך הייטט ען: דיח העררן דער פֿיילע. (2) בעטטימאט: וואר.

זבולן, חס חושער דער אעערע ווירד ער ווהנען; ער ועלבוט חס החשען דער טישע, ע

יג זבולן לחוף ימים ישכן והוא לחוף אנחת

אוי וינע וייטע (ריכט) חן צידון, וירכתו על צידו:

פ

יששכר, חין ענען פון געבין, ווהנערט לוויטען, דען גרענען.
יד יששכר חמר גרם רבץ בין המשתים:
ער ווהנע דעם רוהע וויא ווהנענעהס! חוה, דעם ווהנע, וויא, ווינעבליק!

טו וירא מנחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה

דעם נייגטע ער דין ויינע טולטער, לוס טרעגער, אוי ווהרד לוס טרעבוס דיענוטבאר.

ויט שכמו לסכל ויהי למסעבד: ס טו דין

ווירד ריכטען ויין פון חן, וויא ווינער דער טטמאס ישראל:

ידיו עמו באחד שבטי ישראל: יי יהידיו

אוינע טולטער חס וועג, אוינע חטטער חויל דעם טטיגע, וועלכע בייסט דיא פערע

נחש עלידרה שפיון עליארח הנשה עקבי

דעם פערדען, דעם הינפאלט דער רייטער ריקלינג.

סוס ויפל רכבו אחור: יח לישועתה

החשען חן, עוויגער! — גר, גערדענע ווערען חיהן דרענגען.

קויתי יהוה: ס חמישי יט גד גדור יגורנו

ער חבער ווירד חיינדרענגען (חויל חיהרע) פערע (1).

והוא יגד עקב: ס כ מאשר שמנה

(חייט) ויינע טפיוע, אוי ער גיבט ווהנע ווהנענעהס דעם קלינג.

לחמו והוא יתן מעדני מלך: ס כא נפתלי

חייט ווינע הינדין ווינע פליכטיגע, ער ברינגט פארטרעפליכע רעדען (2).

אילה שלחה הנותן אמרי שפר: ס כב בן

פארשטלווייג חייט יוסף, יונגער פארשטלווייג חס ווהנע ווהנענעהס; טפראסלינגע

פרת יוסף בן פרת עליעין בנורת

שרייטען חייטע דעם אויער, וויא ערביטטערטען חיהן, וויא חנקטען, וויא חמטען חיהן.

צעדה עלישור: כג וימררהו ורכו וישטמהו

(1) דעם דיא פליכטיגען פערפוןגען. (2) נחך חיינען חייט אילה וויא אילה חייטע

אוי אמרי פון אמיר וויפפען, דעם ווהרע דיא חייבערעטלונג:

נפתלי חייט ווינע האנגעטערעקטע חייטע, וועלכע טאנע

חין חיהרען רחטה ניכט קאממע איינע זעענע! חין חיהרע פערזאמלונג ניכט

בסדרם אל-תבא נפשי בקהלם אל-

ווערדע פערזאמלונג איינע עהרע! דען חין חיהרעס נאָרן ערשטלונגן ויז דען חין

תהר כבדי כי באפם הרגו איש

חין חיהרעס אוטהוילונגן (אָהמטען ויז דען חין) פערשטלונג ויז חיהר נאָרן

וכרצנם עקרו-שור: ארור אפם

דח ער געוואלטיג; חונד חיהר גרויס, דח הערט ער חוט; פערטהיילען ווילנאיד ויז

כי עז ועברתם כי קשתה אהלכם

חין יעקב, חונד ויז לערסטרייען חין ישראל

ביעלב ואפיצם בישראל:

יהודה! דוח חבער, דיק פרייען דיינע ברידער, דיינע הנד (חוט) חס נאָקען

ח ידודה אתה יודיה אחיה ידה בערה

דיינער פיינדע: עז נייגען ויך פֿאַר דיך ויז וואָהנע דיינע פֿאַטער. חין יונגער (חוט)

איביה ושתחיו לה בני אביה: ט גור אריה

(חוט) יהודה; פֿאַר רויבע, חין וואָהן! ערהעכט דוח דיק, ער קניעט היין

ידודה מטרה בני עליה ברע

לעגערט ויך ויז (חוט) חדער (חוט) ווער ווירד חיהן אויפֿרעגן? כיע וויינע

רבץ באריה וכלביא מי יקימנו: לא-יסור

דער לעפֿטער פֿאַן יהודה, נאָך דער געזעלגער חוט דער מיטטע ווייזר גאָפֿען (גער 1) ביו

שבט מיהודה ומחלק מבין רגליו עד

דח סער 2) קאממע נאָך שילה חו' לו חיהס דוח פֿערזאמלונג דער פֿאַלקער. ער בינדעט,

בייבא שילה ולו יקהת עמים: יא אסרי

חין דען וויינטאָק ויין פֿיללען, חו' חן דיך רעבע דח יונגע וויינער עוועלין; ער וואָסט

רגליו עירה ולשרקה בני אתנו כבם

חין ויין ויין קלייד, חו' חיס בלוטע דער טרויבען ויין געוואנד. רחטהליך

בניו לבשו וכדם-ענבים סותח: יח חבלי-י

דיח חויגען פֿאַר ויין, חו' ווייס דיח לואָהנע פֿאַן אילך.

עינים מיון ולבן-שנים מחלב: פ עירו קרי: *סימו קרי.

(1) רגלים, הייסען דיח נאָפֿען (גער 1) ויז כל העם אשר ברגליך (פֿמות י"ח ח)
לרגל המלאכה (בראשית ל"ג י"ד). (2) יהודה נאָמליך.

בין אויף דיעזען טאג, דער ענגעל, דער ערלעזער היט איד פֿון חלוצים איבער,

עַד-הַיּוֹם הַזֶּה : טו הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל אֱתִי מִכָּל-רָע

ער ועגנע, דיין קנחבען, דאס גענאנגט ווערדע דורך זיין איין נאמע או' דער נאמע

יְבָרֵךְ אֶת־הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וַיִּשֶׁם

וַיִּנָּעַר פֶּתָח־טַעַר, אֲבִרְהָם אֹחִי יִצְחָק, אֹחִי יִיזָא (וַיֵּךְ אֶעֱהָרֶעֶן 1) מִן אֶעֱנָנָה חַיִּים {מְחַדָּע.

אֶנְתִּי אֲבִרְהֶם וְיִצְחָק וְיִדְגָּל לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

חַוֵּי וְחַוָּה יוֹסֵף, דָּחַם לְעַגְעָן וּמִחְלָצַט וַיֵּין שְׁחָטָהּ וַיִּינַע רַעֲבָטָה הַחֲדָד חוּלִי

וַיֵּרָא יוֹסֵף כִּי־יֵשִׁית אָבִיו יְדִימִינוֹ עַל־

דָּחוּ הוּיפֶט אֶפְרַיִם, דָּחַ אִיסְכֵּיעַל עַד חֵן וַיִּנְעַן חוּיָגֶען, חוּ עַר אֹנְטֶערֶטִיטֶלֶטֶע

רֹאשׁ אֶפְרַיִם : וַיֵּרַע בְּעֵינָיו וַיִּתְמַךְ

ד"ה הנכד וייכעו פֿאַטער, אַבלקווענדען ~~אָף זיך~~ פֿון דעם הויפטע אפרים'!

יִדְּאָבְיוֹ לְהַסִּיר אֶתָּה מֵעַל דָּאֲש־אֶפְרַיִם

חזון דתו הויפט מנשה: (הין). דא דאבויא טפראך יוסף לו זיינעם פאטער: ניצט

עֲלֵה אִשׁ מִנִּשָּׂה : יִסְ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו לֵאמֹר

חיות, איין פֿחטער! דען דיעזער (איזט) דער ערשטגעבן־רנע; (עגע דיינע רעכטע חוין)

בן אבִי פִי־יְהוָה הַבְּכוֹר שֵׁם יְמִינָךְ עַל־

וְיִין הַיָּסֵט. אֲבָעַר דִּיעַם פֿער ווייגערטע ויין פֿאַטער או' טפּראַך : איך ווייס, איין זאָהן,

רֹאשׁוֹן : יט וַיִּמְצְאוּ : מִבְּנוֹ וַיֹּאמֶר יְדַעְתִּי בְּנִי

אֵיךְ וַיִּיטַע עֵץ, עַר וַיִּירֶד וַעֲרַדְעַן לוֹ חַיִּנְעַם סְחָלְקַע, חוֹל אֲוִיךְ עַר וַיִּירֶד גְּרָחַם יִיין;

יִזְעַתִּי בַּסֶּדֶה וְהָיָה לָעַם וְגַם־הָיָה יִגְדֹּל

חֲבֵר וַיֵּין בְּרוּדָעַר דַּעַר קִלְיָנֵעֶרֶע ווִירֵד גִּרְחָסֶעַר וַיֵּין חֵלֵז עַר, אֹכֵד וַיֵּין זַחֲמֵעַן ווִירֵד וַיֵּין

וְאֵלֶם אָחִיו הֶקְטָן יִגְדֵּל מִמֶּנּוּ וְזָרְעוֹ יִהְיֶה

חיינו פיליפ פון פאקערן. ער זעגנעטע זיין זון דיעזעס טאגט, זון טערמין :

מֶלֶךְ אֱדֻגִּיִּם : כ וַיִּכְרַכֶּם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר

אײט דיר ווירד ועגנען (דײַן פֿאַן) ישראל
טערעצער: ע: אַחצײַע דיר

בְּךָ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְשׁוּעָה

גָּחַטט ווײַז אפרים אונד ווײַז מנשה! ער זעטלטע (ח;ה) אפרים

אֱלֹהִים בְּאִפְרָיִם וּבְמִנְשֶׁה וַיֵּשֶׁב אֶת־אֶפְרָיִם

*שלישי *מלא ו'.

(ויכד) ויח, וועלכע געגעבען איר גחטט היער. דאס טפלה'ך יעקב: פיהרעניח דאך

הֵם אֲשֶׁר־נָתַן לִי אֱלֹהִים בְּזֶה וַיֹּאמֶר קָח־נָא

לואיר, דאס חיד ויח זעגנע. דיין חויגען ישראל: ווערען טטואסל פאר חלסער,

אֵלַי וְאֶבְרַכֶּם: שְׁנֵי יְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוֹ מִזֶּקֶן

ניכט קעננטע ער (גוט) זעהען, דאס ברח'כטע נח'הער (יוסף) ויח לו חיהס, ער קיסטע ויח

לֹא יוּכַל לִרְאוֹת וַיָּגֶשׁ אַתֶּם אֵלָיו וַיִּשָּׁק לָהֶם

ח' חווא'ראטע ויח. ער טפרח'ך ישראל לו יוסף: לו זעהען

וַיַּחֲבֹק לָהֶם: יח וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף רְאֵה

דיין ח'געוויכט ניכט דא'כטע חיד, חונד כון זייגטע איר גחטט חיד

פָּנֶיךָ לֹא פָלַלְתִּי וְהִנֵּה הִרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם

דיינע נח'קאממען. דאס פיהרטע יוסף ויח הערוי: פאן זיינען קניען

אֶת־זִרְעֶךָ: יח וַיֹּצֵא יוֹסֵף אֶתֶּם מֵעַם בְּרַכְיוֹ

חונד ביקטע זיך פאר חיהס לור ערדע. דאס נח'הס יוסף

וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפְיוֹ אֶרְצָה: יח וַיִּקַּח יוֹסֵף אֶת־

ביידע, דען אפרים חין זיינער רעכטען, פאן דער וינקען ישראל

שְׁנֵיהֶם אֶת־אֶפְרַיִם בְּיָמֵינוּ מִשְׁמָאל יִשְׂרָאֵל

חונד דען מנשה חין זיינער וינקען, פאן דער רעכטען ישראל

וְאֶת־מְנַשֶּׁה בְּשֵׁם אֱלֹהֵי מִיָּמָיו יִשְׂרָאֵל

חונד נח'הערטע (ויח) לו חיהס. ער טטרעקטע ח'בער ישראל זיינער רעכטע חונד

וַיָּגֶשׁ אֵלָיו: יח וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת־יָמֵינוּ

חונד זעגטע ויח חויל דאס הויפט אפרים'ג, ח'בוואה'ל ער דער זיינער (ח'הר) ח'בער

וַיִּשֶׁתַּעַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהָיָה הַצֵּעִיר וְאֶת־

זיינער וינקען חויל דאס הויפט מנשה: ער זעגטע אים בעד'ח'כט (ח'ה) זיינער ח'הרע

שֵׁם אֱלֹהֵי עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שֹׁכֵל אֶת־יָדָיו

ווען חויל מנשה דער ערזט'געב'ארעכע (ח'הר). ער זעגטע דען יוסף ח' טפרח'ך

בִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר: טו וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר

דער ח'זאמ'כטיגע, וואו געוואנדעלט זינד זיינער פא'טער פאר חיהס, אברהם

הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְכִּי אֲבֹתִי לְפָנָיו אֶבְרָהָם

חונד יצחק, דער ח'זאמ'כטיגע, דער געווינדעט האט אים, זייט דעס חיד בין

וַיִּצְחָק הָאֱלֹהִים הָרַעָה אֹתִי מֵעוֹדִי

דיין ויפדו יוסף קחאטט לו דיר, דח מחכטע זיך טטחרק ישראל, חונד זעטלטע זיך חויל
בְּנֵה יוֹסֵף בֵּן אֱלִיָּהוּ וַיִּתְחַזֵּק יִשְׂרָאֵל וַיָּשָׁב עַל-
 דחו בעטט. חונד עז טפרחך יעקב לו יוסף: גחטט, דער חללעווחלטיגע,

הַמִּטָּה : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל יוֹסֵף אֵל שְׁנֵי
 ערטיג איר חוין לח, חיס לחנדע כנען חונד זעגנעטע איד.

נִרְאֶה-אֵלַי בְּלוּז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבָרֶךְ אֹתִי :
 חונד טפרחך לו איר: ויעהע חזק מחכע דיק פרוכטבחר, פערעהרע דיק, מחכע דיק

וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲנִי מִפָּרֶךְ וְהָרְבִיתְךָ וְנָתַתִּיךָ
 לחיינער פערעהווחלונג פחלוקער, חונד געבע דינען לחנד דינעס וחמען

לְקַהֵּל עַמִּים וְנָתַתִּי אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזִרְעֶךָ
 נחך דיר, (חלל) חייגעכטהוס חויל עוויג. חונד כון דינע לוויח ומהנע,

אַחֲרֶיךָ אֶחֻזַּת עוֹלָם : וְעַתָּה שְׁנֵי-בָנֶיךָ
 דוח געבחרען ווחרדען דיר חיס לחנדע מצרים בעפחר חזק געקחמען לו דיר

הַנִּלְדִּים לָךְ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד-בְּאֵי אֱלִיָּהוּ
 נחך מצרים, איר וחללען זיח געהחרען; אפרים חונד מנשה וויח ראובן חונד שמעון,

מִצְרַיִם לִיהֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה בְּרֹאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן
 וחללען זיח ויין איר, דינע ערלייגטען חבער, דוח דוח ווירוס געלייגט החבען נחך איהנען

וְהַיְיֹדֵלִי : וּמִזִּלְדָתָךְ אֲשֶׁר-זָלְדָת אַחֲרֵיהֶם
 דיר וחללען זיח געהחרען, נחך דעס כחמען איהרער ברידער וחללען זיח בענחכנט ווחרדען,

לָךְ יִהְיוּ עַל שֵׁם אֶחֻיָּהֶם יִקְרָאוּ
 חוין איהרעס ערבטהיילע. חונד חזק, חלל חזק קחט פחן פדון, טטחרב איר רחל

בְּנִחְלָתָם : וְאֲנִי בְּבֹאִי מִפָּדוֹן מִתָּה עָלֶיךָ רַחֵל
 חיס לחנדע כנען חויל דעס וועגע, חלל נחך חיינע טטרעקע לחנדען (וחר) לו קחמען

בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדָרֶךְ בְּעוֹד בְּכֶרֶת-אֶרֶץ לְבָא
 נחך אפרת, חזק בעגרוב זיח דחרט חויל דעס וועגע (נחך) אפרת, דינע חייט

אֶפְרַתָּה וְאֶקְבְּרָהּ שָׁם בְּדָרֶךְ אֶפְרַת הַיּוֹם
 בית לחם. חלל דח ומה ישראל דיח ומהנע יוסף:

בֵּית לָחֶם : וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-בְּנֵי יוֹסֵף
 טפרחך ער: ווער וינד דינע? דח וחגטע יוסף לו ויינעס פחטער: חיינע ומהנע

וַיֹּאמֶר מִי-אֵלֶּה : ט וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אֶחָיו בְּנֵי
 13*

ישראל חיסלונדע מצרים, חין דער לונדטמחט גשן, ויח ערלונגטען חייגענטהוק

יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גִּשְׁן וַיֵּאָחֲזוּ

דערין, ווהרען פרוכטבאר לונד פֿעראעהרטען זיך זעהר. עו לעבטע יעקב חיסלונדע

כֹּה וַיִּפְּרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד׃ * סדר ויחי כח ויחי יעקב בְּאֶרֶץ

מצרים ייעבלעהן, לונדע, חונד עו ווהרען דיא טאגע יעקב'ס, דיא יאהרע

מִצְרַיִם שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יְמֵי יַעֲקֹב שְׁנֵי

זיינען לעבענ: הונדערט חונד זייענען חונד פֿיערלויף יאהרע.

חֲזִיוֹ שִׁבְעַת שָׁנִים וָאַרְבַּעִים וּמֵאֹת שָׁנָה׃

חזיון נון הערמאן נחעהעטען דיא טאגע ישראל'ס לוס טטערבען, דא ריען ער זיינען זעהן

כֹּה וַיִּקְרָבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנוֹ

יוסף חונד זאגטע לו איהם: ווען איך דאך פֿאנדע געוואנגענהייט חין דיינען חויגען,

לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־נָא מִצָּאתִי הֵן בְּעֵינַיִךְ

לעגע דאך דיינע האנד חונטער זיינע היפטע, חונד ערוויינע איר דיא גיטע

שֵׁים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד

חונד טרייע, ניכט דאך בעגראבע איך חין מצרים. ווען איך איך לעגע לו

וְאַמַּת אֶל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם׃ ל וְשָׁכַבְתִּי עִם־

זיינ פֿאטער (1), טראגע איך וועג חוץ מצרים, חו' בעגראבע איך חין איהרעס בעגראבעניס.

אֲבֹתִי וְנִשְׁאֲתָנִי מִמִּצְרַיִם וְקִבַּרְתָּנִי בְּקִבְרָתָם

חונד ער טפרמאך: איך ווילן האנדעלן נאך דיינען ווהרטען. ער חבער זאגטע: טווארע איר,

וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה כְּדִבְרְךָ׃ ל וַיֹּאמֶר הַשִּׁבְעָה לִּי

דא טוואר ער איהם. חו' עו ביקטע זיך ישראל געגען דיא קאפֿפֿעזייטע דעו בעטטען.

וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּשְׁתָּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמָּטָה׃ פ

עו ווהר נאך דיענען בעגעבענהייטען, דא זאגטע חוין דעס יוסף:

מֵת הָיָה אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף

זיעהע, דין פֿאטער חייט קראנק, דא נחיהס ער זיינע ביידען זעהנע איט זיך, דען

הִנֵּה אָבִיךָ חָלָה וַיִּקָּח אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת־

מנשה חונד דען יס. חוין בעריכטעטע דעס יעקב חונד טפרמאך: זיעהע,

מִנְשָׁה וְאֶת־אֶפְרַיִם׃ ז וַיִּגַּד לִי עַקֵּב וַיֹּאמֶר הִנֵּה

דען געביעטען מצרים בין לוס (מנדערן) ענדע. נור דען ערדרייך דער פריעוטרער

גבול-מצרים ועד-קנזהו: כן רק אדמת הכהנים

ניצט קויפטער, דען חיינ בעטטיאטען דען פריעוטרער פון פריעה,

לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה

ויערלעטרען חזון חיהר בעטטיאטען, וועלען געגעבען חיהנען פריעה, דערוס

ואנלו את-חקם אשר נתן להם פרעה על-כן

ניצט פערקויפטען ויח חיהר ערדרייך. דען טערמך יוסף לוס

לא מכרו את-אדמתם: כי ויאמר יוסף אל-

חמלקע: זעהעט! חייך העבע געקויפט חייך הייטע חו' חייער ערדרייך

העם הן קניתי אתכם היום ואת-אדמתכם

פיר פריעה! היער חייט פיר חייך חויוחחט, בעוועטע דען ערדרייך.

לפרעה והאללכם זרע וזרעתם את-האדמה:

ווען ע' חיינ ווירד חוין דער ערנטע, זיך געבעטע חב דען פיינפטען טהיין דעס פריעה,

כד והירה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה

חונד פיער טהיין זינען געהערען חייך לור חויוחחט דען פערלען

וארבע היראת יהיה לכם לזרע השדה

חונד לו חייערער טפיוע. חונד פיר דען, (וועלע וינד) חוין חייערען הייזערן. חו' לור נאחרונג

ולאכלכם ולאשר בבתים ולאכל

פיר חייערע יונגען קינדער. דען טערמך חיי: דען חייט חונד ערהאלטען! פערלען וויר

לטפכם: ויאמר ויהייתנו נמצא-

גנחדע חוין דען חויוגען חיינען הערן, ווערען וויר גערן קעכטע דעס פריעה.

חן בעיני אדני ויהיינו עבדים לפרעה:

דען אחטע ע' יוסף לוס געזעטן ב' הייטיגען טחגען, וועגען

כ' וישם אתה יוסף לחק עד-היום הזה על-

דען ערדרייך פון מצרים, (דעס) דעס פריעה (1) דער פיינפטע טהיין, נור דען ערדרייך

אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת

דער פריעוטרער חזון. ניצט געהערטע דעס פריעה. ע' בעזעטלעטע זיך

חכהנים לבדם לא היתה לפרעה: כי ויש-

איהגנן יוסף ברקד, חוס פערדע, חוס העערדען קליינפיעהעו,

לָהֶם יוֹםָה לָחֶם בַּסּוּסִים וּבַמֶּקֶנָה וְהָצֵאן

חוס העערדען רינדפיעהען 'ח' חוס עפען; 'ח' חוסטערהיעלט זיח איט ברקד, חוס חוץ

וּבְמִקְנֵה הַבֶּקָר וּבַחֲמֹרִים וַיִּנְהֹלֻם בַּלָּחִם בְּכָל־

חיהרע העערדען חין דיעזעס יאהרע. חבער עז גינג לו ענדע דיעזעס יאהר.

מִקְנֵיהֶם בַּשָּׁנָה הַהוּא : יִם וְתַתָּם הַשָּׁנָה הַהוּא

דח קחמען זיח לו חיהס חיס לווייטען יחערע חונד טפרחזען לו חיהס: ניכט

וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא

האננען וויר פֿערהעהלן איינעס העררן, דאס, דאס לױ ענדע מיט דאס געלד און' דיין העערד

נִבְחַד מֵאֲדָנִי כִּי אִם־תֵּם הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה

פִּיעֵהֶם: אִן אִינְעֵן הַעֲרָרוּ. גִּיכְט: אִיבְרִיג בּוֹ"בֵט. פֶּאָר אִינְטֵס הַעֲרָרוּ. חוֹל:

הַבְּהֵמָה אֶל-אֶדְנִי לֹא נִשְׂאֵר לִפְנֵי אֶדְנִי בַלְתִּי

מונענער הארשער מונד אונזער ערדרייך.

אֲבִי-גִיּוֹרָתֵנוּ וְאֲדָמָתֵנוּ : יֵט רַחֲמָה נְכוּרָת

פֶּאֶר ד"ר שֵׁן אֵיגֶן. וְחֻמְהֵן הִיר. חֹזֶן חֻמְהֵר (חֻמְהֵר) : קִיפֶּנּוּ חֻמְהֵר

לְעֵינֶיךָ גַם אֲנִיחֵנוּ גַם אֲדַמְתֵּנוּ קִנְהָ אֶתֵּנוּ

מוֹנֵד מוֹנֵעַ עֲרֹדֵרִיד פִּיר בְּרֹחַד יִם מִחֻלָּעַן מִיר זִין מִיר מוֹנֵד מוֹנֵעַ עֲרֹדֵרִיד

וְאֶת־אֲדָמָתָנוּ בִלְחָם וְנִהְיָה אֲנַחְנוּ וְאֲדָמָתָנוּ

דיעניגבאר דעם פרעג. גיב זיך מיט אונזערע זינדלעך און זינדלעך.

עבדים לפרעה ות-זרע ונחיה ולא נמור

[illegible]

והאדמה לא תשם : כ ויקו יוסף את כל אדמת

מִצִּיּוֹן הָיָה לֵאמֹר בְּיָמֵינוּ יִשְׁמַח ה' בְּעַמּוֹתָיו כִּי יִשְׁמַח ה' בְּעַמּוֹתָיו כִּי יִשְׁמַח ה' בְּעַמּוֹתָיו

מצרים לפרעה בִּי־מִבְרֹ מִצְרַיִם אִישׁ שׂוֹדֵהוּ בִּי־

[illegible]

חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרטתה

מִן הַיָּם וְהַיָּבֵשׁ וְהַיָּם וְהַיָּבֵשׁ

כא ואת־העם הַעֲבִיר אֹתוֹ לַעֲרִיב מִקֶּצֶד

[Faint handwritten text at the bottom of the page]

וען פרעה, אונד גינג היכוז פֿון דער געגענווארט פרעה'ן.

אֶת־פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פַרְעֹה: ^{שביעי} **יֵא וַיֵּשֶׁב**

יוסף זינען פֿאטער, אונד זינע ברודער, אונד גינג איהנען איהגענטהוס, חיס אונדע

וְיֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וַיֵּתֶן לָהֶם אֶחָזָה בְּאֶרֶץ

מצרים, חיס בעזטען (טהיילע) דען אונדען, חיס דער אונדעטע רעזעס, וויא

מִצְרַיִם בְּמִיטַב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ רַעמֶסֶס כַּאֲשֶׁר

בעפֿההנען האטטע פרעה. אויך פֿערזארגטע יוסף זינען פֿאטער אונד

צִוְיָה פַּרְעֹה: ^י **וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־**

זינע ברודער, אונד דאז גאנצע הויז זינען פֿאטער (חיס) ברוד נאך חנלחהל דער קינדער.

אֶחָיו וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִיו לֶחֶם לִפְי הַטָּה:

ברוד חבער ניכט (וואר) חיס גאנצען אונדען, דען טווער וואר דער הונגער זעהר,

י וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי־כָבֵד הָרַעַב מְאֹד

ען טאמזטעטע דאז אונד מצרים אונד דאז אונד כנען פֿאר הונגער.

וַתֵּלֶךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ כְּנָעַן מִפְּנֵי הָרַעַב:

דאז וואמעלטע יוסף חללען געלד, דאז געזונדען ווארד חיס אונדע

י וַיִּלְקֹט יוֹסֵף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ־

מצרים אונד חיס אונדען כנען, פֿיר דאז געטריידע, דאז חיס איהנקויפֿטען,

מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנָעַן בְּשֶׁבֶר אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים

אונד ען ברמזטע יוסף דאז געלד חיס דאז הויז פרעה'ן. חללען לו ענדע וואר

וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף בְּיָתָהּ פַּרְעֹה: ^{טו} **וַיֵּתֶם**

דאז געלד אונד דעס אונדען מצרים אונד חיס דעס אונדען כנען, דאז קאמען חללע

הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ כָּל־

מצרים לו יוסף אונד טפֿרמזען: גיב אונד ברוד! ווארד

מִצְרַיִם אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הִבֵּה־לָנוּ לֶחֶם וְלִמְוָה

חללען וויר הינטטערבען פֿאר דיר? דען דאז חיס דאז געלד. דאז חיסטע יוסף:

נְמוּת נָגְדָה כִּי אִפֹּס כֶּסֶף: ^{טז} **וַיֹּאמֶר יוֹסֵף**

געבט איהער פֿיעה, זא ווילן חיד געבן חיד (געטריידע) אונד איהער פֿיעה, ווען דאז חיס

הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְנָה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אִפֹּס

דאז געלד. זא ברמזטען איהער פֿיעה דעס יוסף אונד ען גיב

כֶּסֶף: וַיָּבִיאוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם אֶל־יוֹסֵף וַיֵּתֶן

זיכר וזיכר געקומענע, דען ניכט ווער ווידע פיר דעם קליינפיעה, דאס דינען קנעכטען חיות,

בְּאֵנוּ בִּיָּאִין מִרְעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לְעִבְדֶּיךָ

דען טווער חיות דין הונגערויכטע חיות (חנודע) כנען, חנודע כנען (חנודע) חנודע

בִּי־כִבֹּד הָרֶעִב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ־נָא

דיינע קנעכטע חיות (חנודע) גשן. דאס טפראך פרעה לו יוסף

עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף

חנודע (חנודע) דין פֿחטער חנודע (חנודע) זיכר געקומענע לו דיר? דאס (חנודע)

לֵאמֹר אָבִיךָ וְאֶת־חֵיתָךְ בָּאוּ אֵלֶיךָ: וְאֶרֶץ

מצרים פֿחטער חיות עו, חיות בעוטען טהיילע דען (חנודע) בעוטענע

מִצְרַיִם לְפָנֶיךָ הוּא בְּמִיטָב הָאֶרֶץ הַזֹּשֶׁב

דיינען פֿחטער חנודע דיינע ברידער; (חנודע) זיכר ווידענען חיות (חנודע) גשן: חנודע ווען

אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אֶתֶּיךָ יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן וְאִם

דאס ווייסט, דאס זיכר חנודען ווידענען ווידענען, זיכר וועטענע זיכר (חנודע) חנודע וועטענע

יָדַעַת וַיֵּשְׁבוּ אֲנָשֵׁי־חֵיל וְשֹׁמְתֵם שָׂרֵי

דער פֿיעה־העדרען, חנודע דין, וועלכע איר געהערען. דאס בראחטע יוסף דען יעקב

מִקְנֵה עַל־אֲשֶׁר־לִי: וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב

זיכען פֿחטער, טטענלעטע חיהן פֿחט פרעה, עו: זעגנעטע יעקב דען

אָבִיו וַיַּעֲמֵדְהוּ לְפָנֶי פַּרְעֹה וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־

פרעה. חנודע עו טפראך פרעה לו יעקב: וויכ פֿיען זיכר דין טהגע

פַּרְעֹה: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יַעֲקֹב בְּמֹה יָמֵי

דיינער (עבענזייערע) דאס זעגטע יעקב לו פרעה: דין טהגע דער יתהרע

שְׁנֵי חַיֶּיךָ: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פַּרְעֹה יָמֵי שְׁנֵי

איינע (חנודע) זיכר חנודערט חנודע דרייסיג יתהרע: וועניג חנודע חנודע ווידענען

מִגֹּרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה שָׁנָה מֵעַט וְרַעִים הָיוּ

דין טהגע איינער (עבענזייערע), חנודע ניכט עררייכטען זיכר דין טהגע דער (עבענזייערע)

יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי וְלֹא הִשְׁיגוּ אֶת־יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי

איינער פֿחטער חיות דער זייט חיהרע: חנודע (חנודע) דאס זעגנעטע (חנודע) יעקב

אֲבֹתֵי בִימֵי מִגֹּרֵיהֶם: וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב

איינער פֿחטער חיות דער זייט חיהרע: חנודע (חנודע) דאס זעגנעטע (חנודע) יעקב

יַעֲקֹב

(1) חיל ערדען. (2) חיל ערדען.

חיהם : איינע ברידער חונד דין פאמיליע איינע פאטער, דין דא (ווארען) חיס (חנדע

אליו אחי ובית אבי אשר בארץ

נגען, זינד געקומען לואיר; דין אונזער (זינד) טאטעסירטען, דען אונזער (דינ)

בגען באו אלי : לז והאנשים רעי צאן כי אנשי

פיעהלוט (טריבען) ווארען זיח, חוץ איהר קליינפיעה, איהר רינדפיעה חוץ, חוץ וואו

מקנה יהיו וצאנם ובקרבם וכל אשר

איהנען (געהערט) בראכטען זיח (איט). חוץ עז זיח, ווען רופען אסט חוץ פרעה,

להם הביאו : לז והיה כיקרא להם פרעה

חונד ספריכט : וואו איזט אייער געטאפסט? זיח זאגט אונזער

ואמר מהמעשיכם : לז ואמרתם אנשי

דין פיעהלוט (טריבען) ווארען דייער דייער, פאן חונדער זאגט חן ביי יעלט,

מקנה יהיו עבדיך מנעורינו ועדעתה

וואוהער וויר חוץ חונדער פאטער; דאזיט איהר בלייבעט חיס (חנדע) גשן,

גם אתנו גם אתינו בעבור תשובו בארץ גשן

דען חוץ גרייען (פיר) מצרים (איט) יעדער טאטעסירט. עז קאס

כיתועבת מצרים כלרעה צאן : מז ח ויבא

יוסף חוץ בעריכטעטען דען פרעה, חונד זאגטע: איין פאטער חונד איינע ברידער

יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי

זאגט איהרעס קליינפיעה חוץ איהרעס רינדפיעה חוץ חוץ געקומען זינד געקומען

וצאנם ובקרבם וכל אשר להם באו

חויידעס (חנדע) בגען חוץ זינד (יעלט) חיס (חנדע) גשן. חוץ איינע טהיין זייער ברידער

מארץ כגען והנם בארץ גשן : נ ומקצו אחיו

האטטע ער (איט) געקומען, פאן אונזער, חונד טטעלזטע זיח פאר פרעה.

לך חמשה אנשים ויציגם לפני פרעה:

דא זאגטע פרעה לז זייען ברידערן: וואו איזט אייער געטאפסט? חוץ זיח זאגטען

ויאמר פרעה אל אחיו מהמעשיכם ויאמרו

לז פיעה: טאטעסירטען (ווארען) דייער קנעכטע, זאגטען וויר חוץ:

אלפרעה רעה צאן עבדיך גם אתנו גם

חונדער פארעלטערן. זיח זאגטען (פערנער) לז פרעה: חוס לז ווילען חיס (חנדע)

ואביתנו : ויאמרו אלפרעה לגור בארץ

נפתלין יחצאל, גוני, יצר, חונד שלם. דיעו (זינד) דיח קינדער
נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם: כה אלה בני

דער בלהה, וועלכע געגעבען לבן דער רחל זייער טאכטער, חונד' וואו געבט דיעו

בלהה אשר נתן לבן לרחל בתו ותלד את אלה

דעם יעקב וועלכע פערזאנען זייעבן. דיא גאנצע זעענענדיג, וועלכע קאם

ליעקב כל נפש שבעה: כו כל הנפש הבאה

איט יעקב נאך מצרים, וועלכע האט זייער היפט, חונדער דעם ווייבערן דער וואהנע

ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלכד נשי בני

יעקב: וועלכע פערזאנען (ווארען) זענען חונד זענען. דיא דעם וואהנע יוסף

יעקב כל נפש ששים ויש: כו ובני יוסף

וועלכע געבט דעם ווארדען חיהס חין מצרים לוייט פערזאנען; (וואו וואו) דיא גאנצע

אשר ילדו במצרים נפש שנים כל

זעענענדיג דער פערזאנען יעקב, דיא לוייטע קאם חין מצרים,

הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה

זייענענדיג. חונדער דעם יהודה טיקטע ער פאר זיך דער

שבעים: ס ששי כח ואת יהודה שלח לפניו

לו יוסף חיהס חונד ווייזען פערזאנען נאך גשן, חונד זיח קאמען חין דעם חונד גשן.

אל יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן:

דעם זייעס חונד פערזאנען יוסף זייענען טאכטער וואו גען, חונד נאך היינאן עכטג עגנען

כט ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת

דעם ישראל, זייענען פערזאנען, נאך גשן; חונד ווען ער וואו חיהס

ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על

חוס דעם חונד, חונד ווייזען ווען זייענען חונדען וואו גען. דעם טפרחך ישראל

צואריו ויבך על צואריו עוד: לו ויאמר ישראל

לו יוסף: חונד וועלכע טאכטער, נאכדעם חונד געזעהען דיין חונדענדיג

אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניו

דעם נאך דעם זענען. דעם טפרחך יוסף לו זייענען ברידערן חונד לור פערזאנען

כי עודה חי: לו ויאמר יוסף אל אחיו וארל בית

זייענען פערזאנען: חונד וועלכע היינאן געהן חונד חונדענדיג דעם פרעה, וועלכע וואו גען

אנאביו אעל וואגידה לפרעה ואמרה

סרד. אלון. חונד יחלאל. דיעונו (וינד) דיו קינדער לאה'ג, וועלכע

סרד ואלון ויחלאל: טו אלה בני לאה אשר

ויה געבאָרען דעם יעקב חין פון ארם, חו' דינה ויינע טאָכטער, חללע פערזאָנען

ילדה ליעקב בפדן ארם ואת דינה בתו בלנפיש

ויינער וואָהנע חו' ויינער טאָכטער, דרייז חו' דרייסיג (1) חונד דיו וואָהנע גה'ג, צפיון

בניו ובנותיו שלשים ושלש: טו ובני גר צפיון

חונד חגי, חו' שוני חונד אצבון, ערי, ארודי חו' אראלי. חונד דיו וואָהנע

וחגי שוני ואצבון ערי וארודי ואראלי: י ובני

אשר'ג, ימנה, ישיה, ישוו חונד בריעה, חו' שרח מיהרע טווענטער

אשר ימנה וישוה וישווי ובריעה ושרח אחתם

חו' דיו וואָהנע בריעה'ג, חבר חונד מלכיאל. דיעו (וינד) דיו קינדער דער זלפה,

ובני בריעה חבר ומלכיאל: יח אלה בני זלפה

וועלכע געגעבען האָט לבן, דער לאה ויינער טאָכטער (2) ויה געבאָר דיעונו

אשר נתן לבן ללאה בתו ותלד את אלה

דעם יעקב וועלכען פערזאָנען. דיו וואָהנע רחלי'ג. פרויז דעם יעקב,

ליעקב שש עשרה נפש: יט בני רחל אשת יעקב

(וואָרען) יוסף חו' בנימין. עו וואָרדען געבאָרען דעם יוסף חו' חונדע מצרים,

יוסף ובנימן: כ ויולד ליוסף בארץ מצרים

דיו געבאָרען האָט מיהם אסנת, טאָכטער דעם פוטי פרע, פריענטער: לו און,

אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע בתו און

דער מנשה חונד דער אפרים חונד דיו וואָהנע בנימין'ג, בלע,

את מנשה ואת אפרים: כא ובני בנימן בלע

בכר חונד אשבל, גרא חונד נעמן, אחי חונד ראש, מיפיים, חופיים

ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מפיים וחפיים

חו' ארד. דיעונו (וינד) דיו קינדער רחלי'ג. וועלכע געבאָרען וואָרדען דעם יעקב, חללע

וארד: כג אלה בני רחל אשר ילד ליעקב כל

פערזאָנען פיערלעך. דיו וואָהנע דו'ג, חשים. חו' דיו וואָהנע

נפש ארבעה עשר: כג ובני דן חשים: כד ובני

פֶּתֶן בָּאָר שֶׁבַע חוֹי עוֹ פִּיהֶרְטֶטֶן דִּיחַ זְהֶהֱנֶע יִשְׂרָאֵל' דַּעַן יַעֲקֹב, חִיֶּהֱרֶעֶן פֶּחֶטֶר,
מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיִּשְׁאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יַעֲקֹב אֲבֵיהֶם
 חוֹי חִיֶּהֱרֶע יוֹנְגֶען קִינְדֶער חוֹי חִיֶּהֱרֶע פֶּרוֹיֶען, חוֹי דַּעַן ווֹלְגֶען, ווֹעֲלֶע גַעֲטִיקֶט דֶּחֶט
וְאֶת־טָפָם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם בְּעֶגְלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח
 פֶּרֶעָה, חוֹי פֶּלֶזֶנְגֶעהֶטֶן חִיֶּהֱן. זִיחַ נֶחֱהֶמֶען חִיֶּהֱר פֶּיֶעָה חוֹי
פֶּרֶעָה לָשֹׂאת אֹתוֹ: וַיִּקְחוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם וְאֶת־
 חִיֶּהֱר גּוֹט, דַּחֹי זִיחַ עֶרוֹוֶהֶרְבֶען חוֹיט ווֹלְגֶען כִּנְעֶן, חוֹינְד קֶחֶמֶען גַּחֶךְ מִצְרִים,
רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם
 יַעֲקֹב חוֹינְד חוֹינְד גַּחֶכֶקֶחֶמֶען אִיט חִיֶּהֱס. וַיִּנְכַּע זְהֶהֱנֶע, חוֹי דִּיחַ זְהֶהֱנֶע זִינְדֶער זְהֶהֱנֶע
יַעֲקֹב וְכָל־זֶרְעוֹ אֹתוֹ: בְּנָיו וּבְנֵי
 אִיט חִיֶּהֱס, זִינְכֶע טֶחֶכֶטֶער חוֹי דִּיחַ טֶחֶכֶטֶער זִינְכֶער זְהֶהֱנֶע, חוֹינְד חוֹינְד זִינְכֶע גַּחֶכֶקֶחֶמֶען
אֹתוֹ בְּנָתָיו וּבְנֹת בָּנָיו וְכָל־זֶרְעוֹ
 בֶּרֶחֶטֶטֶער עֶר אִיט זִיךְ כֶּחֶךְ מִצְרִים. דִּיעֶזֶע (זִינְד) דִּיחַ כֶּחֶמֶען
הָבִיֵּא אֹתוֹ מִצְרַיִם: ס ח וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
 דַּער קִינְדֶער יִשְׂרָאֵל, ווֹעֲלֶע קֶחֶמֶען כֶּחֶךְ מִצְרִים, יַעֲקֹב חוֹינְד זִינְכֶע קִינְדֶער
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם יַעֲקֹב וּבְנָיו
 דַּער עֶרוֹטֶגֶבֶהֶרְנֶע יַעֲקֹב, חוֹינְד דִּיחַ זְהֶהֱנֶע רֶאוּבֵן, חוֹי
בְּכֹר יַעֲקֹב רֶאוּבֵן: ט וּבְנֵי רֶאוּבֵן חֲנוּךְ
 חוֹי פֶּלֶזֶה, חֶצְרוֹן חוֹי כֶּרְמִי. חוֹינְד דִּיחַ זְהֶהֱנֶע שִׁמְעוֹן, יִמּוֹאֵל
וּפְלֹא וְחֲצֹרֹן וְכֶרְמִי: י וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יִמּוֹאֵל
 חוֹינְד יִמּוֹן, אֶהֱר, יִכִּין, צֶהֱר חוֹינְד שֶׁאוּל, זְהֶהֱן דַּער כִּנְעֶנִית
וַיָּמִין וְאֶהֱר וַיָּבִין וְצֶהֱר וְשֶׁאוּל בְּנֵי־כְנַעֲנִית
 חוֹי דִּיחַ זְהֶהֱנֶע לִוִּי, גֶּרְשׁוֹן, קֶהֱת חוֹינְד מֶרְרִי. חוֹינְד דִּיחַ זְהֶהֱנֶע יְהוּדָה,
יח וּבְנֵי לֵוִי גֶרְשׁוֹן קֶהֱת וּמֶרְרִי: יב וּבְנֵי יְהוּדָה
 עֶר, אֹנֶן, שֶׁלַח, פֶּרֶץ חוֹי זֶרַח, עוֹ ווֹלְרֶען חֶבֶער גַּעֲטֶטֶהֶרְבֶען עֶר חוֹינְד אֹנֶן
עֶר וְאֹנֶן וְשֶׁלַח וּפֶרֶץ וְזֶרַח וַיָּמֶר עֶר וְאֹנֶן
 חוֹיט ווֹלְגֶען כִּנְעֶן; עוֹ ווֹלְרֶען דִּיחַ זְהֶהֱנֶע דַּעַן פֶּרֶץ, חֶצְרוֹן חוֹינְד חֶמּוּל. חוֹי דִּיחַ זְהֶהֱנֶע
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּהִיו בְּנֵי־פֶרֶץ חֲצֹרֹן וְחֶמּוּל: יג וּבְנֵי
 יִשְׁשִׁכָּר, תּוֹלַע, פּוּה, יוֹב חוֹינְד שִׁמְרוֹן. חוֹינְד דִּיחַ זְהֶהֱנֶע זְבוּלֹן
יִשְׁשִׁכָּר תּוֹלַע וּפּוּה וַיּוֹב וְשִׁמְרוֹן: יד וּבְנֵי זְבּוּלֹן

חונד ספרחצען : נאך לעבט יוסף, חונד דאס ער (וייז) יהערטער חיס גענלען זונדע

לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ

מצרים, חבער עו בליעב קחלט זיין הערל, דען ניכט גלויבטע ער זייהנען.

מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם:

דאן זאגטען זיין איהס זאלע ווארטע יוסף'ס, דיא ער גערעדעט

ס וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר

ע איהנען; חויד זעה ער דיא וואגטען, דיא געטיקט דאס יוסף חוידלונגעהאטען

אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת

איהן, דא לעבטע חויד דער גייזט יעקב'ס, איהרעו פלחטערען, חויד עו ספרחצן ישראל:

אתו ותלי רוח יעקב אביהם: כי וי אמר ישראל

חלופיען! נאך יוסף אייןזעהן לעבט! חיד וואלל געהען חויד איהן זעהען בעפער חיד סטערבע

רב עוד יוסף בני חי אלה ואראנו בטרם אמות:

עו נאך וועג ישראל חונד זאלע וואו לו איהס (געהערטע), חונד קחט

מו ויסע ישראל וכר אשר לו ויבא

נאך באר שבע, דא טאנצטעטע ער חפפער דעס גחטט זיינעו פלחטערען יצחק.

בארה שבע ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק:

עו ספרחצן גחטט לו ישראל חויד דער ערשיינונג דער גחטט,

ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה

חונד זאגטען: יעקב! יעקב! חונד ער זאגטען: היער בין חיד! דא ספרחצן יענער:

ויאמר יעקב ויעקב ויאמר רגני: כי ויאמר

חיד בין דער זאלאמחצטיגע, דער גחטט דיינעו פלחטערען, ניכט פירצטע, הינחב לו רייזען

אנכי והאל אלהי אביך אלהיך מרדה

נאך מצרים, דען לו איינעס גרחסען פלחטע חיד דיק דארט, חיד (זעלבסט),

מצרימה כי לגוי גדול אשימה שם: כי אנכי

חיד ליעהע הינחב איט דיר נאך מצרים חויד חיד ברינגע דיק חויד וויעדער הערויל (1),

אמר עמה מצרימה ואנכי אעלה גם-עלה

חויד יוסף זאלל לעגען זיינע הערד חויד דיינע חוידען. דא ערהאב זיך יעקב

ויוסף ישית ידו על-עיניו: כי ויקם יעקב

(1) אעלך הייטט: חיד ברינגע דיק הערויל, דער לוגעוועטלטע חוידענישיל עלה חיד

ספרחצן עברחיד, דאן נאכדריקליכע חלנדויטען, חונד חוידעברעוועטלכער.

חמישו

יִבְאוּ אֶל-אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל-יְעֲקֹב אֲבִיהֶם : כו וַיֵּגְדוּ לוֹ

לֹא וַיִּנָּעַן בְּרִידְעָרָן : טַרְעַטְעַט הָעַר דָּמָךְ לֹא אִיר ! מוֹיִשׁ טַרְמִטְעַן הִיךְ

אֶל־אֶחָיו גִּישׁוּ־נָא אֶל־יְיָ וַיִּגְשׁוּ

דָּמָ וְהָגַטְעַר (נָחֵמְאֵלֵנוּ) חִידָךְ בֵּין יוֹסֵף, אַיִיעַר בְּרוּדְעַר, דִּיחַ חִיהַר פֿערקוּיפֿט הַחֲבֵט

וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחֵיכֶם אֲשֶׁר־מָכַרְתֶּם

אִיד נָחֵךְ מִצָּרִים. מוֹיִשׁ נֹון נִיכְט בעטריבעט חִידָךְ, מוֹיִשׁ נִיכְט

אֶתִּי מִצָּרִימָה : הִ וְעַתָּה אֶל־תֵּעָצְבוּ וְאֶל־

וְחִטְט עוֹ פֿערדריעטען חִין אַיִיעַרן מוֹיִגַּעַן, דָּמָס חִיהַר פֿערקוּיפֿט הַחֲבֵט אִיד הִיעַהַעַר, דַּעַן

יֵחֶר בְּעֵינֵיכֶם כִּי־מָכַרְתֶּם אֶתִּי הִנֵּה כִּי

נֹור אַעבענווערהאַלְטוֹנֵךְ הָחֵט אִיד גַּעוֹמְחֵנְדֵט גַּחְטְט פֿאַר חִידָךְ הָעַר. דַּעַן

לְמַחֲזִיר שְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם : וְכִי־

דִיעוועלֹווייחַ יִחַהֲרַע (חִיט) דַּעַר הוֹנְגְעַר חִין אַיִיעַר, מוֹיִשׁ נָחֵךְ פֿינֵךְ יִחַהֲרַע (קָחֵמְאֵעַן).

זֶה שְׁנָתִים הָרַעַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים

וְהָ פֿאַלֹּוּג מוֹיִשׁ חֶרְנֵט (זִיין ווִירד). דַּחֲרֹס מְחֵנְדֵט אִיד דַּעַר אַלְוֵאמֵכְטִיגַע

אֲשֶׁר אֵין־חֲרִישׁ וְקָצִיר : וַיִּשְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים

פֿאַר חִידָךְ הָעַר, מוֹסֵךְ לֹא פֿערטחֶפֿעַעַן חִידָךְ חִין בִּלְיִבֵן חִין אַיִיעַר, מוֹיִשׁ חֵט אַעבֵן לֹא עַרְהַלְטֵן

לְפָנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם שְׂאֵרִית בָּאָרֶץ וּלְהַחְיוֹת

חִידָךְ נֹור גַּרְחֵמְעַן רַעטטוֹנֵךְ. מוֹנְדֵט נֹון, נִיכְט חִיהַר

לָכֶם לְפָלִיטָה גְּדֹלָה : שְׁלִישִׁי וְעַתָּה לֹא־אַתֶּם

הַחֲבֵט גַּעוֹמְחֵנְדֵט אִיד הִיעַהַעַר, מְחֵנְדֵט גַּחְטְט, דַּעַר אִיד נַעטלֵעַן ווְחֵלְזֵט

שְׁלַחְתֶּם אֶתִּי הִנֵּה כִּי הָאֱלֹהִים וַיִּשְׁימֵנִי

נֹוס פֿאַפֿער דַּעַם פֿרַעַה, מוֹנְדֵט נֹוס הָעַרְרֵן חִיבַעַר זִיין גַּחְלֵעַה הוֹי, מוֹנְדֵט הָעַרְרֵטְעַר

רֹאב לְפָרַעַה וּלְאָדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמִשְׁכַּל

חִין גַּחְלֵעַן אַמְנֵדֵט מִצָּרִים. מוֹיִשׁ גַּעַהַעט הִימֹוִיךְ לֹא

בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם : ט מִחֲרֹף וְעַל־אֶל־

אַיִנַּעַם פֿאַטְעַר, מוֹיִשׁ מְחָט חִיהַט : מְחָט פֿרִיכְט דִיין מְחָהֵן יוֹסֵף : גַּעוועטלֵט הָחֵט אִיד

אָבִי וְאַמְרַתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר בְּנֵךְ יוֹסֵף שְׁמִנִּי

דַּעַר, אַלְוֵאמֵכְטִיגַע נֹוס הָעַרְרֵן חִיבַעַר גַּחְלֵט מִצָּרִים ; קָחַס הָעַרְחֵב לֹא אִיר, נִיכְט

אֱלֹהִים לְאָדוֹן לְכָל־מִצְרַיִם רִדְהָ אֵלַי אֶל־

מְחָלֵט דוֹח לְחָגְעַרן. דוֹח מְחָלֵט ווְחָהֲנַעַן חִין אַיִיעַר, גַּשֵּׁךְ, מוֹיִשׁ מְחָלֵט זִיין נְחָהַע

תַּעֲמֹד : וַיֵּשְׁבֶת בְּאֶרֶץ־גִּשְׁן וְהָיִיתָ קְרוֹב

והבחר ער וזהו, דחם ניכט (דח חוט) דער קנחבע, דחם ער טטירבע,

בראורו כי-אין הנער ומת

חו' עוהטטען הינאב געברחט דינע קנעכטע, דח: גרויע הויפט דינע קנעכטע,

והורידו עבדיך את-שיבת עבדך

חונער עוהטטער, איט יחאמער חין דח: גרחב. דען דיין קנעכט הוט פערבירגט

אבינו ביגון שאלה: לב כי עבדך ערב

דען קנחבען ביח איינעס פחטער, חו' געטפרחטען: ווען ניכט חיד חיהן ברינגע

את-הנער מעם אבי לאמר אם-לא אביאנו

דח, ווילן חיד געווינדגט הובען געגען איינען פחטער חללע זייט, נון חללע

אליך וחטאתי לאבי כל-הימים: לג ועתה

חוטבליבען דחך דינען קנעכט טחטט דעו קנחבען (חלל) טקחטע איינעס העררן,

ישב-נא עבדך תחת הנער עבד לאדני

חו' דער קנחבע ליעהע הינויל איט זיינען ברידערן. דען וויח קחנכטע חיד הינויל ליעהען

והנער יערל עם-אחיו: לו כי-אין אעלה

זו איינעס פחטער חו' דער קנחבע (ווערע) ניכט ביח איר? עטווח וחללע חיד זעהען

אראבי והנער איננו אתי פן אראה

דח: חונגליק, דח: טרעפפען ווירדע איינען פחטער? — נון ניכט קחנכטע יוסף

ברע אשר ימצא את-אבי: מה ח ולאיכל יוסף

חן זיד החלטען פער חללען, דיח דח טחחנרען חוס חיהן, חו' ריעל: פיהרט הינוי

להתאפק לבל הנצבים עליו ויקרא הוציאו

יעדען חון פחן איר! חו' ניכט בליעב יעאחנד ביח חיהס חלל: זיד זו ערקענען גחב

כל-איש מעלי ולא-עמד איש אתו בהר-זודע

יוסף זו זיינען ברידערן. ער זיעס חויה, זיינע טטיאמע חיס וויינען, דחס (עו) הערטען

יוסף אל-אחיו: ויתן את-קלו בבכי וישמעו

דיח מצרים, חו' דחן עו הערטע דח: חויה פרעה'ו. דחן טפרחך יוסף זו

מצרים וישמע בית פרעה: ויאמר יוסף אל-

זיינן ברידערן: חיד בין יוסף! חב דען נחך איין פחטער זעבט? חו' ניכט קחנכטען זיינע ברידער

אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא-יכלו אחיו

חכטווערטען חיהס, דען זיח ווערען ערטחקקען פער חיהס. דח זאגטע יוסף

לענות אתו כי נבדלו מפניו: ויאמר יוסף

וַיִּנָּעַן פֶּחַמְעַר ; פֶּחַמְעַר יַעֲסֵעַ עַד וַיִּנָּעַן פֶּחַמְעַר וְהָ טַטִּירְבַּע עַד דָּח וַחֲגִטְעוּט דָּח

אֶת־אָבִיו וְעֹזֹב אֶת־אָבִיו וּמֵרַת : כֹּה וַתֹּאמֶר

לוֹ דִּינָעַן קִנְעֻכְטֵעַן : ווען ניכט הערנאב קאמאט חיינער קליינער ברודער איט חייך

אֶל־עֲבָדָי דָּ אִם־לֹא יֵרֵד אֲחֵיכֶם הַקָּטָן אִתְּכֶם

ניכט וואלט חיהר מעהר זעהען איין חנגעניכט. חו' עז וואר חלז וויר הינאן קאמאט לו

לֹא תִסְפּוּן לִרְאוֹת פָּנָי : כֹּה וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל־

דיינעס קנעכטע, איינעס פֶּחַמְעַר, דָּח וַחֲגִטְעַן וויר חיהס דָּח ווארטע איינע הערן.

עֲבָדָהּ אָבִי וַנִּגְדַּלְנוּ אֶת דְּבָרֵי אֲדֹנָי :

חלז מן טפראך חוננער פֶּחַמְעַר : קעהרט לוריק, קויפט פִּיר חוננ חוין וועניק טפיינע ;

כֹּה וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שָׁבוּ שְׂכָרוֹתֵנוּ מִעַט־אֲכָל :

דָּח וַחֲגִטְעַן וויר : ניכט קאננען וויר הינאב רוינען, (חויסער) ווען עז חויט

כֹּה וַתֹּאמֶר לֹא נוֹכַח לְרֵדָה אִם־יֵשׁ

חוננער קליינער ברודער איט חוננ, וואלטען וויר הינאב רוינען, דען ניכט קאננען וויר זעהען

אֲחֵינוּ הַקָּטָן אִתָּנוּ וַיֵּרְדּוּ כִּי־לֹא נוֹכַח לִרְאוֹת

דָּח חנגעניכט דעז חאננען, ווען חוננער קליינער ברודער ניכט (חויט) איט חוננ.

פָּנָי הָאִישׁ וְאֲחֵינוּ הַקָּטָן אֵינָנוּ אִתָּנוּ :

דָּח וַחֲגִטְעַן דִּין קנעכט, איין פֶּחַמְעַר, לוֹ חוננ : חיהר ווענעט, דָּח

כֹּה וַיֹּאמֶר עֲבָדָהּ אָבִי אֵלֵינוּ אַתֶּם יֹדְעִים כִּי

לחייח געבאָרען האט איר איינע פֶּחַמְעַר ; דָּח וועג גינג דער חיינע פֶּחַמְעַר איר

שְׁנַיִם יְלָדָהּ לִי אִשְׁתִּי : כֹּה וַיֵּצֵא הָאָחִיר מֵאִתִּי

חו' חיד דענקע : געוויס ווארדער לעררינען, דָּח ניכט חיד חיהר געזעהען ביי יעטלט.

וַתֹּאמֶר אֵלֶּה טָרַף טָרַף וְלֹא רִאִיתִיו עַד־הַנִּיחָה :

מון נעהמעט חיהר וועג חויד דיענען פֶּחַמְעַר איינעס חנגעניכטע, ווען חיהס בעגעגנעטע

כֹּה וַלְקַחְתֶּם גַּם־אֶת־זֶה מִעַם פָּנָי וְקָרָהּ

איין חונגליק, וְהָ בראכטעט חיהר הינאב איין גרויע הויפט, איט לייך חין דאז גרנאב

אֶסֶן וְהוֹרְדֶתֶם אֶת־שִׁיבְתִּי בָרְעָה שְׁאֵלָה :

ווען מן יעטלט חיד קאמאט לו דיינעס קנעכטע, איינעס פֶּחַמְעַר, חו' דער קנאכע ניכט ווארע

ל וְעָתָה כָּבֹאִי אֶל־עֲבָדָהּ אָבִי וְהִנֵּנִי אֵינָנוּ

איט חוננ, דענען זעעלע געקניפט חויט מן זיינע זעעלע. וְהָ געטאָהע עז,

אִתָּנוּ וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ : שְׁנֵי לֹא וְהָיָה

דיונער דיענער, היער זינד וויר חלז טקלחפען איינעם העררן, זחווהלז וויר, חלז דער, וויר

עבד'יך הוננו עבד'ים לאדנ'י גם-אנחנו גם-אשר-

געפונדען ווירד דער קעניך חיים דעווען הנד. יענער ווער וועגטע: פערן זיין עז פון איר

נִמְצָא הַגִּבִּיעַ בִּידּוֹ : וַיֹּאמֶר חֲלִילָהּ לִי

לֹא טָהוֹן; יֵעָנֵעַ אִמּוֹן וְאֵץ גַּעֲשׂוֹנֵדֶעַן וְהִרְדֵּה דַעַר קַעֲלֹךְ חִין וְיֵינֵעַר הַחֲנֹד, עַר

מַעֲשֵׂוֹת זֶאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגִּבִּיעַ בְּיָדוֹ הוּא

וְחַלְלֵי זִימָה אִיר טַקְלֶחֶשֶׁע, חִידֶהר חֶבֶעַר לִיעֶהֶעט הִינוּיִל חִין סְרִיעֶדֶטן לְ

וְהָיָה לִי עֶבֶד וְאַתֶּם עִיר לְשָׁלוֹם אֶל-

חיינרעס פאטער. וואס איז אים, קינט אים און אים; דאס מירט היילן חיהס

אביכם: זלחש סדר ויגש יח ויגש אליי

יהודה מו' ספרחם: חיד ביטטע, איין הערר! (אם רעדען דאך דיינען קנעכט איין וואָרט,

יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי יִדְבָּר-נָא עֲבַדְתָּ דָּבָר

פֶּחַר דָּעַן אֶחָד רֶעֶן אֵינֶנּוּ הַעֲרָרָן, אִו' נִיכָט עֲנִט בִּרְעֻנֵּנֶּה דִּיין לְחָרָן אִיבֵּעַר דִּינֵעֵן קִנְעֵכֵט, דָּעַן

בְּמִזְבֵּי וְאֶל־יָחֵר מִפֶּה בְּעֵבֶרֶךָ פִּי

דומ ביזט ווייז פרעה I). איין הערר פֿרוֹגטע זיינע קנעכטע, אז' טפּרֿוֹחֶךְ:

בְּמוֹדָה בַּפֶּרֶעָה : יט אֲדֹנָי שֶׁאֵל אֶת־עַבְדִּי לְאֹמֶר

החבט חידק איינען פֿחטער אדער ברודער ? אוי וויר זאגטען אז איינעם הערן :

וְהִישָׁלַכְם מֵאֶב אֲזֻחַ : כ' וּנְאֻמָּר **מֵאֶל-אַדְנִי**

וַיִּירָד הַחֶבְעֹן אֵלֶיךָ חֲמִישֶׁת עָשָׂר יוֹם וְהָיוּ שָׁנִים מְאֹד רַקִּיעַ

יֵשׁ-לָנוּ מֵאֵב זִכְרוֹן וַיֵּלֶד זִקְנִי קִטָּן

וְיִינוּ בְרוּדֵעַר, חִיט גַעֲטִיחֵרֶבֶען, וְחַ בֹּיֶעב, עַר חֲלִיין סָחָן; וְיִינֵעַר חוּטִטֵּעַר,

[illegible]

זיין פֿאָטער יעבט איהן (דעם ה' ב). דאָ וואָס ער דאָ

וַאֲבִיו אֶהְיֶה כִּי וְתֵאמַר אֶל־עַבְדִּי

ברינגט איהן הערונטער, לױט איר, אײך וויילן ריכטען אײן חויגט אױף איהן (3)

וְהִזְדַּדְתִּי אֵלַי וְאֶשְׂמְדָה עִנִּי עַל יְדֵי

וַיִּירָא חֲבֵעֵר וְחִגְמֵעַן לֹא אֵינֶנּוּ הָעֵרֶרֶן : נִכְסָה
קָחַן דַּעַר קִנְחָבַע פֶּעֶרְחָוּוּעַ

כב ונֹאמַר אֶל-אֲדֹנָי לֹא-יִכָּל הַנֶּעַר לַעֲזֹב

[illegible]

(1) בייח פֿערדן ייִצונג נוייער געגענטשטאנדע בעקוואנטן ביי איהרע שווערן
(2) ד'ה חיס חוטער חידק געבטערען (3) ד'ה (ויהס גנחדיג ייִן)

טטעהלען חוץ דעם הויזע היינעם הערן וילבער פדער גחלד ? (דער) ווי עו געפונדען ווירד

נגנב מבית אדניך כסף או זהב: **ט אשר ימצא**

בייח איהם [פון דייען קנעכטען (נחמליך)] ויחלל טטערבען, חוץ חוץ וויר וויילען בלייבען

אתו מעבדיך ומרת וגם-אנחנו נהיה

איינעם הערן חוץ טקלחטען. דח ויחטע יענער: חוץ יעטלט נחך אייערן ווירטען

לאדני לעבדים: **י ואמר גסעתי בדבריכם**

יח ויח עו, (דער), ווי עו געפונדען ווירד בייח איהם, ויח איר טקלחטע, איהר חבער

בן-הוא אשר ימצא אתו יהיה-לי עבד ואתם

ייד דחן טולדחן. ויח איינטען חוץ נחמלען הערן יעדער וייען פוטטער ויח

תהיו נקיים: **י וימחרו ויורדו איש את-אמתחתו**

חוץ דיח ערדע, חונד חפכעטען יעדער וייען פוטטער ויח. יענער וויכטע, בייס גרעסטן

ארצה ויפתחו איש אמתחתו: **י ויחפש בגדול**

פייג ער חן, חוץ בייס קליינטען הארטע ער חוץ, דח ווירד געפונדען דער קעל

החל ובקטן כלל וימצא והגזיע

חין דעם פוטטער ויחקע בנימן. דח לערריסען ויח איהרע קליידער, עו וויר

באמתחת בנימן: **י ויקרעו שמלתם ויעמם**

יעדער חוץ וייען עוועל, חונד ויח קעהרטען לוריק לור טטחדט. עו קחם

איש על-חמרו וישבו העירה: **מפטיר יד ויבא**

יהודה חוץ וייע ברידער חין דח: הוי: יוסף, חוץ ער נחך דחרט (וואר), דח פיינעלען ויח

יהודה ואתיו ביתה יוסף והוא עודנו שם ויפלו

פער איהם לור ערדע. עו ויחטע לנ איהנען יוסף: ויח (חויט)

לפניו ארצה: **ט ואמר להם יוסף מזה**

פיר איינע טהחט דיעם, דיח איהר געטהען ? עטוויי ניכט וואוסטעט איהר, דחם

המעשה הזה אשר עשיתם הלוא ידעתם כי

וואהר לנ ויחטען פערטטעהט חין חין, דער ויח (חויט) ויח חוץ - דח טפרחך יהודה:

נחש ינחש איש אשר כמני: **ט ואמר יהודה**

וויח ויחטען וויר ויחטען איינעם הערן ? וויח: ויחטען וויר רעדען ? חונד (דורד) וויח

מה-נאמר לאדני מה-נדבר ומה-נעשה

וויחטען וויר חונד רעכטפערטיגען ? דער חוץ ויחטען האט געפונדען דיח איסעטהחט

נצטדק והאלהים מצא את-עון

טרַחֲמֵנָה, חֹנֶה לַעֲבֹד דָּחַי גַּעֲלָהּ חֵינְעָה יַעֲדֵנָה חֵין דְּעֵר אִיכְדוֹכָהּ וַיִּינְעוּ פֹּטְטֵר וַחֲקֵנָה
שָׂאת וְשִׁים כְּסָף-אֵשׁ בְּפִי אֲמַתְחֹתוֹ:
 חֹנֶה אִינְעֵן קַעֲלָהּ (כְּחֹלֶיךָ) דַּעֲן וַיִּלְבַּעֲרֵנָה קַעֲלָהּ, וַחֲלֹלִיט דָּחַי לַעֲבֹד חֵין דְּעֵר אִיכְדוֹכָהּ
וְאֶת-גִּבְיִי גִבִּיעַ הַכֶּסֶף תִּשִּׁים בְּפִי
 דַּעֲן פֹּטְטֵר וַחֲקֵנָה דַּעֲן יִיגֹטְטֵנָה, חֹנֶה דָּחַי גַּעֲלָהּ וַיִּינְעוּ אִינְקוֹיפֵּנָה דָּחַי טַהֲחֵט עֵר
אֲמַתְחֹת הֶקְטִין וְאֶת כְּסָף שִׁבְרוּ וַיַּעַשׂ
 כֶּחָךְ דַּעֲן וַחֲרֵטַע יוֹסֵף, וַיִּיחַ עֵר גַּעֲחֵגֵט. חֵין דְּעֵר אֲחֵרְגֵעֵן הַעֲלָן וַחֲחֵרֵד,
בְּדָבָר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר: **הַבִּקֹּר אֲמַר**
 וַחֲחֹרְדֵעֵן דִּיחַ אֲחֵנְכֵר עֲנִטְלֵחֹנְעֵן. יִיחַ חֹנֶה חִיהֶרַע עֹנֵעֵן. יִיחַ גִּינְגֵעֵן הִינְוִי
וְהָאֲנָשִׁים שָׁלְחוּ הֵמָּה וַחֲמַרְיָהִם: **הֵם יֵצְאוּ**
 לֹר טַטְחֵדַט, כִּיכֵט וַחֲחֵרֵעֵן יִיחַ וַיִּיט עֲנִטְפֵעֶרנֵט, חֵין יוֹסֵף וַחֲגֵטַע לֹו (דַּעֲנָה), וַעֲלֵכֵעֵר
אֶת-הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וַיֹּסֵף אֲמַר לְאִשְׁרֵי
 חִיבֵעֵר יִיחַ הֹוִי (גַּעֲעֵטלֵט וַחֲחֵר): עֵרַהֲעֵבֵב דִּיךְ, יַחֲגַע כֶּחָךְ, דַּעֲן אֲחֵנְכֵרֵן,
עַר-בִּירְתוֹ קוֹם רִדְף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים
 חֹו וַעֲנֵן דָּחַי יִיחַ עֵררִיכֵט, וַחֲגַע לֹו חִיהֶנְעֵן: וַחֲחֹרֵס הַחֲבֵט חִיהֶר פֵּעֶרְגֵּחֵטְטֵעֵן כְּחֹנְעֵן
וְהִשְׁגַּתְּם וְאִמַּרְתֶּם אֱלֹהִים לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רַעְוִי
 פִּיר גֹּטְטֵעֵן? חִיטַט עֹו כִיכֵט דָּחַי, וַחֲחֵ טַרִינְקַט אִיין הַעֵרֵר דְּחֵרֹוִי,
תַּחַת טוֹבָה: הֵלֹוא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה אֲדֹנִי בֹו
 חֹנֶה עֵר וַחֲחֵרֹוִיחֵגֵט דְּחֵרֹוִי? — בְּחֹנְעֵ הַחֲבֵט חִיהֶר גַּעֲחֵחֵנְדֵעֵט, דַּחֵס
וְהֹוא נַחֲשׁ יִנְחַשׁ בֹּו הִרְעַתְּם אֲשֶׁר
 חִיהֶר דִּיעֵן גַּעֲטַהֲחֵן הַחֲבֵט. עֵר עֵררִיכֵטַע יִיחַ, טַפְרֵחֵךְ לֹו חִיהֶנְעֵן
עֲשִׂיתֶם: וַיִּשְׁגֹּם וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים אֶת-
 דִּיעֹנֵעֵ וַחֲחֵרֵטַע. חֹנֶה יִיחַ וַחֲגֵטְטֵעֵן לֹו חִיהֶס: וַחֲחֹרֵס רַעֲדֵעֵט אִיין הַעֵרֵר
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יִדְבֹּר אֲדֹנִי
 וַחֲחֵכֵעֵ רַעֲדֵעֵן? פֵּעֶרֵן יִיחַ עֹו: פֵּחֵן דִּינְעֵנָה דִּיעֵנְעֵרֵן לֹו טַהֲוֵן
בְּדָבָרִים הָאֵלֶּה חֲלִילָה לַעֲבֹדֶיהָ מַעֲשִׂוֹת
 יִיחַ חִינְעֵ וַחֲחֵעֵ. יִיעֵהע! גַּעֲלָהּ, דָּחַי הַחֲבֵעֵן וַיִּיר גַּעֲפֹנְדֵעֵן חֵין דְּעֵר אִיכְדוֹכָהּ
בְּדָבָר הַזֶּה: הֵן כְּסָף אֲשֶׁר מִצְאָנוּ בְּפִי
 חֹנְוֵעֶרֶר פֹּטְטֵר וַחֲקֵקַע, בְּרַחֲכֵטְטֵעֵן וַיִּיר לֹוִיק דִּיר פֵּחֵס וַחֲחֵנְדֵעֵ כַּגֵּעֵן, וַיִּיחַ וַחֲחֵטְטֵעֵן וַיִּיר
אֲמַתְחֹתֵינוּ וְהִשִּׁיבָנוּ אֵלֶיהָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאִידִי

חיינער קליינטער ברודער, (פֿון) וועלכע חיהר זאגטעט איר? חו' זאגטע (פֿערנער):

אַחֵיכֶם הָקֵטֵן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם אֵלַי וַיֹּאמֶר

גאטט זיין דיר גנאדיג, איין זעהן! דאן זיילטע יוסף הינוועג, דען

אֱלֹהִים יִחַנְךָ בְּנִי: שביעי ל וַיִּמָּהַר יוֹסֵף כִּי

עו ענטברחאנטע זיינע לארטייזקייט געגען זיינען ברודער, חו' ער זאגטעט לו וויינען, ער גיט

נִכְמְרוּ רַחֲמֵינוּ אֶל-אֲחֵיו וַיִּבְקֹשׁ לְבָכוֹת וַיָּבֹא

חי' נעבענליאזער, חו' וויינטע דאזעלבוט, דאן ווארט ער זיין זאגטעט חו' קאס הערן

וַיִּתְדַרְדֵּר וַיִּבֶךְ שָׁמָּה: לא וַיִּרְתֵּץ פָּנָיו וַיֵּצֵא

היעלט פון זיך, חו' זאגטעט: טראגט חויל' דיא טשיינע. און טרוג חויל' פֿיר חיהן

וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לִי לֶחֶם: לֵב וַיִּשְׁימוּ קֶרֶן

בעזאנדער; חונד פֿיר זיין בעזאנדער, חונד פֿיר דיא מצרים, וועלכע זאסען איט חיהן

לְבָדוֹ וְלָהֶם לֶבָדָם וְלַמִּצְרִיִּם הָאֹכְלִים אֹתוֹ

בעזאנדער; דען ניכט קאנטען דיא מצרים געניעסען איט דען עברים

לְבָדָם כִּי לֹא יוּכָלוּן הַמִּצְרִיִּם לֶאֱכֹל אֶת-הָעֲבָדִים

טשיינע, ווייל איין גריין עו (וואר) ביין דען מצרים. זיין זאסען פֿאר חיהן

לֶחֶם כִּי-תוֹעֲבָה הוּא לַמִּצְרִיִּם: לו וַיֵּשְׁבוּ לְפָנָיו

דער חאטערע נאך זיינער ערזאגבורט, חונד דער זינגערע נאך זיינער יוגענד

וְהַכְבִּדוּם כְּבִכְבָּדוֹ וְהִצְעִיר כְּצִעְרָתוֹ

חונד עו וואזאנדערטען זיך דיא אפאנער זיין זאגטעט דען זאנדערן. און טרוג

וַיִּתְמַדּוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ: לו וַיֵּשְׁאוּ

געטענקע פֿון (חיהן 2) לו חיהנען, חו' גראטער וואר דאז געטענק בנימין

מִשָּׂאת מֵאֵת פָּנָיו אֱלֹהִים וְתָרַב מִשָּׂאת בְּנִימִן

חו' דיא געטענקע חו'זער, פֿינל און, זיין טראנקען חונד בערויטטען זיך ביין חיהן

מִמִּשָּׂאת כָּלֶם חֲמֵשׁ יָדוֹת וַיֵּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ:

דאן בעפֿעהן ער, דעס וועלכער איבער זיין הויז (געזעלט וואר) חו' טפֿרנאך:

כֹּה ח וַיֵּצֵא אֶת-אֲשֶׁר עַל-בִּירְתּוֹ וַיֹּאמֶר

פֿינלע דיא פֿוטטערזאקקע דער אפאנער (איט) טשיינע, ווייז זיין קאנטען

מִלֵּא אֶת-אֲמָתֹת הָאֲנָשִׁים אֲכֹל כֹּאֲשֶׁר יוּכָלוּן

(1) חונד ניכט לו וויינען. (2) פֿניו חו'ט היער העבראייטע טפֿרנאזאגעהייט, חונד קאן נור דעס זינגע נאך, הייטט געגעבען ווערדען.

ווער געזעגט האט חונער געזאגט חון חונער פוטטערזקקע. דאס וואס ער יענער: פריער

מִי־שָׁם בְּסֻפּוֹ בְּאֶמְתַּחֲתֵינוּ : כֵּן וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם

מיט חייך, ניכט פירכטעט! אייער גוטט חו' דער גוטט אייערע פוטטערזקקע האט געזעגט

לָכֶם אֶל־תִּירְאוּ אֶל־הֵיכָל וְאֶל־הֵיכָל אֲבִיכֶם נָתַן

חייך חיינען טחטל חין חיינע פוטטערזקקע, (דען) אייער געזאגט חיינע געקומען חון חייך.

לָכֶם מִטְּמוֹן בְּאֶמְתַּחֲתֵיכֶם בְּסֻפּוֹ בְּאֶל־

דאס פיהרטע ער הערני: נו חיהנען דען שמעין וף ברחשטע דער חון

וַיּוֹצֵא אֶת־הֵם אֶת־שִׁמְעוֹן : כֵּן וַיָּבֹא הָאִישׁ

דיח וייטע חייט היי יוסף חון גחב וואסער, ויח וואסען

אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף וַיִּתֵּן־מַיִם וַיִּרְחֲצוּ

חיהרע פייסע, חונר חון גחב פוטטער פיר חיהרע ענען. ויח בערייטעטען

רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסָּפּוֹא לַחֲמוּרֵיהֶם : כֵּן וַיָּבִינּוּ אֶת־

דאס געטענק ביי דא קאממע יוסף נו איטטאג, דען ויח האטטען געהערט, דאס

הַמִּנְחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף בְּצִהְרֵים כִּי שָׁמְעוּ כִּי־

דאס ויח שפיינען וואסען (1). חון דא קאמ יוסף נאך הויזע, דא ברחשטען ויח

שֶׁם יֹאכֵל לֶחֶם : כֵּן וַיָּבֹא יוֹסֵף הַבֵּיתָה וַיִּבְיֵאוּ

חיהס דאס געטענק, וועלכע חון חיהרען האנדען (וואר), חיינע ליאסער, חו' ביקטען זיך

לּוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בִּידֶם הַבֵּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲוּ

פאר חיהס נור ערדע. ער פרחשטע ויח נאך (חיהרעס) וואסען חון' שפרחך:

לּוֹ אֶרְצָה : כֵּן וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר

חייט וואסען חון, אייער חוטטער פוטטער, (פאן) דעס חיהר שפרחשטע? — חב דען נאך

הַשָּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּה אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם הָעוֹדֵנּוּ

ער זעבט? דא וואסען ויח: וואסען (חייט) דיין דיענער, חונער פוטטער, נאך

חַי : כֵּן וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאֲבִינּוּ עוֹדֵנּוּ

זעבט ער. פערמיגטען זיך חון' ביקטען זיך. ער חוב חון' וינע חויגען, ויח דען

חַי וַיִּקְרָא וַיִּשְׁתַּחֲוּ : כֵּן וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרְא אֶת־

בנימין, וינען ברודער, דען וואסען וינער חוטטער, חונר שפרחך: חייט דיענער

בְּנֵי־מִינ אָחִיו בֶּן־אָמֹן וַיֹּאמֶר הֲזֶה

* ארגוש * וישתחו * וישתחו ק'.

1) יאכלו להם חייט שפרחשטעברוך, חון' נור דעס וינע נאך חיינערזעטלכער.

איהר פֿאַטער : ווען דען חַיִּיז ער חַיִּיזט, די ערע טהוט, נעהאט פֿון דעם געפריענעטן (1)

אֲבִיהֶם אֲסִיבּוּ אֶפְסָא וְאֵת עֲשׂוֹ קָחוּ מִזְמַרְתָּ

דעם חַיִּיזע חַיִּיז איהרע גערטלעך, חַיִּיז ברינגט הינאָם דעם אַמאָנע חַיִּיז געטענק, חַיִּיז וועניג

הָאָרֶץ בְּכָל־יָכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְהָה מַעַט

באַלדעס חַיִּיז חַיִּיז דעם חַיִּיז, געווערן חַיִּיז חַיִּיז, פֿינטלען חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז.

צִדִּי וּמַעַט דָּבָשׁ נִבְּאָה וְלֹט בְּטָנִים וְשִׁקְדִּים :

חַיִּיז געלד לויטלעך נעהאט חַיִּיז איהרע חַיִּיז, דעם חַיִּיז געלד חַיִּיז לויטלעך חַיִּיז חַיִּיז

יָבֹבסָה מִשְׁנָה קָחוּ בְיָדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוֹשֵׁב

חַיִּיז חַיִּיז איהרע פֿוטטערלעך, ברינגט לויט חַיִּיז איהרע חַיִּיז, פֿיענלעך

בְּפִי אֲמַתְחִיכֶם תָּשִׁיבוּ בְיָדְכֶם אֲוִלִּי

חַיִּיז איהרע חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז איהרע נעהאט חַיִּיז איהרע חַיִּיז חַיִּיז

מִשְׁנָה הִנֵּה יָבֹבסָה וְאֶת־אֲחֵיכֶם קָחוּ וְקוֹמוּ

קעזרט לויט חַיִּיז דעם אַמאָנע, חַיִּיז געט, דער חַיִּיז חַיִּיז, געבע חַיִּיז

שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ : וְאֶת־שְׂדֵי יִצְחָק יִתֵּן לָכֶם

באַרהערלעך חַיִּיז פֿון דעם אַמאָנע, דעם חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז

רַחֲמִים לְפָנַי הָאִישׁ וְשַׁלַּח לָכֶם אֶת־אֲחֵיכֶם אַחֵר

חַיִּיז דעם בנימין, חַיִּיז חַיִּיז, חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז

וְאֶת־בְּנֵי־מִיָּן וְאֲנִי כְּאִשֶּׁר שָׁכַלְתִּי שָׁכַלְתִּי :

חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז

עַי וְיִקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמְּנָחָה הַזֹּאת

חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז

וּמִשְׁנַת־כֶּסֶף לְקָחוּ בְיָדָם וְאֶת־בְּנֵי־מִיָּן וְיִקְמוּ

חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז

מִצָּרִים וְיַעֲמְדוּ לְפָנַי יוֹסֵף : שְׂשִׁי טו וְיִרְאֶה

חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז

יֹסֵף אֹתָם אֶת־בְּנֵי־מִיָּן וַיֹּאמֶר לְאִשֶּׁר עָלֶיהֶם

חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז חַיִּיז

בֵּיתוֹ הֵבֵא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבֵּיתָה וְטָבַח

בְּרָדָה וְנִשְׁבְּרָה לָהּ אֶכְלָה וְאִם-אֵינָהּ מִשְׁלָח

לֹא נִרְדָּה : כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֲלֵינוּ לֹא־תִרְאוּ

פְּנֵי הָאֵל בְּלֹתִי אֲחֵיכֶם אֶתְכֶם׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל

לְמַה הִרְעַתָּם לִי לְהַגִּיד לְאִישׁ הָעוֹד

לָכֵן אֵת : וַיֹּאמְרוּ שְׂאוֹל שְׂאֵל-הָאִישׁ

וְלִמְנוּחֵי דִּתְנוּ לֵאמֹר הַעֲוֹד אֲבִינָם

חֵי הַיֵּשׁ לָכֶם אֶחָד וְנִגְדָה רָחוּ עֲלֵיכֶם

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִידּוּעַ נִדְעַ כִּי יֹאמַר הַזֹּרֵיחוֹ

אֶת־אֲחֵיכֶם׃ מִי־אָמַר יְהוֹדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו

שְׁלַחַה הַנֶּעֱר אֶתִּי וְנִקְוָמָהּ וְנִלְכְּהָ וְנִחְיֶיהָ

לֹא נִמְזוּת גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אֵתָהּ גַּם־טַפְנוּ :

וְאֵנֹכִי מֵעַרְכָּנוּ מִיָּדֵי תְּבַקְשָׁנוּ אִם-לֹא

וְהָיָה כִּי יֵצֵא מִן הַמֶּלֶךְ וְהָיָה כִּי יֵצֵא מִן הַמֶּלֶךְ

כִּי לֹא הִתְמַהֲמַהֲנוּ כִּי עָתָה

זֶה פַּעַמִּים: יי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל

לו יעקב, ויהרעם פחטער, חן דחו וזכר כנען, חונד בעריכטעטען חיהם
אלי עקב אביהם ארצה כנען ויגידו לו את
 חללעו, וזו: בעגנעט וזכר חיהנען, וזיח פחלגט: עו רעדעטע דער חון, דערהער
כל הנהלת אתם לאמר: לדבר האיש אדני
 דעו וזכרעו, איט חונד, חזר, חז' היעלט חונד פיר חויטפחהער
הארץ אתנו קשות ויתן אתנו במרגלים את-
 דעו וזכרעו. דח טפרחכען וזיר לו חיהס: רעכטליך (זינד) וזיר, ניש וזכרען וזיר
הארץ: לא ונאמר אליו בנים אנחנו לא היינו
 חויטפחהער. לוחלן (זינד) וזיר ברידער, וזחנע
מרגלים: לב שנים עשר אנחנו אחים בני
 חונדערעו פחטער, דער חיינע חויט ניכט אפהר, חז' דער קליינעטע חויט הייטע נחך בייח
אבינו האחד מיננו והקטן היום את-
 חונדערען פחטער, חיס וזכרע כנען. דח וזחגטע לו חונד דער חון,
אבינו בארץ כנען: לב ונאמר אלינו האיש
 דער הערר דעו וזכרעו: דחחון וזיח חיק ערקענען, דחס רעכטליכע חיהר (זינד),
אדני הארץ בזאת יאדע כי בנים אתם
 חיינען ברודער פחן חייך וזחנעט בייח חז' דען בעדחל' פיר חייערע היינער
אחיהם האחד הניחו אתי ואת רעבון בתיכם
 נעהמעט חונד געהעט, דחן ברינגעט חייערן קליינעטען ברודער לו חזיר,
קחו וכלו: לב והביאו את אחיהם הקטן אלי
 וזכרע חיק וזינען, דחס ניכט חויטפחהער חיהר (זינד), דחס רעכטליכע חיהר (זינד);
ואדעה כי לא מרגלים אתם כי בנים אתם
 חייערן ברודער געבע חיק (דחן) חייך, חונד דחו וזכר קחנעט חיהר דורכריינען.
את אחיהם אתן לכם ואת הארץ תסחרו:
 עו וזכר (חלל) זיח חויטפערטען חיהרע וזחקע, דח חחטטע יעדער דחו בינדען
לה יהי הם מריקים שקיהם והנה איש צרור
 איט וזינעט געלדע חין וזינעט וזחקע; חלל וזיח וזחען דח בינדען איט חיהרעס געלדע, זיח
כספו בשקן ויראו את צרות כספיהם המה
 חז' חיהר פחטער, דח פירכטעטען זיח. עו טפרחך לו חיהנען יעקב, חיהר פחטער:
ואביהם ויראו: לו ונאמר אלהם יעקב אביהם

החבט חיד געוואלט חיד ניכט פערזינדיגט חיד חן דען קנאכען ?

אמרתיו אליכם לאמר אל-תהטאו בירד

דאך ניכט הארטעט איהר ; טון חיד ויין בלוט, ויעהע ! עו ווירד געפארדערט.

ולא שמעתם וגם-דמו הנה נדרש : כג ויהם

ווחוסטן ניכט, דאס (עו) פערטטעהט יוסף, וויין חיד דאס אעטטער לוויטן איהנען (וואר).

לא ידעו כי שמע יוסף כי דמליץ בינתם :

ער וואנדטע זיך פאן איהנען וועג אונד וויינטע, וואנדטע זיך דאן וויעדער לו איהנען,

כד ויסב מעליהם ויבך וישב אלהם

רעדעטע מיט איהנען, נאכס פאן איהנען דען שמוען, אונד אמן באנד איהן

וידבר אלהם ויקח מאתם את-שמעון ויאסר אתו

פאר איהרען חויגען. דאן בעפאהן יוסף, דאס אמן אנפאלע איהרע גערעטהע

לעיניהם : כה ויצו יוסף וימלאו את-כליהם

מיט געטריידע, אונד לוריק לעגע איהר געלד, יעדעס חין וויינען זאק, אונד געבע

בד ולהשיב בספיהם איש אל-שקו ולתת

איהנען לעהרונג. חויל דען וועג ; דאס טהאט אמן איהנען חויל. ויא וודען

להם צדה לדרך ויעש להם כן : כו וישאו את-

איהר געטריידע חויל איהרע ענען, אונד גינגען פאן דאנען.

שברם על-חמריהם וילכו משם : כז ויפתח

חיינער וויינען זאק חוס לו געבען פוטטער וויינען ענען חין דער הערבערגע,

האחד את-שקו לתת מספוא לחמרו במלון

אונד וואה ויין געלד, דאס עו וואר חין דער אפפאנג וויינען פוטטער זאקען.

וירא את-כספו והנה-הוא בפי אמתחתו :

דאס זאגט ער לו וויינען ברידערן : לוריק ווארד געגעבען מיין געלד, חיד חוסט עו

כח ויאמר אל-אחיו דושב בספי וגם הנה

חין וויינען פוטטער זאק, דאס ענטגינג איהנען איהר הערן, חויל זאס ערטרעקען, חיינער לוס

באמתחתי ויצא לבם ויחרדו איש אל-

אונדערן (1) שפרחך : וואס דאס האט געטהאן גחטט אונד ! ויא קאמען

אחיו לאמר מה-זאת עשה אלהים לנו : כט ויבאו

עכטקאמאעט איהר פֿון דא, אויסער עו קאמאט חייער קליינטער ברודער היעהער

תָּבִיאוּ מִזֶּה כִּי אֲסַבְכוּ אֶתְכֶם הַקָּטָן הַזֶּה:

טיקעט פֿון אייך איינען, דאס ער האָט, חייערן ברודער, איהר חבֿער

טו שְׁלַח מִכֶּם אֶחָד וְיִקַּח אֶת־אֶתְכֶם וְאַתֶּם

בלייבט פֿערהאפֿטעט. וואָ ווערדן געשריפט חיינע וואָרפע, קאָ וואָהרהייט בייך אייך ווייז.

הַאֲסִרוּ וַיִּבְחֲנוּ דְבָרֵיכֶם וְהֵאֱמַת אֶתְכֶם

ווען חבֿער ניכט, (בייס) לעבען פרעה! געוויס אויסטפֿאהער (ווייז) איהר.

וְאִם־לֹא חֵי פִרְעָה כִּי מִרְגְּלִים אַתֶּם:

און ברעכטע לואאמאען זיין פֿערוואָהרונג, דרייז טאָגע.

וַיֹּאמֶר אַתֶּם אֶל־מִשְׁמַר שְׁלֹשֶׁת יָמִים:

דאָ וואָגטע לוא איהנען יוסף חסן דריטטען טאָגע: דיעזע: טאָגט,

יח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יוֹסֵף בֵּינִים הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עֲשׂוּ

דאָס איהר לעבען בלייבט, דען חלואפֿכטיגען פֿירכטע חיד. ווען

וְחָיו אֶת־הָאֱלֹהִים אֲנִי יֵרָא: חֲמִישִׁי ט אִם־

רעכטליכע איהר (ווייז), חיינער ברודער בלייבע פֿערהאפֿטעט אין דעם הויזע

כְּנִים אַתֶּם אֶתְכֶם אֶחָד יֹאמֶר בְּבֵית

חיינער פֿערוואָהרונג, איהר חבֿער געהט, ברינגט דין דאָ געטריידע (פֿיר דען) הונגער

מִשְׁמַרְכֶּם וְאַתֶּם לָכוּ הִבִּיאוּ שָׁבֶר רַעֲבוֹן

חיינער הייזער. חונד חייערן קליינטען ברודער ברינגעט איהר,

בְּתֵיכֶם: כ וְאַתֶּם־אֶתְכֶם הַקָּטָן תָּבִיאוּ אֶל־י

דאָס גלויבחהפֿט ווערדן חיינע וואָרפע חו' ניכט איהר שטערבעט; דאָ טהאָטן זיין חלוא.

וַיֹּאמְרוּ דְבָרֵיכֶם וְלֹא תִמּוּרְתּוּ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן:

חונד וואָגטען יעדער לוא זיינעם ברודער, פֿירוואָהר! טאָלדיג זינד וויר

כח וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲכָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ

וועגען חונדער ברודער, דאָס וויר געזעהען דאָ חונדט זיינער זעהע, חלוא ער פֿלעהטע

עַל־אֲחֵינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרָת נַפְשׁוֹ בְּהִרְתַּחֲנוּ

לוא חונד, חונד ניכט וויר האָרטען; דאָרום קאָס חיינער חונד

אֲלֵינוּ וְלֹא שָׁמַעְנוּ עֲלֵינוּ בָּאָה אֲלֵינוּ

דיעזע דראָנגות. דאָ חונטוואָרטעטע ראובן איהנען ווייז פֿלעגט: עטוואָ ניכט

והקבצוין פיעל, בן אמן חויהחרטע לו לזהנען, דען ניכט היטטע עז חיינע לזהנען.

הרבה מאד עד כי יחדל לספר כי יאין מספר :

דען יוסף ווחרדען געבחרען לווייט וזהנע בעפער געקומען דען יזהר

כ וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת

דען הונגער, וועלכע געבחר חיהס אסנת טחטער דען פוטי פרע, פריעוטרע

הרעב אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן

לו און, דען נחנכטע יוסף דען נחמען דען ערוטגעבחרען מנשה דען (1) :

און : כח ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה כי

פערגעווען זייען זיך דער עוויגע חלל און איהוה חונד דען גחלנע הווע

נשני אלהים את כל עמלי ואת כל בית

איינע פחטער. דען נחמען דען לווייטען נחנכטע ער אפרים, דען (2) :

אבי : כב ואת שם השני קרא אפרים כי

פערטבחר מחטטע זיך גחטט חיס וחרע איינע עלענדע עוויגען לו ענדע

הפרני אלהים בארץ עניי : רביעי כב ותכלינה

דיח זייעבן יזהרע דען איבערפלווען, וועלכע ווחרען חיס וחרע מצרים,

שבע שני השבע אשר היה בארץ מצרים :

חונד עז פייגען חן דיח זייעבן יזהרע דען הונגער לו קומען, זי ווייט עז

כד ותכלינה שבע שני הרעב לבוא כאשר

והגטע יוסף, חונד עז ווחר הונגער חין חללען וחרען, דחך חיס גחלנען

אמר יוסף ויהי רעב בכל הארצות ובכל

וחרע מצרים וחר ברחד, חלל כון חויד הונגערטע דען גחלנע וחרד

ארץ מצרים היה לחם : כה ותרעב כל ארץ

מצרים דח טריע דח פחלוק לו פרעה חוס ברחד, חונד עז וחרטע

מצרים ויצעק העם אל פרעה ללחם ויאמר

פרעה לו גחלל מצרים : געהעט לו יוסף, דח ווחר ער וחרטע ווירד

פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר

חיד טהועט. חונד דיח הונגערטע וחר איבער דח גחלנע וחרד ;

לכם תעשו : כו והרעב היה על כל פני הארץ

דער פיר איהן (געהערטע), חונד און ריען פאר איהם הער: הינעקניעט!

וַיִּקְרָא לֹאן לְפָנָיו אֲבִיר

וה' זעטלטע ער איהן חיבער דא: גחללע וחדר מצרים. דאן שפרחך

וַנִּתּוֹן אֹתוֹ עַל כָּל-אֶרֶץ מִצְרַיִם: **מִדּוֹ וַיֹּאמֶר**

פרעה לו יוסף: חיד (בין) פרעה, מהנעדיך חבער, ניכט וואן ערהעבטן

פַּרְעֹה אֶל-יוֹסֵף אֲנִי פַרְעֹה וּבְלִעְדִּיךָ לֹא-יֵרִים

יעהחדר ויינע העחדר חדער ויינען פֿוס חיס גחללען וחדע מצרים(1).

אִישׁ אֶת-יָדוֹ וְאֶת-רִגְלוֹ בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם:

עו כהננטע פרעה דען כחאטן יוסף: צפנת פענח(2), גחב איהם

מִה וַיִּקְרָא פַרְעֹה שֵׁם-יוֹסֵף צִפְנָת פַּעְנֵחַ וַיִּתֵּן-לּוֹ

דיח אסנת, טחכטערדעו פויטי פרע, פריעזטערן לו און לור פרויח,

אֶת-אֶסְנַת בַּת-פּוֹטִי פֶרַע כֵּהֵן אֶן רֹאשָׁה

חונד עו בעריונטע יוסף דא: וחדר מצרים. יוסף (וואר) חלס

וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל-אֶרֶץ מִצְרַיִם: מִן וַיּוֹסֶף בֶּן-

דרייסיג יאהרע, וואן ער טטחד פאר פרעה קאניג פאן מצרים,

שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעַמְּהוֹ לְפָנָי פַּרְעֹה מֶלֶךְ-מִצְרַיִם

כון גינג וועג יוסף פאן פרעה חונד דורכלאג דא: גחללע וחדר.

וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלְּפָנָי פַּרְעֹה וַיַּעֲבֹד בְּכָל-אֶרֶץ

מצרים. עו ערלייגטע דא: וחדר אין דען זיעבען יאהרען דעו חיבערפלוועו

מִצְרַיִם: מִן וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ בְּשִׁבְעַ שָׁנִי הַשְּׁבַע

לו העחדעפח(3). און וואמעלטע חללען פאררחה דער זיעבען יאהרע

לְקַמְצִים: מִח וַיִּקְבֹּץ אֶת-כָּל-שִׁבְעַ שָׁנִים

וועלכער וואר חיס וחדע מצרים, וואל זעגטע פאררחת חין דיח טטחדטע,

אֲשֶׁר הָיוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּתֵּן-אֹכֶל בְּעָרִים

דען פאררחה דעו פערדעו יעדער טטחדט, דא: חוס זיח הערוס (וואר) גחב און

אֹכֶל שְׂדֵה-הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבָתֶיהָ נָתַן

חין דיעזעלכע. חונד עו הייפטע יוסף געטריידע, וויח וחדר דעו אעערעו

בְּרִתּוֹכָה: מִט וַיַּעֲבֹד יוֹסֵף בָּר כְּחֹל הָיִם

(1) ד' ה' ניכט דא: גערינגטע פארנעהאטן. (2) דעו פערבארגענען ענטדעקער.

(3) חוין יעדעו קארן.

דער פֿאַררֿאָטל לור אויפֿבעוואַהרונג פֿיר דעם זינדל ווייל דיין זיכען יאָהרע דעם הונדערט דיין

הָאֵבֶל לְפָקֶדוֹן לְאֶרֶץ לְשֶׁבַע שָׁנֵי הָרֶעֶב אֲשֶׁר

זיין ווערדען זיין זינדען, מצרים, דאָס זיכט, אויפֿגעריכטען ווערדען דעם זינדל

תְּהִיִּין בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וּלְאַתְנָהֶרֶת הָאֶרֶץ

דורך דעם הונדערט. דאָ געפֿיען דיין זינדען זיין דעם זינדען פרעה'ס, זינדל זיין דעם זינדען

בָּרֶעֶב: לוֹ וַיֵּטֵב וְהִדְבֵּר בְּעֵינֵי פֶרְעָה וּבְעֵינֵי

זינדל ווערדען דעם זינדען. זינדל זיין דעם זינדען פרעה, זינדל זיין דעם זינדען: זינדל זיין דעם זינדען

כָּל־עַבְדָּיו: לוֹ וַיֹּאמֶר פֶּרְעָה אֶל־עַבְדָּיו הִנֵּמְצָא

זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען (זינדל) — זינדל זיין דעם זינדען

כֹּה־אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ: שְׁלִישִׁי לוֹ וַיֹּאמֶר

פרעה זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען

פֶּרְעָה אֶל־יֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתָהּ

זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען

אֶת־כָּל־זֹאת אֵין־נָכוֹן וְחֶכֶם כְּמוֹהָ:

זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען

וְאַתָּה תִּהְיֶה עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ

זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען

יִשָּׁק כָּל־עַמִּי רַק הַכֹּהֵן אֲגִדָּל

זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען

מִמֶּךָ: מֵחַ וַיֹּאמֶר פֶּרְעָה אֶל־יֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי

זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען

אֶתְךָ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: מֵחַ וַיֹּסֶר פֶּרְעָה

זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען

אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֶתָּה עַל־יָד יֹסֵף

זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען

וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ בְּגָדֵי־שָׁשׁ וַיַּשְׁם רֶכֶב הַזֶּהָב

זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען, זינדל זיין דעם זינדען

עַל־צוּאָרוֹ: מֵחַ וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמַרְכָּבַת הַמִּשְׁנָה

וַיִּחַ חֵק גַּעַר עֲדָעִיט לֹא פִרְעָה וַיִּחַ דַּעַר חֲלָא חֲכָטִיגַע טַהוֹן וַיִּלָּץ
אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־פִּרְעָה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה
 הָיָט עַר וַעֲהֵעַן חֲמוּעַן דַּעַן פִּרְעָה. וַיַּעֲהֵעַ! וַיַּעֲבֵעַן יִתְהַרַע קַחֲמוּעַן.

וַיִּרְאָה אֶת־פִּרְעָה: כֵּט הִנֵּה שִׁבְעַ שָׁנִים בָּאוֹת

פִּתְיוֹן גַּרְחָסַעַס חֵיבַעַרְפִּלְוֹוֹעַ חֵיס גַּחֲלָנֵעַן חֲמוּדַע מִצְרַיִם. דַּחֲן עַנְטַטְטַעַהֲעַן וַיַּעֲבֵעַן יִתְהַרַע

שִׁבְעַ גְּדוֹל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: ל וְקָמוּ שִׁבְעַ שָׁנִים

דַּעַו הֹונְגַּעַרְוֹנַחַךְ חֵיִהֲנֵעַן, דַּחֲס פִּעַרְגַּעַוֹוֹעַן וַיִּיכַד דַּעַר גַּחֲלָנֵעַ חֵיבַעַרְפִּלְוֹס חֵיס חֲמוּדַע מִצְרַיִם,

רָעַב אֶת־רִיחֵו וְנִשְׁכַּח כָּל־הַשִּׁבְעַ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם

וַיִּי וַיִּיכַד פִּעַרְדַּעַרְבֵּעַן דַּעַר הֹונְגַּעַר דַּחֲו חֲמוּדַע. נִיכָט וַיִּיכַד כַּעַמַּעַרְקַט דַּעַר חֵיבַעַרְפִּלְוֹס

וְכָל־הָרָעַב אֶת־הָאֶרֶץ: לֵא וְלֹא־יִוָּדַע הַשִּׁבְעַ

חֵיס חֲמוּדַע, פִּתְיוֹן דִּיעֹועַס הֹונְגַּעַר כַּחֲכָהֲעַר, דַּעַן טַוֹועַר חֵיס

בְּאֶרֶץ מִפְּנֵי הָרָעַב הָיָה אֶת־רִיחֵו כִּי־כָבַד

עַר וַעֲהַר. חֲמוּדַע וַעֲגַעַן דַּעַר וַיִּיכַדְהָ חֲלָוֹנְגַּ דַּעַו טַרוֹחֲמַעַו פִּיר פִּרְעָה

הָיָה מָאֹד: לֵב וְעַל הַשָּׁנֹת הַחֲלֹום אֶל־פִּרְעָה

לֹוֹיִחַ חֲמוּדַע, (דַּחֲו דִיטַעַט) דַּחֲס כַּעַט חֲמוּעַן (חֵיס) דִּיחַ וַחֲכַע פִּתְיוֹן חֲלָא חֲכָטִיגַעַן

כָּעֲמִים כִּי־נָכוֹן הִדְבָּר מֵעַם הָאֱלֹהִים

חֲמוּדַע חֲיִינֵעַן וַיִּיכַד דַּעַר חֲלָא חֲכָטִיגַעַע עַו לֹו טַהוֹן. כֵּן עַרוֹעַהֲעַ (וִיד) פִּרְעָה

וּמִמָּהֹר הָאֱלֹהִים לַעֲשֹׂתוֹ: לֵב וְעַתָּה יֵרָא פִּרְעָה

חֲיִינֵעַן חֲמוּדַע פִּעַרְטַטְחֲנִיגַעַן חֲמוּדַע וַיִּינֵעַן חֲמוּדַע וַעֲטַלַע חֵיִהֲן חֵיבַעַר דַּחֲו חֲמוּדַע

אִישׁ נָכוֹן וְחָכָם וַיִּשְׁרָתְהוּ עַל־אֶרֶץ

מִצְרַיִם. עַו טַהוֹעַ פִּרְעָה דַּחֲס עַר חֲנְטַטַעַלַע פִּעַרוֹחֲחֲטַעַר חֵיבַעַר

מִצְרַיִם: לֵב יַעֲשֶׂה פִּרְעָה וַיִּפְקַד פְּקָדִים עַל־

דַּחֲו חֲמוּדַע, חֲמוּדַע חֵיס פִּינְכַטַהֲיִין עַרהֲעַבַע פִּתְיוֹן חֲמוּדַע מִצְרַיִם, חֵיס דַּעַן וַיַּעֲבֵעַן יִתְהַרַעַן

הָאֶרֶץ וְחָמַשׁ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְעַ שָׁנִים

דַּעַו חֵיבַעַרְפִּלְוֹוֹעַן. וַיִּחַ וַחֲלָנֵעַן וַחֲמוּעַן חֲלָנֵעַן פִּתְיוֹן חֲמוּדַע דַּעַר יִתְהַרַעַר,

הַשִּׁבְעַ: לֵב וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־הַשָּׁנִים

דַּעַר גַּוֹטַעַן דִּיעֹועַר קִינְכַטִיגַעַן, חֲמוּדַע וַחֲלָנֵעַן הֵיפִעַן דַּחֲו גַּעַטַר־יִידַע חֲמוּטַעַר דַּעַר גַּעַוֹחֲחֵט

הַטִּבּוֹת הַבָּאֵת הָאֵלֶּה וַיִּצְבְּרוּ־כָר תַּחֲתֵי־יָדֵי

פִּרְעָה־וְ, לֹוס פִּתְיוֹן חֲמוּדַע חֵיס דַּעַן טַטְחֲדַטַעַן, חֲמוּדַע חֵיבַעַרְפִּלְוֹוֹעַן. עַו וַיִּחַ

פִּרְעָה אֶכֶל בְּעָרִים וַשְּׁמָרוּ: לוֹ וְהָיָה

דחם ויח געקומען חין חיהרען זיב, חונד חיהר חויעהן (ווער) טלעט

בִּיבְאוּ אֶל־קִרְבְּנָהּ וּמְרִיאֶיהֶן רַע

חיס חנפֿהנגע, דחן ערוואַכטע חיד.

כַּאֲשֶׁר בְּתַחֲלָה וְאִיקָץ :

חונד ויעהע זייעבען חיהרען גינגען חויל חן חיינעס העלזאע, פֿחלון

וְהָנָה שִׁבְעַת שְׁבָלִים עֲלֵת בְּקִנְיָה אַחֵר מְלֵאָת

חונד גוט; חונד ויעהע! זייעבען חיהרען פֿערדערט, דין

וּטְבוֹת : כֵּן וְהָנָה שִׁבְעַת שְׁבָלִים צִנְמוֹת דְּקוֹת

ח' חויערדערטען פֿחס חוטווינדע, טפרחטען נחך חיהנען; דח פֿערטלחנגען

שְׂדֵפוֹת קָדִים צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם : כֵּן וְתַבְלֵעוֹן

דיח חיהרען דיח דינען (נאחליך) דיח זייעבען חיהרען, וועלכע גוט ווערען;

הַשְּׁבָלִים הַדְּקוֹת אֵת שִׁבְעַת הַשְּׁבָלִים הַטְּבוֹת

מן וחגטע חיד (עו) דען בילדער טריפטקונדיגען, חונד ניכט גיבט אמן קונדע איר.

וְאָמַר אֶל־הַחֲרָטָמִים וְאֵין מִגִּיד לִי :

דח ספרחך יוסף לו פרעה : דער טרויס פרעה; (נור) חיינער חוט ער1),

כִּסְוֵי אֶמֶר יוֹסֵף אֶל־פֶּרְעָה חֵלֹם פֶּרְעָה אַחֵר הוּא

דח ווערדער חולאכטיגע טהון ווילן, היט ער פֿערקידעט דעס פרעה. דיח זייעבען

אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה הַגִּיד לְפֶרְעָה : כֵּן שִׁבְעַת

קיהע דיח גוטען, זייעבען יאהרע זינד זיח, חונד דיח זייעבען חיהרען

פֶּרֶת הַטְּבוֹת שִׁבְעַת שָׁנִים הָנָה וְשִׁבְעַת הַשְּׁבָלִים

דיח גוטען. זייעבען יאהרע זינד זיח, (נור) ח' ין טרויס חוט עו. דיח זייעבען

הַפֶּרֶת שִׁבְעַת שָׁנִים הָנָה חֵלֹם אַחֵר הוּא : כֵּן וְשִׁבְעַת

קיהע, דיח חבגעלעהרטען חונד טלעכטען, דיח הערויל קחטען, נחך חיהנען,

הַפְּרוֹת הַדְּקוֹת וְהָרַעַת הָעֲלֵת אַחֲרֵיהֶן

זייעבען יאהרע זינד זיח, ח' דיח זייעבען חיהרען, דיח זעערען חויערדערטען

שִׁבְעַת שָׁנִים הָנָה וְשִׁבְעַת הַשְּׁבָלִים הַדְּקוֹת שְׂדֵפוֹת

פֿחס חוטווינדע, ווערדען (זיין) זייעבען יאהרע דעו הונגער. דח חוט דיח זיכע,

הַקָּדִים יִהְיֶה שִׁבְעַת שָׁנֵי רָעָב : כֵּן הוּא הַדְּכָר

דיח חויערדערטען (זיין) זייעבען יאהרע דעו הונגער. דח חוט דיח זיכע,

אמן הקלטע חיהן איילענדו חווי דער גרובע, ער טאָר זיך, וועלענעטע ווינע קליידער,

וַיְהִי צֶהָרָה מִדֶּהְבוֹר וַיִּגְלַח וַיַּחֲלֶה שְׂמֵלֵהוּ

חונד קאָסן לו פרעה. דאָ טפּרמך פרעה (לו) ווינע קליידער:

וַיָּבֹא אֶל-פֶּרְעֹה: שְׁנֵי טו וַיֹּאמֶר פֶּרְעֹה אֶל-יוֹסֵף

איינען טרויסן טרייאטע חיד, חונד חוין דייטער חוויט ניכט פֿיר חיהן, חבער חיד

חֲלוֹם חֲלֻמֹּתַי וּפְתָר אֵין אֶתוֹ וַאֲנִי

הערטע פֿאָן דיר זאָגען, דאָ פֿערטטעהענט איינען טרויסן, לו דייטען חיהן.

שָׁמַעְתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם לְפָתוֹר אֶתוֹ:

דאָ חנטווערטעטע יוסף דעס פרעה חונד טפּרמך: פֿערן ווייז דיעס פֿאָן איר, גחטט

טו וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת-פֶּרְעֹה לֵאמֹר בִּלְעָדִי אֱלֹהִים

ווייזד בעטטאמען דאָ ווההוין פרעה. דאָ טפּרמך פרעה לו

יַעֲנֶה אֶת-שְׁלוֹם פֶּרְעֹה: י וַיִּדְבֹּר פֶּרְעֹה אֶל-

יוסף: חוין איינעסן טרויאטע, זיעהע! חיד טפּרמך חס חאפער דעו פֿלוסען;

יוֹסֵף בַּחֲלֻמֵּי הַנָּגִי עָמַד עַל-שֹׁפֶת הַיָּאֵר:

חונד זיעהע! חווי דעס פֿלוסע קאמען הערויל זיעבען קיהע, פֿעטט

יח וַהֲנֵה מִדֶּהְיָאֵר עֲלָת שִׁבְע פָּרוֹת בְּרִיאֹת

פֿאָן פֿלייט חונד טאָן פֿאָן געשטאָלט. חונד וויידעטען חויל דער ווינע; חונד דאָן

בָּשָׂר וַיִּפֹּת תָּאֵר וַתִּרְעֶנָּה בָּאָחוּ: יט וַהֲנֵה

זיעבען חנדערע קיהע קאמען הערויל נחך חיהנען אַחגער חונד טאָלעכט

שִׁבְע-פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֲלֹת אַחֲרֵיהֶן דָּלוֹת וְרַעוֹת

פֿאָן געשטאָלט זעהר, חו' חבגעלעהרט פֿאָס פֿלייטע, ניכט זעה חיד ווייז דיענע

תָּאֵר מְאֹד וּרְקוֹת בָּשָׂר לֹא-רָאִיתִי כִּהְנֵה

חוין גחנלען חנדע מצרים חו טאָלעכעס (חווינעהן) דאָ פֿערלעהרטען דאָ קיהע

בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם לָרַע: כ וַתֹּאבִלְנָה הַפָּרוֹת

דאָ חבגעלעהרטען, חונד טאָלעכען, דאָ זיעבען קיהע דאָ ערוטען,

וּרְקוֹת וַהֲרַעוֹת אֶת שִׁבְע הַפָּרוֹת הָרִאשׁוֹנֹת

דאָ פֿעטטען (נחאליך); חוין קאמען חוין חיהרען לייב, דאָך ניכט ווייזד געאערקט

הַבְּרִיאֹת: כח וַתִּבְאֲנָה אֶל-קֶרְכָּנָה וְלֹא נִוְדַע

דיח ה' חנר פרעה: חו' דען חבערומען דער בחקער, האנגטע אמן, ויח

כַּף פֶּרַעַה: כַּ כַּ וְאֵת שַׁר הָאֲפִים תִּלְהַבְאֶשׁ

געד"טעט חיהנען יוסף, חבער ניצט דאזטע דער חבערומען דער טענקען חן

פֶּתַר לָהֶם יוֹסֵף: כַּ וְלֹא־זָכַר שַׁר־הַמִּשְׁקִים אֶת־

יוסף, חו' פֶּרַעַה חיהן.

יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּח־הוּ:

סדר מקץ.

מֵאָה וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפֶרַעַה חָלַם

חו' ויעהע! ער טטחנר חס פֶּלֶזוּע; חו' ויעהע! חו' דעס פֶּלֶזוּע קחמען הערוין

וַהֲנֶה עֹמֵד עַל־הָאָרֶץ: וַהֲנֶה מִדְּהָאָר עֹלָת

ויעבען קיהע, טחן פֶּחֶן חמעהען חו' פֶּעטט חן פֶּלִיט, חו' ווידעטען

שִׁבְעַת פְּרוֹת יִפּוֹת מִרְאָה וּבְרִיאַת בֶּשֶׂר וַתִּרְעִינָה

חו' דער וויענע; חו' ויעהע! ויעבען חנדערע קיהע, טטיעגען הערוין

בְּאַחֲזוֹ: וַהֲנֶה שִׁבְעַת פְּרוֹת אַחֲרוֹת עוֹלָוֹת

נחך חיהנען חו' דעס פֶּלֶזוּע, טלעצט פֶּחֶן חמעהען חו' חאגער חן פֶּלִיט

אַחֲרֵיהֶן מִדְּהָאָר רַעוֹת מִרְאָה וְדָקוֹת בֶּשֶׂר

חו' טטעללען זיך נעבען יענע קיהע חס חו' פֶּעטט דעו פֶּלֶזוּע

וַתַּעֲמִדְנָה אֶצֶל הַפְּרוֹת עַל־שִׁפְתֵי הָאָרֶץ

דח פֶּערלעהרטען דיח קיהע, דיח טלעצט פֶּחֶן חמעהען חו' חאגער

וַתֵּאֱכֹלְנָה הַפְּרוֹת רַעוֹת הַמִּרְאָה וְדָקֹת

חן פֶּלִיט (וו'חרען), יענע ויעבען קיהע, דיח טחן פֶּחֶן חמעהען חו' פֶּעטט (וו'חרען)

הַבֶּשֶׂר אֶת שִׁבְעַת הַפְּרוֹת יִפּוֹת הַמִּרְאָה וַהֲבִרִיאַת

דחן ערווהצטע פרעה, ער טלעל וויעדער חוין, חונד טרייאטע צוסן לווייטען אמן

וַיִּיקֶץ פֶּרַעַה וַיִּישָׁן וַיִּחַלְלֵם שְׁנִית

זיעהע, ויעבען חֶהרען טחמען חוין חן חיינעס החלמע, קרחפֶּטיג

וַהֲנֶה שִׁבְעַת שְׂבָלִים עֲלוֹת בִּקְנָה אַחֲרֵי בְרִיאֹת

חונד גוט; חונד ויעהע! ויעבען (חנדערע) חֶהרען, דיח חונד חויןגעדרחטען

וַטְבוֹת: וַהֲנֶה שִׁבְעַת שְׂבָלִים דָּקוֹת וַשְּׂדוּפֹת

פֶּחֶן חויןווינדע, טפּרחטען נחך חיהנען, דח פֶּערטלחנגען

וַתִּבְלַעְנָה צִמְחֹת אַחֲרֵיהֶן: וַתִּבְלַעְנָה

אויז דעם זאגט דער עבריים, אז אויך היער, ניכט טהאט אויך דא: גערינגטע, דאס
מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים וְגַם־כֹּה לֹא־עָשִׂיתִי מֵאֻמָּה כִּי־
ווי געוועלט איך אין דיא גרובע, מלון זיך דער חבערוטע דערבאקער, דאס
שָׁמוּ אֹתִי בְּכֹד׃ טו וַיֵּרָא שְׂרָה־אֲפִים כִּי־
גוטער געדייטעט, שפרחך ער לו יוסף: אויך אויך (זיך) אין איינעם טרויאע,
טוֹב פֶּתַר וַיֹּאמֶר אֶל־יֹסֵף אֶהְיֶה־אֲנִי בְּחַלּוֹמֵי
דא ווארען דרייז קארבע דורכזאכערטע אויך איינעם קאפפע;
וְהָיָה שְׁלֹשָׁה סָלִי חָרִי עַל־רֹאשִׁי׃
אוי אויס חבערוטען קארבע (וואר) פון מלוןערייח טפיוע פרעה'י, (און) באקווערק1),
וּבִסְרָל הָעֲלִיזוֹן מִכָּל מֵאֲכַל פְּרֻעָה מַעֲשֵׂה אִפָּה
אוי דער פאגען זאס זיך אויז דעם קארבע חיבער איינעם הויפטע. דא חנטווארטעטע
וְהָעוֹף אֲכַל אֶתְּם מִן־הַסֶּל מֵעַל רֹאשִׁי׃ יח וַיַּעַן
יוסף אז שפרחך: דיעו (חיסט) זיינע דייטונג, דיא דרייז קארבע, דרייז
יֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פֶּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַסָּלִים שְׁלֹשֶׁת
טאגע ויז זיך; אין נאך דרייז טאגען ווירד העבען פרעה
יָמִים הֵם׃ יט בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יֵשֵׂא פְרֻעָה אֶת־
דיין הויפט פון דיר, מלון ווירד האנגען דין מן דען גאנגען, אזי עז ווירד חבערוטען
רֹאשׁוֹ מֵעֲלִיָּה וְתִלָּה אוֹתָהּ עַל־עֵץ וְאֲכַר־
דא געפאגען דיין פלייט פון דיר. עז וואר זאס דריטטען טאגע,
הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרָהּ מֵעֲלִיָּה׃ כ וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
דעם טאגע, דא געבאקערען ווארדען פרעה, דא אהכטע ער איין גאטאמהל פיר מלון
יּוֹם הַלֹּדֶת אֶת־פְּרֻעָה וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה לְכָל־
זיינע דיענער, אז מלון נהאס אויך, דא: הויפט דעז חבערוטען דער טענקען חזר
עֲבָדָיו וַיֵּשֶׂא אֶת־רֹאשׁוֹ שֹׁר הַמִּשְׁקִים וְאֶת־
דא: הויפט דעז חבערוטען דער באקער, חונטער זיינען דיענערן. דא זעלטע ער וויעדר איין
רֹאשׁוֹ שֹׁר הָאֲפִים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו׃ כא וַיָּשָׁב
דען חבערוטען דער טענקען איין זיין טענקאט, אזי ער גאב דען בעכער איין
אֶת־שֹׁר הַמִּשְׁקִים עַל־מִשְׁקָהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל־

טריאטען וויר, אזוי אין דייטער איזט נישט פיר איהן. דאס וואס ער לוי איהנען יוסף:

חֲלָמָנוּ וּפְתָרָהוּ אֵין אֶתְּנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף

פיר וואס ער! ביי א גוטע זינד דאס דייטונגען, ערלעהנט דאך איהן. דאס ערלעהנט

הָלוֹא לֵאלֹהִים פְּתָרָנִים סִפְרוּנָא לִי: ט וַיִּסְפֹּר

דער וואס ער טען דער טענקען זינען טרויער דעם יוסף, אזוי וואס ער לוי איהן:

שֶׁר־הַמִּשְׁקִים אֶת־חֲלָמֹו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ

אין איינעם טרויער דאס וואס; אזוי וואס דעם וויינט טרויער דאס

בְּחִלּוּמִי וְהִנֵּה־גִפְן לִפְנֵי: י וּבְגִפְן שְׁלֹשָׁה

רעבען; דעם (וואס) וויינט גרינעט, דאס קאס דער פאר וויינט בלייבט, (דאס) רייפטען

שָׂרִיגָם וְהוּא כְּפֹרְחָת עֲלֵתָה נֹצֶה חֲבִשִּׁי־לוֹ

זינע טרויער (לוי) בעערען; אזוי דער בעער פרעה; (וואס) אין איינער האנד

אֲשָׁכֵל תִּיהֶ עֲנָבִים: יא וְכֹס פִּרְעָה בְּיָדִי

דאס נאך איך דאס בעערען אזוי דריקטע וואס אזוי אין דעם בעער פרעה

וְאָקַח אֶת־הָעֲנָבִים וַאֲשַׁחַט אֹתָם אֶל־כּוֹס פִּרְעָה

אזוי גאב דעם בעער אין דאס האנד פרעה; דאס טראגט לוי איהן

וַיִּתֵּן אֶת־הַכּוֹס עַל־כַּף פִּרְעָה: יב וַיֹּאמֶר לוֹ

יוסף: דעם (אויס) זינע דייטונגען, דאס דרייט רעבען, דאס טראגט

יוֹסֵף זֶה פְּתָרָנוּ שְׁלֹשָׁת הַשָּׂרָגִים שְׁלֹשַׁת יָמִים

זינד וואס. אין נאך דרייט טראגט ווירד ערעבען פרעה

הֵם: יג בְּעוֹד שְׁלֹשַׁת יָמִים יֵשֵׁא פִּרְעָה אֶת־

דיין הויפט, אזוי דאך וויעדער עטלעך און דיינע טטעלע, אזוי דאס ווירט געבען דעם בעער

רֹאשׁוֹ וְהָשִׁיבָה עַל־כַּנּוֹ וְנָתַת כּוֹס־

פרעה; אין זינע האנד, נאך דער פריהערן וויינע, אזוי דאס וואס

פִּרְעָה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיְתָה

זיין טענק. ווען נאך דאס איך בעדאכטענט ביי א דאך, ווען ער וואס געהט

מִשְׁקָדוֹ: יד כִּי אִם־זָכַרְתָּנִי אַתָּה כַּאֲשֶׁר יִטַּב

דאך, דאס דאס איינעם דאך און איר געדע, איינער געדאכטענט פאר פרעה

לָךְ וַעֲשִׂיתָנָא עִמָּדִי חֶסֶד: יו וְהִזְכַּרְתָּנִי אֶל־פִּרְעָה

אזוי איך היינט בראכטענט און דעם דעם; דאס געטטאדען וואס וואס איך

וְהוֹצֵאתָנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה: טו כִּי־גִבּוֹר גִּבְרָתִי

עו ווחר נחך ריעוען בעגעבענהייטען, (דח) ויעדיגטען דער טענק

מ ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה

דעו קחניג: ען מצרים חו' דער בחקער געגען מיהרען העררן, דען קחניג ען מצרים.

מלך מצרים והאפה לאדניהם למלך מצרים:

דח לירנטע פרעה חיבער וינע בידען העכעדיענטען, חיבער דען חבערוטען

ויהקצה פרעה על שני סריסיו ער שר

דער טענקען חו' חיבער דען חבערוטען דער בחקער. חו' גחב זיח

המשקים וער שר האופים: ויהן אתם

חין ער ווההרונג, (חין) דח' הו' דעו חבערוטען דער לייבווהכטער, חין דח' געפחנגניס

במשמר בית שר הטבחים אל בית הסהר

חן דען חרט, וו' יוסף אייגעטפעררט (ווחר) דחרט. עו טטענאטע חן, דער חבערוטע

מקום אשר יוסף אסור שם: ויפקד שר

דער לייבווהכטער דען יוסף בייח מיהנען, דח' ער בעדיענטע זיח, חו' ויח ווחרען

הטבחים את יוסף אתם וישרת אתם ויהיו

חין יוחר חין ערהחפט. דח' טרייאטען חיינען טרויס בידע, יעדער

ימים במשמר: ויחלמו חלום שניהם איש

זיינען טרויס, חין חיינער נחכט, יעדער נחך דער דייטונג זיינען טרויאען, דער טענק

חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה

חו' דער בחקער, וועלכע (ווחרען) בייס קחניגע ען מצרים, דיח חייגעטאןען (ווחרען),

והאפה אשר למלך מצרים אשר אסורים

חיס געפחנגניוע. דח' קחס לו מיהנען יוסף דעו מחרגענו, וזה

בבית הסהר: ויבא אליהם יוסף בבקר וירא

זיח, חו' ויח ווחרען בעטטירנט. דח' ערהגטע ער דיח העכעדיענטען פרעה,

אתם והנם זעפים: וישאל את סריסי פרעה

וועלכע ווחרען איט מיהס חין ערהחפט, חיס הויע זיינען העררן, חו' טפרחך: ווחרוס וינד

אשר אתו במשמר בית אדניו לאמר מדוע

חיינערע געוויכטער וו' בחווע? דח' ווהגטען זיח לו מיהס: חיינען טרויס

פניכם רעים היום: ויאמרו אליו חלום

דח' ווהגטען זיח לו מיהס: חיינען טרויס

(1) דיח נחכהער ערפחנגטע. (2) ד. ה. ווחרוס וייד מיהר וו' איסאוסה

דער קנעכט, דער עברי, דען דוח געברחצט חוכו, חוס לו טערלען איט איר;
 היורד היורד

הַעֲבֹד הָעֵבֶר־י אֲשֶׁר-הֵבֵאתָ לָנוּ לְעֹזֶק בִּי:

וַיְהִי כִּתְרֵי מֶלֶךְ וַאֲבָרָם וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ

אֶצְלֵי וַיָּנָם הַחוּצָה : יט **וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲדָנָיו אֶת-**

דְּבַר מִשְׁתּוֹ אֱשׂוֹר דְּבַר רַחֲמָה אֶל־יָוֹ לֹא־מֹר

פְּדָבָרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי עֲבֶדְךָ וַיַּחַר : אִפּוֹ :

כ וַיִּקַּח אֶדְנִי יוֹסֵף אֶתוֹ וַיְתִנֶּהוּ אֶל-בֵּית רַמְסֵס

מִקּוֹם אֲשֶׁר-אֶסְוֶה הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי-

שם בבית הסדר : כח ויהי יחזה את יוסף ויט

אֵלֶיךָ חֶסֶד וְיִתְּן חֲנוּן בְּעֵינֶיךָ שָׂר בֵּית דִּסְתָּר:

כִּי וַיֵּלֶךְ אֶתְּ עַד בֵּית־הַסֹּהֵר בִּיד־יוֹסֵף אֵת כָּל־

וְהָאֲסִירִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֹּהַר וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עֲשִׂים

שֵׁם הוּא הִיָּה עֲשֵׂה : כֵּן אֵין יֶשֶׁר בֵּית דּוֹפֵד
 בעזשטיגטע (פֿאָן) חלזען חירגענד עטוואס (מאָן) זיין זיכער האנד (מאָד) זינדאט

דָּאָרְךָ אֶתְּכָל־מְאוֹמָהּ בִּידּוֹ בַּאֲשֶׁר
דַּעַר עוֹיֵגַע אִיט אִידֶס (וּוֹרֶר), אִו' וּוֹרֶר עַר טַהַחַט, דַּעַר טוֹוִינִי טוֹוִינִי לִנְיָ

אֲתָנוּ וְאֲשֶׁר-הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מִצְלִיחַ *
 (1) וְהָאֲרִיזִים הָיִיט עֵץ: בֵּית דָּאן מִיְּיָדָא * שְׂבִיעִי * אֲסִירֵי ק'.

שחכנו. (2) ד"ה ויכע חושיכט. (3) עו געטחה נאמליך חויל ויכען בעפעדה.

חיברו זיין הויז, חונד חולצו וואו געהערטע חיהס גאב ער חין זיינע געוואלט. ער געטחה,
 על־ביתו וכל־יש־לֹו נתן בִּידֹו : וַיְהִי
 זיידעס ער געטלטע חיהס חיברו זיין הויז, חונד חיברו זיין הויז, געהערטע חיהס,
 מאו הפקיד אתו בביתו ועל כל־אשר יִשְׁלֹו
 דא וועגנעטע דער עוויגע דאס הויז דעו מצרי וועגען יוסף'ס, חונד ער וואר
 ויברך יהוה את־בית המצרי בגלל יוסף וַיְהִי
 דער וועגען דעו עוויגע חין חולצעס, וואו געהערטע חיהס, חין הויזע חו, חוין דעס פֿעלדע.
 ברכת יהוה בכל־אשר יִשְׁלֹו בבית ובשדה :
 ער חיבערליעס וואו געהערטע חיהס, דער געוואלט יוסף'ס חו' ניצט קימערט ער זיך
 וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לֹו בִּיד יוסף וְלֹא־יָדַע
 ביים חיהס חונד חיהגענד עטוואו, חו' חונד דאס ברך, וועלכע ער חס,
 אתו מאומה כי אסדהלחם אשר־הוא אוכל
 ער וואר יוסף טאן (חו) געטטאלט חונד טאן (פֿון) חטעהען, דא געטחה ער נאך
 וַיְהִי יוֹסֵף יֹפֶת־תֹּאֵר וְיִפְה מֵרָאָה : שְׁשִׁי וַיְהִי אַחֵר
 דייעטען בעגעבענהייטען, דעס ערהאב דאס פֿרויט זיינע הערן
 הדברים האלה ותשא אֶשְׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ
 לו' יוסף חונד טפרוך : זייערע ביים איה. ער חיברו ווייגערטע זיך,
 אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שְׁכַבָּה עִמִּי : ח' וַיִּמָּאֵן
 חונד טפרוך גור פֿרויט זיינע הערן : זעהע! איין הער, ניצט קימערט ער זיך
 וַיֹּאמֶר אֶל־אֶשְׁת־אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנָי לֹא־יָדַע
 ביים איה וואו חין הויז (חייט), חונד חולצו וואו געהערטע חיהס גאב ער
 אֶתִּי מִדֶּבֶר בְּבֵית וְכָל־אֲשֶׁר־לֹו נָתַן
 חין איינע געוואלט ; טעמאנד חייט גרחהער חין דייעטעס הויזע : חו' חין חונד ניצט
 בִּידִי : ט אֲנִינִי גָדוֹל בְּבֵית הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־
 היעלט ער לוריק פֿאר איה חיהגענד עטוואו, חויסער דיר, חיינעס דאס (בייט)
 חשך מִמֶּנִּי מאומה כי אס־אותך באשר את־
 זיינע פֿרויט, ווייט כו' וואו חין טהון דאס חיבערטהיט דייעט גרחהע ?
 אֶשְׁתּוֹ וְאִיד אַעֲשֶׂה הָרְעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת

עו ווחר לור לייט חיהרענ געבחרענ, דח ווחרען לווילינגע חין חיהרעס לייבע.

כ ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבטנה:

חו' עו געטאה חלו ויח געבחר, דח גחב חיינעו דוח החנד, עו כוהס ויח דוח וועהאוטטער

כח ויהי כלדתה ויתן יד ותקח המילדה

חונד בחנד חוס ויינע החנד חיינען רחטהען פחדען, חנדייטענד: דיעוער גינג הערוי

ותקשר על ידו שני לאמר זה יצא

לו ערוט. עו ווחר, חלו ער לוריקלחג ויינע החנד, דח קחס הערוי ויין ברודער

ראשונה: כט ויהי וכמשיב ידו והנה יצא אחיו

חו' ויח טפרחך: ווחו דרינגוט דוח פחר, דיינעטווילען? דוח דרחנגער! חו' אחן כחנגטע

ותאמר מה פרצת עליך פרץ ויקרא

ויינען כחמען פרץ 1). הערנחך קחס הערוי ויין ברודער, וועלכער החטטע חוס ויינע החנד

שמו פרץ: ל ואחר יצא אחיו אשר על ידו

דען רחטהען פחדען, חו' אחן כחנגטע ויינען כחמען זרח 2).

ד השני ויקרא שמו זרח: ס חמישי לט ח ויוסף

ווחרד הינחבגערחצט נחך מצרים, דח קויפטע חיהן פוטיפר, דח פבעדיענטער

הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סרים

דעו פרעה, חבערוטער דער לייבווהצטער, חין מצריטער אחן, חו' דער החנד

פרעה שר הטבחים איש מצרי מיד

דער ישמעאלים, וועלכע חיהן געברחצט דוהין. עו ווחר דער עוויגע

הישמעאלים אשר הורדהו שמה: נ ויהי יהודה

וייט יוסף, חונד ער ווחר חין אחן דעס חללע געלחנג, ער ווחר חין דעס הויטע

את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית

ויינע העררן, דעו מצרי. חלונן וזה ויין הערר, דחס דער עוויגע חיס חיהס ווחר,

אדניו המצרי: נ וירא אדניו כי יהודה

חו' חונד חללע ווחו ער טהאט, דער עוויגע געלינגען ליעס חין ויינער החנד.

וכל אשר הוא עשה יהודה מצליח בידו:

דח פחד יוסף גונט חין ויינען חויגען חונד בעדיענטע חיהן. דחן ועטלטע ער חיהן

וימצא יוסף חן בעיניו וישרת אתו ויפקדהו

דח פחד יוסף גונט חין ויינען חויגען חונד בעדיענטע חיהן. דחן ועטלטע ער חיהן

איהרעו חרטעו אוי טפרחך: ווי ווייט דיין ביזטלעכערין? ווי ווייט דיין ביזטלעכערין?

מקמה לאמר איה הקדשה הוא בענים

חס וועג, אוי ווייט ווייט: ניכט ווייט היער חיינע ביזטלעכערין.

עלהדרך ויאמרו לאהיתה בזה קדשה:

ער קעהרטע לוריק לו יהודה אוי טפרחך: ניכט שחנר חיד ווייט, חיד דיין ווייטע

כך וישב אליהוה ויאמר לא מצאתיה וגם אנשי

רעו חרטעו וועגטען: ניכט ווייט היער חיינע ביזטלעכערין. דא טפרחך

המקום אמרו לאהיתה בזה קדשה: כך ויאמר

יהודה: ווי נעהאטע עין (יד 1) דאס ניכט ווייט ווערדען לוס טפחטט, יעהע

יהודה תקחלה פו גתיה לביו הנה

חיד ווערטע דיענעו בחקליין דאס חכער ניכט חחוט געווען: ווייט ווייט ווייט

שלחתי הגדי הזה ואתה לא מצאתה: כך ויהי

נחך ביינעהע דרייט אפחטטען, דא ווערד געווען דעס יהודה, ווייט שחנר: געבוהלט האט

במשלש חדשים ויגה ליהודה לאמר ונתתה

חמר, דיינע טור, אוי חיד ווייט ווייט טווענגער דורך בודהערין: דא טפרחך

תמר כלתך וגם הנה הרה לזנונים ויאמר

יהודה: פיהרט ווייט היינט! דאס ווייט שערברחנט ווערדען. ווייט ווערד אוי ווערדען

יהודה הוציאה ותשרה: כי הוא מוצאה

אוי ווייט טיקטע לו איהרעס טווענגערשטער, (איהס) לו וועגטען: (שחן) דעס אפחנטע

והיא שלחה אלחמיה לאמה לראש

ווייט דיענעו איהס (געהערט) בין חיד טווענגער; אוי וועגטען: ערקענטע דאס

אשראלה לו אנכי הרה נתאמר הכרנא

וועס דאס וועגטען, דאס טירע אוי דיענער שטחב (געהערטען)! דא ערקענטע (עו)

למי החתמת והפתילים והמטה האלה: כי ויכר

יהודה אוי טפרחך: גערעכטער חיד ווייט חיד; דעס וועגטען ווייט ניכט

יהודה ויאמר צדקה ממני בידעלכן לא

חקויא געגעבן דעס שלח איהס וועגטען (2); אוי ניכט אעהר נחך וועגטען ער איהר בייט (3)

נתתיה לשלה בני ולאדסם עוד לדעתה:

(1) דאס שחנר. (2) האט ווייט דאס געטהאן.

(3) יסף לדעתה חידט מר דורך חיד נעכענווערט איהערעטלעכערין.

חזק דעם וועגע נחך תמנה ; דען וואו וואה, דאס גרעם וואה, חזק ווא

עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנַתָּהּ כִּי דֹאֲתָהּ כִּי־גִדְלָהּ שְׁלָהּ וְהָוָא

ניכט געגעבען ווארד חיהק לור פרויט. ענומה ויא יהודה אונד היעלט ויא

לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה : טו וַיֵּרָאָה יְהוָה וַיֹּחַשְׁבָה

פִּיר אֵינֶנּוּ בּוֹהַלְעֵרִין, דָּהּ יִיחַ בַּעַד עֵקֶט הָאֵטְטֵעַ אִיהֵר גְּעוּיִצֵט. עַר בְּחָג אֵחַ לֹו אִיהֵר אֵין

לְזוֹנָה כִּי בִסְתֶרָה פָּנֶיהָ : טו וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל-

דען וועג, חו' טפראך: ערלויבע דאך, חיד ווילן קאממען: לו דיר! דען ניצט

וַיֹּאמֶר הַקֹּהֵן הַגָּדֹל לְכָל הָעָם וַיֹּאמֶר אֵלֶיךָ בְּנִי לֵאמֹר

וואס טע ער, דאס וויינע טויעגערטאכטער זיך ווילד, דאס פראך זיך: וואס גיבט דאס איר,

כִּי בָּלַתּוּ הוּא וְתֹאמְרֵי מַה־תֵּתֶנְךָ־לִי

ווען דאס קאמאדט לוי איר? דאס זאגט ער: איך וויל טיקקען איין זיעג עכצחקצען!

כִּי תָבוֹא אֵלַי׃ וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גִּדֵּי־עֲזִים

פֶּחֶם קִיּוּנֵי צִיּוּרָה, אִו' יִיחַ טַפְרָחֹד: וּנְעוּ דֹחַ גִּיבִיט חִיין פֶּפֶּחֶןד בִּין דֹּחַ עו טִיקְעוּט.

מִדְּהָצֵאן וְאֵת אָמַר אִם-תִּתֶּן עֲרֵכֶוּ עַד שְׁלֹחָהּ :

דעמאגאגער: וואס (וואס זיין) דאס פאסטער. דאס איז געבען וואס דיר? וואס זיין טאטע:

וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ הָעֶרְכֹּן אֲשֶׁר אֵתֵן לָךְ וְתֹאמַר

ד"ר וועגער. און ד"רען שטאב. וועלכער (אויסן) איז ד"רען הענד.

וּמִטָּה וּפְתִילֶיהָ

[illegible]

וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַתִּדְּבַר עִי וַתֹּאמֶר אֵלָיו יְיָ וַתֹּאמֶר אֵלָיו יְיָ וַתֹּאמֶר אֵלָיו יְיָ

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם

וְתִסַּר צִעִיפָה מֵעֲלֵיהָ וְתִלְבַּשׁ

ויהרע ויחזענוקלידעה ען סיקטע יהודה דא: זיענענבחקקלין

בגדי אלמנותה: וישלח יהודה את־גדי העזים

וְיִשְׂרָאֵל עָרֵיכֶם דָּעוּ אֶת־לְמִיעֵיכֶם אֲחֵיכֶם וְעַד־הָעֵץ דָּחוּ עַל־כֵּן הָאֵלֶּה

רעדו העדלמי לקחת הערבון מיד

[illegible]

וְלֹא מִצָּאָה : כֹּה וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲנָשִׁי

חיהו לו טרוטטען, זיבער ער טערווייגערטע, זיך טרוטטען לו (חזווען), חו' טפרתך:

לְנַחֲמוֹ וַיִּמְאֵן לְיִתְנָחֵם וַיֹּאמֶר

געוויס, זיך זינקעדינחם לו איינעס וועהנע, טרויערנע חין דיח גרושט. זיך בעוויינטע חיהו

כִּי־אֶרֶב אֶל־בְּנֵי אָבֶל שְׂאֵלָה וַיִּבְכֶּה אֹתוֹ

זיין טעטער. דיח מדנים טערוקויטען חיהו נחך מצרים

אָבִיו : לֹא וְהַמְדִּנִּים מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל־מִצְרַיִם

זון פייטער, דיח טעדיענטען דעו פרעה, טערוטטען דער זיבווהטער.

לְפִוְטֵי־פַר סָרִיס פֶּרְעָה שֶׁר הַטְּבָחִים : פ רביעי

עו ווער חוס ריעוע זייט, דיח זינג הינחב יהודה טען זינען ברודערן,

לֵת ח וַיְהִי בַּעַת הַהוּא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אָחִיו

חו' נחך חין ביח איינעס מחנע חו' ערלס, דעווען נחמע (ווער) חירה.

וַיֵּט עַד־אִישׁ עַד־לָמִי וּשְׁמוֹ חִירָה :

עו ווער דערט יהודה דיח טעטער חיינע קויטמחנעו (1) דעווען נחמע (ווער)

וַיֵּרֶא־שֵׁם יְהוּדָה בֶּת־אִישׁ בְּנֵעֲנִי וּשְׁמוֹ

שוע, ער נחמק זיח חו' קסס לו חיהו. זיח ווערד טוועהנגער חו' געבחר חיינען וועהן

שׁוֹעַ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ : וַתֵּהָר וַתֵּלֶד בֶּן

דיח נחננטע ער זינען נחמען ער. זיח ווערד טוועהנגער נחמחלו חו' געבחר

וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ עֵר : וַתֵּהָר עוֹד וַתֵּלֶד

חיינען וועהן, דיח נחננטע זיח זינען נחמען אונן. זיח טערהערטע נחך

בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֹנָן : ה וַתִּסַּף עוֹד

חו' געבחר חיינען וועהן, דיח נחננטע זיח זינען נחמען שלה. ער ווער חין כווב

וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שִׁלָּה וְהָיָה בְּכֹזִיב

חלו ויח געבחר חיהו. עו נחמק יהודה חיינע טרויח פיר ער, זינען ערוטגעבחרנע

בְּלִדְתָּהּ אֹתוֹ : וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לָעֵר בְּכוֹרוֹ

דערען נחמע ווער חמר. דיח ווער ער, דער ערוטגעבחרנע יהודה: איסטחלוניג

וַיִּשְׁמָה תָמָר : וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע

חין דען חיינען דעווייגען, חו' עו זינען ויחן טאצירטע ד ער עוויגע. דיח נחננטע

בְּעֵינֵי יְהוּדָה וַיִּמְתְּהוּ יְהוּדָה : וַיֹּאמֶר

יהודה לו אונן. קחממע! לור טרויח דיינען ברודערן, ניס לור ברודערעהע

יְהוּדָה לְאוֹנָן בָּא אֶל־אִשְׁתּוֹ אֲחִיָּה וַיִּבְסֵם

מן חיהם, דען חוננער ברודער, חוננער פלייט חייט ער. חו' עו געהערטען וויינע ברודער

בו כִּי־אֲחֵינוּ בְּשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֲחֵיו׃

חוננער ברודער קחטען דיא חוננער דיא מדיניטיטען קויטליטע, דא לזגען ויא הער

כח וַיַּעֲבְרוּ אֲנָשִׁים מְדִינֹת סוּרִים וַיָּבֹשׁוּ

חו' ברודער הערין דען יוסף חו' דער גרובע, חו' פערקויטען דען יוסף

וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר וַיִּמָּכְרוּ אֶת־יוֹסֵף

חוננער יוסף וימכרו (סטוקע), חו' אמן ברודער דען יוסף

וַיִּשְׁמַעְאֲלֵים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף

חוננער מצרים חוננער לוריק קחט ראובן לור גרובע, ויעהע! ניכט (וומר)

מִצְרַיִם׃ כֹּס וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וַהֲנֶה אֶת־

יוסף חו' דער גרובע, דא לערריס ער וינע קליידער חוננער קעהרטע לוריק לו

יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו׃ ל וַיֵּשֶׁב אֶת־

ווינען ברודער חו' ספרד: דער קחטע חייט ניכט דא, חו' חיד! -- ווההין ווהלל חיד געה?

אֲחֵיו וַיֹּאמֶר הַיֵּלֶד אֵינָנוּ וְאֲנִי אֲנִי־בָא׃

דא כהאען ויא דען ויברחק יוסף, טחטעטען חיינען ליעגעכחק

ל וַיִּקְחוּ אֶת־כֶּתֹּת יוֹסֵף וַיִּשְׁחָטוּ שְׂעִיר עִזִּים

חו' טויכטען דען ויברחק חו' דא בלוט. ויא חוננער דען

וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכֶּתֶת בַּדָּם׃ ל וַיִּשְׁלְחוּ אֶת־

בונטען ויברחק, ויעטען חיהן ברינגען לו חיהרעס פחטער, חו' ווהגטען: דינעו

כֶּתֶת הַפִּסִּים וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת

פחטען וויר, ערקענע דאך קב דער ויברחק דינעו ווהנעו עו חייט, חידער ניכט.

מִצָּאֵנוּ הַכֶּתֶת בְּנֶךְ הוּא אֲבִלֵא׃

ער ערקחנטע חיהן חו' ספרד: דער ויברחק חיינעו ווהנעו! -- חו' חידעו טהיער

ל וַיִּכְרְה וַיֹּאמֶר כֶּתֶת בְּנִי חִיָּה רָעָה

החט חיהן פערלעהרט. לערריסן! לערריסן חייט ווהרדען יוסף! עו לערריסן יעקב

אֲבִרְתָּהּ טָרַף טָרַף יוֹסֵף׃ ל וַיִּקְרַע יַעֲקֹב

ווינע קליידער, לעגטע חיינען וואך חוס ווינע לענדען, חו' טרויערטע חוס ווינע ווהה

שְׂמֹלְתָיו וַיֵּשֶׁם שָׁן בְּמַתְנָיו וַיִּתְּאֵבֶל עַל־בָּנוּ

ווחגע לייט. עו ערהחבען ויך חולע ווינע ווהנע חו' חולע ווינע טחטער

יָיִם רַבִּים׃ ל וַיִּקְמוּ כָּל־בָּנָיו וּבְרָבָנוּ

חִידָעֵם עַר טַפְרֵחֶךְ : גִּיכָט עֵר טֶלֶחֶן וּמֶלֶחֶן וּמֶלֶחֶן (וִינֵע) טַפְרֵחֶךְ. עֵר טַפְרֵחֶךְ

וַיֹּאמֶר לֹא נִכְנָנוּ נַפְשׁ: כִּי וַיֹּאמֶר

לֹא מִיֵּהָכֵן הָאִיִּבֹן : נִיֵּצַט פֿעֶרְגִיעֶמֶט בִּלּוֹט, ווערעטט מִיֵּהָכֵן

אֱלֹהִים | רְאוּכֶן | אֶל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם | הַשְׁלִיכוּ מִזֶּה

חֵן יִשְׁנֶה גְרוֹבֶה, דִּי חֵן דְּעַר וְיִשְׁנֶה (חֵן), דִּי חֵן חֲבֵר חֲבֵר נִיכָס } עָגָט

אֶל־הַכּוֹר תִּזְנֶה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר וְיֵרֶד אֶל־תְּשֻׁלְחוֹ-

אן מיהן [חוס], לו רעטטען, מיהן מויז מיהרער המנד מיהן לוריק לו ברינגען לו

בֹּרָא רַמְעֵן הַצֵּל אֶתְּ מִיָּדָם לַהֲשִׁיבוּ אֶל-

וַיִּנְעַם שְׁחֵטְעָר. חֲוָה: כֹּהֵן קָהֵן יוֹסֵף לוֹ וַיִּנְעַן בְּרִידְעָר,

אֲבִיר׃ שְׁלִישִׁי כִּג וַיְהִי בְּאֶשֶׁר-בָּא יוֹסֵף

דח לחגטן ייח חזיו, דעס יוסף ייגען ייברחק, (געאלד) דען בונטען ייברחק.

וַיִּפְּשִׁיטוּ אֶת־יֹסֶף אֶת־כְּתָנָתוֹ אֶת־כְּתָנֵת הַפָּסִים

דען (ער) אויף זיך (האטטע.) : מו' נאהאען חידה, מו' ווארען חידה

אשר ער'יו : כד ויקחוהו וישלכו אתו

אין דיין גרובע. אבער דיין גרובע (וואס) איז נישט (וואס) דארין וואסער.

רַבְרָה וְהַבּוֹר רֶקֶת אֵין בּוֹ מִים:

דחו ועטלסטען זיך זיך : - נאך ווען ייז : ער האבען : איהרע אויגען חו' זעהען,

וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכֹל־לֶחֶם וַיֵּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ

[illegible]

והנה ארחם ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם

[illegible]

נשאים נבארת וצרי ולט חולבים להוריד

[illegible]

מצרימה: כי ויאמר יהודה אל אחיו מדי

[illegible]

בָּצֵט פִּי נִהְרָג אֶת־אֲחֵינוּ וּבִסְיֵנוּ אֶת־דָּמוֹ :

[illegible]

לְבָבוֹ וּנְמִלְכָּנוּ לְיִשְׁמָעֵאלִים וַיִּדְּנוּ אֶל־תַּחֲ-

[Faint handwritten text at the bottom of the page]

ישראל לו יוסף : חזית' ניכט, (דחם) דינע ברידער ווידען חזן שכם ? געהע

ישראל אל-יוסף הלוא אחיה רעים בשכם לכה

חיד ווילן דיד טיקען לו חיהנען, חו' ער טפרחך לו חיהס : היער בין חיד. דח טפרחך יענער
ואשלחה אליהם ויאמר לו הנני : יד ויאמר

לו חיהס : געהע דחך, ויעהע (נחך) דעס ווההנזין דינער ברידער, חו' נחך דעס ווההנזין

לו לך-נא ראה את-שלום אחיה ואת-שלום

דעו קליינפיעהען : חו' ברינגע איר חנטווארט. ער טיקטע חיהן חב פחם טהמלע ביים חבון

הצאן ויהשכני דבר וישלחו מעמק חברון

חו' ער גינג גען שכם. דח פחנר חיהן חזין חמן, חזן ער חיררטע חויל דעס פעלדע,

ויבא שכמה : טו וימצאהו איש והנה תעה בשדה

עו פרחגטע חיהן דער חמן חו' טפרחך : ווה : ווהט דוח ? חו' ער ווהגטע :

וישאלהו האיש לאמר מה-תבקש : טו ויאמר

אחינע ברידער חיד ווהע, ווהע, דחך איר, ווה, ווה

את-אחי אנכי מבקש הגידה-נא לי איפה-הם

ווידען. דח ווהגטע דער חמן : ווה לחגען וועג פחן היער, דען חיד הארטע

רעים : י ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי

זיח ווהגען : געהען וויר נחך דותן. דח גינג יוסף נחך זיינען ברידערן,

אמרים גלכה דתינה וילך יוסף אתר אחיו

חו פחנר זיח לו דותן. זיח ווהגען חיהן פחן פערנע, חו' בעפחך נחך

וימצאם בדתן : יח ויראו אתו מרחק ובטורם

ער נחהע קחם לו חיהנן, בריטעטען זיח חרגליסטגען חיהן, חיהן חוואלוברינגן. זיח ווהגטען

יקרב אליהם ויתנבלו אתו להמיתו : יט ויאמרו

חיינער לוס חנדערן : זעהעט דען טרייאער דחרט ! ער קחאט

איש אל-אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא :

כון קחאטעט ! וויר ערטלחגען חיהן חו' ווערפען חיהן חזין חיינע דער גרובען.

ב ועתה לכו ונהרגהו ונשלחהו באתר הברות

חו ווהגן : חזין ווילדען טהיער החט חיהן פערלנעהרט, דחן וויללען וויר זעהען, ווהז זיין ווערדן

ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה-יהיו

זיינע טרייאע. חזן ער הארטע ראובן, רעטטעטע ער חיהן חווי חיהרער החנר,

חלמתי : כח וישמע ראובן ויצלה מיד :

ויעהע! וייר באנדען גארבענכונדע איטטען איס פעלדע,

וְהָיָה אֲנַחְנוּ מֵאֱלֹמִים אֱלֹמִים בְּתוֹךְ הַשָּׁדָה

וועהע! עו ערהקב זיך איינע גארבע, אויך בליעב ויח טאעהן, דאן אווארינגטען ויח

וְהָיָה קָמָה אֶלְמָתִי וְגַם־נִצְבָה וְהָיָה תְּסַבִּינָה

חיינע גארבען, או' ביקטען זיך לו' איינער גא רבע, דאן טפרהצען לו' איהס

אֶלְמָתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶיִן לְאֶלְמָתִי:

וויינע ברידער: עטווח חלו קאניג וויללזוט דאן רעגיינערען איבער חונו? חידער חלו: העררטרער

אֶחָיו הַמֶּלֶךְ תִּמְרֹךְ עָלֵינוּ אִם מְשׁוּל

ויללזוט דאן העררטרען איבר חונו? או' מעהר נחך העסטען ויח איהן, וועגען וויינער טרייאטע

תְּמִשָּׁל בָּנוּ וַיֹּסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֲלָמָתוֹ

או' וועגען וויינער רעדען, ער טרייאטע נחך איינען חנדערן טרויס, ערלעהלזטע

וְעַל־דְּבָרָיו: וַיַּחֲלֵם עוֹד חֲלוֹם אֲחֵר וַיִּסְפֹּר

איהן וויינען ברידערן או' טפרחך: ויעהע! חיד טרייאטע איינען טרויס נחך,

אֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלָמָתִי חֲלוֹם עוֹד

או' ויעהע, דיח וזאנע או' דער חנד חו' חיינן טטערנע

וְהָיָה הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאֲחֵר עֹשֶׂר כּוֹכָבִים

ביקטען זיך פאר איר, ער ערלעהלזטע (עו) וויינעס פחטער או' וויינען ברידערן,

מִשְׁתַּחֲוִים לִי: וַיִּסְפֹּר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אֶחָיו

דאן טחלט איהן ויין פחטער, חו' זאגטע לו' איהס: ווח: חוט דאן פיר חוין טרויס,

וַיַּגְעֲרֻבוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה

דען דאן געטרייאט? עטווח ווערדען וייר קאממען, חיד או' דיינע אוטטער

אֲשֶׁר חֲלָמָתְךָ הִבּוֹא נִבּוֹא אֲנִי וְאִמָּךְ

או' דיינע ברידער, לו' ביקען (חונו) פאר דיר לור ערדע? חו' עו בעניידעטען איהן

וְאָחִיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לָךְ אֶרְצָה:

חיינע ברידער, חבער ויין פחטער מערקטע זיך דיח זחלע, חיינעס גינגען

אֶחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־דְּבָרָיו: וַיִּלְכּוּ

וויינע ברידער לו' וויידען דאן קזיינפיעה איהרעו פחטער: לו' שכם דאן זאגטע

אֶחָיו לְרַעוּת אֶת־צֵאן אֲבִיהֶם בְּשָׁכֶם: וַיִּיָּאֲרִי

מגדואל, פירוש עירם. דיעונו (ויכד) דיו פירוש ארום,

מגדואל אלה עירם אלה אלו פירוש ארום

נחך איהרן בעזיטלונגן חיסן ונחדע איהרעו חייגענטהוואו. דיעונו עשו חיסט טטחאמפחטער

למשבתם בארץ אחרתם הוא עשו

רעו (פחלקעו) ארום.

ארום :

עו בעזעטלטע זיך יעקב חין דעס ונחדע דעו חויפֿענטהאלט: זיינעו פֿחטער, חיסן ונחדע

לו וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ

כנעו. דיעונו (ויכד) דיו ער חייגענוע יעקב: יוסף, חלט

כנעו: אלה תלדות יעקב יוסף בן

יעבלעהו. יאהרע, וואר חין הירט אים זיינען ברידערן בייס קליינפֿיעה,

שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן

ער וואר חל: קנאבע בייס דען וואהנען בלהה, חו' בייס דען וואהנען זלפה,

והוא נער את בני בלה ואת בני זלפה

דער וויבער זיינעו פֿחטער, דיו בראכטע יוסף איהרע חילע נחכרעדע לו

נשי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל

איהרעס פֿחטער. ישראל יעבטע דען יוסף פֿאר חלען זיינען וואהנען,

אביהם: וישראל אהב את יוסף מכל בניו

וויין חין וואהן דעו גריינען חלטער: ער (וואר) איהס, חו' חלטע איהס

כי יבין יקנים הוא לו ועשו לו

חיינען בונטען לייברחקק. דיו וואהנען זיינע ברידער, דאס חיהן יעבטע

בתנת פסים: ויראו אחיו כי אתו אהב

איהר פֿחטער פֿאר חלען זיינען ברידערן, דיו חלטען זיח איהן, חו' ניכט קאננטען

אביהם מכל אחיו וישנאו אתו ולא יבדלו

זיח רעדען אים איהס פֿריעדליך. חיינט טרייאטע יוסף חיינען טרויס, חו' ערלעהלטע (חיהן)

דברו לשלום: ויחלם יוסף חלום ויגד

זיינען ברידערן: חו' אעהר נחך חלטען זיח איהן. ער טפראך (נעאלד)

לאחיו ויוספו עוד שנה אתו: ויאמר

לו וואהנען: הארט דאך דיענען טרויס, דען איד געטרייאט האבע.

אליהם שמעו־נא החלום הזה אשר חלמתי:

בלע, דה רעגערטע שטחטט זינער יובב, וזהו זרח' חזיו בצרה.

בלע וימלך תחתיו יובב כדורח מבצרה:

עו שטחרב יובב, דה רעגערטע שטחטט זינער חושם, חזיו דעס נאכדע

ל וימת יובב וימלך תחתיו חשם מארץ

תימן. עו שטחרב חושם, דה רעגערטע שטחטט זינער (הדר, וזהו

התימני: לה וימת חשם וימלך תחתיו הדר כד

בד'ו, וועלכער טאג (מדין 1) חיס געפילדע מואב, דער נאמע זינער שטחטט

בדר המכה את מדין בשדה מואב ושם עירו

(וזהר) עיית. עו שטחרב הדר, דה רעגערטע שטחטט זינער שמלה,

עיית: לו וימת הדר וימלך תחתיו שמלה

חזיו משרקה. עו שטחרב שמלה, דה רעגערטע שטחטט זינער שאול,

ממשורקה: לו וימת שמלה וימלך תחתיו שאול

חזיו רחובות חס שטרקאע. עו שטחרב שאול, דה רעגערטע שטחטט זינער

מרחבות והנהר: לה וימת שאול וימלך תחתיו

בעל חנן, וזהו עכבור'. עו שטחרב בעל חנן, וזהו עכבור',

בעל חנן כדעכבור: לו וימת בעל חנן כדעכבור

דה רעגערטע שטחטט זינער הדר, דער נאמע זינער שטחטט (וזהר) פעו, חזיו דער נאמע

וימלך תחתיו הדר ושם עירו פעו ושם

זינער פרויז מהיטבאל, טחטער מטרד', טחטער מי זהב' דיעזעו (וזהרען)

אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי זהב: ואלה

דיז נאמען דער פירזטען עשו', נאך חיהרען געטלעכטערן, נאך חיהרען וזההנארטערן,

שמות אלו פי עשו למשפחתם למקמתם

ביז חיהרען בענענאנגען: דער פירזט תמנע, פירזט ערוה, פירזט יתח.

בשמותם אלו תמנע אלו ערוה אלו יתח:

דער פירזט אהליבמה, פירזט אלה, פירזט פינון.

אלו אהליבמה אלו אלה אלו פינו:

דער פירזט קנו, פירזט תימן, פירזט מבצר. דער פירזט

אלו קנו אלו תימן אלו מבצר: מג אלו

מג אלו תימן אלו מבצר: מג אלו

בְּדִבְעֹר וְשֵׁם עִירוֹ דְּנִהָבָה : לֵב וְיִמָּת

דען עשו, ויחגבחר דעם עשו, דען יעוש, דען יעלם, דען חו' דען

עשו ותלד לעשו את יעיש ואת יעלם ואת

קרח. דיעזעו (זינד) דיח פירזטען דער קינדער עשו: (פֿחן) דען ויחגבחר דען אליפו,

קרח: טו אלה אלופי בני עשו בני אלפו

ערוזגבחרנען עשו, דער פירזט תימן, פירזט אומר, פירזט צפון,

בכור עשו אלה תימן אלה אומר אלה צפון

פירזט קנו. פירזט קרח, פירזט געתם, פירזט

אלה קנו: טו אלה קרח אלה געתם אלה

עמלק. דיעזעו זינד דיח פירזטען דען אליפו חיס ויחגבחר אדום, דיעזעו (וויזערען) קינדער

עמלק אלה אלופי אלפו בארץ אדום אלה בני

דער עדה. חו' דיעזעו (זינד) דיח ויחגבחר רעואל, ויחגבחר עשו, דער פירזט נחת,

עדה: יח ואלה בני רעואל בנעשו אלה נחת

פירזט זרח, פירזט שמה, פירזט מזה. דיעזעו (זינד) דיח פירזטען

אלה זרח אלה שמה אלה מזה אלה אלופי

רעואל: חיס ויחגבחר אדום, דיעזעו (וויזערען) קינדער דער בשמת, פרויז

רעואל בארץ אדום אלה בני בשמת אשת

עשו: חו' דיעזעו זינד דיח ויחגבחר אהליבמה, פרויז דען עשו,

עשו: יח ואלה בני אהליבמה אשת עשו

דער פירזט יעוש, פירזט יעלם, פירזט קרח. דיעזעו (זינד) דיח פירזטען

אלה יעוש אלה יעלם אלה קרח אלה אלופי

דער אהליבמה, טחכטער ענה, פרויז דען עשו. דיעזעו (זינד) דיח קינדער

אהליבמה בת ענה אשת עשו: יט אלה בני

עשו, חו' דיעזעו ויחגבחר פירזטען; דען חיס (דען פֿחן) אדום. דיעזעו (וויזערען)

עשו ואלה אלופיהם הוא אדום: ס שביעי כ אלה

דיח קינדער שעיר, דען חוהי, ויחגבחר ויחגבחר דען ויחגבחר: לוטן, שובל,

בני שעיר תחרי ישיב הארץ לוטן ושובל

צבען חו' ענה. דישוק, אצור חו' דישוק. דיעזעו (זינד) דיח פירזטען

וצבען וענה: כא ודשון ואצר ודישון אלה אלופי

דען חורי, דיח קינדער שעיר, חיס ויחגבחר אדום. ען וויזערען דיח ויחגבחר

תחרי בני שעיר בארץ אדום: כב ויהיו בני

דין וזנה ויעקב' וועלכע געבארען ווארדען מיהם מין פון ארם.

בני יעקב אשר ילדו בפרו ארם:

ענדליך קומט יעקב' וועלכע וועט פארטער, נאך ממרא, (מין) קרית

וויבא יעקב אליצחק אביו ממרא קרית

ארבע, דאס (מין) חברון, וועלכע געווארעט דארט אברהם

וארבע הוא חברון אשר גרשם אברהם

מ' יצחק. מ' דאס ווארען דאס טאגט יצחק' הונדערט אונד זעכציג

ויצחק: כח ויהיו ימי יצחק מאת שנה ושמונים

ווארען, דאס פערטיגט יצחק מ' טאגט, מ' ווארען מ' וועט עטלעכע מ' וועט

שנה: כט ויגוע יצחק וימרת ויאסר אל

וועט אים געטאנען, גרייט מ' (עבענזומסט) עו בעגריבען מ' עשו

עמיו ויקו וישבע ימים ויקברו אתו עשו

מ' יעקב וועט ווארען. מ' יעקב וועט ווארען. מ' יעקב וועט ווארען.

יעקב בניו: ויעצו חסדו ויעצו חסדו ויעצו חסדו

דיעזע חסד' דאס נאכקאממענע עשו' דאס חסד' אדום. עשו' עשו' עשו'

לוי ואלה תלדות עשו הוא אדום: עשו

נאך מ' וועט פארענען מ' דען טאגטערן כנען'. דאס עדה, טאגטער אלון',

לקח את נשיו מבנות כנען את עדת בת אילון

דען חסידען, אונד דאס אהליבמה, טאגטער ענה', טאגטער צבען',

החתי ואת אהליבמה בת עדת בת צבעון

דען חסידען, אונד בשמת, דאס טאגטער נשמעאל', טאגטער דען נביות.

החתי: ואת בשמת בת שמעאל אחות נביות:

דאס געבאר עדה דעס עשו' דען אלופ', אונד בשמת געבאר דען

ותלד עדה לעשו את אליפז ובשמת ילדה את

רעואל. אונד אהליבמה געבאר דען יעוש אונד דען

רעואל: ואת ליבמה ילדה את יעוש ואת

יעלם אונד דען קרח, דעס (וועט) דאס ווארען עשו', וועלכע געבארען ווארדען

יעלם ואת קרח אלה בני עשו אשר ילדו

מ' דאס חסד' כנען. דאס נאך עשו וועט ווייבער, וועט ווארען

דו בארץ כנען: ויקח עשו את נשיו ואת בניו

יעוש מרי

ניצט פֿירכטע, דען אויך דיעזע (חייט) דיר חיים יקדין. עו וואר פֿאַר אונזיגן

אֶל־תִּירְאֵי כִי־גִסְדָּה לָךְ בֶּן יִשְׂרָאֵל כִּצְאֹת

אזיהרע זענען, דען זיא שטארב, דא נאכנטע זיא זיינען נאמען בן אבי (1), חו' זין שטער

נִפְשָׁהּ בִּי מֵתָה וְתִקְרָא שְׁמוֹ בְּדֹאוֹנִי וּמִבִּי

נחמנטע איהן בנימין (2), זיך שטארב רחל, אז' ווארד בעגראבען אויף דעם וועג

קרא-לוֹ בְּנֵי־מִיָּן : יט וְתַמַּת רָחֵל וְתַקְנֵי־בֶרֶךְ בְּדָרֶךְ

נאך אפרת, דא: (אויט) בית לחם. עו טענען זיך אויף יעקב, זיין דענקאמאן.

אֶפְרָתָה הוּא בֵּית לֶחֶם: כ וַיָּצֵב יַעֲקֹב מִצְבָּה

ב"ח, איהרעס גרמבע, דייע: (אייט) דא: דענקאמל דע: גרמבע: דער, רחל, ב"ח, הייטע.

על־קברתהּ הוּא מַצֵּבֶת קִבְרַת־רַחֵל עַד־הַיּוֹם.

עַן לָחֶג וּנְעַג יִשְׂרָאֵל, חו' טָלוּג חוּלָה, וַיֵּן לְעֵלֶט, יַעֲבֹדִיטוּ, פֶּתֶן מִגִּדֵּר

כא וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אֶת־לָחָה מִהֶלֶאָה לְמַגֵּדָה

[illegible]

עֲדָרָה כִּי וַיְהִי בַשָּׂבוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַחַוָּא וַיֵּלֶךְ

דאויבן, אונד זאג ביז בלהה דעם קעכזווייבע זינען פאטערן,

וַיֵּשְׁבֹכ אֶת-בָּלְדָּד פִּירֶגֶשׁ

וועלכע פערנאָהק ישראל.

וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל פֶּסֶק בְּאֶמְצַע פֶּסֶק

[illegible]

בְּנֵי-יִעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר: כֵּן פָּנֵי

בְּבוֹרָה יִשְׁקֶה רֵאשֵׁי וְשִׁמְמוֹנֵי וְרֵי וְיִהְיֶה

יש שבה וזו' זבולון. דית וזההנע רחל' עוסק בשדה זבולון.

יֵשׁ שֶׁכֶּר וְזָבָלוֹן: כִּי בְנֵי רַחֵם יוֹסֵף וּבְנֵי מִיֵּן:

והיה דין ונהגה בלהה"י, אמר דע ודחל, חסד דין חסד נפתלי.

וּבְנֵי בְלֵהָרָה שְׂפָחַת רִחְלָה דִּין וְנִפְתָּלִי:

אחרי ד' וז'הנע ולפה: אחרי דער לאה, ג'ד' חו' אשר: דיעזע (זינד)

וְכִנִּי זִלְפָּה שְׁפָחַת לְאֵה גֵר וְאִשָּׁה מֵאֵלֶּה

[Faint handwritten text at the bottom of the page]

(1) וְאֵלֶּיךָ אֵינְנוּ שׂוֹמְרֵנֵינוּ.
(2) וְאֵלֶּיךָ דָּעוּ מְשַׁמְרֵנוּ.
(3) דָּעוּ הַיְּרֵד עֲנִי הַדָּמָה.

החזקת (3) דעת הערדענטהורמע.

חייט יעקב, (דאָך) ניכט ווערדע גענחנט דיין נחמט פערנער יעקב, ווערדען
יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב פי אם
ישראל ויח דיין נחמט. חו' ער נחמטע וינען נחמען: ישראל.
ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל:
דאן ספרמך לו חיהס דער מלואחכטיגע: חיד (בין) גחטט, דער מלואחכטיגע!
יח ויאמר לו אלהים אני אלהי שדי
זיין פרוכטבאר חו' מעהרע דיד; פחוק חו' חיינע פערנחמטונג פחוקער, ווען ווערדען
פרה ורבה גוי וקתר גוים יהיה
חו' דיר, חו' קחטיגע ווען חו' דינען ווערדען הערפערעהען. חוכר
ממך ומלכים מחלציה יצאו: ששי יב ואת
דאן ווערדען חיד געגעבען דעס אברהם חו' דעס יצחק, דיר געבע חיד עו
הארץ אשר נתתי לאברהם וליצחק לך אתננה
חו' דינעס ונמען נחך דיר געבע חיד דאן ווערדען. דאן ערהקב ויד
ולרעה אחריה אתן את הארץ: יג ויעל
פחן חיהס וועג, דער מלואחכטיגע, חן דעס חרטט, ווען ער גערעדעט חייט חיהס.
מעליו אלהים במקום אשר דבר אתו:
חו' עו טטענלסטע הין יעקב חיינ דענקאמל חן דעס חרטט, ווען ער גערעדעט
יד ויצב יעקב מצבה במקום אשר דבר
חייט חיהס, חיינ דענקאמל פחן טטיין, גחטט חו' דאן ווערדען טרונקפפער חו' גחטט
אתו מצבת אבן ויסד עליה נסד ויצק
דאן ווערדען חן. עו נחמטע יעקב דען נחמען דען חרטטעו,
עליה שמו: טו ויקרא יעקב את שם המקום
ווען גערעדעט חייט חיהס דערט דער מלואחכטיגע: בית אל. ויח נחמען וועג
אשר דבר אתו שם אלהים בית אל: טז ויסעו
פחן בית אל, חו' עו ווער נחך חיינע טטרעקע ווערדען לו קחממען נחך אפרת,
מבית אל ויהי עוד כבדת הארץ לבוא אפרתה
דאן געבאר רחל, חו' עו גינג הארט ביי חיהרעס געבארען. חו' עו ווער
ותלד רחל ותקש בלדתה: טז ויהי
חו' עו חיהר הארט גינג ביי חיהרעס געבארען, דאן ווערדען לו חיהר דאן העבממען;
בדקשתה בלדתה ותאמר לה המולד

איינער נאָטע, און וואָר איז אויף דעם וועג, דען חיד געגאנגען בין זיין גחבון

צִרְתִּי וַיְהִי עִמָּדִי בַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלְכְּתִי: ד וַיִּתְּנוּ

דעם יעקב וואָס דיין פֿרעמדען גאָטטער, דיין (דאָס וואָרען) און איהרע הענט,

אֵלַי עֲלֹב אֶת כָּל־אֱלֹהֵי הַנֶּכֶד אֲשֶׁר בְּיָדָם

און דיין רינגע, וועלכע (וואָרען) און איהרען אָהרען, און ער פֿערגרוב זיין יעקב

וְאֶת־הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאֲזִיָּהֶם וַיִּטְמֵן אֹתָם יְעֲלֹב

אונטער דער אַינדע, וועלכע (וואָר) ביים שכם. זיין נאָגען וועג, און ער וואָר

תַּחַת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר עִם־שָׁכֶם: ה וַיִּסְעוּ וַיְהִי

אין טרעקען גאָטטען אויף דיין טאָדטע, וועלכע (וואָרען) און זיין הערשן, דאָס ניכט

תַּחַת אֱלֹהִים עַל־הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא

זיין נאָגעלעטען הינטער דען אָהרען יעקב: ער קאָם יעקב נאָך לוי

רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: ו וַיָּבֹא יַעֲקֹב לְיִזְחָר

וועלכע (אויס) און אַינס אַנדע, כנען, דיין (אויס) בית אל, ער און וואָס פֿאָר

אֲשֶׁר בְּמֶרְץ כְּנָעַן הָיָא בֵּית־אֵל הוּא וְכָל־הָעָם

וועלכע (וואָר) ביים אויגס. ער בויטעט דאָרט אויגען אַנטער און נאָנטע דיין ערשט

אֲשֶׁר־עִמּוֹ: ז וַיִּבְנוּ־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם

גאָטט בית אל: דען דאָרט אַפֿענענערטען זיך אויגס דיין גאָטטליכען וועטען,

אֵל בֵּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְרָו אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים

און ער פֿאָר פֿאַר זיינעם ברודער, דאָס טאָרעב דבורה, דיין אַמאָ

בְּבֶרְחוֹ מִפְּנֵי אֲחֵיו: ח וְתָמַת דְּבִרָה מִיִּנְקָתָ

דער רבקה, און וואָרד בעגריבען אונטערדאָס בית אל, אונטער אויגער אויכע

רִבְקָה וְתִקְבֹּר מִתַּחַת לְבֵית־אֵל תַּחַת הָאֱלֹהִים

און אַמאָ נאָנטע אויגערען, נאָמען: אַלון בכית (קאָמע=אייכע).

וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֱלֹון בְּכוֹת: ט

ער ערטיען גאָטט דעם יעקב נאָמאָנען, און ער קאָם פֿאַר פֿון

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוֹ מִפְּדוֹן

אָרם, און וועגנעטע אויגס, און ער טפֿאָך לוי אויגס, גאָטט: דיין נאָמע

אָרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ: י וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים שְׁמֹךְ

ויהרע קינדעו וכו' חיהרע וויבער נחאמען ויח געפחנגען וכו' פלינדערטען, וכו' חו'

טפם ואת נשיהם שבו ויבזו ואת

חללען, וכו' דח (וואר) חיס הויזע. דח טפרחך יעקב וכו' שמוען וכו' חו'

כל אשר בבית: ל ויאמר יעקב אל שמעון ואל

לח, חיהר בעטריבטעט איד, דחס חיהר איד פעררהסט אהכטעט (1) בייח דעס בעוואהנר

לוי עברתם אתי להבא ישני כי שב

דעו ונדרע, בייס כנעני חו' בייס פריזוי; איד (בין) חין הייפלן גערינג חן למהל,

הארץ בכנעני ובפרזי ואני מתי מספר

ווען כון ויח איד פעררהאמען חיבר איד, חו' איד טלחגן, ווערדע איד אויגערקטטעט, איד

ונאספיו עלי והכונני ונשמדתי אני

חוכ' חין הויז. ויח חבער ויחגטען: עטווח ויח חיינער בזהלערין ויח ער החלסטען

וביתי: לח ויאמרו הכזוזה יעשה אתי

חונערע טוועטער? חו' חיס (בית) ויח (בית) ויח (בית) ויח (בית) ויח (בית)

אתורתנו: ויח חיהר פליה ויח חיהר חיהר

עו טפרחך גחטט וכו' יעקב: ערהעבע דיד, געהע הימין

לה ויאמר אלהים אלי יעקב קום עלי

נחך בית אל, כליבע דערט חו' אהכע דערט חיינען חלטהר דעס גחטט, דער ערטינענען

בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה

דיר, חלן דוח פלחהעוט פאר עשי, דינעס ברודער. דח טפרחך יעקב

אליה בכרתה מפני עשו אחיה: ויאמר יעקב

כו' וינעס הויזע חו' חללען דח חיס חיהר (ווארען): טחפפעט וועג

אל ביתו ואל כל אשר עמו הסרו את

דח פערמאדען גחטטער, דח חיס חיהר (וינד): רייניגעט חייך, חו' וועכעלט

אלהי הנבר אשר בתכם ודסהרו והחליפו

חירע קליידער; דחן ויחללען ויח חו' ערהעבען, חו' הימין געהען (נחך) בית אל,

שמלתיכם: ונקומה ונעלה בית אל

איד ויחלל אהכען דערט חיינען חלטהר דעס גחטט, דער ערהארט החט איד חס טחגע

ואעשה שם מזבח למל הענה אתי ביום

כְּשֶׁדָּוִדָה לִקְחוֹ: כֵּן וְאֶת־כָּל־חַיִּלָּם וְאֶת־כָּל־

דחם חיינע טאנדטהוט ער געטהען חן ישראל, לו זיגען ביי דער טאנדטער יעקב:

בִּי נְבִלָה עָשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל לְשָׁכְבִּי אֶת־בְּתִי־עֶלְבִּי

דחם זאגט נישט געטעהען: חן. דחם טפרנד. חמור. איט חיהנען. וויא פאנגט:

וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה: ח וַיִּדְבֵּר חֲמוֹר אֲתָם לֵאמֹר

שכס, חין זאגן, געלויטעט זיינע זענען. נאך חירער טאנדטער, געבעט דאך ויח

שָׁכְבִּי בְּנִי חֲשָׁקָה נִפְשׁוֹ בְּבִתָּכֶם תָּנוּ נָא אֶתָּה

חיהס לור פרויח. חן פערטוואגערט חייך איט חונ; חירער טאנדטער געבעט

לֹא יַעֲשֶׂה: ט וְהִתְחַתְּנוּ אִתָּנוּ בְּנֵיכֶם תִּתְּנוּ

חונ; חן. חונערע טאנדטער נעהמעט חייך; בייח חונ; זאגט חיהר וואהנען,

לָנוּ וְאֶת־בְּנֵינֵינוּ תִּקְחוּ לָכֶם: י וְנִשְׁבּוּ

דחם זאגט: חין חפפען פיר חייך; בלייבעט, ליעהעט דערין הערוס, חן ערווערבעט דערין.

וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לְפָנֵיכֶם שְׁבוּ וְסָחֲרוּהָ וְהִיא חֲזוֹן בָּהּ:

דחם טפרנד (חויך) שכס לו חיהרעס פאטער חן לו חיהרען ברידערן: פאנדע חייך דאך

יח וַיֹּאמֶר שָׁכְבִּי אֶל־אָבִיָּה וְאֶת־אֲחִיָּה אֲמַצְיָא־

גנאדע חין חירערן חויגען, חן ווא: חיהר זאגעט חיר. ווייל חייך געבעט. הייפעט

חן בְּעֵינֵיכֶם וְאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי אֲתָן: יב הֲרָבוּ

חיר (זעהר) אחרגעגאבע חן געטענק, חייך ווייל ע: געבעט, וויא חיהר זאגען ווערדעט

עָלַי מְאֹד מְדַר וּמִתָּן וְאֶתָּה כַּאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ

חיר; געבעט כור חיר. דחם אחרדען לור פרויח. דחם חנטווארטעטען דיח זאגטע

אֵלַי וְתָנוּ־לִי אֶת־הַנֶּעֶר* לְאִשָּׁה: יג וַיַּעֲנוּ בְנֵי־

יעקב: דעס שכס. חונד דעס חמור, זיינעס פאטער איט לויט,

יַעֲקֹב אֶת־שָׁכְבִּי וְאֶת־חֲמוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה

[זיח טפרנד (חזיח), ווייל ער ענטעהרט האט דינה, חיהרע טווענטער.]

וַיִּדְבְּרוּ אִישׁ טַמָּא אֶת דִּינָה אֲחֹתָם:

חן זאגטען לו חיהנען: נישט פערטוואגען וויר לו טהון. דיעזע זאגע,

יח וַיֹּאמְרוּ אֵלֵיהֶם לֹא נֹכַח לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר הַזֶּה

לו געבעט. חונדערע טווענטער חיינעס אהנע, וועלכער האט (2) חיינע פארהויט, דען

לָתֵת אֶת־אֲחֹתֵינוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר־לוֹ עָרְלָה בִּידֵי

(1) זעגט חיר זעהר פיעל חויל. (2) וועלכער האט, ווירד חיס העברחיסען

חוינגעדריקט איט אשר לו, חן טטינדע אשר יש לו. הנערה קרי

ער חוץ מן המדבר ויין לעלם, פון דער הער דער וואהנע חמור'ן, פלעטערן דעם שכם

נְטַחֲשָׁם **אֲהִלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי שָׁכָם**
פיר הונדערט (קשיטה 1) חוץ מן המדבר ויין לעלם חוץ מן המדבר, חוץ מן המדבר, חוץ מן המדבר,

בְּמֵאָה קְשִׁיטָה: כ' וַיָּצַב־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לֹא
דער מן המדבר ויין לעלם דער גאט ישראל. חיינוט גינג חוץ דינה, דין טעכטער

אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ס חַמִּישִׁי לְךָ ח וַתֵּצֵא דִינָה בַת־
לאה, דין ויח געבארען דעם יעקב, חוזהער לו טויען חונטער דעם טעכטערן

לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לְרֵאשִׁית בְּבִנוֹת
דעם (חונדען); דין ויח שכם, ויח חמור'ן, דעם חייטען, פירטע

חֲמָרִץ: נ וַיֵּרָא אֹתָהּ שָׁכָם בֶּן־חֲמוֹר הַחִוִּי נָשִׂיא
דעם (חונדען). ער נאָהס ויח חוץ מן המדבר, חוץ מן המדבר, חוץ מן המדבר, חוץ מן המדבר,

הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶה:
עו הינג וייענע זעלע חוץ דינה, דער טעכטער יעקב, ער יעבטע

וַתְּדַבֵּק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַת־יַעֲקֹב וַיֵּאָהֱב אֶת־
דעם חונדען, חוץ רעדעטע לוס הערלען דעם חונדען. דין טעכטער שכם לו

חֲנָנִי וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנָּעִר: ו וַיֹּאמֶר שָׁכָם אֶל־
חמור, וייענע פלעטער, ויח פלעטער: נים איר דיעזען יונגע חונדען

חֲמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־רִי אֶת־הַיְלָדָה הַזֹּאת
נור פרויח, יעקב חבער הערטע דעם ער ענטעהרט (2) דעם דינה,

לְאִשָּׁה: ה וַיַּעֲקֹב שָׁמַע בִּי טָמֵא אֶת־דִּינָה
ויענע טעכטער, חוץ וייענע וואהנע וואהנע אים וייענע פיעהע חיס פלעלדע, דערוס טויעג

בָּתָּו וּבָנָיו הָיוּ אֶת־מִקְנֵהוּ בַשָּׂדֶה וַהֲחָרֵשׁ
יעקב ביו ויח (נוריק) קאמען. דין גינג הימל חמור, דער פלעטער שכם, לו

יַעֲקֹב עַד־בָּאָם: ו וַיֵּצֵא חֲמוֹר אֲבִי־שָׁכָם אֶל־
יעקב, חוס לו רעדען אים חיהס. חוץ דין וואהנע יעקב: קאמען פלעס פלעלדע;

יַעֲקֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ: ז וּבָנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן־הַשָּׂדֶה
חלו ויח (עו) הערטען, דין בעטריבטען ויך דין חונדען חוץ ער גרימטע ויח ועהר,

בְּשִׁמְעָם וַיִּתְּעֲבוּ הָאֲנָשִׁים וַיָּחָר לָהֶם מְאֹד
*הנערה קרי

נעבטן דיר. דאָ טפּרנאָך ער. (יעקב) לוֹ חיהם : איין הערר ווייס, דאָס דאָס קינדער
לַגְדָּה: י וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנִי יֵדַע בִּיהִלְדִּים

(נאָך) לַחֲרַט (ווינד), חוץ דאָס קליינפֿיעה. און דאָס רינדפֿיעה. נאָך ווייטער ווייטער איר;
רָכִים וְהִצֵּאתָ וְהִבְקֵר עֲלֹת עֲרֵי

איבערטרײַבט און ווייטער טאָג, ון טטירבט חוץ ער קליינפֿיעה. ער ליעהע הער

וְדַפְקוּם יוֹם אֶחָד וּמָתוּ כָּל־הָצֹאן: יד יַעֲבֹר

דאָס איין הערר פֿאַר ווייטער קנעכטע; און חוץ ווייטער נאָכפֿיהרען ווייטער

נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדִּי וְאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִשִּׁי

נאָך דעם גאָנגע דער חבֿע (1) דאָס פֿאַר איר חוץ, און נאָך דעם גאָנגע דער קינדער

לְרַגְלֵי הַמִּלְאכָה אֲשֶׁר־לִפְנֵי וּלְרַגְלֵי הַיְלָדִים

בין דאָס חוץ קאָמטע לוֹ ווייטער הערר נאָך שער. דאָס טפּרנאָך

עַד אֲשֶׁר־אָבָא אֶל־אֲדֹנִי שְׁעִירָה: טו וַיֹּאמֶר

עשו: חוץ ווייטער טטעלען דאָס לוֹ דיר (ווייטער) פֿאַר דעם פֿאַרשקע, דאָס איר חוץ:

עֲשׂוֹ אֲצִיגְרָנָא עִמָּךְ מִרְהָעִם אֲשֶׁר אֲתִי

ער חבֿער טפּרנאָך: ווייטער דאָס? פֿאַר דעם חוץ טר גונט חוץ דעם ווייטער הערר.

וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה אֲמָצִיתָ בְּעֵינֵי אֲדֹנִי:

עו קעהרטע לוריק און דעאזעלכען טאָג עשו חוץ ווייטער וועג נאָך שער.

טו וַיֵּשֶׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֲשׂוֹ לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָה:

יעקב חבֿער לֵאמֹר נאָך סכּוּת, און בויטעטע חוץ חוץ חוץ, און פֿיר ווייטער פֿיעה

וַיַּעֲקֹב נָסַע סִכְתָּה וַיָּבֹן לוֹ בַּיִת וּלְמִקְנֵהוּ

אחטעטע ער היטטען; דאָס נאָכטע און דעם נאָכטע דעם פֿרטע

עֲשׂוֹ סִכְתָּה עַל־בֶּן קָרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם

סכּוּת. דאָס קאָס יעקב חוץ ווייטער לור טטעטע שם,

סִכּוֹת: ס יח וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שָׁכֶם

וועלכע (חוץ) חוץ ווייטער כנען, און ער קאָס פֿאַר פֿאַר, ארם, און ווייטער טע

אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בָּבֹאוּ מִפֶּתַח אֲרָם וַיָּחֲזְקוּ

פֿאַר דער טטעטע. ער קויפטע דעם טהיין דעם פֿעלדע, ווייטער

אֶת־פְּנֵי הָעִיר: יט וַיִּקֶּן אֶת־חֶלְקָת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר

דאָס דאָס: גרעסטען טהיין חוץ פֿיעה בעסטעטע.

וַיִּינַע אֲוִיגֶנֶק, אֹהֶל מוֹעֵד : דִּיחַ סְרוּיָען : אֹהֶל מוֹעֵד : אֹהֶל מוֹעֵד : אֹהֶל מוֹעֵד :

עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־

זֶה דִּיעוּעַ : דִּירָה ? דִּחַ וַחֲגֻטֵּעַ יַעֲנַעַר : עוֹזֵנָה דִּיחַ קִינְדֶּער, וּמֵאִיט בַּעַגְנֶה דִּיגֶט הַחֵט

אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנוּ

דֶּער חָנוּ אֲוִיגֶנֶק : דִּיחַ סְרוּיָען קִנְדֶּער, דִּחַ טֶרַחֲטֶען הֵינְלוֹ דִּיחַ אֲוִיגֶנֶק,

אֵלֶּה אֶת־עֲבָדֶיךָ : רַב־יָעִי וְתַגְשָׁן הַשְּׂפָחוֹת

דִּיחַ אֹהֶל מוֹעֵד קִינְדֶּער, אֹהֶל בִּיקֶטֶען זִיד : דִּחַ טֶרַחֲטֶען הֵינְלוֹ חֲזִיד לֹא

הָנָה וַיְלִידֶיהֶן וְתַשְׁתַּחוּיָן : וְתַגְשָׁן גַּם־לֹא

אֹהֶל מוֹעֵד קִינְדֶּער, אֹהֶל בִּיקֶטֶען זִיד ; אֹהֶל הַעֲרֹכָךְ טֶרַחֲטֶען הֵינְלוֹ יוֹסֵף אֹהֶל רַחֵל,

וַיְלִידֶיהֶן וְתַשְׁתַּחוּיָן וְאַחֵר נָגֵשׁ יוֹסֵף וְרַחֵל

אֹהֶל בִּיקֶטֶען זִיד : דִּחַ טֶרַחֲטֶען עַר : אֹהֶל (וַחֲזִיד) דִּיר, דִּיעוּעַ גַּחֲלֵעַ (וַחֲגֶער,

וְתַשְׁתַּחוּיָן : ח וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כָּל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה

דִּחַ חִיד בַּעַגְנֶה גֶטֶע : אֹהֶל עַר וַחֲגֻטֵּעַ : אֹהֶל לֹא פִינְדֶּען גַּחֲלֵעַ חִיד דִּיעַ אֲוִיגֶנֶק

אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לִמְצֹאֲחִי בְּעֵינַי

אֲוִיגֶנֶק הַעֲרֹךְ : דִּחַ טֶרַחֲטֶען עַר : עוֹזֵנָה דִּיחַ קִינְדֶּער, אֲוִיגֶנֶק ! עוֹזֵנָה בְּלִיבֵעַ

אֲדָנִי : ט וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יִשְׂרָאֵל רַב אָחִי יְהִי

דִּיר, אֹהֶל : דִּיר (גַּעֲהֶערט) : דִּחַ טֶרַחֲטֶען יַעֲקֹב : נִיכְט דִּחַ ! אֹהֶל דִּחַ

לָךְ אֲשֶׁר־לָךְ : י וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־נָא אֲבִינָא

חִיד פִּינְדֶּע גַּחֲלֵעַ חִיד דִּיעַ אֲוִיגֶנֶק, דִּחַ דִּחַ כֹּהֲלֵעַ אֲוִיגֶנֶק פִּינְדֶּע דִּיעַ הַחֵט ;

מִצְאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלִקְחָתָהּ מִיָּדִי

דִּיעַ אֲוִיגֶנֶק : חִיד גֶטֶע דִּיעַ דִּיעַ חֲכֻטִּין, אֲוִיגֶנֶק : דִּיעַ דִּיעַ דִּיעַ חֲכֻטִּין

בִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאָתָהּ פָּנֵי

אֲוִיגֶנֶק גַּחֲלֵעַ אֲוִיגֶנֶק, אֹהֶל דִּחַ כֹּהֲלֵעַ חִיד גִּיטִיג חֲזִיד :

אֵלֶּה וְתַרְצֵנִי : יח קִנְדֶּער־נָא

אֲוִיגֶנֶק וַעֲבָדֶיךָ : דִּיר גַּעֲבֶרֶחֶט חֲרָדֶען דִּיר, דִּחַ חִיד בַּעַגְנֶה דִּיגֶט גַּחֲטֶט,

אֶת־בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ כִּי־תָנִי אֵלֶּה

אֹהֶל דִּחַ עוֹזֵנָה דִּיר חֲזִיד (גַּעֲהֶערט) : דִּחַ דִּיר חֲזִיד, אֹהֶל עַר כֹּהֲלֵעַ עַר

וְכִי יִשְׁלַחֲכֶם וַיִּפְצַר־בּוֹ וַיִּקַּח :

דִּחַ טֶרַחֲטֶען עַר (עַר) : אֲוִיגֶנֶק חֲזִיד לִיעֶהע, אֹהֶל חֲזִיד גַּעֲהֶערט, חִיד חֲזִיד גַּעֲהֶערט

וַיֹּאמֶר גַּמְעָה וְנִלְכָּה וְאֶל־כָּה

אֲוִיגֶנֶק : דִּיר חֲזִיד (עַר) : אֲוִיגֶנֶק חֲזִיד לִיעֶהע, אֲוִיגֶנֶק חֲזִיד חֲזִיד גַּעֲהֶערט

וַיֹּאמֶר גַּמְעָה וְנִלְכָּה וְאֶל־כָּה

אֲוִיגֶנֶק : דִּיר חֲזִיד (עַר) : אֲוִיגֶנֶק חֲזִיד לִיעֶהע, אֲוִיגֶנֶק חֲזִיד חֲזִיד גַּעֲהֶערט

עו נחנכטע יעקב דען נחאטן דעו פֿרטעו (פֿנואל 1), ווייל חיד געוועהען

לֹא וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאל כִּי־רָאִיתִי

אֱלֹהִים וַעֲנֵנִי (פֿון) חֲנֻכָּעִיכֶם לֹא חֲנֻכָּעִיכֶם, חו עו ווירד גערעטטעט איינע פערזון.

אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצַל נַפְשִׁי:

דא גינג חויל, מיהס, דיח ופֿונע, חו ער פֿערבייח גינג חו פֿנואל, חונד ער

לֹא וַיִּזְרַח־לִּי הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא

הינקטע חו ויינער היפֿטע, דארוס דירפֿען ניכט עווען דיח קינדער ישראל

צִלַּע עַל־יְרֵכֹוּ: לֹא עַל־כֵּן לֹא־אֵכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל

דיח טפֿחנחדער (2), וועלכע (חוט) חו דעס בחללען דער היפֿטע, ביו

אֶת־גִּיד הַנָּשָׂה אֲשֶׁר עַל־כָּף הַיָּרֵד עַד

חויל דען הייטיגען טאג, ווייל ער גריל חו דען בחללען דער היפֿטע יעקב: חו דיח טפֿחנחדער.

הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־יָרֵד יַעֲקֹב בְּגִיד הַנָּשָׂה:

חו ערהטב יעקב ויינע חויען, דא וזה ער, דאס עשו קאס, חו איט מיהס

לֹא וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה עָשׂוּ כָּא וְעַמּוֹ

פֿיער הונדערט, חו, דא טהיילטע ער חויל, דיח קינדער חויל, לאה

אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחֲזֵן אֶת־הַלְּדִים עַל־לֶאָה

חו חויל רחל, חו חויל דיח בידען, ער טטעללעטע

וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשְּׂפֹחוֹת: וַיֵּשֶׂב אֶת־

דיח אפֿגדע חונד מיהרע קינדער פֿערמון, חו לאה חו מיהרע קינדער

הַשְּׂפֹחוֹת וְאֶת־יְלָדֶיהָן רֵאשֶׁנָּה וְאֶת־לֶאָה וַיְלֶדְהָ

דא הינטער, חו רחל חו יוסף הינטער (דיעווען), ער חבער

אַחֲרָנִים וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרָנִים: וְהוּא

גינג דער פֿער מיהנען, חו ביקטע זיך לור ערדע וועבען, חו, ביו

עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתָּחוּ אֶרְצָה שִׁבַּע פְּעָמִים עַד

ער נחאע קאס לֹא ויינעס ברודער, דא ויעל עשו מיהס ענטגעגען, חו אפֿטען מיהס

בִּשְׁתּוֹ עַד־אָחִיו: וַיִּרָץ עָשׂוּ לִקְרֹאתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ

חו פֿיעל חוס ויינען החויל, קיסטע מיהס, חו ויח ויינעטען, ער ערהטב

וַיִּפֹּל עַל־צִוְאָרוֹ וַיִּשְׁקָהוּ וַיִּבְכּוּ: וַיֵּשֶׂא אֶת־

צואריו קריי נקוד על וישקהו

(1) גחטטעו חנבליקק. (2) ווירטזיך גיד חדער, חנשה דעו חיבער טפֿרונג.

חזין דיעווער נאכט ^{אונד נאכט} זינע ^{אונד} צווייט ^{אונד} צווייט ^{אונד} צווייט

בלילה הוא ויהי את שתי נשיו ואר שתי

אמאדע ^{אונד} זינע ^{אונד} חזין ^{אונד} קינדער ^{אונד} דורכנאג ^{אונד} די

שפחותיו ואר אחד עשר ילדיו ויעבר את

פורטה דעו (פלוועו) יבק. ^{ער נאכט} זינ ^{אונד} פיהרטע ^{אונד} זינ ^{אונד} חיבער דען פלוס

מעבר יבק: כר ויקנחם ויעברם את הנהל

אונד ברחטע היניבער, ^{דאס} וואס ^{אונד} חיהס געהערטע; ^{אונד} בליעב ^{אונד} יעקב ^{אונד} חזין

ויעבר את אשר לו: כס ויותר יעקב לבדו

דערמאנ ^{אונד} חזין ^{אונד} מיט חיהס ^{אונד} ביו ^{אונד} אויפגינג ^{אונד} דער ^{אונד} אהרגען. ^{אונד} ער ^{אונד} זעה

ואבק איש עמו עד עלות השחר: כו וירא

דאס ^{אונד} ניכט ^{אונד} ער ^{אונד} פערמאכטע געגען ^{אונד} חיהס, ^{אונד} דא ^{אונד} גרין ^{אונד} ער, ^{אונד} חזן ^{אונד} דען ^{אונד} בחזלען ^{אונד} זינער היפטע

כי לא יכל לו ויגע בכח ירכו

אונד ענווארד פעררענקט דער ^{אונד} בחזלען ^{אונד} דער היפטע ^{אונד} יעקב, ^{אונד} אינדעס ^{אונד} ער ^{אונד} רחנג ^{אונד} מיט ^{אונד} חיהס.

ותקע בכח ירכ יעקב בהאבקו עמו:

דא ^{אונד} זאגטע (דער ^{אונד} חזן): ^{אונד} ענטלחזע ^{אונד} איד, ^{אונד} דען ^{אונד} עו ^{אונד} גינג ^{אונד} חזין ^{אונד} דער ^{אונד} אהרגען; ^{אונד} ער ^{אונד} חבער ^{אונד} זאגטע

כ ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר

ניכט ^{אונד} ענטלחזע ^{אונד} איד ^{אונד} דיד, ^{אונד} אויפגעכאמען ^{אונד} דאס ^{אונד} זעגנעט ^{אונד} איד. ^{אונד} דא ^{אונד} טפרחך (דער ^{אונד} חזן)

לא אשלחך כי אם ברכתי: כח ויאמר

ט ^{אונד} חיהס: ^{אונד} ווי ^{אונד} חזיט ^{אונד} דיין ^{אונד} נאמע ^{אונד} ? ^{אונד} דא ^{אונד} זאגטע ^{אונד} ער: ^{אונד} יעקב. ^{אונד} דא ^{אונד} טפרחך ^{אונד} יענער: ^{אונד} ניכט

אליו מה שמך ויאמר יעקב: כט ויאמר לא

יעקב ^{אונד} ווערדע ^{אונד} געכאנט ^{אונד} פערנער ^{אונד} דיין ^{אונד} נאמע, ^{אונד} זאנדערן ^{אונד} ישראל¹), ^{אונד} דען

יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי

דא ^{אונד} קאמפסטעט ^{אונד} מיט ^{אונד} גחטטליכען ^{אונד} וועטען ^{אונד} חזר ^{אונד} מיט ^{אונד} מענטען, ^{אונד} אונד ^{אונד} ווארט ^{אונד} אהכטיג.

שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל:

דא ^{אונד} פרחטע ^{אונד} יעקב ^{אונד} אונד ^{אונד} טפרחך: ^{אונד} זאגעדאך ^{אונד} דינען ^{אונד} נאמען; ^{אונד} יענער ^{אונד} חבער ^{אונד} זאגטע

ל וישאל יעקב ויאמר הגידה נא שמך ויאמר

וואס ^{אונד} דינעטען, ^{אונד} דאס ^{אונד} דאס ^{אונד} פרחטע ^{אונד} נאך ^{אונד} זינעט ^{אונד} נאמען? ^{אונד} דא ^{אונד} זעגנעטע ^{אונד} ער ^{אונד} חיהס ^{אונד} דערט.

למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם: שלישי

נעהן: חיבערגאב (ווא) חין דיא האנד ווינער קנעכטע, יעדע העערדע

עשרה: ויתן ביד עבדיו עדר עדר

בעוואנדערט, אונד זאגטע: ווינען קנעכטען: ליעהעט פאר איר הער,

לבהו ויאמר אל עבדיו עבדו לפני

ווא' לויטענרויס וואלט איהר זעטלען לויטען העערדע ווא' לויטען העערדע

ורוח תשימו בין עדר ובין עדר:

ער בעפאהן דעם ערוטען אונד טפרנד: ווען דין בעגעגנט עשו, און ברודער,

יח ויצו את הראשון לאמר כי יפגשך עשו אחי

ווא' דין פראגט וויא פאלגט: וועט (געהערט) דאס (און)? ווא' וואהין געהעט דאס?

ושאלה לאמר למי אתה ואנה תלך

ווא' וועט (געהערט) דיעזע פאר דיר. זאגט: דיינעם קנעכטע, דעם יעקב,

ולמי אלה לפניה: יט ואמרת לעבדך ליעקב

חין געטענק (חזק) עז חבגעטיקט פיר איינען הערן, פיר עשו, ווא' זעהע,

מנחה הוא שלוחה לאדני לעשו והנה חזק

מזיד ער (פאלגט) הינטער אונד. ער בעפאהן (דיעז) חזק דעם לויטען, חזק

גם הוא אחרינו: כ ויצו גם את השני גם

דעם דריטען, חזק, וועלכע גינגען הינטער

את השלישי גם את כל הלכים אתה

דען העערדען, ווא' טפרנד: וויא דיעזע רעדע וואלט איהר רעדען ווא' עשו

העדרים לאמר כדבר הזה תדברון אל עשו

ווען איהר פינדעט איהן. ווא' זאגט: חזק חזק דין קנעכט יעקב

במצאכם אתו: כא ואמרתם גם הנה עבדך יעקב

הינטער אונד, דען ער זאגטע: חזק ווילן פערזאנהען ווינען נאך דורך דאס געטענק,

אחרינו כי אמר אנפרה פניו במנחה

דאס הער געהעט פאר איר, ווא' נאכהער ווילן חזק זעהען וויא חזק איז, פיעל איז

החלכת לפני ואחרי כן אראה פניו אלי

ניאמט ער (גוט) און, איינען חבליקק. עז זאג דאס געטענק פאר איהר הער,

ישא פני: כז ותעבר המנחה על פניו

ווא' ער איבערנאכטעט דיעזע נאכט. חזק זאגער. ער טאמנד חזק

יהוא לו בלידה הוא במנחה: כח ויקם

גחטט איינעו שחטערו אברהם ווי גחטט איינעו שחטערו צחק! עוויגער!

אלהי אבי אברהם ואלי אבי יצחק יהוה

דער דח טפרחך לו איר: קעהרע לוריק חין דין לחנד חו' חין דיינען געבורטוחרט,

האמר אלי שוב לארצה ולמו לדתה

איד וויילן ווהה'טהחט ערוויינען חן דיר: איד בין לוגערינג פיר חללע דיח ווהה'טהחטען

ואיטיבה עמר: יח קטנתי כופל החסדים

חו' פיר חללע דיח טרייע, דיח דוח געטהאן דינעס קנעכטע, דען

ומכרתי האמת אשר עשית את עבדך פי

ויט איינעס טטחבעגינג איד חיבער (טורחשג) דענען ירדן, חוכה יעלט

במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה

בין איד געוחרדען לו לוייח לחגערן: רעטטע איד דחך פחן דער החנד

היירתי לשני מחנות: יח הצילני נא מיד

איינע ברודער, פחן דער החנד עשו, דען חיד פירכטע חידן, פיעלן ייכט

אתי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פני

קחאט ער חו' ערטליגע איד, דיח אוטסער: חאט דען קינדערן: דח דוח

יבוא והלכני אם על בנים: יח ואתה

טפרחכט: איד וויילן ווהה'טהחט ערוויינען חן דיר, חו' וויילן חחכען דינען: חאטען

אמרת היטב איטיב עמר ושמת את ירעה

וייח: חחנד דע: חעערע, דער ניכט געלחנה'ט ווירד פחך מענגע. ער חיבערנחכטעטע

בחול והים אשר לא יספר מרב: שני יח וילן

דחרט דיעוע נחכט, חו' נחחט פחן דעס, ווי: דח קחט חין ווינע החנד,

שם בלילה הדומה ויקח מן הבא בידו

חח' געטענק פיר עשו, ויינען ברודער, ליעגטן לווייח הונדערט חו' בחקקע

מנחה לעשו אחיו: טו עזים מאתם ותישים

לווחלניג, טחשע לווייח הונדערט חו' ווירדער לווחלניג

עשרים רחלים מאתם ואילים עשרים:

וייגענדע קחאטעלע נעכט חיהרען יוכגען, דרייסיג; קיהע

טו גמלים מיניקות ובניהם שלשים פרות

פיערליג, חונד טטייערע לעהן, עוועלינען לווחלניג, חונד עווען

ארבעים ופרים עשרה אתנת עשרים ועשר

חלו ער ויהי וזה: חיון וזה ער גחטטעו (חיוט דיעו), חו נחטטע דען נחטטען

בְּאִשׁוֹ רָאָם מִחֲנָה אֲלֵהֶם זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם־

דיעוועו חרטעו מחנים (דחפפען) חגער.

הַמָּקוֹם הַזֶּה הוּא מִחֲנִים: פ סדר וישלה

עו טיקטע יעקב בחטטען פאר זיך הער, לו עשו, ויינעס ברודער,

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל־עֲשָׂו אָחִיו

חיו דחו וזה שער, (חיו) דחו געפילדע אדום, חו בעפחהן חיהנען ויהי פחוט:

אֶרְצָה שְׂעִיר שָׂדֶה אֲדוֹם: ה ויצו אתם לאמור

וזה וזה חיהר וזהנען לו איינעס העררן, לו עשו, וס ספריכט דיין קנעכט יעקב:

כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנָי לַעֲשׂו כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב

בייח לבו היעלט חיד חיד חיון וזהו פערנוילטע ביו יעלט; דח וזהרד

עִם־לְבֹן גִּרְתִּי וְאַחֵר עַד־עֵתָה: ו ויהי

איר רינד חונד עועל, קליינפיעה, קנעכטע חונד חגער, דיעו טיקטע חיד

לִי שׂוֹר וְחִמּוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וְאִשִּׁי לְחָה

קונד לו טהון איינעס העררן, חוסן לו פידען גונט חיון דיינען חיונען, דח קחטען לוריק

לְחֵגִיד לְאֲדֹנָי לְמִצְאֵתוֹ בְּעֵינָיָה: ז וישבו

דיח בחטטען לו יעקב חו וזהטען: ויהי וזהרד געקחטען לו דיינעס ברודער,

הַמִּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־אָחִיךָ

לו עשו, חויד ליעהעט ער דיר ענטגעגען חונד פיער, חונדערט חיון

אֶל־עֲשָׂו וְגַם הִלֵּךְ לִקְרֹאתוֹ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ

איש חיהס, דח פירכטעטע יעקב, ועהר, חו עו וזהרד בחנגע חיהס,

עִמּוֹ: ח וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַּר לּוֹ

דח טהיילטע ער, דח: פחוק, וועלכע: בייח חיהס וזהר, חונד דחו קליינפיעה, וזהרד

וַיִּחַץ אֶת־הָעֵם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאן וְאֶת־

דח ורינדפיעה חו דח קחטעעלע חיון לוויח וזהער, דען ער וזהטע: ווען דח

הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת: ט וַיֹּאמֶר אִם־

קחטע עשו לו דעס איינען וזהער, חו עו טליגע, וס וזהרע

יָבוֹא עֲשֹׂו אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאֶחָד וְהִכָּהוּ וְהָיָה

דחו וזהער, דחו חיהריג בליעכע (פרייח) לור רעטטונג, פערנער טפרחך יעקב:

הַמַּחֲנֶה חַבְשָׁאֵר לְפָלִיטָה: י וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב

אין שער ברעכען, וואו איינע זינדע, דאס דאס נעכגעוועטלט הינטער איר? דאס

פִּשְׁעִי מִתְּחַטָּאתִי כִּי דָלְקָתָ אַחֲרַי: לוֹ כִּי

דאס דורכשטעט דאס, וואו איינע גערקטעט, וואו שטעט דאס שוין מללען

מִשְׁשָׁתָּ אֶת־כָּל־כְּלִי מִה־מִּצְאָתָּ וּמִכָּל

גערקטעט דיינע דיינע? לעגעט דאס, שוין איין שטעט דאס דיינע שטעט דאס

כִּלְי־בֵיתְךָ שִׁים כֹּה נִגְדָ אֲחִי וְאֶחָיָה

דאס זיך ריכטען לויטען אונז בידען. דיען (זינד) לויטען יוהרע, דאס זיך בייך דיר בייך

וְיֹכִיחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ: לח זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אֲנִי עֹמֵד

דיינע שטעט, וואו דיינע לעגען, ניכט, דאס זיך שטעט דאס דאס דאס דאס

רַחֲלִיָּה וְעֹנִיָּה לֹא שָׁכְלוּ וְאֶחָיָה

דיינע קליינע יענע, ניכט דאס זיך שטעט דאס דאס דאס דאס

צֹאנָה לֹא אֲבָלְתִּי: לט טִרְפָּה לֹא הִבָּאתִי

דיר, וואו אונטע דאס בייך, שוין איינע דאס דאס דאס דאס דאס

אֵלַיָּה אֲנִי אַחַשְׁנָה מִיָּדִי תִּבְקֶשְׁנָה גִּנְבָתִי

בייך שטעט, וואו דאס זיך שטעט דאס דאס דאס דאס דאס

לֵילָה: מ הֵייתִי בַּיּוֹם אֲכַלְנִי

דאס היטעט, וואו דער שטעט, בייך שטעט, וואו דאס זיך שטעט דאס דאס

תָּרַב וְקָרַח בְּלִילָה וְתִבְדַּד שְׁנָתִי מֵעֵינַי:

וואו (שטעט דאס) זיך שטעט, וואו דאס זיך שטעט, וואו דאס זיך שטעט דאס דאס

זֶה לִי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע־

לעט, וואו דאס דאס דאס דאס דאס דאס דאס דאס דאס דאס

עֲשָׂרָה שָׁנָה בִּשְׁתֵּי בָנוֹתֶיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנָה

וואו דאס שטעט דאס דאס דאס דאס דאס דאס דאס דאס דאס

וְתַחֲלֶיךָ אֶת־מִשְׁפָּרְתִּי עֲשֶׂרַת מָנִים: מח לֹלִי

דער גאטט איינע שטעט, דער גאטט אברהם, וואו דאס זיך שטעט דאס דאס

אֱלֹהֵי אֲבִי אֱלֹהֵי אֲבֹרָהּ וּפְחָד וְצִחָק

געוועזען וואו דאס זיך שטעט, דער גאטט, וואו דאס זיך שטעט דאס דאס

רַחֲמֵי לִי כִּי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי אֶת־

אֶת־מִלְחָמָהּ לֹא וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לִלְבָּן בִּי

יְרֵאֲרֵעַ כִּי אֶמְרֹתֶי פֶּן תִּגְזֹל אֶת בְּנוֹתֶיךָ

מִן עַמִּי: לֹא אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת־לֹהֶיךָ לֹא יִחַדְּךָ

נָגַד עֲלֵה אֶת־יָנֹכַח הַכֹּהֵן־לֵךְ מִן־מָה עֲמִדִי

וְקָח־לָהּ: וְלֹא־יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל גִּנְבָתָם: וַיֵּבֶא

לָבֹן בְּאֶהֱל־יַעֲקֹב וּבְאֶהֱל כְּלָמָהּ וּבְאֶהֱל שְׁתֵּי

הַאֲמֹת וְלֹא מִצֵּי וַיֵּצֵא מֵאֶהָרָל קִלְאָה וַיִּבֶא

בְּאֵל רַחֵל : לֵךְ וְרַחֵל לִקְחָת אֶת־הַתְּרָפִים

וְתַשְׁמְכֶם בְּכֶרֶךְ הַנֶּמֶל וְתֵשֶׁבַע עַל יָהֶם

וַיִּמְשֵׁשׁ לִבּוֹ אֶת-כָּל-הָאֱהָל וְלֹא מָצָא : לֵאמֹר

אֶל־אֲבִיהָ עַתָּה אֶל־עֹלְמָן בְּעֵינַי מִדְּנִי כִי לֹא

אֹכֵל לֶקְרוֹם מִפָּנֶיךָ בִּי־דָרֶךְ נָשִׁים לִי

וַיַּחֲפֹשׂ וְלֹא מָצָא אֶת־הַתְּרָפִים׃ וַיֵּחָדֵד לֵיעֲקֹב

וַיִּרְבּוּ בְּלִבּוֹ וַיַּעַז וַיֵּאמֶר לְלִבּוֹ מִה

(1) ד'תרט"ו ענטש[קה חיד הויטאך. (2) גיכט ערליכע ער * מלא וי"ו.

רח קחט גחטט לו לבו דעס חרואיטען, חיס טרויאע דער נחט
 כד ויבא אלהים אל לבו הארמי בחלם הלילה
 חו' ספרחך לו חיהס : היטע דיק, דחס ניכט דוח העדעוט (איט יעקב 1)
 ויאמר לו השמר לה פן תדבר עם יעקב
 ויעדע חיס גוטען נחך בחינען. וף ערהייכטע לבן דען יעקב, חו' יעקב
 משוב עד רע : כה וישג לבן את יעקב ויעקב
 החטטע בעפענוטיגט ויין לענט חו' דעס בערגע, חו' לבן טווג (זינעו) חו' איט
 תקע את אהלן בחר ולבן תקע את
 וינען פער וואנהטען, חס בערגע גלעד. דח ספרחך לבן לו יעקב
 אחיו : בחר הגלעד : כי ויאמר לבן לי עקב
 וחו' חוט דוח געטהון ? דחס דוח געטייטט ויין הערל, חו' וועגגעפיהרט החוט
 מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג את
 אינע טחטער ויח געטהנגענע (דורכט) טווערט ? וחרוס ביט דוח הייח (יד 2)
 בנתי בשבירת חרב : כי למד נחבאת
 ענטלןהען, טייטטעוט איד, חו' ניכט ענוגטעוט איר ? חיד החטטע וועג געטיקט דיק
 לבית ותגנב אתי ולא הגדת לי ואשלח
 ויט פריידען, איט געוהנגען, איט פויקע חו' איט הערפע, חו' ניכט אינענוט דוח איד
 בשמחה ובשרים בתך ובכנור : כי ולא נשאתני
 קיסטען אינע ענקע (3) חו' אינע טחטער, זיעהע ? דוח חוט טהחריכט געהחנדעלט.
 לנשק לבני ולבנותי עתה הסכלת עשו :
 עו חוט חו' דער חטט אינע הענה, לו טהון חו' חיד בחינען, חבער דער גחטט
 כט ישרלאל ירי לעשות עמכם רע ואלה
 חיינערע פחטער, געווערן ספרחך ער לו איר חו' חגטע : היטע ודיך לו העדען
 אביכם אמש אמר אלי לאמה השמר לה מדבר
 איט (יעקב 4) וועדער חיס גוטען נחך בחינען. חו' חבער, ביט דוח וועגגעפיהנגען
 עם יעקב משוב עד רע : ל ועתה הלה הלכת
 ויין דוח דיק זעהנטעוט נחך דעס הוועדינע פחטער וחרוס טחטע חוט דוח
 ביינכסך נכספת לבית אביך למד גנבת

(1) פון דער ריקרייזע. (2) נחבת לברח חוט שפרחגעברח, חו' נור דורכ
 חו' נעבענווחרט חויבערוועטלכער, חו' וף חו' הסכלת עשו. (3) בניס היסט
 חו' ענקען פדער נחלקחאנען. (4) זיעהע.

חונקער געזאגט. דען חלוצער רייכטהוק, דען חבגעוואנדערט דעם געזאגט
בספנו: טו כי כל העשר אשר הוציא אלהים
 פון חונקערטע פחטער, חונק געהערט ער חו חונקערן קינדערן. גון חלוצה, חלוצה, חלוצה
מאבינו לנו הוא ולבנינו ועתה כל אשר
 געוואגט דער חלוצה פחטער, דיר טהוב. דען חלוצה פחטער, דיר חלוצה פחטער
אמר אלהים אליה עשה: ששי ויקם יעקב
 חו' העב זינע קינדער חו' זינע ווייבער חו' דיר קהאעענע, חו' פיהרטע וועג
וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים: וינהג
 חלוצה פחטער חו' חלוצה פחטער, דען ער ערווארבעט, חו' פיהרטע
את כל מקנהו ואת כל רכשו אשר רכש מקנהו
 זיין חלוצה פחטער, דען ער ערווארבעט חו' פחטער, חו' פחטער
קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל יצחק
 זינע פחטער חו' דען חלוצה פחטער, חו' פחטער, חו' פחטער
אביו ארצה פנעו: יט ולבן הלך לגזוז את
 זיין קליינפיה, דען טטהען רחל דיר געהערט, וועלכע חיהרטע פחטער געהערט
צאנו ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה:
 חו' עו טייטטע (יעקב דען הערן לבן, דען חלוצה פחטער, דען חלוצה פחטער)
כ ויגנב יעקב את לב לבן והארמי על בקר
 קונד געבע חיהט, דען ענטפערטען ער ויח. חלוצה פחטער, חו' חונד חלוצה, חו' חונד
הגיד לו כי ברח הוא: כל ויברח הוא וכל אשר
 זיין (ווער), ער ערהט זיך, גינג חיהטער דען טטהען חונד וועלכע, זיין חונדערט
לו ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו
 נאך דעם בערג גלעד. עו ווערדע בעריכטעט דעם לבן חס חלוצה פחטער, חו' חונד
ההר הגלעד: כב ויגד לבן כי יגד השלישי
 דען ענטפערטען ויח. יעקב. דען חלוצה פחטער, חו' חונד חלוצה פחטער, חו' חונד
כי ברח יעקב: כג ויקח את אחיו עמו וירדו
 חיהט נאך, חו' חונד חלוצה פחטער, חו' חונד חלוצה פחטער, חו' חונד חלוצה פחטער
אחיו דרך שבעת ימים וידבק אתו בדרך הגלעד:
 חו' חונד חלוצה פחטער, חו' חונד חלוצה פחטער, חו' חונד חלוצה פחטער, חו' חונד חלוצה פחטער

דח געבחר חללען קליינע יעדע קליינע לעקיע חו' ווען ווען ער טערמין: דוח פוסגעלייכעטע

וילדו כל-הצאן נקדים ואם-כה יאמר עקדים

ויללען ויין דיין ווען, דח געבחר חללען קליינע יעדע פוסגעלייכעטע ווען ווען ער טערמין

יהיה שברה וילדו כל-הצאן עקדים: ט ויצר

גחטט דח: פיעה חירעו פחטערז חונד גחב (עו) איר חונד עו געטעה,

אלהים את-מקנה אביכם ויתן-לי: ו ויהי

לור לייט דעו ערהילענע דעו קליינע יעדע, דח ערהחב חיד איינע חויגען חו' ווען חיס טרוימע

בעת יתם ודצאן ואשא עיני וארא בחלום

דח ווערען דיין בחקע, וועלכע בעשטיגען דח: קליינע יעדע, פוסגעלייכעטע, קליינע לעקיע

ותנה העתדים העלים על-הצאן עקדים נקדים

חונד געטערענקעלט. חונד עו טערמין לו איר חוין ענגעל גחטטעו חיס טרוימע:

וברדים: י ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום

יעקב! חו' חיד וועגטע: היער בין חיד. דח טערמין ער: ערהעכע דח: דיינע חויגען

יעקב ואמר חנני: י ויאמר שאתנא עיניך

חונד ויעה חללען בחקע, וועלכע בעשטיגען דח: קליינע יעדע (ויער) פוסגעלייכעטע,

וראה כל-העתדים העלים על-הצאן עקדים

קליינע לעקיע חונד געטערענקעלט, דען חיד החבע געוועהען חללען ווען לבן

נקדים וברדים כי ראיתי את כל-אשר לבן

טהוט דיר. חיד (בין) דער גחטט (לו) בית אל, ווען דוח וועלכעטע דערט

עשה לך: י אנכי האל-בית אל אשר משחת שם

דח דענקאמיהל, חו' ווען דוח געלחבטעט איר דערט חוין געליכדע, כון ערהעכע דח:

מצבת אשר נדרת לי שם נדר עתה קום

ליעהע הינוועג חוין דיעוועס ווערע חונד קעהרע לוריק חין דח: ווען דיענער געבורט.

צא מדהארץ הזאת ושוב אל-ארץ מולדתך:

דח חנסווערטע רחל חונד לאה חונד וועגטען לו חיהס: חוין דען נחך פיר חונד

י ותען רחל ולאח ותאמרנה לו העוד קינו

טהוין חדער ערבע חיס היוע חונדערעו פחטערז? עטווען נייכט (ווייז) פערטערע

חלק ונתלה בבית אבינו: טו הלא נברית

ויער וויר געלחבטעט חיהס, דח ער חונד פערקויפטע, כון וועלל ער חוין פערלעהרען

נחשכנו רון כי מכרנו ויאכל גם-אכול את

חונד קנעכטע חונד קנאפענע חונד פונען. חיינוט הארטע ער דין

ועבדים וגמלים ותמרים: לא ח וישמע את

ווארטע דער וואהנע לבן, וועלכע ווארטען: ער האט געקאממען יעקב ווארטע

דברי בני-לכן לאמר לקח יעקב את כל

וואו געהאטט חונדערט פאטער, חו' פון דעם, וואו געהאטט חונדערט פאטער ערווארט ער

אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשו

דינען געלעבן רייכטום. חויד וואו יעקב דין חונדעניכט לבן

את כל-הבבה הזו: וירא יעקב את-פני לבן

חו' ויעדע! ער ווארט ניכט געגען חיה ויח געווען חו' פארגעווערן (1). דין ווארטע

והנה איננו עמו בתמול שלשום: ויאמר

דער עוויגע לו יעקב: קעהרע לוריק חין דין חונד דיינער ענטערן,

יהוה אלי-יעקב שוב אל-ארץ אבותיך

חו' לו דיינעס געבורטווארטע, חיד ווערדע ויין איט דיר. ער טיקטע יעקב

וקמולדתך ואהיה עמך: וישלח יעקב

חונד בערען רחל חונד לאה חויד' פאלד לו ויינעס קליינפיעה, חונד ווארטע

ויקרא לרחל וללאה חישדה אל-צאנו: ויאמר

לו חיהנען: וואהן ועדע חיד דין חונדעניכט חיינערעו פאטערן, דין ער ניכט חונד

להן ראה אנכי את-פני אביכן בי-איננו

געגן חיד ויח געווען (חו') פארגעווערן, ווייל דער גאטט איינע פאטערן געווע חונד

אלי בתמל שישם ואלתי אבי רהיה

איט חיר. חיהר ועלבוט וויזועט, דין איט חוילער איינער קרמפסט חיד געדינעט החבע

עמדי: ואתנה ידעתן כי בכר-בחי עבדתי

חיינערעס פאטער, חבער חיינער פאטער הינטערגינג חיד, חונד נדערטע

את-אביכן: ואביכן יהיה לי והחלה את-

חיינען חוהן לעהן (2) דין ניכט גאב חיהן לו, גאטט, חיינען לו החנדען

משכרתי עשרת מנים ולא-נתנו אליהם להרע

געגען חיד. ווען חוהן ער טפח: דין קליינפאלעקיגען ווארטען חיד דין חוהן

עמדי: ח אמרה יאמר נקדים יהיה שכרך

(1) ד' ח' ויח ווארט. (2) איט לעהן חידער ויעבען ווירד חין העברתיטען חיינע

חונדעטטווארטע לחל חוידערדיקט, היער בעדייטע ער חויד פאטער חויד.

דח נחמס ויך יעקב טטחבע פחן עועפנהחן, פריט, חונד (פחן) נטבויהחן
 לו ויקחלו יעקב מקל לבנה לח ויקח
 חו' קחוטחניטחן החן, חונ' טחוטטע חן חיהנען פלעקקע ווייסע, ענטבוחוענד
 וערמון ויפצר בהן פצלות לבנות מחשה
 דח ווייסע, דח חן דען טטחבען (חוט), חונד ועטלטע דח טטחבע,
 חלזן אשר על המקלות: לח ויצג את המקלות
 וועלכע ער געטחלט חן דח רינקען, חן דח ווייסע, חן דח קחט
 אשר פצל ברהטים בשקרות המים אשר תבאן
 דח קליינע, לו טרינקען, געגענחבער דעס קליינע, דח ויך ערהילטע ווען עו קחט
 ויצאן לשמות לנכח ויצאן ויחמנה בבאן
 לו טרינקען. ויח מן ויך ערהילטע דח קליינע, דח טטחבען, דח געבחר
 לשמות: לו ויחמו ויצאן את המקלות ותלדן
 דח קליינע, פוסגעליינעטע, קליינע, חונ' גרחספלעקקע, דיעוע טחע
 ויצאן עקדים נקדים וטלאים: מ ויהבשבים
 טרענגטע יעקב חו' ריכטעטע דח חנגעוילט דעו קליינע, געגן דח פוסגעליינעטע
 הפריד יעקב ויתן פני ויצאן אל עקד
 חונ' יעדעו טוחרלע חונטער דעס קליינע, לבן: חונד טטעלסטע ויך העערדען
 וברחום בצאן לבן וישת לו עדרים
 בעוחרדען, חונד ניכט טטעלסטע ער ויח לו דעס קליינע, לבן: דח געטחה עו
 לבלו ולא שתם ער צאן קבן: מח ויהיה
 ביח יעדעס ערהילטע דעו קליינע, דעו פריהליינען, דח ועלטע יעקב דח
 בכליהם ויצאן המקשרות ושם יעקב את
 טטחבע פחר דח חויגען דעו קליינע, חן דח רינקען, חוס עו לו ערהילטען
 המקלות לעיני ויצאן ברהטים ליחמנה
 ביח דען טטחבען ווען חבער טפחטליינען ווייסע, ניכט ועלטע ער (טטחבע)
 במקלות: מ ובה עטיר ויצאן לא ישים
 יח וחרן דח טפחטליינען פיר לבן חונ' דח פריהליינען פיר יעקב. יח ברייטעטע ויך חונ'
 ויהיה העטפים ללזן ויהקשרים ליעקב: מג ויפרץ
 דער חחן חונגעטליינען, חונד עו וחרד חיהס קליינע, פיעלע חונד חחגדע
 האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחור

חֵיד שִׁיר מִיין הוּא ? דאָ טפּרמאָך ער : וואָס וואָס חֵיד געבען דיר ! חונד עו טפּרמאָך
 אַנְכִי לְבִיתִי : לֹא וַיֹּאמֶר מֶה אֶתְּרָה וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב : נִכְסְט וואָס דאָ געבען איר דאָס אינדעוועטע, ווען דאָס טהון וואָס נאָכט איר
 יַעֲקֹב לֹא-תִתֶּן-לִי מֵאוֹמָה אֲבִי-תַעֲשֶׂה-לִּי
 דִּיעוּט וואָס, וואָס חֵיד ווידער הינגעדיען וואָס ווידערן דיין קליינפֿיעה חו' וואָס עו היטען.
 הַדְּבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֶרְעָה צֹאנָה אֲשֶׁמֶר :
 חֵיד וואָס דורכגעדיען חונטער וואָס דיינעס קליינפֿיעה, הייטע, וואָס ערע חב דאָס ווידער
 לֹא אֲעֵבֶר בְּכָל-צֹאנָה הַיּוֹם הַסֵּר מִשָּׁם כָּל-
 חֵיד קליינפֿיעה וואָס דער גרמסלעקייט, חו' יעדען טוואַרלע וואָס חונטער דען טפּרמאָך,
 שֶׁהַ וְנָקֹד וְטָלוּא וְכָל-שֶׁהַ-חֹם בְּכַשְׂכִּים
 חונד גרמסלעקייט חונד קליינפֿיעה וואָס דען לינגען. דייען ווייז מִיין וואָס.
 וְטָלוּא וְנָקֹד בְּעֵזִים וְהָיָה שְׂכָרִי :
 דאָס ווידער לינגען שִׁיר חֵיד מִינע רעדליכקייט קינפֿטיגען טפּרמאָך (ווען דאָס קאָממעט
 לֹא וְעִנְתִּיהֶם צִדְקָתִי בַּיּוֹם מִחֵר כִּי-תָבוֹא
 חֵידער מִינע וואָס) שֶׁחֵר דיר, וואָס וואָס נִכְסְט (חֵיד) קליינפֿיעה וואָס דער גרמסלעקייט
 עַל-שְׂכָרִי לְפָנֶיהָ כָּל אֲשֶׁר-אֵינְנִי נָקֹד וְטָלוּא
 חונטער דען לינגען וואָס טוואַרלע חונטער דען טפּרמאָך. געטטמאָהלען ווייז עו בִּיחֵ חֵיד.
 בְּעֵזִים וְחֹם בְּכַשְׂכִּים גָּנוּב הוּא אֶתִּי :
 דאָ טפּרמאָך לבו : וואָס וואָס ! עו מִינע ווייז ווייז דאָס געטטמאָךען. ער וואָס ערעטע חב
 לֹא וַיֹּאמֶר לְבִן הוּא לִי יְהִי כְּדִבְרִיהָ : לֹא וַיֹּסֶר
 חו' דִּיעוּטע טפּרמאָך, דִּיחֵ בִּחֵק דִּיחֵ פֿוסגעלייכעטען חונד גרמסלעקייטען, חונד
 בַּיּוֹם הַהוּא אֶת-הַתִּשְׁיִים הָעֲקָרִים וְהַטְּלָאִים וְאֵת
 חֵיד לינגען דִּיחֵ קליינפֿיעה וואָס, חו' גרמסלעקייטען, חֵיד (וואָס) עטוואָס ווייטען וואָס
 כָּל-הָעֵזִים הַנִּקְדוֹת וְהַטְּלָאִים כָּל אֲשֶׁר-לְבִן
 דאָס חו', חֵיד טוואַרלע חונטער דען טפּרמאָך, חו' גחב ווייז חֵיד דִּיחֵ חֵיד ווייז וואָס.
 בֹּו וְכָל-חֹם בְּכַשְׂכִּים וַיִּתֵּן בִּי-בְנִי :
 חו' מִינע (דען רויס) מִינע וועגען פֿון דִּיחֵ טפּרמאָך לויטען ווייז חונד לויטען
 לֹא וַיִּשָּׁם דִּרְךָ שְׁלֵשָׁת יָמִים בֵּינוּ וּבֵין
 יַעֲקֹב ; חונד יַעֲקֹב ווידעטע דאָס קליינפֿיעה לבו', דאָס מִינע (וואָס).
 יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב רָעָה אֶת-צֹאן לְבִן הַנּוֹתָרִת :

ג'טט דיא ווארלד, ער ערשטע זיך ג'טט חונד אפגעטע

אלהים את־רחל וישמע אליה אלהים ויפתח

חיה רען אומטערלייב. זיך ווארד שוואנגער חונד געבאר איינען זעהן, דאס זאגטע זיך:

את־רחמה: כן ותהר ותלד בן ותאמר

געענדיגט האט ג'טט איינע טאכט. זיך נאכטע זינען נאמען

יאסף אלהים את־חרפתי: כן ותקרא את־שמו

יוסף, (ער פליגט היינט) זאגט: היינט פליגט ווירד דער עוויגע איר איינען חנדערן זעהן.

יאסף לאמר יסף יהיה לי בן אחר:

ער געטאגט זיך: געבארען האטטע רחל דעם יוסף, דאס זאגטע

כן ויהי כאשר ילדה רחל את־יוסף ויאמר

יעקב לו לבן: שיקע איך פארט, דאס איך געהע נאך איינעם פארטע

יעקב אל־לבן שלחני ואלכא אר־מקומי

חונד חין איין חנד. גיב (איר) איינע ווייבער חונד איינע קינדער, וואס

ולא רצי: כן תנה את־נשי ואר־ילדי אשר

איך געדיענט היינט דיר חוס זיך, חונד איך ווילן געהען, דעם דאס קענענט

עבדתי אתה בהן ואלכא כי אתה ידעת את־

איינעם דיענט ווייך איך דיר געדיענט היינט. דאס זאגטע לו איהם לבן: ווען

עבדתי אשר עבדתיה: כן ויאמר אליו לבן אם

דאך איך פארדע גוט אין דיינען אומגען, איך זעהע, דאס איך גענעגט האט דער עוויגע

נא מצאתי חן בעיניך נחשתי ויברכני יהוה

דיינעם וועגען. דאס טפראך ער: בעטטיאטע דיינען זעהן בייך איר,

בגללה: כח ויאמר נקבה שכרה עלי

וויילן איך זעהן געבען, דאס זאגטע ער לו איהם: דאס ווייסט ווייך

ואתנה: כן ויאמר אליו אתה ידעת את אשר

איך דיר געדיענט, חונד וואס געווארדען איז דין פיעה בייך איר. דעם דאס ווענדיגט

עבדתיה ואת אשר היה מקנה אתי: כן כי מעט

דאס דאס האטטענט פאר איר, ברייטעטע זיך אומ, לור מענדיג, חו' ער זענעטע

אשר היה לה לפני ויפרץ לרב ויברך

דער עוויגע דאס ווייט איינעם איינטריסטע, מן זאגטע, וואס ווירקען איך

יהוה אתה להגלי ועתה מתי אעשה גב

פֶּחָן דַּעַן חֲלָוִינֶען רִינְעֵנוּ וְהִהֲנֵנוּ. דָּח טַפְרִיךְ דִּיעֹנֶע לֹא חִיָּהר חִיט עוּ לֹא ווֹעֲנִיג,

מְדוּרָאִי בִּנְךָ: טו וְתֹאמֶר לָהּ הַמַּעַט

דָּחס דּוּחַ כִּימֵנוּ אַמֶּן, ווִילָזִיט דּוּחַ כַּעֲהֲמֶען חוּיךְ דִּיחַ חֲלָוִינֶע אַינְטֵנֶע וְהִהֲנֵנוּ?

קִרְיָתִי אֶת־אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת־דּוּדָאִי בְּנִי

דָּח טַפְרִיךְ רַחֵל: וְחַ מְחַגֶּע עֵר לִיעֲגֶען בִּיחַ דִּיר דִּיעֹנֶע נַחֲטֵט, פֶּיִר דִּיחַ חֲלָוִינֶע

וְתֹאמֶר רַחֵל לְבִנִּי יֵשֶׁב עִמָּךְ הַלֵּילָה תַּחַת דּוּדָאִי

דִּיעֹנֶע וְהִהֲנֵנוּ: חֲלָ: כּוֹן קַחֶס יַעֲקֹב פֶּחָס פֶּעֲלָרֶע דַּעַן חֲבַעֲדִי, דָּח גִּינְג הַעֲרִיז

בִּנְךָ: טז וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִדֶּה־שָׂדֶה בְּעָרֵב וַתֵּצֵא

לֵאָה: חִיָּהס עֲכַט־גֶּעגֶען חֲזֹקֶה וְחַגֶּטֶע: לֹא אִיר חֲוֹסֶט דּוּחַ קַחֲמֶען, דַּעַן

לֵאָה לְקָרְאָתוֹ וְתֹאמֶר אֵלַי תָּבוֹא בִּי

חִיךְ הַחֲבַע דִּיךְ גַּעֲדֹנֶגֶען פֶּיִר דִּיחַ חֲלָוִינֶע אַינְטֵנֶע וְהִהֲנֵנוּ, חוּ' עֵר לְחַג בִּיחַ חִיָּהר

שָׂכָר שְׂכָרְתִּיךָ בְּדוּדָאִי בְּנִי וַיֵּשֶׁב עִמָּה

דִּיעֹנֶע נַחֲטֵט. דָּח עֲרַהֲרִטֶע גַּחֲטֵט דִּיחַ לֵאָה, יִיחַ ווֹחֲרֵד טוּוֹחֲנֶגֶר

בְּלִילָה הוּא: יז וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לֵאָה וַתִּהְיֶה

חֲוֹ' גַּעֲבֹחַר דַּעַס יַעֲקֹב דַּעַן פֶּיִנְטֵטֶען וְהִהֲנֵנוּ. דָּח טַפְרִיךְ לֵאָה עוּ גַחֲב

וַתֵּלֶד לִיעֲקֹב בֶּן חַמִּישִׁי: יח וְתֹאמֶר לֵאָה נָתַן

גַּחֲטֵט אַינְטֵנֶען וְהִהֲנֵנוּ, דָּחס חוּיךְ גַּעֲגַעֲבֶען אַינְטֵנֶע חֲחַגֶּד אַינְטֵנֶע. יִיחַ נַחֲנֶטֶט

אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר־נָתַתִּי שְׂפָתַי לֵאִישִׁי וַתִּקְרָא

אַינְטֵנֶען כִּימֵנוּ (יִשְׁשַׁכָּר 1) עוּ ווֹחֲרֵד טוּוֹחֲנֶגֶר נַחֲטֵטֶען: לֵאָה חֲזֹקֶה גַעֲבֹחַר

שְׁמוֹ יִשְׁשַׁכָּר: יט וַתִּהְיֶה עוֹד לֵאָה וַתִּקְרָא

דַּעַן וַעֲכֹטֶען וְהִהֲנֵנוּ דַּעַס יַעֲקֹב. דָּח טַפְרִיךְ לֵאָה: כַּעֲטַהֲיִלֵט הַחֲט חוּיךְ גַּחֲטֵט

בֶּן־שֵׁשִׁי לִיעֲקֹב: כ וְתֹאמֶר לֵאָה זָבַדְנִי אֱלֹהִים

אַיט אַינְטֵנֶען גוּטֶען טַהֲיִלֶע, כּוֹנֵאֶעֶהר ווִירֵד ווֹחֲהֶנֶען בִּיחַ אִיר אַיִן אַמֶּן, דַּעַן חוּיךְ גַּעֲבֹחַר

אֶתִּי זָבַד טוֹב הַפֶּעַם יִזְכְּרֵנִי אִישִׁי כִּי־יָלַדְתִּי

חִיָּהס וַעֲכֹ: וְהִהֲנֵנוּ, יִיחַ נַחֲנֶטֶט וַינֶען כִּימֵנוּ זָבֻלֶן (2). נַחֲכֶהֶר

לֹא שָׁשָׂה בָנִים וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ זָבָלֹן: כא וְאַחַר

גַּעֲבֹחַר יִיחַ אַינְטֵנֶע טַחֲכֶטֶר, חֲזֹקֶה נַחֲנֶטֶט חִיָּהרֶען כִּימֵנוּ דִּינָה. דָּחן בַּעֲד־חֲכֶטֶט

יָלַדָה בֵּת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ דִּינָה: כב וַיִּזְכֹּר

חיינען וזהו. ד' ספרהך רחל: געריכטעט היט איד ג'טט חו' חויד ערהערט

בן: וַתֹּאמֶר רַחֵל דְּנִי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע

איינע שטיממע חונד ג'טט איר חיינען וזהו, ד'רוס נ'ננטע זיט חיינען נ'מאען ד'ן 1).

בְּקֹלִי וַיִּתֵּן-לִי בֶן עַל-בֶּן קְרָאָה שְׁמוֹ דָּן:

עו וז'רד טוונ'נגער נ'מ'מ'ל' חונד ג'עב'ר ב'לה, ד'ח א'מ'גד דער רחל

וַתֵּדֹר עוֹד וַתֵּלֶד בְּלֶהֱוָה שְׁפָתַת רַחֵל

חיינען לוויטען וזהו דעס יעקב. ד' ספרהך רחל: ק'מ'פ'ע ג'טטע

בן שְׁנִי לְיַעֲקֹב: וַתֹּאמֶר רַחֵל נִפְתּוּלִי אֱלֹהִים

ה'ב'ע ח'ד ג'עק'מ'פ'ט א'ט חיינער טוונ'טער, חויד בע'י'ע'ג'ט'ע ח'ד; ד'ח נ'ננטע זיט

נִפְתָּלִיתִי עִם-אֲחֹתִי גַם-יָכַלְתִּי וַתִּקְרָא

חיינען נ'מאען נ'פ'ת'ל' 2). ח'ל'ד'ח וזה לאה ד'ח זיט ח'ו'פ'ג'ע'ה'ר'ט ל'ו ג'עב'ה'ר,

שְׁמוֹ נִפְתָּרִי: וַתֵּרָא לָאָה כִּי עֹמְדָה מְלֹדֶת

ד'ח נ'ה'ר'ט זיט ד'ח ז'ל'פ'ה, ח'ה'ר'ע א'מ'גד, חונד ג'טט זיט דעס יעקב

וַתִּקַּח אֶת-זֶלְפָּה שְׁפָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב

ל'ור פ'ר'ח'ט. חונד עו ג'עב'ר ז'ל'פ'ה ד'ח א'מ'גד לאה: דעס יעקב

לְאִשָּׁה: וַתֵּלֶד זֶלְפָּה שְׁפָתָהּ לָאָה לְיַעֲקֹב

חיינען וזהו. ד'ח ז'מ'ג'טע לאה: עו ק'מ'מ'ט ג'י'ק; חונד נ'ננטע חיינען נ'מאען

בן: וַתֹּאמֶר לָאָה בְּגֵד וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ

ג'ד 3). עו ג'עב'ר ז'ל'פ'ה ד'ח א'מ'גד לאה: חיינען לוויטען וזהו דעס יעקב.

גֵּד: וַתֵּלֶד זֶלְפָּה שְׁפָתָהּ לָאָה בֶּן שְׁנִי לְיַעֲקֹב:

ד'ח ס'פ'ר'הך לאה: ל'ו חיינער ג'י'ק'ע'נ'י'ג'ק'י'ט! דען א'ד פ'ר'י'ז'ע'ן ג'י'ק'ל'יד ד'ח ט'מ'כ'ט'ער 4);

יַ וַתֹּאמֶר לָאָה בְּאִשְׁרִי כִּי אֲשֶׁר־וֹנִי בְּנוֹת

זיט נ'ננטע חיינען נ'מאען א'ש'ר 5). חיינען ג'י'ק' ר'אוב'ן ל'ור זיט

וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ אֲשֶׁר: רַבִּיעִי יָד וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי

דער ע'ר'נ'ט'ע'ד'עו ווייט'ל'ען, ח'ו' פ'ח'נ'ד (ח'ר'י'נ'ע 6) ח'י'ט פ'ע'ל'ד'ע, ע'ר ב'ר'ח'ט'ע זיט

קְצִיר-חֲטִיִּם וַיִּמָּצָא דּוֹדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֹא אֲתָם

דער לאה, וויינ'פ'ר א'וט'ט'ער, ד'ח ז'מ'ג'טע רחל ל'ו לאה: ג'י'ב ד'מ'ך א'יר

אֶל-לָאָה אָמֵן וַתֹּאמֶר רַחֵל לְאִלָּהָה תִּנִּי-נָא לִי

ב'א ג'ר ק'ר'י.

(1) ע'ר'ה'ט ג'ע'ר'י'כ'ט'ע'ט. (2) ח'י'ן ק'מ'פ'ל. (3) ג'י'ק. (4) ד'עו (ח'נ'ד'עו

(5) ג'י'ק'ע'נ'י'ג'ק'י'ט. (6) ח'ח'ל'ק'ר'ט'ע'ן, ז'ח ג'ע'נ'ח'נ'ט'ע (ז'ע'ב'ע'ז'פ'ע'ל).

דיעזען, ויח נחנטע זיינען נחמען, שמעון (1), ויח ווירד טוונגער נחמען

את־יה וְתִקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן : לֵךְ וְתִירָד עוֹד

חונד געביר חיינען וזהו, דח וזגטע ויח כון דינעס אהן ווירד זיך נחטלעסען

וְתִלֵּךְ בֵּן וְתֹאמַר עֲתִידָה הַפֶּעַם יִלְוֶה

אין אהן חן איד, דען חיד הבע געבירען איהם דרייח וזהנע, דחרוס

אִישִׁי אֵלַי כִּי־יִלְדֶּה לִּי לֹו שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן

נחנטע אהן ויינען נחמען (2), ויח ווירד טוונגער נחמען חו' געביר

קָרָאת־שְׁמוֹ לֵוִי : לֵךְ וְתִירָד עוֹד וְתִלֵּךְ

חיינען וזהו, דח וזגטע ויח : דינעס אהן וזבע חיד דען עוויגען

בֵּן וְתֹאמַר הַפֶּעַם אֲוִדָה אֶת־יְהוָה

דחרוס נחנטע ויח ויינען נחמען יהודה (3), דחן הארטע ויח חוין' לו געבירען.

עַל־כֵּן קָרָאתִי שְׁמוֹ יְהוּדָה וְתַעֲמִד מְלֹכָה :

ח' חן וזהו דחל דחם ניכט ויח געבירע דעס יעקב

ל וְתִירָא רַחֵל כִּי לֹא יִלְדֶּה לִּי עֲקָב

דח בעניידעטע דחל חיהרע טוונטער חונד טפרחך לו יעקב : טחפפע איר

וְתִקְנָא רַחֵל בְּאַחֲתָהּ וְתֹאמַר אֶל־יַעֲקֹב הִבָּה־לִּי

קינדער, ווען ניכט (זח) טטערבע חיד דח ענטברחנטע דער נחרן יעקב

בָּנִים וְאִם־אֵין מִתָּה אֲנֹכִי : וְיִחַר־אַף יַעֲקֹב

חיבער רחל, חו' ער טפרחך : עטווא טטחטט גחטטעו בין חיד, דער פערווייגערט דחט

בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־מָנַע

דיר זייבערוכט. דח טפרחך ויח : דח חוט איונע אהגד בלהה, קחאמע

מִמֶּנִּי פְּרִי־בֶטֶן : וְתֹאמַר הִנֵּה אֲמַתִּי בְלֹהָה בָּא

לו חיהר דחט ויח געבירע חוין' ויינעס טחמע, דחט בעקינדערט ווערדע חוין' חיד

אֵלֶיהָ וְתִלֵּךְ עַל־בְּרָכִי וְאֲבִנָּה גַם־אֲנֹכִי

דורך ויח. ויח גחב חיהס דח בלהה, חיהרע אהגד, נור פרויח,

מִמֶּנִּה : וְתִתֵּן־לּוֹ אֶת־בְּלֹהָה שְׁפָחָתָהּ לְאִשָּׁה

חו' ען קחס לו חיהר יעקב. עו ווירד טוונגער בלהה חונד געביר דעס יעקב

וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב : וְתִהְיֶה בְלֹהָה וְתִלֵּךְ לִי עֲקָב

וירד ויח יעקב. עו ווירד טוונגער בלהה חונד געביר דעס יעקב

(1) ערהרוק. (2) חנטלעסען. (3) גחטטעו וזב, חנטלעסען ויח חוין' (4)

וְחַיִּים חֲנוּנֵרֶעס וָרֹטע, אויפֿלוגעבען דײַם ייִנגערע פֿאָר דער קונסטערן.

בְּמִקוֹמָנוּ לַתֵּת : הַצֵּעִירָה לְפָנַי תִּבְכֶּיָה :

החלטע אויף דיא וואָלע (א) איט דיעזער, וואָלען וויר געבען דיר אויך יענע,

ס מלא שבע ואת ונתת לה גם את זאת

ס'ה דען דיענט, דען דוה דינענען ווירט ביז איך נאך וועבען

בְּעִבְדִּי אֲשֶׁר תִּעְבֹּד עִמָּדִי עוֹד אֲשַׁבֵּעַ

חנודערע יתהרע. דאס איז א גוטע זאך, ווייל ער האט
ייערע חובות, וועלכע ער האט געקויפט מיט די
געהערענדיגן פארשטייט.

שנים אחרות: כי ויעש יעקב כן ומלא שבע

(א"ט) דיעווער, דאָ גאָב ער איהם דיין רחל, זיינעטאָכטער, פֿיר איהן לור פֿרויט.

וְאֵת וַיְהִי־קִרְוֹ אֶת־דָּוִיד בְּתוֹ לוֹ לְאִשָּׁה:

עוֹגֵב רֶבֶן דַּעַר רַחֵל, וַיֵּנַעַר טַחֲכַטְעַר, דִּיחַ בִּלְהָה וַיֵּנַעַ אַחֲנָד, מִיְהִר

כט וַיֵּתֶן לָבֹן לְרֵחֶל בָּתּוֹ אֶת־בְּלֵקָה שְׂפָחָתוֹ לָהּ

יַעֲנֵךְ קִחָם חוֹיֵךְ רָחֵל, חוֹיֵבֶטֶע חוֹיֵךְ דִּיח

וַיִּבֹא גַם אֶל־רַחֵל וַיֵּאָהֵב גַּם־אֶת־

וְהָיָה כִּי יֵרָאֶה אֶת הַמַּלְאָכִים וְהָיָה כִּי יֵרָאֶה אֶת הַמַּלְאָכִים

וְהָיָה מִלְאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שְׁבַע שָׁנִים אַחֲרֵיהֶן:

וְהָיָה כִּי יֵרָאֶה הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל הַבְּרִיאָה וְכָל הַחַיּוֹת וְכָל הַצִּדִּיקִים וְכָל הַנְּסִיחִים וְכָל הַקְּדוֹשִׁים וְכָל הַטְּהוֹרִים וְכָל הַזְּכוּיִם וְכָל הַגְּמוּלִים וְכָל הַפְּעוּלִים וְכָל הַמְּשֻׁלָּמִים וְכָל הַמְּשֻׁבָּרִים וְכָל הַמְּשֻׁבָּרִים וְכָל הַמְּשֻׁבָּרִים

וַיִּרְא יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה לָאֱלֹהִים וַיִּפְתָּח אֶת־

הנהגות

וְיִחְמֶהָ וְיִרְחַק עֲקָרָהּ: 33 וְתִהְיֶה לְאִשָּׁה
 מִן גִּבְעָתָא מִיִּיגָעוּ וְיִחְמֶהָ דִּתְּ בְּחִיבָא וְיִחְמֶהָ דִּתְּ בְּחִיבָא

וְהָיָה כִּי יֵרָאֶה הַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-עֲמֹנִית וְאֶת-מוֹאָבִית

וַיִּתְּנָהּ לָהֶם וַיֵּשְׂבוּ וַיִּשְׂמְרוּ וַיִּתְּנָהּ לָהֶם וַיֵּשְׂבוּ וַיִּשְׂמְרוּ

פיראד יחזקאל בנותו בן זכר וזכרני איוני

יִיחַ וְיִחַרד טוֹחַתְכֶם עַד כִּמְכֹאמֶלְכֶם חֹן גִּעְבָּחַר חִינֵיכֶם וְחֶדְקֶם דַּח וְחֶמְסֶם יִיחַ :

לֹא וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' בְּקוֹלֵךְ וְיִשְׁמַע ה' בְּקוֹלֵךְ וְיִשְׁמַע ה' בְּקוֹלֵךְ

וְעַתָּה הֵאָחֵז דַּעַר עֲוִיָּה, דָּחַס פֶּעֶרֶה־חֹמֶט חוּץ בֵּין, דָּחַ גִּבֹּה עַר אִיר חוּץ

שמי יחזקיה בן-יוחנן אבני ויחזקיה בן-

דער וינגערן רחל. דיין חויגטן דער לאה ווירטן אומט, רחל חבער ווירט

הַקְטִנָּה רָחֵל : וְעֵינַי לָאָה בְּכֹת וְרָחֵל הִיא

טון טון בילדונג חונד טון טון חונדהען. עווינטע יעקב דיין

יִפְתָּתָאָר וַיִּפֹּת מִרְאָה : שְׁלִישִׁי יח וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת־

רחל, חונד טערמך: חיד ווילן דיר דיענטן זיע בען יאהרע חוס רחל דייןע טחטער

רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבְדָּךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתָךְ

דיין וינגערע. דין טערמך לבן: בעזער חיד געבע זיין דיר, חיל: חיד געבע

הַקְטִנָּה : יט וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תַּתִּי אֶתָּה לְךָ מִתְּתִי

זיין חיינעס חונדערן אומגע, בלייבע ביין איר. דין דיענטע יעקב

אֶתָּה לְאִישׁ אַחֵר שָׁבָה עִמָּדִי : כ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב

חוס רחל זיעבען יאהרע חו זיין ווירטן חין זיינען חויגטן ווילן חיינעלענע טחגע,

בְּרָחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִי בְעֵינָיו כַּיָּמִים אַחֲרָיו

חין זיינער זיעבען לו חיהר. טון טערמך יעקב לו לבן: גיב (איר)

בְּאַהֲבָתוֹ אֶתָּה : כא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב וְאֶל־לָבָן הִבָּה

חיינע פרויח. דען טחללנדהליג וינד חיינע טחגע, דין חיד קחאמע לו חיהר.

אֶת־אִשְׁתִּי כִּי מִלְּאֹי יָמִי וְאִבּוֹאָה אֵלָיָה :

דיין פערזאנלעטע לבן חילע זייטע דען קרעטע חו אומטע

כֵּן וַיֵּאָסֶף לָבָן אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ

חין גחטאמהל. עו ווירט דען חבכער, דין נדהס ער לאה זיינע טחטער

מִשְׁתָּה : כג וַיְהִי בְעֶרְבַּ וַיִּקַּח אֶת־לָאָה בָתּוֹ

חונד ברחטע זיין לו חיהס חונד יענער קחס לו חיהר. דין גחב לבן חיהר

וַיָּבֵא אֶתָּה אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלָיָה : כד וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ

דיין זלפה זיינע אומגד, נעמליך דער לאה, זיינער טחטער, (לור) אומגד.

אֶת־זֹלְפָה שְׁפָחָתוֹ לְלָאָה בָתּוֹ שְׁפָחָה :

חו עו ווירט דען אומגענו חו זיעהע! עו ווירט. חו ער טערמך לו

כֵּה וַיְהִי בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה־הוּא לָאָה וַיֹּאמֶר אֶרְ-

לבן: חו חוס דיין, דין דין געטהען איר? עטווח ניכט חוס רחל חוב' חיד געדיענט

לָבָן מִה־זֹּאת עֲשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עֲבָדְתִּי

ביין דיר? ווירט דען חוס דין חיד בעטרמגען? דין טערמך לבן: טיכט געטיעהט עו

עִמָּדָה וְלָמָּה רַמִּיתָנִי : כו וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא־יָעֲשֶׂה

יעקב דיח רחל דיח טחכטער לבן, דעו ברודער: זיינער אוטטער, חו דיח
יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל בַּת־לֵבָן אִתִּי אִמּוֹ וְאֶת־
 קליינפֿיעה לבן, דעו ברודער: זיינער אוטטער, דיח טחכטער היכלו יעקב, וואָלנטע וועג
צֵאן לֵבָן אִתִּי אִמּוֹ וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגְדֹּל
 דען טטיין פֿון דער אינדונג דעו ברונענו, חונד טחנקטע דיח קליינפֿיעה לבן
אֶת־הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַיִּשָּׂק אֶת־צֵאן לֵבָן
 דעו ברודער: זיינער אוטטער. עו קיסטע יעקב דיח רחל חונד ערהחב
אִתִּי אִמּוֹ : יח וַיִּשָּׂק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא
 זיינע טטיממע חונד וויינטע. דיח וואָנטע יעקב דער רחל, דיח חין פֿערוואַנדטער
אֶת־קִלּוֹ וַיִּבְרָ: יז וַיִּגְדֹּל יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אִתִּי
 חיהרעו פֿחטער: ער זיח, חו דיח חין וואָהן רבקה: ער זיח, דיח זינען זיח
אָבִירָה הָיָא וְכִי בְנִי־רַבְּקָה הָיָא וַתִּרְצֶנּוּ
 חו בעריכטעטע (עו) חיהרעס פֿחטער. חונד עו וואָר חו דיח חרטע לבן דיח
וַתִּגְדֹּל לְאֲבִירָה : יח וַיִּהְיֶה בְשָׁמַע לֵבָן אֶת־
 נחכריכט (פֿון) יעקב, דעס וואָהנע זיינער טועטער, דיח זינען ער חיהס ענטגעגן
שָׁמַע יַעֲקֹב בֶּן־אֶחָתוֹ וַיִּרְצֶנּוּ לְקִרְאָתוֹ
 חוואַמטע חיהן חונד קיסטע חיהן חונד ברחכטע חיהן חין זיין הווי, דיח ערלעהנטע ער
וַיַּחֲבֹקֵלּוּ וַיִּנָּשְׁקוּ־לּוֹ וַיְבִיאוּ אֵלָיו וַיִּסְפֹּר
 דעס לבן חווע דיעזע בעגעבענהייטען. דיח טפרחך לו חיהס לבן:
לֵבָן אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה : יח וַיֹּאמֶר לוֹ לֵבָן
 פֿירוואַהר! חין חין חו חין פֿלייט (1) (בייט) דוח! חו ער וואָהנטע בייח חיהס
אֶת עֲצָמֵי וּבִשְׂרֵי אֶתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ
 חיינעו וואָנחט: טחגע (2). דיח וואָנטע לבן לו יעקב: עטווח וויין חין פֿערוואַנדטער
חֹדֶשׁ יָמִים : טו וַיֹּאמֶר לֵבָן לְיַעֲקֹב הִכִּי־אִתִּי
 דוח (בייט), וואָנטע דוח דיענען איר חוואַנחט? וואָנע, חו (זיין וואָנע) דיין וואָהן.
אֶתָּה וְעַבְדְּתִי חֲנֹם הַגִּידָה לִּי מַה־מְשַׁכְּרָתָה :
 לבן חחטטע לווייח טחכטער, דער נחמע דער חחטער (וואָר) לאה חו דער נחמע
טו וּלְלֵבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאִה וְשֵׁם

העדרדען קליינפיעה (וואָערנר בייז איהם, דען פֿון דיעזעס ברונגען טרונקטע און

ערר־צאן רבֿצים עליה־בי מִן־הבֿאר הִלֵּוא יִשְׁקוּ

דיז העדרדען, אונד דער טטיין (וואָר) גרָחס און דער אינדונג דעז ברונגענען
הַעֲדָרִים וְהָאָבִן גְּדִלָּה עַל־פִּי הַבֶּאֱרִ:

ווען ויך פֿענאמאעלסטען דערט מללע העדרדען, וואָלסטען ויז הינוועג דען טטיין

וְנִאֲסְפוּ־שָׁמָּה כָּל־הַעֲדָרִים וְגִלְלוּ אֶת־הָאָבִן

פֿון דער אינדונג דעז ברונגענען, טרונקטען דעז קליינפיעה, און גחבען וויעדער

מֵעַל פִּי הַבֶּאֱרִ וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֵּאן וְהַשִּׁיבוּ אֶת־

דען טטיין און דעז אינדונג דעז ברונגענען מן ווינען דערט. דח טשרחך לז איהנען

הָאָבִן עַל־פִּי הַבֶּאֱרִ לְמִקְמָהּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם

יעקב: איינע פֿריינדע! וואָהער (ווייז) איהר? אונד ויז וואָסטען: און חרן וינד וויר

יֶעֱלֹב אֲחֵי מֵאִין אֲתֶם וַיֹּאמְרוּ מִחֲרָן אָנֹחֵנוּ:

דח טשרחך ער לז איהנען: קענט איהר וואָהל דען לבן, וואָהן נחור?

ה וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידְעֶתֶם אֶת־לְבָבְךָ בֶּן־נָחֹר

און ויז וואָסטען: וויר קענען (איהן). דח וואָסטען ער לז איהנען: געהט עז וואָהל איהם?

וַיֹּאמְרוּ יִדְעֵנוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְׁלוֹם לָךְ

און ויז וואָסטען: וואָהל, און ויעהע, רחל ויינע טחצטער, קאמט עבען אים דעס קליינפיעה.

וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בָּתָּו בָּאָה עִם־הַצֵּאן:

דח טשרחך ער: ויעהע, נאך אים דער טחג גרָחס, ניכט אים דעז לייט, לזס איהנען ווען

וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֵאמֹר הַאֲסָף

דעז פיעהען, טרונקטען דעז קליינפיעה, און געהעט הין ווידעט. דח טשרחצען ויז:

הַמִּקְנֶה הַשִּׁקּוּ וְהַצֵּאן וְלָבֹו רָעוּ: ה וַיֹּאמְרוּ לֹא

ניכט קאנען וויר, ביי דח פֿענאמאעלסט וינד מללע העדרדען, און און געוואלנט

נוֹכַח עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל־הַעֲדָרִים וְגִלְלוּ אֶת־

דען טטיין פֿון דער אינדונג דעז ברונגענען, דח טרונקטען וויר דעז קליינפיעה. נאך

הָאָבִן מֵעַל פִּי הַבֶּאֱרִ וְהִשְׁקִינוּ הַצֵּאן: ט עוֹדְנוּ

רעדעטע ער אים איהנען, מללע רחל קחס אים דעס קליינפיעה, וועלכען

מִדְבַּר עִמָּם וְרָחֵל בָּאָה עִם־הַצֵּאן אֲשֶׁר

געהערטע איהרעס פֿחטער, דען איינע הירטין (וואָר) ויז. און עז וואָר מללע געוועהען

לֹא־יָדָהּ כִּי רָעָה הָיָה: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה

יעקב חזיון וינעם טוהע אונד טפרחך: ווהרליך (געגענווארט) חזיון דער עוויגע

יעקב משנתו ויאמר אביו יש יהוה

מן דיעועס חרטע, אונד חזק ניכט עין וואוסטע. דא פירטעטע ער אונד טפרחך:

במקום הזה ואנכי לא ידעתי: ויירא ויאמר

ויהי פורכטבאר (חזיון) דיעוער חרט: ניכט: חנדערע: (חזיון) דיעו: חזיון: דאז: הוה

מהנורא המקום הזה אין זה כי אסביר

גהטטע, אונד דיעוע: חזיון דא: טהר דעו היאמען. דאן טפחך חזיון יעקב

אלהים וזה שער השמים: יח וישכם יעקב

דעו אפרגעט, נההס דען טטין, דען ער געלעגט העטטע אונטער וינען קהפן,

בנקר ויקח את האבן אשר שם מראשיתו

ועטלעטע חזיון לוס דענקאמל, אונד גהס חזיון חזיון: וינע טפוטע. ער נחנטע

וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה: יט ויקרא

דען נחמען דיעועו חרטע: בית אל יעדחך (וואר) לוז דער נחמע

את שם המקום הזה בית אל ואולם לוז שם

דער טפחך פהראמל. דאן געלעבטע יעקב חזיון געליכדע אונד טפרחך: ווען

העיר לראשה: כ וידר יעקב נדר לאמר אם

זיין ווירד דער חזיון אפכטיגע מיט איר, אונד ווירד איד בעהיטען חזיון דיעועס וועגע, וועלכען

יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר

חזק געהע, אונד ווירד געבען איר ברך לוס עווען, אונד געוואנד לוס קליידען,

אנכי הולך ונתת לי לחם לאכל ובגד ללבוש:

חזק לוריקקערהרע גליקקליך חזיון דא: הוה וינע: פהטער, חזק זיין ווירד דער עוויגע איר

כא ושבתי בשלום אל בית אבי והיה יהוה לי

חזיון טוטלעטע: חזיון דיעוער טטין, וועלכען חזק געזעטלט חזיון דענקאמל ווערדען

לאלהים: כי והאבן הזאת אשר שמת לי מצבה יהיה

חזיון גהטטעווי, חזיון חזיון דא: געבען ווירט איר, ווילן חזק פערלעכטען דיר.

בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך:

שני עו ערהקב יעקב: וינע פיסע, חזק גיג חזיון דא: חנד דער אפרגעטלעכער.

כט וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם:

חזק וואר, דא וואר חזיון ברונטען חזיון פערדע, אונד עין ווארען דערט דא: חזיון

כ וירא ויחנה באר בשדה והנה שם שלש

זיינען (האנדערן) ווייבער, נידל פאר פרויען. זייט דאס צווייטע גליד, און עס ליגט דערין

בְּשׁוֹרָה לֹא לְאִשָּׁה : ס סדר ויצא , ויצא

יעקב אהיה באר שבע, חונד גיגה נמוך חרן. ער טרחן אהיה אהיה אהיה

יֵעָקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה : יא וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם

או איברנחצטעטע דא, ווייל אונטרגעגאנגן וואר דיא זאכנע, או' נאָהם איינן פֿאַרן דען שטיין

וַיִּקְרָא שֵׁם כִּי-בָרָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקָּח מִמֶּנִּי

דעו פֿרעמד, {עגטע איהן אונטער זיין קהפֿל, או' {עגטע זיך חן דיעזעס פֿרעמד.

הַמָּקוֹם וַיֵּשֶׁב מִרְאשֵׁתוֹ וַיֵּשֶׁב בַּמָּקוֹם הַהוּא :

דאָ טרײַאטע ער, דאָ וואָר חײנע אײטער געטטענאָט אױן דער ערדע, דערען שפּיטנע

וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֶלַח מִצֵּב אֶרֶץ וְרֹאשׁוֹ

ר"צטע גען היאמען, חונד ויעהע, ענגען, גחטטע, טמיעגען היסין

מִגִּיעַ הַשְּׁמַיִם וְהֵנָּה מֵלֹאכִי אֱלֹהִים טָלִים

[illegible]

יִרְדִּים בּוֹ : י וְהָיָה יְהוָה בְּצַב מַלְאֲכָיו

ו' שפראד: חיד (בין) דער עוויגער. דער גאט אברהם: די'יניג קאמוניקאטאן' דער גאט

וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה מֵלֵךְ אֲבִרְהָם אֲבִיךָ וַיֹּאמְרוּ

יִצְחָק בְּרַחֲמֵי שְׁמֵי אֲבוֹתָינוּ וְיִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי שְׁמֵי אֲבוֹתָינוּ וְיִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי שְׁמֵי אֲבוֹתָינוּ

צֶחֶק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׂרֵר וּנְלִיָּה לָךְ אֲתוֹנָה

אֶתְנָה אֵלֶיךָ וְאַתָּה תַּעֲבֹדֵנִי וְאַתָּה תִּשְׁמָר עֲבוֹדָתִי כִּי
וְאַתָּה תִּשְׁמָר עֲבוֹדָתִי כִּי

זרעו : יר : ויהיה : זריו : ריו : ריו : דער ערדע

דאָרף פֿעפּער ווערען

פְּרָצֶת יַמָּה וְקִדְמָה וְאַחֲרָיָהּ וְנֹכַח

[illegible]

ברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך :

ען זעהע! איד (בין) איט דיר. רעדירטו דיר. איבערמאל. און. דאס געזעט.

והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך

דברי חכמים רבים ראונו

דען ניכט פערמאנענדיק ביי
דיעזע וועג, **השבת'ה אל האדמה הזאת** **כי לא איזרל ינה**

וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכָּן בְּאֶרֶץ חָמָּה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכָּן בְּאֶרֶץ חָמָּה

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת-קוֹלְךָ וְיִשְׁכַּח אֶת-עֲוֹנוֹתֶיךָ כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת-קוֹלְךָ וְיִשְׁכַּח אֶת-עֲוֹנוֹתֶיךָ

וְאֵלֶּיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֵת אֲשֶׁר-דִּבַּרְתָּ לָנוּ: טו וְיִשְׂרָאֵל

פֶּחָן דַּעַן טַחֲטַעַרן לְבוֹן, דַּעַן כְּרוּדֶער: דִּינַעַר אַוּטטער. גַּחַטט, דַּעַר חַלְלִיטִיגֶע,

מִבְּנוֹת לָבֹן אֶתִי אִמָּה: ג וְאֵל עֲדִי

וּוִירַד זַעגנען דִּיך אַו' דִּיך פֿרוכטבאַר אַחֲטען, אַונד דִּיך פֿעראַעהרען, דַּחַס דּוּחַ וועררענט

יְבִרָה אֶתָּה וְיִפְרָה וְיִרְבֶּה וְהִיִּית

זו חִינַעַר פֿערוואַלונג (פֶּחָן) פֶּחָן קערן. אַונד וּוִירַד געבטן דִּיר דַּעַן זַעגנען

לְקַחְתָּ עִמָּיִם: ד וְיִתְּן לָךְ אֶת־כִּרְכַּת

אַברַהם, דִּיר אַונד דִּינַעס וואַמען אִיט דִּיר, דַּחַס דּוּחַ אִין כַּעוִיטל נַעֲהאַעוּט דַּחַס:

אֲבִרָהֶם לָךְ וּלְזִרְעָךָ אֶתָּה לְרִשְׁתָּךְ אֶת־

אַונד דִּינַעס אַוִּיפֿענטהאַלטען, וועלכע: געגעבטן דַּעַר חַלְלִיטִיגֶע דַּעַס אַברַהם.

אֶרֶץ מִגְרִיךְ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם:

חַלְלִיטִיגֶע וועג יצחק דַּעַן יַעקב, אַונד ער נאָך נאָך פֿדן אַרם, זו

וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פִּדְנָה אֶרֶם אֶל־

לְבוֹן, וְהָיָה בְּחִיָּאל: אַוִּי אַרם, דַּעַס כְּרוּדֶער רַבִּקָּה, דַּעַר אַוּטטער יַעקב:

לָבֹן בְּרַכְתּוֹ אֶל־הָאֲרָמִי אֶתִי רַבָּקָה אִם יַעֲקֹב

אַונד עשו. חַלְלִיטִיגֶע (כּוֹן) וְהָיָה עָשׂו, דַּחַס געוועגנעט הַחַטטע יצחק דַּעַן יַעקב,

וַעֲשׂו: י וַיֵּרָא עָשׂו כִּי־בִרָךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב

אַונד געטיקט אַיִהן נאָך פֿדן אַרם, זו נַעֲהאַען זיך פֶּחָן דַּחַרְט חִינַע פֿרוִיחַ

וַיִּשְׁלַח אֹתוֹ פִּדְנָה אֶרֶם לְקַחְתָּ לּוֹ מִשָּׂם אֲשֶׁר

אַו' חִינַדַּעס ער זַעגנעטע אַיִהן, כַּעפֿהַל ער אַיִהן אַו' טפֿרַחֶךְ: נִיכַט וְחַלְלִיטִיגֶע דּוּחַ נַעֲהאַען

בְּבִרְכּוֹ אֹתוֹ וַיֵּצֵא עָלָיו לְאִמּוֹ לְאֶרְתָּקָה

חִינַע פֿרוִיחַ פֶּחָן דַּעַן טַחֲטַעַרן כַּנַּען; אַו' דַּחַס געוועגנעט הַחַטטע יַעקב

אִשָּׁה מִבְּנוֹת כַּנָּעַן: ז מִפְּטִיר וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב

זַינַעס פֿחַטטער אַו' זַינַעַר אַוּטטער, אַו' געלחגטן נאָך פֿדן אַרם; אַונד ער וְהָיָה

אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פִּדְנָה אֶרֶם: ח וַיֵּרָא

עָשׂו, דַּחַס אִיספֿאַלִיג וואַרען דִּיך טַחֲטַעַר כַּנַּען, אִין דַּעַן חִינַע יצחק, זַינַעס פֿחַטטער:

עָשׂו כִּי רָעוֹת כְּנוֹרָת כַּנָּעַן בְּעֵינָי יִצְחָק אָבִיו:

דַּחַ גִּיג עָשׂו זו יִשְׁמַעֵאל, אַונד נַחֶהס דִּיך מַחֲלַת, טַחֲטַעַר

ט וַיֵּלֶךְ עָשׂו אֶל־יִשְׁמַעֵאל וַיִּנָּח אֶת־מַחֲלַת בְּרַת־

דַּעַן יִשְׁמַעֵאל, דַּעַן וְהָיָה אַברַהם, דִּיך טוועטער דַּעַן נַבִּיחַ (נאָך) זו

יִשְׁמַעֵאל בְּרַאבְרָהֶם אֶחָת נְבִיֹרָת עַל־

עז וואוירדען מיטגעטויילט דער רבקה דיין ווארטע עשו'ן חיהרען קלנטערן וואהנען

מז ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל

דח טיקטע ויח בעריען יעקב חיהרען יינגערן וואהן חוס ויגטע לו חיהס:

ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו

יעהע! עשו דיין ברודער, טרמכטעט נחך דיר, דיך וואלוברינגען. נון

הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך: מנ ועתה

איין וואהן! געהערטע איינער שטאמע חונד אהע דיר חויל, פליכטע, דיך לו לבן

בני שמע בקלי וקום ברחלך אל לבן

איינעס ברודער, נחך חרן. חונד בלייבע ביין חיהס אייניגע לייט, ביו

אחי חרנה: מד וישבת עמו ימים אחדים עד

דחס געוויכען חייט דער גריס דיינע ברודערן, ביו זיך ווענדעט דער נחן

אשרתשוב תמת אחיך: מה עדשוב את

דיינע ברודערן פון דיר, חונד ער פערגעסן האט, דח וואו דח געטהן חיהס,

אחיך ממך ושבת את אשר עשית לו

דחן טיקע חיד, חונד נעהאט דיר פון דערט. ווארטן וואו חיד בערויכט ווערדען

ושלחתי וקחתיה משם למה אשכח

חיהרער בידער (חן) איינעס טהגע? חויל טפרחך רבקה לו יצחק:

גם שניכם יום אחד: מו ותאמר רבקה אל יצחק

חיד האבע חבטייח פער איינעס לעבען, וועגען דער טהכטער חת, ווען נון ניהאט יעקב

קצתי בחי מפני בנות חת אם לקח יעקב

איינע פרויח פון דען טהכטערן דען חת, וויא דיעוע (וידר), פון דען טהכטערן דען וואנדען

אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ

וואו (וואו) איר דח לעבען? דח ריען יצחק דען יעקב,

למה לי תיים: כח ויקרא יצחק אר יעקב

יעגעטע חיהן, בעפחהן חיהס חו' טפרחך לו חיהס: ניכט וואו דח נעהאטען איינע פרויח

ויברך אתו ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה

פון דען טהכטערן כנען. ערהעבעדיך, ליעה נחך פון ארם חין דח חוה

מבנות כנען: כ קום לך פדנה ארם ביתה

בחואל'ן, דען פהטערן דיינער וואטער, חונד ניס דיר פון דערט איינע פרויח,

בתואר אבי אמה וקחלך משם אשה

איינע פרוםגעבורט נחמס ער, חונד ויעהע! כון האט ער (חונד) געכאטאען איינען זעגען.

אֶת־בְּכוֹרָתִי לָקַח וְהִנֵּה עֵתָהּ לָקַח בְּרִכְתִּי

דחן ספראך ער : חלון ניכט היעלטענט דאס פיר איד חיינען זעגען ? דאס חנטווארטעטע

וַיֹּאמֶר הֵלֵא-אֶצְלָתָּ לִי בִרְכָּה׃ לו וַיֵּעַן

יצחק אב' ספרתוך לו עשיו: ויעהע! (לוס) העררן ועטלמטע חייך חיהן דיה, חונד חלוצ

וַיֹּאמְרוּ לְעֶשָׂו הֵן גִּבֹּר שִׁמְתִּיו לָךְ וְאֶת־כָּל־

וַיֵּנַע בְּרִידָעָה חֵיבֶעֱרָגָחַב חֵיד חִיהֶס לֹו קִנְעֶצֶטֶען קֶחֶרן חֹוֹר חֹוֹט פֶּעֶר־לִיעָה חֵיד חִיהֶס!

אָחִיו נָתַתִּי לוֹ לְעַבְדִּים וְדָגָן וְתִירָשׁ סִמְכָתִּיו

ח' פֿיר דיק כול וואס וואָלט ווילך טהאָט? איין זאָה? דאָ טערמאָד עשו לו

וְלָכֶּה אֲפֹאֵה מִה אֶעֱשֶׂה בְּנִי׃ לֹא וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אֵל-

וַיִּנָּעַם שְׁחָטְעֵר: עֲטוּוֹחַ (כּוֹר) חִינֵכֶן וְעָנֶן הָאוֹט דּוּחַ? אִיין שְׁחָטְעֵר! וְעָנֶנּוּ (דָּחָךְ) אַוִּיךְ

אָבִיו הַבְּרָכָה אַחַת הוּא-לָהּ אָבִי בִרְכָנִי גַם-

איה, איין פֿחטער! חו עו ערהאָב עשו ויינע שטיאמע אונד וויינטע. דאָ חנטוואָרטעטע

אֲנִי אֲבִי וַיֵּשֶׁא עֵשָׂו קוֹל וַיִּבְכֶּה׃ לט וַיַּעַן

יצחק, ויין פֿאַטער, אונד שפּראַך לֹא חיהם: ויעהע! פֿעטטע: דער ערדע ויין

יֵצֵאֲךָ אָבִיו וְיֹאמַר אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמֵנִי הָאָרֶץ יְהִיָּה

דיין ופיהנטיטל, אונד פֿחם טהויות דעו היאמעל; פֿון חבען; דורך דיין טווערט

וּמִטָּל הַשָּׁמַיִם מֵעַל : ^ט וְעַל-חֶרְבֶּתָּ

וירושלם דיק ערהא (טען) אונד דיינעם ברודער וירושלם דאס דינענען; עז וירד חבער זיין,

וְאַתְּ-אֲחִיךָ תַעֲבֹד וְהָיָה

ווען דאס אפֿשטיג ווירט 1), ווירט דאס פֿאָרערענע זיין יסד פֿון דיינעם העלדע.

בְּאֶשֶׁר תִּלְדַּ וּפִרְקָתָּ עָלָיו מֵעַל צִיּוֹנָהּ :

עו הַמִּסְטַע עָשׂוּ דָעֵן יַעֲקֹב, וְעִגְעֵן דָעוּ: וְעִגְעֵנוּ, וְחָאִיט

וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־יְעֻזְבֵּד עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר־

ויהי געגענגעט ויין פֿאַטער, חונד עז טפּרֿהך עשו חין וינעס הערלען: עז קאָממען בֿיזל

יִרְבּוּ אֲבֵי וַיֹּאמֶר עִשָּׂו בְּלָבוֹ יִקְרְבוּ

אז טאָגט זיך טרויער חוס אײנען פֿאַטער, ווערדט אײך חואברײנגען יעקב אײנען ברודער.

מִי אֶבֶל מִכִּי וְאַחֲרָהּ אֶת־יַעֲקֹב מִחִי:

חזו ספון לערעט דעם חסד יצחק לו ועגנען דען יעקב, חונד עו ווער
בְּאֶשֶׁר כָּלָה יִצְחָק לְבָרֶךְ אֶת יַעֲקֹב וַיֹּהֲדֵי
 חזו וועגנעגנען יעקב ספון חונד עו ווער יצחק ווער ערעטער,

אֵךְ יֵצֵא יֵצֵא יַעֲקֹב מֵאֶרֶץ פְּנִי יִצְחָק אָבִיו
 חזו עשו, ווען ברודער, קחט ספון ווער יצחק. עו בערעטער חזק ער

וַיַּעֲשׂוּ אֲחָיו בָּא מִצִּידוֹ: לֹא וַיַּעַשׂ גַּם-דָּוִד
 חזו ווער ערעטער, חונד ברודער ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

מִטַּעֲמִים וַיָּבֹא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר לְאָבִיו
 עו ערעטער חזק, חונד עווער ספון ווער ערעטער ווער ערעטער, חזק חזק

יָקֹם אָבִי וַיֵּאכֹל מִצִּיד בָּנָיו בְּעֵבֶר
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

תְּבָרַכְנִי נַפְשִׁי: לֹא וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי-
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

אֶתָּה וַיֹּאמֶר אָנִי בְּנֶךָ בְּכֹרְךָ עֲשׂוֹ:
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

לֹא וַיִּחַרְדּוּ יִצְחָק חֲרָדָה גְּדֻלָּה עַד-מָאד וַיֹּאמֶר
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

מִי-אֲפֹא הוּא הִצִּיד-צִיד וַיָּבֹא לִי
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

וַאֲכֹל מְכַל בְּטָרִם תָּבוֹא וַאֲכַרְכְּהוּ גַם-
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

בְּרוּךְ יְהוָה: שְׁבִיעִי לֹא כְשָׁמַע עֲשׂוֹ אֶת-דְּבָרֵי
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

אָבִיו וַיַּעַק צִעֲקָה גְּדֻלָּה וּמְרָה עַד-מָאד
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בְּרַכְנִי גַם-אָנִי אָבִי: לֹא וַיֹּאמֶר
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

בָּא אֲחִיךָ בְּמִרְמָה וַיִּקָּח בְּרַכְיָה: לוֹ וַיֹּאמֶר
 חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער, חזו ווער ערעטער:

הֲבִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹבנִי זֶה פַּעַמִּים

יעקב לו יצחק, וינעם פחטער, ער בעטחוטעטע חיהו, חונד טפרחך:

יעקב אל יצחק אביו וימשרו ויאמר

דיח טטימאע (חיסט) דיח טטימאע יעקב, דיח האנדע חבער (וינד) דיח האנדע עשו.

הקל קול יעקב והידים ידי עשו:

חו' ניצט ערקחנטע ער חיהו, וויין עו ווחרען וינע האנדע, וויח דיח האנדע עשו.

כנ ולא הכירו כי ידיו כידיו עשו

וינעו בחדערו, האחריו, דחהער ועגנעטע ער חיהו. ער זאגטע (נחטאמלז) ביזט דוח

אחיו שערות ויברכו: ששי כד ויאמר אתה

עו איין וזהו עשו? חונד ער זאגטע: חיק בין עו. דח טפרחך ער: רייכע אייר

זה בני עשו ויאמר אני: כס ויאמר הגשה לי

דחם חיק עווע פחט ווילדפרעט איינעו וזהנעו, דחאייט דיק ועגנע איינע זעעלע,

ואכלה מציד בני למען תברכה נפשי

ער רייכטע חיהו, חונד ער חס; חויד ברמכטע ער חיהו וויין, חונד ער טרמחך.

ויגש-רו ויאכל ויבא לו יין וישת:

דחן זאגטע לו חיהו, יצחק ויין פחטער: טריטט נחהער דחך חונד קיווע חיק

כו ויאמר אליו יצחק אביו גשה-נא וישקה-לי

אייין וזהו! דח טרמחט ער הינלו, קיסטע חיהו; יענער רחך דען גערוך ווינער קליידער,

בני: כו ויגש וישק-לו וירח את-רית בגדיו

ועגנעטע חיהו, חונד טפרחך: זיעהע! דער גערוך איינעו וזהנעו חיסט וויח דער גערוך

ויברכו ויאמר ראה רית בני כרית

איינעו פערדען, וועלכעו געזעגנעט הוס דער עוויגע. עו געבע דיר דער חללחכטיגע

שלה אשר ברכו יהוה: כח ויתן-לה האלהים

פחט טהויח דעו הימאעלז, חו' פחן דען פערטטיקייטען דער ערדע, חו' איבערפלוס חן קחרו

מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן

חונד חסום. דיענען ופולען דיר פחלקער, חו' ביקען ופולען זיד דיר נחליחנען,

ותירש: כט יעבדוה עמים וישתחו לה לאמים

ווערדע הערר דיינער ברידער, דחם זיד ביקען פחר דיר דיח וזהנע דיינער אוטטער!

הוה גביר לאחיה וישתחו לה בני אמה

ווער דיר פלוכט (וויח) פערפלוכט, חו' ווער דיק זעגנעט, (וויח) געזעגנעט. עו ווחר

אחיה ארור ומברכה ברוך: ויהי

בְּאִשֶּׁר אָהֵב אָבִיו : טו וְתָקַח רֵבְקָה אֶת־בְּנֵי־י
עֲשׂוֹ, וַיְהִי־עוֹלָמְטָעֶן וַיְהִי־עוֹ, דִּיז קְטוֹטְבִּירְעֶן נְחֻמְלִיךְ, וועלעכע בייז וַיְהִי וַיְהִי־עוֹ

בבית ותלכש את יעקב בנה הקטן: ואת ערת
דער זיעגענבאקליין לזג זיח איבער זיינע האנדע און חזון דאס גלמסטע

צוֹאֲרֵיוֹ : וְתַתֵּן אֶת־הַמַּטְעָמִים וְאֶת־הַלֶּחֶם
וְעֲצֵעֵם וַיֵּאָכְלוּ בְּעֶרְיֵיתָם, אֵין דִּיא הָאֶחָד יַעֲקֹב' אִיהֲרַעוּ וְהִנֵּעוּ.
וְהָ קָחַס עַר לֹ

אֲשֶׁר עָשְׂתָהּ בְּיַד יַעֲקֹב בָּנָה : יח וַיָּבֹא אֶל־
וַיִּנְעֹם פֶּחַמְטֵר, אוֹ : וַחֲמָטֵעַ : חִיין פֶּחַמְטֵר ! אוֹ (יַעֲנֵעַר) : וַחֲמָטֵעַ : הַיַּעַר בִּין חֵידָן ! וְעַר בֵּיט דוּחַ

אָביו : וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִי מִי אַתָּה
 אֵיין זײַהן ? דאָ טפּראַך יעקב לױ זײנעט פֿאַטער : חֵד בֵּין — עשו דיין ערזטגעבאָרנער

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵעָקֹב אֶל־אֲבִיו אֲנֹכִי עֲשׂוֹ בְּכֹרֶךָ
אֵיךְ הֵחָבֵעַ גַּעטֹהֶן ווִיז דווא געטפּרֹחֶען לֹא אִיר ערהעבע דִיך טון! זעטלע דִיך,

עֲשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי קוֹם-נָא שׁוּבָה
חַוֵּה חֵן אֵינֶכֶם וְיִלְדְּפֹרְעוּט, דְּחֵאִיט
אִיד: עֲנֵכֶם דִּינֵכֶם וְעַעֲלֵע. דָּח: וְחֵגְטֵע

וְאָכַלָּהּ מִצִּידֵי בַעבוֹר תִּבְרַכְנִי נַפְשָׁהּ : כ וַיֹּאמֶר
יִצְחָק לוֹ וַיִּנָּעַס וַתְּהַנֵּעַ : וּמָה חַיִּט רִיעוֹ ? וַיֵּאמֶר הָחִיט דוּחַ וְהָ סַנְעַל (1) גַּעֲסוֹדָעַן ?

יִצְחָק אֶל-בָּנוֹ מִזֶּה-זֶה מְהֵרָה לְמַצֵּא

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ כִּי רַק־הָיָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְפָנֵינוּ
דָּחַ טַפְרֵנוּךְ יִצְחָק לֹא יַעֲקֹב קָחָם נִפְהָעֵר דָּחָךְ דָּחָם חֵיד דִּיךְ בַּעֲטָחוּטֵעַ

כא ויֹאמֶר יִצְחָק אֶל-יַעֲקֹב גִּשְׁה-נָא וַיִּמְשֶׁה
 איין יִזְהֶה! חֵב דוּמ עוֹ (בֵּיט) איין יִזְהֶה עֲשׂו, חֲדַעַר נִיכָט. דאָ טרַחט נאָהער

כִּנִּי הָאֵתָה זֶה בְּנִי עֵשָׂו אֶמְלֵא : כֵּן וַיֵּשׁ

ח' בערועטלכער.

אז' כו' לו' ברינגטן, דא' זינגטע רבקה, לו' חיהרעס וזהנע יעקב, אז' טפרחך :

לְהִיָּא : וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנָה לְאֹמֶר

זעהע, חיד' האבע געהערט דיינען פֿחטער רעדען לו' עשו, דיינען ברודער,

הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת־אֲבִיךָ מִדְּבַר אֶל־עֵשׂוֹ אָחִיךָ

חלוק' : זעה, ברינגטן, איר ווילדפרעט אז' בערייטע איר טאחקהפֿטע געריכטע.

לְאֹמֶר : הִבִּיָּאָה לִי צִיד וְעֲשֵׂה־לִּי מִטַּעַמִּים

דאס חיד' עווע, זי' ווילן חיד' זעגנען דיק, פֿאר דעם עוויגען פֿאר, זינגען טאדע.

וְאָכְלָה וְאִבְרַכְכָּה לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי מִזְבְּחִי :

טו, זיין זעהן! הארע אז' זינגען טאחקה, חיד' דעם וואו' חיד' הייסע דיר.

וְעַתָּה בְּנִי שָׁמַע בְּקוֹלִי לְאִשֶּׁר אָנִי מְצִוָּה אֹתָךְ :

זעהע דאך' לו' דעם קליינפֿיעה, ניס איר פֿאן דערט לווייז זינגענבאקלויין

לְךָ־נָא אֶל־הַצֹּאֵן וְקַח־לִּי מִשָּׁם שְׁנֵי גִדִּי עֲזִים

פֿעטטע, חונד' חיד' ווילן בערייטען זיח (לו) טאחקהפֿטען געריכטען, פֿיר דיינען פֿחטער

טָבִים וַאֲעֲשֵׂה אֹתָם מִטַּעַמִּים לְאָבִיךָ

זיח' ער (עו) זינגט; דאן ברינגט זיח דיינעם פֿחטער, דאס ער עווע, דאזיט

כַּאֲשֶׁר אָהֵב : וְהִבֵּאתָ לְאָבִיךָ וְאָכַל בְּעֵבֶר

דאס ער דיק זעגנע פֿאר זינגען טאדע. דא' זינגטע יעקב לו'

אֲשֶׁר יְבָרַכְךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ : יֵאָמֶר יַעֲקֹב אֶל־

רבקה, זינגער אומטער: זעהע! עשו, זיין ברודער, (חזק) זיין הארעגער אמן,

רִבְקָה אִמּוֹ הִנֵּן עֹשֶׂה אֹתִי אִישׁ שָׂעִר

חיד' חבער (בין) זיין גלחטטער אמן. פֿיעלן זינגט בעטאחטעט זיך זיין פֿחטער, זי' בין חיד'

וְאָנֹכִי אִישׁ חָלָק : יֵאָמֶר אֲבִי מִשָּׁנִי וְהִיִּיתִי

זיין זינגען חזקען וויא' זיין בעטריגער, אז' חיד' ברעכטע חבער זיך פֿלוק' חונד' ניכט

בְּעֵינָיו בְּמַתַּעַת וְהִבֵּאתִי עָלַי קִלְקָה וְלֹא

זעגן דא' זינגטע חיהק זינגע אומטער; אז' חיד' (קאחאט) דיין פֿלוק',

בְּרַכָּה : יֵאָמֶר לוֹ אִמּוֹ עָלַי קִלְקָה

זיין זעהן! חונד' געהערטע זינגער טאחקה, אז' געהע האלע איר.

בְּנִי אָדָּ שָׁמַע בְּקוֹלִי וְלֹא קַח־לִי : יֵאָמֶר

אז' חיהק אז' ברעכטע זינגער אומטער; דא' בערייטעטע זינגע אומטער טאחקהפֿטע

וְיָלַח וְיָבֵא לְאִמּוֹ וְתַעַשׂ אִמּוֹ מִטַּעַמִּים

זינגען זינגטע זינגער אומטער; דא' בערייטעטע זינגע אומטער טאחקהפֿטע

וְיָלַח וְיָבֵא לְאִמּוֹ וְתַעַשׂ אִמּוֹ מִטַּעַמִּים

לו איהם: וזיר האבען געפונדען וואסער. (און) דא נאנטע ער איהן (שבעה 1),

וַיִּקְרָא אֶתְהָ שִׁבְעָה

דארום (אויס) דער נאמע דער שטחט באר שבע

עַל־כֵּן שִׁבְעָה עֵיר בְּאֵר שִׁבְעָה עַד

אויף דענעם טאג. חלל דא וואס עשו חלל פיערליך יחזקע

הַיּוֹם הַזֶּה: סָלַח וַיְהִי עֲשׂוֹ בְּרֵאשִׁיט שָׁנָה

דא נאמע ער (לור) פרויט דיא יהודית, טאכטער בארי: דעם חת' טען, חונד דיא

וַיִּקְרָא אֶשָׁה אֶת־יְהוֹדִית בַּת־בְּאֵר הַחַתִּי וְאֶרְתִּי

בשמת, טאכטער דעם אילון דעם חת' טען, חונד דיא וואס ער שפענוטיג

בְּשִׁמְתָּ בַת־אֵילָן הַחַתִּי: לֵאמֹר וַתִּהְיֶינָה מִרְחַת

געמיטה געגען יצחק חול' געגען רבקה. ער געטטה חלל חלל וואס

רוּחַ לִיצְחָק וּלְרֵבְקָה: סָלַח וַיְהִי כִּי־זָקַן

יצחק, חול' טריבע וואס ער דעם זינע אויגען, לוס זעהען, דא ריען ער (אויס) דעם עשו

יִצְחָק וַתִּכְהֶינָה עֵינָיו מִרְאֵת וַיִּקְרָא אֶת־עֲשׂוֹ

איינען חלל טערן זעהן, וואס ער לו איהם: איין זעהן! חול' ער שפרחך לו איהם: היער בין חק

בְּנֵי הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנְנִי:

דא שפרחך (יענער): זעהע דאך! חק בין חלל, ניכט ווייס חק דעם טאג איינע טאגטו;

וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא זָקַנְתִּי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי:

חול, ניס דאך דיין געראטה, דיין געהאנגע, חונד דינען בחגען, געהע היטו

וַיַּעַתְהָ שָׂאֵנָה כָּל־יָד תְּלִיָּה וְקִשְׁרֶתָּ וַיֵּצֵא

איינע פערל, חונד ערינגע איר ווילד פרעט. בערייטע איה טאמקה חפסטע גערייכטע

הַשָּׂדֶה וְצוּדָה לִי צִידָה: דָּוָה וְעֵשָׂה לִי מִמִּטְעַמִּים

אויס חק (עו) זיעבע, חונד ברינגע (עו) איה, דאס חק ענע דאמיט דאך זענע

כָּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי וְהָבִיָּאָה לִי וְאֶכְלָה בְּעִבּוֹר תְּבַרְכֶּנָּה

איינע זענע, בעפער חק טערבע. רבקה הארטע עו: ווייט דא רעדעטע יצחק

נַפְשִׁי בְּטָרֶם אֲמוֹת: הָרֵבְקָה שִׁמְעַת בְּדִבְתִּי יִצְחָק

לו עשו, זינעס וואס ער; חלל גינג עשו חויל: פערל, חוס לו יאגען ווילד פרעט

אֶל־עֲשׂוֹ בְּנֵי וַיִּגְדֹּה עֲשׂוֹ הַשָּׂדֶה לְצוּד צִיד

חיינען חזקת און ריען חן, חסידות און דעו עוויגען, טאג און נאכט דערט ווין לעבט, עו גרוכען

מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיִּטֶּשֶׁם אֱהֱלוֹ וַיִּכְרוּ

דערט דיח קנעכטע יצחק: חיינען כרוגען. חסיד אבימלך גינג לוי איהם

שֵׁם עַבְדֵּי יִצְחָק בְּאֵר: כִּי וַאֲבִימֶלֶךְ הָלַךְ אֵלָיו

פֶּתַח גִּרְר, וַחֲמִיט חיינער געווען אַלְטֶשט גוטער פֶּתַח דער, חן פֶּתַח ווין הערפֿיהרער.

מִגֶּרֶר וַאֲחֻזֹּת מִרְעָהוּ וּפִיכָל שַׁר־צִבְאוֹ:

דח וַחֲמִיט לוי איהנען יצחק, ווֹחֲרוֹס קחאט איהר לוי איהר, דח איהר

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִצְחָק מִדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי וְאַתֶּם

הַחֹנֵט איד חן איד וועגנעטריעבען העכט פֶּתַח איד? דח וַחֲמִיט ווין:

שִׁנְאֶתֶם אֱלֹהֵי וַתִּשְׁלַחוּנִי מֵאֶתְכֶם: כִּי וַיֹּאמְרוּ

וויר העבען געוועהען, דחס דח וויר דער עוויגע איהר, דח וַחֲמִיט וויר, וויר דער

רְאוּ רֵאיוֹ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וְנֹאמַר תְּהִי נָא

חן חיד לויטען חונט, לויטען חונט חן לויטען דיר, וויר ווֹחֲלוֹטֶן (חֲלוֹט) טטיטען

אֱלֹהֵי בִּינוֹתֵינוּ בִּינֵינוּ וּבִינָךְ וְנִכְרַתְהָ

חן בונדט איהר, דחס ניכט דח טה ועוט חונט, באַזען, ווין ווין ניכט

בְּרִית עִמָּךְ: כִּי אִם־תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא

וויר דיר בעריהט, חונט ווין וויר געטהען איהר דיר, טה גוטען, דח וויר דיר ענטלעטען

נַגַּעְנוּךְ וּבְאִשֶּׁר עָשִׂינוּ עִמָּךְ רָק־טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ

חן פֶּתַח דער, דחס חן יעלט חן געווענעטער דעו עוויגען. ער אַלְטֶשט

בְּשָׁלוֹם אַתָּה עֹתָה בְּרוּךְ יְהוָה: חַמִּישִׁי לַ וַיַּעַשׂ

פֶּתַח חן חן גוט איהר, חן חסיד חונט טראַנקען, טטאנדען חויל דעו אַלְטֶשט,

לָהֶם מִשְׁתָּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ: לֹא וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֹּקֶר

חן טווארען חיינער דעס חונדערן, דח בעגלייטעטע ווין יצחק, חן ווין גינגען פֶּתַח איהם

וַיִּשְׁכְּעוּ אִישׁ לְאָחִיו וַיִּשְׁלַחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאֶתוֹ

חן פֶּתַח דער, עו וויר חן דעוועלבען טחגע, דח קחאטען דיח קנעכטע יצחק:

בְּשָׁלוֹם: לֹא וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵּי יִצְחָק

בעריכטעטען איהם וועגען דעו ברוגען, וועלען ווין געגריבען, חן טפֿהען

וַיָּגִדוּ לוֹ עַל־אֲדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפְרוּ וַיֹּאמְרוּ

דיח פלשתים נחך דעס טחדע אברהם'ס חונד ערנחנטע פיר זיח נחמען,

פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמו

וויח דיח נחמען, וועלכע גענחנטע פיר זיח זיין פחטער. חיינט גרובען דיח קנעכטע

בשמת אשר קרא להן אביו: יט ויחפרו עבדי

יצחק'ס חיס טהולע, חונד פחנדען דחרט חיינען ברונגען איט (עבענדיגעס ווהזער 1).

יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים:

דח סטריטטען דיח הירטען חווי גרר איט דען הירטען יצחק'ס חונד טפרחזען:

כ ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר

חוכו (געהחרט) דח ווהזער; דח נחנטע ער דען נחמען דען ברונגענו עשק (לחנק)

לנו המים ויקרא שם הבאר עשק

ווייל זיח זיך לחנקטען איט חיהס. זיח גרובען חיינען חנדערן ברונגען,

כי היתעשקו עמו: כא ויחפרו באר אחרת

דח סטריטטען זיח חויד חייבער דיעזען, דח נחנטע ער זיינען נחמען (שטנה 2).

ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה:

ער ענטפערנטע זיך פחן דחרט, גרוב חיינען חנדערן ברונגען, חו חלז ניכט

כז ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא

זיח סטריטטען חייבער דענעלבען, דח נחנטע ער זיינען נחמען רחובות 3) חו טפרחז:

רבוי עליה ויקרא שמה רחב ויאמר

ווההרליקעלט הוט רויס געמחכט דער עוויגע חוכו, וויר ווערדן פרוכטבחר זיין חיס לחנדע.

ביעתה הרחיב יהוה לנו ופרינו בארץ:

דח לחג ער היכויל פחן דחרט (נחך) באר שבע. דח ערטיען חיהס דער עוויגע

כג ויעל משם באר שבע: כד וירא אליו יהוה

חין דערזעלבען נחכט, חונד טפרחז: חיד (בין) דער גחטט אברהם'ס, דיינע: פחטער,

בלילה הווא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך

ניכטו פירכטע, דען איט דיר בין חיד, חיד ווילל דיק זעגנען, חונד ווילל מעהרען

אלתירא כיאתך אנכי וברכתך והרביתי

דיינען נחמען, וועגען אברהם'ס חיינען דיענערן. דח בויטע ער דחרט

את זרעך בעבור אברהם עבדי: כה ויבן שם רביעי

ויהרעטוועגן. דעם ספרנוך אבימלך: ווען חייט דיען. דעם דור געטהען וועט?

עליה: ויאמר אבימלך מהזאת עשית לנו

ווייז צייכט האטטע געלעגטן חיינער פֿחֿס פֿחֿלקע ביז דיינעם ווייבע,

כְּמֵעַט שָׁכַב אֶחָד הָעָם אֶת-אִשְׁתּוֹ

חונד דוח האטטטעוים געברחצט איבער חונד חיינ פערטולרען דח בעעההן אבימלך

וְהַבֹּאֶת עֲקֵלָינוּ אֵשׁ אֵשׁ מִצֵּיץ אֲבִימֶלֶךְ

דעס געזען פֿעלדקע : ווייז פֿעלדקע : ווער האט דאס געט : דיעזען און קדער זיינע פֿרויז,

אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר הִנֵּנִי בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ

וְהָיָה גַם אֲדָמָה וְעֵרְדֶּנָּה. עוֹ וְהָעֵט יִצְחָק חֵן דִּיעוּעַס וְאַנְדֶּה חוֹנָה עֲרֵה־יִצְטֵה

מִזֹּרֶת יוֹמָתָהּ יִי וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַחַיָּה וַיִּמָּצֵא

חין דעאזעלבען יאהרע, הונדערטשטח'טיג, יא: זעגנעטע חיהן דער עוויגע.

בְּשֵׁנֶה הַהוּא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה : שְׁלִישִׁי

עו ווארד גרמס דער אמן אונ' טטיעג אינאנער האהער בין דאס ער זעהר גרמס ווארד.

י. וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הַכּוֹף וַיִּגְדַּל עַד כִּי־גָדַל מְאֹד:

ער המטטע הערדען פֿאָן קאָיינפֿיעה אונז הערדען פֿאָן רינדער אונז פֿיעזן פֿקקערבויא,

וַיְהִי־לּוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה־בָקָר וְעֶבְדָּה רַבָּה

ד' בעניידעטען איהן דיא פלשהים. א ונד מ'זע ברוגען, דיא

יִקְנֶהוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים : טו וְכָל־חֲבָאֲרֹת מִצֵּה

עגרו חֲבֵעַן דִּיחַ קִנְעֵכֶּטַע וְיִנְעוּ פִּתְחֵטֵעַרוּ אִין דַּעַן טַחֲגֵעַן אֲבִרְהֵם' וְיִנְעוּ פִּתְחֵטֵעַרוּ.

חֲפָרוֹ עֲבָדַי אֲחֵי פִימִי אֲבָרָתָם אֲבִי

פֿערטמאָפֿטען דיין פֿלשתיים אונד פֿינאָטען זיין אים ערדע. דאָן זאָגט

סְתֵמוֹם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלְאוּם עֶפֶר׃ טו וַיֹּאמֶר

אבימלך לו יצחק : ליעהע וועג פאן חונד, דען דוח ביט אפאטיגער אלז וויר

אֲבִימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עֲצָמֶיךָ מָצָאוּ

ד' ל'אג ו'עג ס'אן ד'ארט יצחק, [א] ברטע אים טהא'ל'ע גרר אונד ו'אדהנטע

מֵאֵר: וַיֵּדֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיֵּחַן בְּנֵחֶל-גֵּרָר וַיֵּשֶׁב

פָּרַט. עַל וַיַּעֲדֶהֱלֵט יִצְחָק אֲוֹנֵד גְּרוּב דִּיחַ וּמַחֲזֵר בְּרוּחַ אֲלֵכָהּ

וַיָּשָׁב יִצְחָק וַיַּחֲפֹר אֶת-בְּאֵר תְּהֵמָה׃

ועל כע אמן געגראבען חין דען טאגן אברהם: ויינע: פאסטע: ויין: שבת: שבת: שבת:

אֲשֶׁר חָפְרוּ בַיָּמִי אֲבֹתָם אֲבִיו

דיעווע זאנדער, אז' בעשטאטיגע דען חיד, דען חיד געטווערען

הָאֲרֶצֶת הָאֵל וְהַקִּימָתִי אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי

דעם אברהם דיינעם פֿאטער, חיד פֿעראעהרע דיינעם זאמען וויא דיא שטערנע

לְאַבְרָהָם אָבִיךָ: וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכֹכְבֵי

דעם דיאמען, חזק געבע דיינעם זאמען חזק דיינעם זאנדער,

הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֶת כָּל־הָאֲרֶצֶת הָאֵל

דאס זיך זעגנען מיט דיינעם זאמען חזק פֿאנקער דער ערדע. חזק זאנדער דאס

וְהִתְבָּרְכוּ בְּזַרְעֲךָ כָּל גּוֹי הָאָרֶץ: ס עָקֵב אֲשֶׁר

געהערטע אברהם איינר שטיאמע, אז' בעהבשטעטע איינע פֿערטריפט, איינע גבשטע,

שָׁמַע אֲבָרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמֶרְתִּי מִצֻּוֹתַי

איינע געזעטלע אז' איינע זעהרען. חזק בליעב חזק יצחק חזק גרה.

חֲקֻוֹתַי וְתֹרָתִי: שְׁנֵי וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בְּגֵרָר:

דא פֿרמגטן דיא אפֿאנגער דעם פֿערטען נאך זיינער פֿרוי, אז' ער זאגטע: איינע טוועטער

וַיִּשְׁאַלּוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֶתְחַתִּי

חזק זיט, דען ער פֿירשטעטע לו זאגען (1) איינע פֿרוי (2) פֿינף זיכט טאדטען חיד דיא זייטע

הוּא כִּי יֵרָא לֵאמֹר אִשְׁתִּי פֶּן־יְהִרְגֵנִי אַנְשֵׁי

זען פֿערטע זעגען דבקה, ווייל טאן פֿאן חנועהען זיט חזק. דאן געטמה עו

הַמָּקוֹם עַל־דְּבָלָה כִּי־טוֹבַת מִרְאָה הוּא: ח וַיְהִי

חזק זאגע דויערטען חיהס דערט דיא טאגע (3), דא טויעטע (חזקוט) אבימלך, קאניג

בִּי־אַרְבָּו־לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיִּשְׁלַךְ אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ

דער פֿלשתיים, דורך דא פֿענטער, חזק זאג, דאס יצחק טערלסטע

פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחֲלוֹן וַיֵּרָא וְהִנֵּה יִצְחָק מִצִּחָק

חזק דבקה זיינער פֿרוי. דא בעריען אבימלך דען יצחק,

אֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ: ט וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לַיִצְחָק

חזק זאגטע: זעהע נור! דיינע פֿרוי חזק זיט, וויא זאגטעט דא: איינע טוועטער

וַיֹּאמֶר אֵךְ הִנֵּה אִשְׁתְּךָ הוּא וְאִךְ אִמְרָת אֶתְחַתִּי

חזק זיט? דא זאגטע לו חיהס יצחק: ווייל חיד דחשטע, פֿיענף זיכט ווירדע חיד געטאדעט

הוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי אִמְרָתִי פֶּן־אֶמְוֹר

עשו : יעקב : וחס איד קחטען רחך פחן
עֲשׂוֹ אֶל־יַעֲקֹב **הִלְעִיטָנִי** **נָא מִן־**
 דינעטע רחטהען (געריכטע), דען אהטט בין איד, דארום נחנטע אהן
הָאָדָם הָאָדָם הִזֶּה כִּי עִיף אָנֹכִי עֲלֵיו קָרָא
 ויינען נחמען אדום 1). דח ספרחך יעקב : פערקויפֿע יעלט 2) דינע
שְׁמוֹ אָדָם : **לֹא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מְכַרְהָ כִּיּוֹם אֶת־**
 ערוטגעבורט איר. דח זחטע עשו : זעהע! איד געהע לוס טחדע
בְּכֶרְתָּךְ לִי : **לֹא וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת**
 חלונ איר דיח ערוטגעבורט ? דח ספרחך יעקב : טוחרע איי
וְלִמְהֵרָה לִי בְכֹרָה : **לֹא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הַשְׁבָּעָה לִּי**
 יעלט, ער טוחר חיהס חונד פערקויפֿטע זיינע ערוטגעבורט דעס יעקב
כִּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרְתוֹ לִי יַעֲקֹב
 חונד יעקב גחב דעס עשו ברחך חונד חיינ געריכט זינען, ער חס
לִי וַיַּעֲקֹב נָתַן לַעֲשׂוֹ לֶחֶם וְנָזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכֶל
 חו' טרונק, טטחנד חויל חו' גינג וועג, זח פערחטטעטע עשו דיח ערוטגעבורט
וַיֵּשֶׁת וַיִּקֶּם וַיֵּרֶךְ וַיִּבֹז עֲשׂוֹ אֶת־הַבְּכֹרָה : **פ**
 עו וחר הונגערוטחטה חיס זחנדע, חויסער דער ערוטען הונגערוטחטה
כֹּו ח וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּד הָרָעַב הָרֹאשׁוֹן
 וועלכע וחר חין דען טחגען אברהם' דח גינג יצחק לו
אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶרֶץ־
 אבימלך, קחניג דער פלשתים נחך גרה דח ערטיען חיהס
אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־הַפְּלִשְׁתִּים גִּרְרָה : **כִּי וַיֵּרָא אֵלָיו**
 דער עוויגע חו' ספרחך : ניכט געהע הינחב נחך מצרים, ווההנע חיס זחנדע, דח
יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲלֵתֶּרֶד מִצְרַיִם שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר
 איד חכלייגען ווערדע דיר. ווההנע חין דינעטע זחנדע, איד ווילן זיין איט דיר
אָמַר אֵלָיָה : **גִּגֹּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיָ עִמָּךְ**
 חונד ווילן דיד זעגען ; דען דיר חונד דיינעס זחמען געבע איד חלנע
וַיִּבְרַכְךָ כִּי־רָלָה וּלְזָרַעְךָ אֶתֶּן אֶרֶץ־כֹּל

(1) דען רחטהען. (2) נחך דער גרונדבעדישונג הייסט כיום : חן דינעטע

וַיֵּנַע פְּרוּיָא. עו טטיעסען זיך דיז קינדער חין חיהר, דז טפרנד זיח:

אָשָׁתוֹ: כֹּן וַיִּתְּרָצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר

ווען (עו) זי (חייט), ווערנס (העבע) דיעז חייט (געווינטט) ? זיח גינג לז בעפֿרעגען דען

אֲבִיכֶן לָמָּה זֶה אֲנִי וַתֵּלֶךְ לְדָרֶשׁ אֶת־

עוויגען. דז טפרנד דער עוויגע לז חיהר: לווייט פֿעלדקער (זינד) חין דיינעס זיבע

יְהוָה: כֹּן וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גֵימִים בְּבִטְנָהּ

לונד לווייט נחליחען (ווערדען) חוין דיינעס חיינגעוויידע זיך זינדערן, חיינע נחליחען

וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעִיד יִפְרְדוּ וּלְאִם

חייבר דיז חנדערע נחליחען ווערד אונזטיג זיין, חו' דער חלסערע ווערד דיענען דעס זינגערן.

מִלְאָם יֵאֱמָר וְרֹב יַעֲבֹד צָעִיר:

זלז פֿעלדלזיג ווערען חיהרע טחגע לזס געבאָרען, זעהע! (דז ווערען) לווייט זינגע

כֹּד וַיִּמְלְאוּ יְמֵיהָ לְלֶדֶת וְהָיָה תוֹמִים

זין חיהרעס זיבע. עז קחס הערויז דער ערוטע רחטהליך, זיין גחלעז

בְּבִטְנָהּ: כֹּה וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֶדְמוֹנִי בָלוּ

ווייט חוין האַרנער אַחטעל חו' זיח נחנכטען זיינען נחאטען עשו. נחך דיענעס

בְּאֶדְרֵת שַׁעַר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עִשׂוֹ: כֹּן וַאֲחֵרִיכֶן

קחס הערויז זיין ברודער, חו' זיינע האַנד היעלט פֿעזט חן דער פֿערזע עשו'ז,

יֵצֵא אָחִיו וַיֵּדוּ אֶחָזֶת בְּעֵקֶב עִשׂוֹ

דז נחנכטע אַחן זיינען נחאטען יעקב, יצחק (ווער) חלזט זעכליג יטהר חלז זיח געבאָר

וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיֵּצֵאק בֶּן־שָׁשִׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת

זעלבע. חלז הערן ווערען דיז קחטען, ווערד עשו חוין אַחן,

אֲתָם: כֹּן וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עִשׂוֹ אִישׁ

דער פֿערטטאנד דיז יחגד, חוין פֿעלדאחן, חו' יעקב חוין פֿרעמער אַחן, בעוועהנער

יָדַע צִיד אִישׁ שָׂדָה וַיַּעֲקֹב אִישׁ הָאֵם יֵשֵׁב

דער זעלסטען. עז זינכטע יצחק דען עשו, דען ער יחגטע

אֱהָלִים: כֹּחַ וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת־עִשׂוֹ כִּי־צִיד

פֿיר זיינען אונד, רבקה חבער זינכטע דען יעקב. חיינט קחטע יעקב

בְּפִיו וְרִבְקָה אֲהָבָת אֶת־יַעֲקֹב: כֹּחַ וַיֵּד יַעֲקֹב

חוינגעריכט, דז קחס עשו פֿחס פֿעלדע חונד ווער אַחטט. דז טפרנד

בְּיָד וַיָּבֵא עִשׂוֹ מִדֶּשֶׁדָּה וְהוּא עֵיפָה: ל וַיֹּאמֶר

דער ערוטגעבארנע ישמעאל'ס, (וואר) נביות, דאן קדר, אדבאל חונד מבשם.
בְּכָר יִשְׁמַעְאֵל נְבִיָּת וְקָדָר וְאֲדָבָאֵל וּמִבְשָׁם:
מ'שמע, דומה, חונד משה, חדר, תימא, (יטור)

י וּמִשְׁמַע וְדוּמָה וּמִשָּׂא: טו חֲדָד וְתִימָא יִטוּר
נפיש חונד קדמה. דיעזענ זינד דיז זעהנע ישמעאל'ס, חו' דיעזענ
נְפִיש וְדוּמָה: מפטיר טז **אֱלֹהֵיהֶם בְּנֵי יִשְׁמַעְאֵל וְאֱלֹהֵי**
איהרע נאמען, אין איהרען דערפערן חונד אין איהרען בורגען, לונדן'ל פירזטען

שְׁמֵתָם בְּחֲצִירֵיהֶם וּבְטִירָתָם שְׁנִים עֶשְׂרֵי נְשִׂאִם
פיר איהרע נאמענע. דיעזענ (זינד) דיז יאהרע דער לעבענזלייט ישמעאל'ס, חונדערט
לְאִמָּתָם: י **וְאֱלֹהֵי שְׁנֵי תִי יִשְׁמַעְאֵל מֵאֵת**
חונד זיעבען חונד דרייסיג יאהר, דאן פערטיעד ער, טטערב

שָׁנָה וְיִשְׁלָשִׁים שָׁנָה וְשִׁבְעֵי שָׁנִים וַיָּגֹעַ וַיָּמָת
חו' ווארד איינגעטהאן לו זיינען איטגעקאנטען. זיז וואהנטען פאן חוילה ביי
וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמּוּיוֹ: יח **וַיֵּשְׁכְּנוּ מִחוּלָּה עַד־**
שור, וועלכע פאר מצרים (זיעגט) ביי נאך אשור פאר

שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם בְּאֶבְרָה אֲשׁוּרָה עַל־פְּנֵי
זאלען זיינען ברעדערן זיע: ער זיך נענדער.
כָּל־אֶחָיו נִפְקָה: פ סדר תולדת
דיעזענ (חייט) דיז געטלעכטע זאגען יצחק'ס, זעהן דעז אברהם, אברהם

יט וְאֱלֹהֵי תוֹלְדֵי יִצְחָק בֶּן־אֲבִרָהָם אֲבִרָהָם
זייגטע דען יצחק. עז וואר יצחק חלס פיערליג
הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק: כ **וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים**
יאהרע חלס ער נעהם רבקה דיז טחצטער בתואל'ס דעז חרמאטען,

שָׁנָה בְּקָמָתוֹ אֶת־רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי
חויז פון ארם, דיז טוועטער לבן'ס, דעז חרמאטען, זיך לור פרויז.
מִפְּדוּ אֲרָם אֶתּוֹת לִבָּן הָאֲרָמִי לֹו לְאִשָּׁה:
דא פלעהעטע יצחק לוס עוויגען וועגען זיינער פרויז, דען, חונדערוכטבאר

כז וַיַּעֲתָר יִצְחָק לַיהוָה לְנִכְתָּ אִשָּׁתוֹ כִּי עָקְרָהּ
וואר זיז; דא זיעס זיך ערביטטען איהרע דער עוויגע, חונד עז ווארד טווענגער רבקה
הָיָא וַיַּעֲתָר לֹו יְהוָה

געטענקע, וואו טיקטע וואו וועג פון יצחק, וויינעט וואהנע, וואו ער נאך לעבטע,

מתנת וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי

געגען אהרגען איז אהרגענאנד. דיעזע (זינד) דיא טאגער דער לעבענדיגער

קדמה אל-ארץ קדם : ואלה ימי שני-חיי

אברהם'ס, וועלכע ער פערלעבטע, הונדערט חונד פילן חונד זייענדיג

אברהם אשר-חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש

ימהרע. דאן פערטיעד חונד טמחב אברהם אין וויינעט בעגליקטען חונדער חונד גריי

שנים : ח ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן

חונד (לעבענדיג) חונד, וואו ווארד וויינגעטהון לו וויינעט וויינגעטהון (1). עז בעגרוכען

ושבע ויאסף אל-עמיו : ט ויקברו

חיהו יצחק חונד ישמעאל וויינע וואהנע, חין דער הנהלע לו מכפלה,

אתו יצחק וישמעאל בניו אל-מערת המכפלה

חין פערלע דעז עפרון, וואהן צחר' דעז חתי, וועלכע פאר

אל-שדה עפרון בן-צור הוהתי אשר על-פני

חומרא (ליעגט). דאז פערלע, וועלכע געקויפט אברהם פון דען קינדערן

ממרא : השדה אשר-קנה אברהם מאת בני-

חח, דארט ווארד בעגרוכען אברהם חונד שרה וויינע פרויח. עז געטוה

חת שמה קבר אברהם ושרה אשתו : יא ויהי

נאך דעם טהדע אברהם'ס, דאז וועגנעטע גאטט דען יצחק, וויינעט וואהן,

אחרי מות אברהם ויברך אלהים את-יצחק בנו

חא' עז וואהנעטע יצחק, בייז דעם ברונגען דער לעבענדיגען ערטיינאנד.

וישב יצחק עם-באר לחי ראי : פ שביעי

דיעזע וינד דיא נאצקאממען ישמעאל'ס וואהן אברהם'ס, וועלכען געבאר

י ואלה תלדות ישמעאל בן-אברהם אשר ילדה

הגר, דיא מצרית, דיא חונד דער שרה דעם אברהם. דיעזע (זינד)

הגר המצרית שפחת שרה לאברהם : יג ואלה

דיא נאמען דער קינדער ישמעאל'ס, נאך וואהרען נאמען חין וואהרער געבורטענאנד,

שמות בני ישמעאל בשמתם לתולדתם

חזק' ומה דען יצחק, וענקטע זיין זיך הערר'ס פֿחם קמאטען.

וְתֵרָא אֶת־יִצְחָק וְתִפֹּל מֵעַל הַגָּמֶל׃ סה וְתֹאמַר

לזק קנעכטע: ווער איזט יענער מוזן, דער דא געהט חסן פֿעלדע חזק' ענטגעגען?

אֶל־הַעֲבָד מִי־הָאִשְׁהָלָה הַזֶּה בְּשָׂדֶה לְקָרְאֲתָנוּ

דא וואגטע דער קנעכט: עז איזט מין הערר, דא נחהס זיין דען טל'יער חז' בעדעקטע זיך.

וַיֹּאמֶר הָעֲבָד הוּא אֲדֹנִי וְתִקַּח הַצֵּעִף וְתִתְּכֶם׃

דא ערנחהלטע דער קנעכט דעס יצחק מללע דינגע, דיין

סו וַיִּסְפֹּר הָעֲבָד לְיִצְחָק אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר

ער געטהאן דאן ברחטע זיין יצחק חסן דאז נעלט דער שרה זיינער וואטטער

עָשָׂה׃ סז וַיָּבֹאֶה יִצְחָק הָאֵהָלָה שָׂרָה אִמּוֹ

ער נחהס רבקה זיין ווארד חיהס לז פֿרויז, חזק' ער לייעכטע זיין,

וַיִּקַּח אֶת־רִבְקָה וְתָהִי לָהּ לְאִשָּׁה וַיֵּאָהֲבָה

חזק' טרחהטע זיך יצחק נחך (דעס טאָדע) זיינער וואטטער.

וַיִּנָּתֶן יִצְחָק אֶת־רִי אִמּוֹ פ שִׁשִּׁי

עז וויעדערהאלטע אברהם חז' נחהס חיינע פֿרויז, דערען נחאע קטורה (וואר),

כָּה ח וַיִּסַּף אֲבָרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וְשָׁמָּה קְטוּרָה׃

זיין געבאר חיהס דען זמרן, דען יקשן, דען מדן, דען

נ וְתֵלַד לּוֹ אֶת־זִמְרֹן וְאֶת־יִקְשָׁן וְאֶת־מִדְּן וְאֶת־

מד'ן, דען ישבק, חזק' דען שות. יקשן לייגטע דען

מִדְּן וְאֶת־יִשְׁבָּק וְאֶת־שׁוּת׃ ג וַיִּקְשָׁן יֵלֶד אֶת־

שבא חזק' דען דדן, חזק' דיין קינדער דדן: ווארען דיין (פֿחלוקער) אשורים,

שָׁבָא וְאֶת־דָּדָן וּבְנֵי דָדָן הָיוּ אֲשׁוּרִים

לשושים חז' לאומים. חז' דיין קינדער מד'ן: (ווארען) עיפה, עפר

וּלְטוֹשִׁים וּלְאֲמִים׃ ד וּבְנֵי מִדְּן עֵיפָה וְעֶפְרָיִם

חזק' חניך, אבירע חזק' אלדעה, מללע דיענע (ווארען) קינדער דער קטורה.

וְחִנֹּךְ וְאֶבְיָדָע וְאֶלְדָּעָה כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי קְטוּרָה׃

עז טענקטע אברהם מללע וואז חיהס (געהארטע) דעס יצחק.

ה וַיִּתֵּן אֲבָרָהָם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לּוֹ לְיִצְחָק׃

חזק' דען וואהנען דער קעכטווייכער, וועלכע אברהם האטטע גאט אברהם

ו וְלִבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאֲבָרָהָם נָתַן אֲבָרָהָם

חו' חיהרע אוטטער, וואס בייבן דאס אונדזען בייז חוסיין יסתר אדער לעהן (אונדזען),

וְאָמְרָה הַיָּשֵׁב הַנֶּעֱרָ אֶתְנוּ יָמִים אִוְ עֲשׂוּר

הערנאך וואס וואס געהען, ער האט געזאגט זיך צו וואהנען, נישט האלטעט חוין איד,

אַחֲרֵי תִּקְרָא: כו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶלְתֹּאחֲרוֹ אֹתִי

דאס דער עוויגע בעגליקט האט איינען וועג, ענטוואסס איד, דאס איד געהען צו איינעם הערן.

וַיְהוּדָה הַצִּלִּית דִּרְכִּי שְׁלֹחֹנִי וְאֶלְכָה לְאֶדְנִי:

דאס וואס ער וואס: וואס וואס וואס דאס אונדזען, אונדזען בעפראגען, חיהרען אונדז.

כו וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לְנֶעֱרָ וְנִשְׁאַלָה אֶת־פִּיהָ:

זיך ריעפען דאס רבקה, חו' ספראזען צו חיהר: וואס דאס געהען, איד

כח וַיִּקְרְאוּ לְרִבְקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הֲתִלְכִּי עִם־

דיענעס אונדז? אונדז זיך ספראך, איד, וואס געהען, זיך איינעם לעהן, רבקה,

הָאִישׁ הַזֶּה וְתֹאמַר אֵלָּה: כט וַיִּשְׁלָחוּ אֶת־רִבְקָה

חיהרע שוועטער, אונדז חיהרע אונדז, אונדז דען קנעכט אברחם: אונדז

אֶחָתָם וְאֶת־מִנְקָתָהּ וְאֶת־עֶבֶד אֲבִרָהָם וְאֶת־

זינען זייער. חו' זעגנעטען, רבקה חו' ספראזען צו חיהר: אונדזען שוועטער!

אֲנָשָׁיו: ס וַיְבָרְכוּ אֶת־רִבְקָה וַיֹּאמְרוּ לָהּ אַתְּתֵּנוּ

דאס אונדזען ווערען צו שוועטער אונדז לעהן שוועטער, חו' ער בעמיטלע דיין וואס דאס:

אֶת־הָיִי לְאֶלְפֵי רִבְקָה וַיִּירֶשׁ זֶרַעךָ אֶת־

טהאך וואס ער ערעב זיך, רבקה איד חיהרען אונדזען, זיך ריטטען

שַׁעַר שְׁנָאִיו: סח וְתָקַם רִבְקָה וַנֶּעֱרָתֶיהָ וְתִרְכַּבְנָהּ

חוין דען קאממעלען, ריטטען, דען אונדזען, זיך נאך דער קנעכט

עַל־הַגְּמָלִים וְתִלְכָּנָה אַחֲרֵי הָאִישׁ וַיִּקַּח הָעֶבֶד

דאס רבקה, חו' נאך דאס. חו' יצחק קאס פאן דער רייע נאך דעם ברוגען

אֶת־רִבְקָה וַיֵּלֶךְ: סט וַיִּצְחָק בָּא מִבּוֹא בְּמֵאָר

דער לעבענדיגען ערטייטונג, ער וואס האט חוין אונדזען געגען, ער איינע הייט

לְחֵי רֵאִי וְהָיָא יוֹשֵׁב בְּאַרְץ הַנֶּגֶב: סז וַיֵּצֵא

יצחק צו אונדזען חוין פאלדע געגען, ער ערעב זינע אונדזען חו' וואס

יִצְחָק לְשׁוֹת בַּשָּׂדֶה לְפָנֹת עֶרֶב וַיֵּשָׂא עֵינָיו וַיִּרְא

דאס קאממעלע קאממען, חו' ערעב, רבקה חיהרע אונדזען

וְהָיָה גְמָלִים בָּאִים: סח וְתֵשָׂא רִבְקָה אֶת־עֵינֶיהָ

הנערה קרי. לנערה קרי.

חיה רע האנדע. דאן נייגטע איד, ביקטע איד, פאר דעם עוויגען חוץ חבטע

ידיה: מח ואקד ואשתחוויה ליהוה ואברך

דען עוויגען, דען גוט, איינע הער, אברהם, דער איד געפיהרט

את יהוה אלהי אדני אברהם אשר הנהני

חיל דען ווהערען וועג, לוגעהאט דאן ברודער ווער איינע הערן פאר וויגען ווהרן.

בדרך אמת לקחת את בת אחי אדני לבנו:

בן דען! ווען חיה ווהרען איינע ווערען געגען איינע הערן,

מט ועתה אסדישכם עשים חסד ואמת את אדני

והגט (עו) איר, ווה נישט, (וה) ווהגט (עו) איר (חיד), דאס חיד איד ווענדע לור רעכטע

הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה עלימין

חדער לור אינקען. דא חנט ווהרטעטע לבן חונד בתואל חו' ספרחטען,

אזעל שמאל: כ ויען לבן ובתואל ויאמרו

פאס עוויגען גינג חוידרין ווהטע, נישט קאנען וויר ווהטען דיר בחווען חדער

מיהוה יצא הדבר לא נוכל דבר אליה רע אז

גוטע. ויעה, רבקה (חיד) פאר דיר, ניש (ויה) חונד ליעהע הין, דאס וויר ווערדע

טוב: כל הנה רבקה לפניך קח וקח ותהי

דא פרוי פאר דען ווהרן דיינע הערן, וויר ווהטעטעטען דער עוויגע. חו' עו ווהר

אשה לבך אדניך כאשר דבר יהוה: כ ויהי

חל: געהארט דער קנעכט אברהם: חיה רע ווהרטע, דא ווהרן ער ויד הין

כאשר שמע עבד אברהם את דברייהם וישתחו

לור ערדע פאר דען עוויגען. דאן לוג הער פאר דער קנעכט ווהערעטעטעטע

ארצה ליהוה: חמישי כ ויצא העבד כל ימי ימיו

חו' גאדענע געהארטע חו' קאדירער, חו' גאב וויר דער רבקה, חונד קאטב חרקיטען

וכל ימי זרוב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות

גאב ער חיה רעס ברודער חו' חיה רעס אוטטער. וויר חסען חו' טרחהקען, ער

נתן לאחיה ולאמה: כ ויאכלו וישתו היום

חו' דאן ווירע, דאן איט חיהס (ווערען) חו' איבערנאכטעטען, חו' וויר חו' פאטטטעטען

והאנשים אשר עמו ויגליו ויקנומו

דען ווהרעטען, ווהטעטען: ענטוועט איד לור איינעס הערן. דאן ווהטעטעטען ברודער

בבקר ויאמר שלחני לאדני: כ ויאמר אחי

חו' ספרות: שוויגער! ג'טט איינעווערן אברהם! ווען דאס דער
 ואמר יהוה אלי אדני אברהם אבי יצחק
 בעגליקטעט איינען וועג, וועלכען איך האב געהעט, וועלכען איך
 מצליח דרכי אשר אנכי הולך עליה: מן הנה אנכי
 שטעה נח ומועק קוועל; עו' זיין דאס איינעווערן, דאס הערליכעסטע לו טעפעלען,
 נצב על עין המים והיה העלמה היצאת ר' שאב
 חו' ספרעכע לו איהר, לאס איך טרינקען דער איין וועג ווער איין דיינעס קרוגע.
 ואמרתי אליה השקיני נא מעט מים מבהר:
 חו' זיין ספרעכע לו איהר: וועלכע (1) דאס טרינקען, חו' איך פיר דיינע קאמעעלע
 מד ואמרה אלי גם אתה שתה וגם הגמליה
 ויילן איך טעפעלען, דיענע זיין דאס פרוי, וועלכע בעטטיאט דער עוועגע פיר דען וועל
 אשאב הוא האשה אשר הכיח יהוה לבן
 איינעווערן. איך גאך גיט האטטע פון אענדעס לו רעדען לו איינעס הערלן,
 אדני: מה אני טרם אכלה לדבר אל לב
 חו' זיעה! רבקה קאס הערליכ, איהרען קרוג חו' איהרער טולטער, זיין גינג הינא
 והנה רבקה יצאת ובה על שכמה והיך
 לוס קוועלן חו' טעפעלען, חו' איך וועגטע לו איהר, לאס איך טרינקען דער
 והעינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא:
 דאס חו' זיין, איהרען הערליכ, איהרען קרוג פון זיך, חו' וועגטע: טרינקען,
 מו ותמהר ותורד פדה מעליה ותאמר שתה
 חו' איך דיינע קאמעעלע ויילן איך טרינקען; איך טרינקען, חו' איך דאס קאמעעלע
 וגם גמליה אשקה ואשת וגם הגמלים
 טרינקען זיין. איך פראגטע זיין חו' ספרעכע: וועלכען טעכטער ביט דאס?
 השקתה: מו ואשאל אתה ואמר ברי מי את
 חו' זיין וועגטע, איינע טעכטער בתואל: וועלכע דען נחור, וועלכען געבארען איהר
 ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו
 מלכה, דאס וועגטע איך דען רינג חו' איהרענע: אונד דאס וועגטע דער חו'
 מלכה ואשים הנזם על אפה והצמידים על

דער ניצט ענטלעך וויינע געזעצט וויינע טרייע וויינעס העררן, חיי (בין)
אשר לא-עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי
חיי דעס וועג, דען איך געפיהרט דער עוויגע לוס הויזע דען ברודער וויינע הערר.
בדרך גתני יהיה בית אחי אדני
דען ווען דען איך געזעצט דעס הויזע וויינע הערר וויינע
כח ותריץ והנער ותגד לבית אמה
דעס ווען בעגעבענהייטען רבקה האטטע וויינע ברודער, דעס ווען נחש וויינע וויינע לבן
פיהרים האלה: גט ולרבקה אחי ושמו לבן
דען ווען לבן געזעצט דעס וויינע היינט ווען דעס קוועלן ווען וויינע
וירץ לבן אל-האיש החוצה אל-העין: ליהי
חיי ער געזעצט דען נחש וויינע, חיי דען וויינע וויינע וויינע וויינע
בראת את-הנזם ואת-הצמדים על-ידי אחותו
חיי חיי ער געזעצט דען וויינע רבקה וויינע וויינע וויינע וויינע
וכשמעו את-דברי רבקה אחתו לאמר ובה
טערה וויינע דער וויינע דען קאס ער לו דעס וויינע, חיי וויינע! ער טערה וויינע
דבר אל-האיש ויבא אל-האיש והנה עמד על-
דען קאס וויינע דעס קוועלן. דען וויינע ער: קאס, געזעצט דעס וויינע וויינע!
הגמלים על-העין: לח ויאמר בוא ברוך יהיה
וויינע טערה וויינע דען וויינע? דען חיי געזעצט דעס וויינע, חיי וויינע וויינע וויינע
למתעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום
פיר דען קאס וויינע דען קאס דען וויינע, חיי וויינע וויינע וויינע וויינע
לגמלים: לח ויבא האיש הבית ויפתח הגמלים
גאב טערה וויינע פיר דען קאס וויינע, חיי וויינע וויינע וויינע וויינע
ויתן חבן ומספוא לגמלים ומים לרחץ רגליו
וויינע דען פיר דען וויינע, חיי וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע
ורגלי האנשים אשר אתו: חיי וויינע וויינע וויינע וויינע
לו עווען, ער וויינע וויינע: מיט עווען חיי וויינע וויינע וויינע וויינע
לאכל ויאמר לא אכל עד אם-הביתי דברי
וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע
וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע וויינע

או' גתב איהם לו טרינקען. חל: יח פחן ענדעט איהן טרינקען: לו חטען, טפרחך ויח:

וְתִשָּׁקוּ אִי: יט וְתִכְבְּלָה לְחֻשְׁקֹתָיו וְתֹאמַר

חזק פיר דיינע קמאעעלע וויל איך טאפּענען, ביז דאס זיט אויסגעהערט. נו טרינקען.

וְגַם לְגַמְלֵיהֶן אֲשַׁמְּתֶבְ עַד אֶם-כֻּלּוֹ לַשָּׂתָת:

ויהי חייטע, לעערטע חווי, איהרען קרוג, אין דיא טרענקרינגע, זייער נאכאמזונ לוס

וּתְמִיחַר וּתְעַר כְּדָהּ אֶל־הַשָּׁקֶת וּתְרַץ עוֹד אֶל־

ברוננען לױ טאָפּענען אונד טאָפּעטע פֿיר חלזע זיינע קאָמענע דער אהן

הַבֵּי־אֵת לְשֹׁאֵב וְתִשָּׂאֵב לְכָל־גְּמֻלָּיו׃ כֹּחַ וְהֵאֵישׁ

טווינטע יח"ח, טווייגענד, חוס' לו וויזען, קב בעגליקט האבע דער עוויגע

מִשְׁתַּאֲה לֵה מִחְרִישׁ קְלֹעַת הַהֲצִלִית יְהוֹה

וינען וועג, ¹הער, ניכט. ²חונדע: וואר, חן: ³אויפגעהערט. ⁴דיא: קאמעעלע

וְרָכּוֹ אִם-לֹא: כִּי וַיְהִי כִּתְּשָׁר כָּלֹו הַגְּמָלִים

לו טרינקען, דא נאָהם דער אַהן איינען נאָען=רינג (פֿאַן) גאָלד, איינען שקל פֿון געוויכט.

לְשִׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נָנִים זָרָה בְּקֶעַ מִשְׁקָלוֹ

אונד לוויה פארטן באנדער 1) פון איהרע האנדע, לעהן גאנצן (שקל) פון געוויסן,

וְשָׁנִי צְמִידִים עַל־יְדֵיהָ עֲשֶׂה זָהָב מִשְׁקָלָם:

חונד: חֲגֻטֵּעַ: וועגנן סתכטער בית דוא? חֲגֻעַ דִּחָךְ איר, חֲטִט ווּחֲהֵל (חֲטִי) הויע

כג וַיֹּאמֶר בְּרַחֲמֵי אֶת־הַגִּידִי נָא לִי הָיִשׁ בֵּית־

דיינע: פֿאַטער: איין קרם פֿיר אונז: לויב איבערנאָכטן? דאָ: וואָס: ווי: אונז: איהם: איינע טאָכטער

אֲבִיר מְקוֹם לָנוּ לָלֵיִן כִּי וַתֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ

בתואל: (בין) חיק, דעו: ומהנעו דער מלכה, ווענצען: ויח געבן דעם נחור.

בְּתוֹאֵל אֲנֹכִי בֶן־מִלְכָּה אֲשֶׁר יָדָהּ לְנָחֹר:

ד'תן ויחגטע זיין לו איהם : אויך שטרקא אויך פוטטער (אייט) פֿיען ביין חוכה, אויך

וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם־תֵּתֶנּוּ גַם־מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַם־

חיין תרט לוס איבערנחצטען. דאָ גייגטע זיך דער אַהן, אונז' ביקטע זיך פֿאַר דעם שוויגער.

מִקְוֹם לְרֹנָה: כו. וְיִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה:

אונד ספרתך: גען חבט זיין דער עוויגע, דער גאטט איינע: דערין אברהם,

כז וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ

פִּיגַע עוֹ רָחֵל פֶּחַר אֵיךְ הִיטָע, חוֹל' חִיבֵע גִּנְחָדֵע אִיט אִינעס העררן

וְהִקְרִינָא לְפָנֵי הַיּוֹם וְעִשְׂוֹ חֶסֶד עִם אֲדֹנִי

אברהם. ויעהע! חֵיך טשעהע חן דעס ווּחֶזקוועלן, חוֹלד דיז טחֶזטער

אֲבָרָהִם: יג דִּנְה אֲנֹכִי נֹצֵב עַל־עֵץ הַמִּים וּבְנוֹת

דער טחֶזטווייטע קחאטען הערויס לז טחֶזטען ווּחֶזקער. עו ויח,

אֲנִשִּׁי הָעִיר יֵצֵאת לְשֹׂאב מִים: יד וְהָיָה

(דחם) דחז: אַחֲדָן, ווּחֶז חֵיך טפרעכע לז חיהר, נייגע דחֶך דיינען קרוג, דחם חֵיך טרינקע,

הַנֶּעֱרָ* אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיהָ הַטִּינָא כִּדָּךְ וְאַשְׁתָּה

חו' ויח טפריכט: טרינקע, חוֹיך דיינע קחאטען ווילן חֵיך טרענקן; דיזע בעטטיאזוס דחז

וְאָמַרְתָּ שְׂתָה וְגַם־גְּמִלֶיךָ אֲשָׁקֶה אֹתָהּ הַכֶּחֶת

פִּיר דיינען קנעכט פִּיר יצחק, חו' חן חיהר ווערדע חֵיך ערקענען, דחם דחז חֵיבֵט גִּנְחָדֵע

לְעַבְדְּךָ לִיצְחָק וְכָה אִדַּע פִּי־עֲשִׂיתָ חֶסֶד

אִיט אִינעס העררן. כון געטחֶה עו, נחֶך ניכט פֶּחֶזלענדעטע ער לז רעדען חו' ויעהע

עִם־אֲדֹנִי: טו וַיְהִי־הוּא טָרָם כָּלָה לְדַבָּר וְהִנֵּה

רבקה קחם הערוי, וועלכע געבוירען ווּחֶז דעס בתיאל, ווּחֶז דער מלכה,

רַבְקָה יֵצֵאת אֲשֶׁר יְלָדָהּ לְבִתּוֹאֵל בְּרַמְלָכָה

פֶּרויז דעז נחור, אִינעז ברודער: דעז אברהם, חו' חיהרען קרוג חויל דער טולטער.

אִשֶּׁת נַחֲזֹר אֹתִי אֲבָרָהִם וְכִדָּה עַל־שְׂכָמָה:

דחז אַחֲדָען ווּחֶז פֶּחֶן זעהר טחֶזעס חֶזקעהען, אִינעז יונגפֶּער, אִיין אַחֶן ניכט

טז וְהַנֶּעֱרָ* טֹבַת מִרְאָה מְאֹד בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא

החטטע ויח ערקחננט, ויח גינג הינחב לז קוועללע פֶּזללע חיהרען קרוג,

יָדָעָה וְתָרַד הָעֵינָה וְתַמְלָא בָדָה

חוֹלד טטיעג הערויל. דחז ויעל דער קנעכט חיהר ענטגעגן חוֹלד טפרחֶך:

וְתַעֲרָ: יז וַיֵּרָץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ וַיֹּאמֶר

לחם חֵיך טלירפֶּען דחֶך אִיין וועניג ווּחֶזער חוֹז דיינעס קרוגע, דחז טפרחֶך ויח:

הַגְּמִיאֵנִי נָא מִעֲטִמִּים מִכָּדָךְ: יח וְתֹאמֶר

טרינק אִיין הערר! חוֹלד אִיילטע חו' נחֶהס הערחב חיהרען קרוג חן חיהרע העזר

שְׂתָה אֲדֹנִי וְתַמְהֹר וְתָרַד כִּדָּה עַל־יָדָה

*הנערה ק' *והנערה ק'

וזה דוא וועגגינגעט פֿון דערט? דין שפּראַך נאָ איהם, אברהם,

אֲשֶׁר יֵצֵאת מִשָּׁם: וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם

היטע דיר, דאס דוא ניכט לוריק פֿיהרעט, איינען זעהן דאסין. דער עוויגע,

הַשָּׁמַר לָךְ פֶּתְשֵׁיב אֶת־בְּנֵי שָׁמָּה: יְהוָה

דער גוטע דעו היממעל, דער איד געקומען חוץ דעם הויזע, איינען פֿאטער:

אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לִי קָחָנִי מִבֵּית אָבִי

חוץ חוץ דעם אונזער איינער געבורט, דער פֿעהרעיסען איר, אונד דער לוגעטווערען

וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וְאֲשֶׁר דִּבַּרְלִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־

איר וויא פֿאנגט: דינעם זאמען ווילן חיד געבען, דיעזען אונד, ער

לִי לֵאמֹר לִזְרַעְךָ אֶתֶּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא

ווירד וענדען זיינען ענגעל פֿאר דיר הער, און, דוא נאמען איינע פֿרוי פֿיר איינען זעהן

יִשְׁלַח מִלֶּאכֹוּ לִפְנֵיהֶּ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לְבְנִי

פֿון דערט. ווען אבער ניכט וואָלטע דאס פֿרויענליכער געהען דיר נאך,

מִשָּׁם: וְאִם־לֹא תֵאָכֵל הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרָיָה

זאָ ביזט דוא פֿרוי פֿון דיעזעם איינעם שוואַר; נור איינען זעהן ניכט פֿיהרע לוריק

וְנָקִירַת מִשְׁבַּעְתִּי זֹאת רַק אֶת־בְּנִי לֹא תֵשֵׁב

דאס אַגטע דער קנעכט זיינע, דאס אונזער דאס היפֿטע אברהם:

שָׁמָּה: ט וַיֵּשֶׁם הָעֶבֶד אֶת־יְדֹ תַחַת יָרֵךְ אַבְרָהָם

זיינען הערן אונד שוואַר איהם און, דיעזע זאָע. דאס נאָהס

אֶדְנִי וַיֵּשְׁבֵּעַ לוֹ עַל הַדָּבָר הַזֶּה: שְׁלִישִׁי וַיִּקָּח

דער קנעכט זעהן קאמעלע פֿון דען קאמעלען זיינען הערן חוץ גינג, אַלערליי

הָעֶבֶד עֲשֹׂרָה גַמְלִים מִגַּמְלֵי אֶדְנִי וַיִּלֶּךְ וְכָל־

גיטער זיינען הערן זיינער האַנד, ערהאָב זיך אונד גינג נאָך, ארם נאָהס,

טוֹב אֶדְנִי כִּידֹ וַיִּקָּם וַיִּלֶּךְ אֶל־אֲרָם נַהֲרִים

נור שטודט דעו נאָר, ער זיעט היקקען דאס קאמעלע אַויסערהאַב דער שטודט

אֶל־עִיר נַחֹר: יא וַיְבָרֶךְ הַגַּמְלִים מִחוּץ לְעִיר

בייז דעם וואָנערברונגען, לור אַבענדלעכט, לור לייט (דאס) היטעניגען

אֶל־בְּאֵר הַמַּיִם לַעֵת עֶרֶב לָעֵת צֹאת

דאס שטאפֿערינגען. אונד שפּראַך: עוויגער! גוטע איינען הערן אברהם!

הַשָּׁאֵבֶת: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי אֶדְנִי אַבְרָהָם

בעגרהבוע דיינען טהרסטען. דאָס נייגטע זיך אברהם, חין געגענווארט דעם פֿאַלקען

קבר מתה: יב וישתחו אברהם לפני עס

דעם וואָרטען. חונד טהרסטען. עפרון פֿאַר דעם וואָרטען דעם וואָרטען

הארץ: יב וידבר אלעפרון באני עס הארץ

וויאָס פֿאַרשט: ווען נור דאָס וואָרטען איך וואָרטען, חין געגענווארט דעם פֿאַלקען

לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי בסקה השדה

ניסען ווען פֿאַרן איר, דאָס בעגרהבוע חין. איינען טהרסטען דאָרט. דאָס וואָרטען

קת ממני ואקברה אתמתי שמה: יב ויען

עפרון דעם אברהם, חין וואָרטען דאָס: חין הערר! דאָרט איך!

עפרון את אברהם לאמר לו: טו אדני שמעני

חין (סטיק) (חונד) פֿיער הונדערט שקל וואָרטען, חין וואָרטען איר חין וואָרטען דאָרט

אדני ארבע מאת שקל כסף ביני ובינה

וואָס חין דעם? דיינען טהרסטען בעגרהבוע (נור). דאָס פֿערטטאָרט אברהם

מה הוא ואתמתה קבר: טו וישמע אברהם

דעם עפרון, חין וואָרטען אברהם פֿיער עפרון, דאָס וואָרטען

אלעפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף

וויאָס ער חין וואָרטען פֿאַר דעם וואָרטען דער קינדער חת, פֿיער הונדערט

אשר דבר באני בני חת ארבע מאות

שקל וואָרטען געגבן ביי איר יעדעס קוואַנטע. דאָס וואָרטען דעם פֿיער עפרון

שקל כסף עבר לסחור: שני יו ויקם שדה עפרון

וועלכע (וואָרט) דאָס מכלל, דאָס וואָרט פֿאַר ממרא (וואָרט) דאָס פֿיער

אשר במכפלה אשר לפני ממרא: חשדה

חונד דאָס וואָרטען דאָס וואָרטען חונד יעדער בויס, וועלכע וואָרט חין דעם פֿיער

והמעה אשר לו וכל העין אשר בשדה

חונד וועלכע וואָרט חין וואָרטען בעלזקע וואָרטען, דעם אברהם

אשר כל גבולו סביב: יח לאברהם

חין קוואַנט פֿאַר דעם וואָרטען דער קינדער חת, ביי איר וואָרטען, דאָס וואָרטען חין דעם וואָרטען

למקנה לעיני בני חת ככל באי שער

בי"ח חייך, דאס איז בעגרייבע איינען טאדטען פֿון איר הינוועג. דא חנטווארטעטען

עמכם ואברהם מתי מלפני: **ויענו**

דיז קינדער חת דעם אברהם און וואגטען לו מיהס: הארעאונג, הערר!

בניחית את אברהם לאמר לו: שמענו אדני

אין פֿירט גאטטען ביט דאס חונטער חונג, חין דעם בעזטען חונטערער בעגרייבע

נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו

בעגרייבע דיינען טאדטען, יעדער פֿון חונג: זיין בעגרייבניס ניכט פֿערהייגערן ווירד

קבר את מתך איש מִמֶּנּוּ את קברו לא יכלה

דיר, אונס לו בעגרייבען דיינען טאדטען. דא ערהייב זיך אברהם און נייגטע זיך

מִמֶּךָ מקבר מתך: ויקם אברהם וישתחו

פֿאר דעם פֿאָלקע דעם וואַנדען, פֿאר דעם קינדערן חת. און רעדעטע אים מיהגען

רעים ארץ? לבניחית: וידבר אתם

וויא פֿאָלגט: ווען עס איזט חין חיינערעם ווילען, לו בעגרייבען איינען טאדטען

לאמר איש את נפשכם לקבר את מת

פֿון איר וועג, זא הארעט איד און ביטטעט פֿיר איד בי"ח עפרון דעם וואַנדע צוריק,

מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר:

דאס ערגעבע איר דיא האלע לו מכפלה, דיא מיהס געהארט, וועלכע איזט

ט ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר

אס ענדע זיינע פֿעלדען: פֿיר דא: פֿאָלגוויכטיגע געלד געבע ער זי"ח איר חונטער חייך,

בקצרה שדו בכם מלא יתנה לי בתוככם

לוק ערב בעגרייבניס. עפרון האבער זאס חונטער דעם קינדערן חת.

לאחזת קבר: ויעפרון ישב בתוך בניחית

דא בעזטווארטעטע עפרון, דער חת, דעם אברהם פֿאר דעם וואַנדען דער קינדער

ויען עפרון הית את אברהם באני

חת, פֿאר חללען, דיא חייגינגען חין דא: טהער זיינער טאדט, חונד טפֿראך: חין

חת לכל באי שער עירו לאמר: לא

אין הערר! הארעט איד, דא: פֿעלד געבע איד דיר, און דיא האלע, וועלכע דאסין (אסט)

אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו

דיר געבע איד זי"ח, פֿאר דעם חונטען דער קינדער איינע פֿאָלקע, געבע איד זי"ח דיר;

לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך

אברהם נחמך דען ווידער זונ' ברעכטע איהן דער, לזן גלגלעכער טעמט

אֲבָרְהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵל וַיַּעֲלֵהוּ וְיַעֲלֶה תַּחַת

וַיִּכְעַר וַאֲהָדָנָם. דָּן נֶחֱמֵס אֲבָרָהָם דֵּן נֶחֱמֵס:

בְּנֵי : וַיִּקְרָא אֲבִרְתָּם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוֹה

(ראה 1), ויח אמן נאך ויחגט יעטלט: חויל דעם בערגע יי יראה.

וַיֹּאמֶר אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהָרָה יִחְיֶה יִרְאֵה:

דמון ריער' איין ענגערן דעו עוויגען דעם אברהם לוס לוויעטען און פֿאַרס

וַיִּקְרָא מֶלֶךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שְׁנִית מִן־

הוא מעל. חזק ספרותך: ביה איר טווקרע איד, טפריצט דער עוויגע, דחם

וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נֶאֱמַר יְהוָה בִּי

דוא געמדהן די ענין וואס איז נאך נישט פערווייגערט ענטפערן

וַעֲשֵׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא תִשְׁכַּח אֶת־

דיינען אייגליגען. דאס איז דאך זעגנען ווערדען חו' פערזענלעכע ווערדען

בְּנֵה אֶת־יִרְדֵּה׃ כִּי־בִרְךְ אֲבִרְכֶךָ וְהִרְבֵּה אֲרֻבָּה

דיינען וואס זיי טענהרע דעם דינאסטען, און ווייל דעם וואנד, וועלכער (אויס)

אֶת־זֶרַעְךָ בְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וּבְחֹרֵם מִשָּׁרֵךְ

אן חופעה דעז אפערעז, אונז בעזיטלען ווירד דיין זאמען דאז טהאָר זינער פיינער.

עַל־שַׁפַּת הַיָּם וַיֵּרֶשׁ זָרַעְךָ אֶת שַׁעַר אֲבִיךָ:

וַעֲבָדְנָם וְעָרְדְּנָם וְיָד אִיט' דִּינְעֵן: חֲמֵסֵן חֲלֹט פִּתְחוּקֵר דְּעַר עֲרֹדֵעַ, דְּחִשִּׁיר דְּחֵס

וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרְעָה כֹּל גִּוְיֵי הָאָרֶץ עִקֵּב אֲשֶׁר

וְגַם הָיָה שֶׁבְּעֵת הַזֶּה יָדָא דְּמַלְכָא דְּאַרְמֵנְיָא וְשִׁמְשֻׁן בְּרִיתָא עִירְסָא וְחֵטְא עָלֵיהּ
 חַג אֲפֹקֵי רֵישׁ מַלְכָא דְּאַרְמֵנְיָא וְשִׁמְשֻׁן בְּרִיתָא עִירְסָא וְחֵטְא עָלֵיהּ

שְׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי : יְיָ וְיֵשׁב אֲבִרְהָם אֶל־נַעֲרָיו

וְעַד הָאֵתָּה וְיָךְ אֲנִי מִן הַכֶּסֶף לְבָרְכֶם שִׁבְעָה חֹמֶשׁ עַל בְּרִיתֵנוּ וְיָךְ

קָמוּ וְלִכְבוֹשׁ יְהוָה אֶל־בָּאֵר שֶׁבַע וַיֵּשֶׁב

בְּהַמִּיתוֹ וְלֹא בָאָר שֶׁבַע. י"ח מֵאַחַד עָשָׂר הָיָה סֵכֶם הַזֶּה, כִּי חֲצִי הָיוּ

וְכִדְרָתָם בְּבֵּאֵר שִׁבְעָה חֲסִידֵי אֵל פֶּתַח מִיָּדָם מִפְטִיר

עו געטוה: גיחך: דיעענן: בעגעבנה"טעך: דא: ווארד: געוואלט: דעם: אברהם:

וַיְהִי אַחֲרָיִם בְּדַבְרֵי הָאֵלֶּה וַיָּגֵד לְאַבְרָהָם

[illegible]

(1) דער עוויגע וויקד ערעהען. אם זאגט זאגט זאגט

יצחק לו אברהם וינעם פחטער, חו' וחגטע: חין פחטער! חונ' ער טפרחך:

יצחק אל-אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר

היער בין חיד חין וזהו! דח טפרחך ער היער חוט דח: פייער חו' דח: דחלן חבער ווח חוט

הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואתה

דח: וחס לוס גחלנחפער? דח: וחגטע אברהם: דער חללחכטיגע ווירד ערעהען

השה לעלה: ח ויאמר אברהם אלהים יראה

יד: דח: וחס לוס גחלנחפער, חין וזהו! חו' ויח גיגען ביידע לוסחאטען.

לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדיו:

ח: ויח קחאטען חן דען חרט, וועלכען חגעלייגט חיהס דער חללחכטיגע, בויעטע

ט ויבאו אל-המקום אשר אמר לו האלהים ויבן

דחרט אברהם דען חוטח חרדנעטע דח: דחלן

שם אברהם את-המזבח ויערף את-העצים

בחור דען יצחק וינען וזהו חונד נעגטע חיהס חויל דען חוטח, חונד

ויעקד את-יצחק בנו וישם אתו על-המזבח

חבער דח: דחלן. דחן טטרעקטע חויל: אברהם וינע הונד, חונד חזהס

ממעל לעצים: וישלח אברהם את-ידו ויקח

דח: טחכטאטער, חוס לוס טחכטען וינען וזהו: דח: חיעל חיהס לוס

את-המזבח לשחט את-בנו: יח ויקרא אליו

חין ענגעל דעו עוויגען פחס היאטען חונד טפרחך: אברהם! אברהם!

מלאך יהוה מן-השמים ויאמר אברהם אברהם

דח: וחגטע ער: היער בין חיד! (יענער) טפרחך; גיכט טטרעקע חויל, הינענהונד נחך

וילאמר הנני: יח ויאמר אל-תשלח ידך אל-

דעס קחבען חו' גיכט טהוע חיהס דח: גערינגוטע, דען יעטלט ווייס חיד דח: חוס

הנער ואל-תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי

גחטטעו פירכטיג דוח ביט, דח גיכט דוח פערווייגערטענט דייגען וזהו: דייגען חיינלעגען,

ירא אלהים אתה ולא חשבת את-בנה את-יהוה

פחור איר עו ערהחב אברהם וינע חוילען חונד וזהו, דח: חוס

ממני: יח וישא אברהם את-עיניו וירא והנה

חין ווידער (דער הערנחך פערוויקעלט חחרד חוס געביטע חוט וינען הערנען, דח: גינג

איל אתר נאחז בסבך בקרניו ויל

עו וזר בנך דיעונו בעגבענה יטען חזו דער חזוואכטיגע פֿערזאכטע

כב ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה

דען אברהם, חונד' טפרחך לו חיהס: אברהם! חונד' ער וזאגטע: היער בין חיד.

את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר והנני:

דא טפרחך (גחטט): ניס דחך דינען וזאגן, דינען חזוואכטיגע, דען

וואמר קחנא את־בנך את־יחידך אשר

דא ויעבעוט, דען יצחק, חונד' געהע הין חזן (דאז) חונד' מוריה

אהבת את־יצחק ולך־לך אל־ארץ המדינה

חונד' ברינגע חיהס דערט לוס גחנלחפסער, חזו חזוואכט דער בערגע, דען

והעלהו שם לעלה על אחר ההרים אשר

חיד חזוואכטע ווערדע דיר. עו טאגט חזו חזוואכט דען אפרגעט, וזאגטע

אמר אליה: וישכם אברהם בבקר ויחבש

זינען עפען, חונד' נחאס לוויה וזינער בורטען איט זיך, חונד' יצחק

את־חמרו ויקח את־שני נעריו אלו ואת יצחק

זינען וזאגן, טפחלחטע חזו (לוס) גחנלחפסער, ערהטב זיך חונד' גינג חזו דען חרט,

בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל־המקום

דען חזוואכטיגע חיהס דער חזוואכטיגע. חזן דריט טען טאגט ערהטב

אשר־אמר לו האלהים: ביום השלישי וישא

אברהם זינע חזוואכט, חונד' וזאג דען חרט פֿחן פֿערנע.

אברהם את־עיניו וירא את־המקום מרחק:

דא טפרחך אברהם לו זינען בורטען; בויבעט חיהס היער ביין

וואמר אברהם אל־נעריו שבו־לכם פה עם

דעס עפען, חיד חזוואכט דער קנחבע וזאגטע געהען ביי דחזין חונד' חזוואכטען,

החמור ואני והנער נלכה עד־פה ונשתחוה

דאן קעהרען וזיר לזריק לו חיד. דא נחאס אברהם דא חזו חזוואכטען

ונשבו־ אליכם: ויקח אברהם את־עצי העלה

חונד' אפגטע (עו) חזו יצחק זינען וזאגן, חזן זינע חזוואכט דאן פֿייער

וישם על־יצחק בנו ויקח את־האש

חונד' דא טפחלחטע חזו חזוואכטען בידע לזאגטען, דא טפרחך

ואת־המאכלת וילכו שניהם יחדיו ויאמר

אבימלך: ג'ט און וויס אויך | ווער געטהוין | דיעזע זחצע | דהן הוואה (1)

אֲבִי מֶלֶךְ לֹא יִדְעֵתִי מִי עֲשֵׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־

דוח ניצט: יחגטענט איר, חן: אויך חיד ניצט: הארטע אויסער

אַתָּה לֹא-הַגַּדְתָּ לִּי וְגַם אֲנִי לֹא שָׁמַעְתִּי בְלִתִּי

הייטע. און גאנצער אברהם קליינפיעה וואו לינדער וואס גאנץ יעדע אבימלך,

הַיּוֹם: כִּי וַיִּקַּח אֲבֹתָהֶם צֵאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לְאֲבִימֶלֶךְ

אוריאל טיפסעטען (2) ביידע איינען בונד. דאן טטען אברהם

וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִירָתָם כִּי וַיֵּצֵב אֲבֹרָהִם אֶת־

ויעבדו יונגט פֿאַן שח' בע: אַנדער: חו' ע: וואָסע אבימלך: אַ

שָׁבַע כְּבִשָׁת הַצֵּאֵן לְבִדְהֹן : כט וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל-

אברהם : וואו (אזאזען) היער דיעזע זיבען זאזאזער, וועלכע דאז געשטעלן

אֲבָרָהָם מִהַ הָיָה שֶׁבַע כְּבָשָׂה הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצִּבְתָּ

בעתיד? או' ער זאגט דאס דיעזע יעבען } זאגט דאס געהאעט

לְבַדְנָה : וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תִּקַּח

פֶּתַח אֵיכָנֶשׁ הָאֶחָד, דְּלֹא אֵיט ע: וַיֵּא אִיר לֹס לִיגִיט, דְּלֹס חִיד גְּעִרֶחֱבֵעַן

מִיָּדִי בַעבוֹר תְּהִיָּה לִי לַעֲזָה בִּי חֲפָרְתִּי אֶת־

דיעזען ברוכטען. דארום נאנטע און דיזען ארט באר

הַבֵּאֵר הַזֶּאת׃ לֹא עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַזֶּה כְּאֵר

שבע), דען דערט האבען געטווארען זיין ביי'דע. זיין טיפֿטעטען איינען בונד

שָׁבַע בִּי שֵׁם נִשְׁבָּעוּ שְׁנֵיהֶם : לֵב וְיִבְרָתוּ בְּרִית

וְנֹכַח בְּאֵר שֶׁבַע, דָּאן עֲרֵהָאב יִיד אַבִּימֶלֶךְ חֹזֵק פִּיכֹל זִין הַעֲעֵרְסִיהָרֵעֵר

בְּבֹאֵר שִׁבְעַ וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכָל שָׂרֵי צְבָאוֹ

או' קעהרטען גוריק אין דעם זאך, פלשתיים. או' ער ס'זאגט אונטער אונז (3)

וַיָּשׁוּבוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים׃ יג וַיִּפְּטַע

אין באר שבע, או היעל חן, דאָרט איז נאָמען דע: עוויגען, דע: גאָטטע: דער וועלט

בְּבֵאֵר שֶׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם יְהוָה מֵאֵל עוֹלָם :

הָאֵן וְהַהֵנֶטֶ אֲבָרָהָם אֵין אֶחָדֶּ פִּלְשִׁתִּים פֵּיעֵנֶ יוֹהֲרֵרֶ.

לְוִיגֵר אֲבָרָהֶם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים: פ שְׁבִיעַ

(1) גם אתה גם אנכי היסט, וְחֻמְּהֶן דָּוָה חֲנָן חוּד.
שְׂטִיטֶען, ווײַן אָפֿן דֶּחֲמֶה בײַם שְׂטִיטֶען אײַנען בונדען אײַן חֶסֶד לֵעֲרֵם
(3) שווארץ-ברונקען. (4) אײַן שטרויז־הרטיגער בויס.

גחטט דיז טטיאזע, רעז קנאבען, וואו ער חזט דערט. ערהעבע דיך
אלהים אל קנל הנער באשר הוא שם: **יח קומי**
 גיט דען קנאבען חו' אויפ'מאזע מיט דיינער הענד איהן, דען לו וויינעס גרעסען פאלקע
שאי את הנער והזניק את ידך בו כי לגוי גדול
 ווילן חיד איהן אפ'טען. דאס פ'פ'נעטע דער מלל אפ'טיגע. איהרע אויגען, חו' וואו וואו
אשימנו: **יט ויפקח אלהים את עיניו ותרא**
 אוינען ברוגען (אויט) וואווער, דא גינג וואו פ'ל'טע דען טויז (אויט) וואווער,
באר מים ותלך ותמלא את החמת מים
 חו' גחב לו טרינקען דעס קנאבען. חו' עז וואו גחטט אויט דעס קנאבען,
ותשק את הנער: **כ ויהי אלהים את הנער**
 חו' ער הערמנוואו: בליעב ער חין דער ווייטע, חו' ווארד חין באגענטיטלע. וואוהנטע
ויגדל וישב במדבר ויהי רבה קשת: **כא וישב**
 חין דער ווייטע פארן, דאס נאכט איהן וויינע אויטער פ'רויח חו' דעס אנהער מצרים.
במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים: **פ***
 עז וואו חוס דיעזע לייט, דאס טפרחך אבימלך חו' פייכול
כב ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל
 חין הערפ'הרער לו אברהם, חו' זאגטע: גחטט חזט אויט דיר חין חו' זעס
שרצבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל
 חו' חו' דאס טהוט. חו' טווארע איר ביים מלל אפ'טיגען
אשר אתה עשה: **כג ועתה השבעה לי באלהים**
 דיער דאס גיכט דאס פ'ל'ט ווירזט איר, אוינעס וואהנע חו' אוינעס ענקען; נאך דער גונט,
הנה אם תשק לי ולניני ולנכדי כחסד
 דאס חיד ערלייגט דיר, וואו דאס פ'ערפ'הרען אויט איר, חו' אויט דעס אנהער,
אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ
 חו' דאס געוואהנט דערק. דאס טפרחך אברהם: חיד חו' ווילן טווארען.
אשר גרתי בה: **כד ויאמר אברהם אנכי אשבע:**
 דאס רעכטעטע אברהם אויט אבימלך וואווען
כה והובת אברהם את אבימלך ערל אדונו
 דען וואווערברונגען, דען געוויבט דאס קנעכטע דען אבימלך. דאס זאגטע
באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך: **ט ויאמר**

עוֹמֵם פִּיִּי רִיחַ וְחֵצֵה וְעַד חֵין דַּעַן חוֹיִגֶעַן אַבְרָהָם׃ וְעַגְעָן זִינְעוּ וְחֵהֲנֵעוּ׃
 יֵי וְיִרְעֵה הַדְּבָר מְאֹד בְּעֵינַי אַבְרָהָם עַל אוֹרֵת בְּנֵי׃
 עוֹ טַפְרֵחֶךְ חֲבֵעַר גְּחֻט לֹא אַבְרָהָם׃ נִכְסֵי וְחֵס עוֹ אִיסְפִּינְזֵלֶען חֵין דִּינְעֵן חוֹיִגֶעַן
 יֵי וְיֹאמַר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם אֶת־יִרְעֵה בְּעֵינַיִךְ
 וְעַגְעָן דַּעַן קִנְחֵבֶען חוֹי וְעַגְעָן דִּינְעֵר אַחְגֵּד, חֵין חֲזִנְעֵס וְחֵין וְחֵין וְחֵין וְחֵין דִּיר
 עַל־הַנֶּעַר וְעַל־אַחְגֵּד כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלֶיךָ
 שְׂרָה גְּעַהֲחֻרֶכֶּע חִיהֲרַעַר טַטִּימֵאע, דַּעַן (נֹר) דּוֹרֶךְ יִצְחָק וְחֵין גְּעַנְחֵנְט וְעַרְדַּעַן דִּיר
 שְׂרָה שְׁמַע בְּקֻלָּהּ כִּי בִיצְחָק יִקְרָא לָהּ
 מִחֻקְחֵאֲמַעֲנִיטֵס. חֲבֵעַר חוֹיִךְ דַּעַן וְחֵין דַּעַר אַחְגֵּד לֹא חִינְעֵס פִּינְקֵע וְחֵין חוֹיִךְ חִיהֲנֵעֵן,
 זִרְע׃ יֵי וְגַם אֶת־בְּנֵי־הָאֲמָה לְגוֹי אֲשֵׁימְנוּ
 חֵין דִּין וְחֵין עַר חֵין. עוֹ טַפְרֵחֶךְ חוֹיִךְ אַבְרָהָם דַּעַן אַחְרֵגֶעֶנּוּ, חוֹנֵד נְחֵהֶס
 כִּי זִרְעֶךָ הוּא׃ יֵי וְיִשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וְיִקְחֵה־
 בְּרָחֵד חוֹנֵד חִינְעֵן טַנְוִיךְ (אִיס) וְחֵין עַר, חוֹי גְּחֵב (עוֹ) דַּעַר חֵגֵר, אַעֲטַע (עוֹ) חוֹיִךְ
 לָחֶם וְחֵין מֵיִם וְיִתֵּן אֶל־הָגֵר שֵׁם עַל־
 חִיהֲרַע טַנְטַעַר, וְחֵין חוֹיִךְ דַּעַן קִנְד, טִיקֵטַע וְחֵין פִּינְרֵט, וְחֵין גִּינְג חוֹי פִּעַר־חִירֵטַע וְחֵין
 שְׂבָמָה וְאֶת־הַיֶּלֶד וְיִשְׁלַח־הָ וְתִלְךָ וְהִתַּתַּע
 חֵין דַּעַר וְחֵין בֵּאֵר שֶׁבַע חֵין כּוֹן לֹא עַנְדַּע וְחֵין דַּעַן וְחֵין עַר חוֹיִךְ דַּעַן טַנְוִיכֵע,
 בְּמִדְבָּר בֵּאֵר שֶׁבַע׃ טוֹ וְיִכְלֹו הַנָּפִים מִן־הַחֲמָת
 דַּעַן וְחֵין וְחֵין קִנְד חוֹנְטַעַר חִינְעֵן דַּעַר גְּעַט־רִיכֵע. חוֹנֵד גִּינְג
 וְתִשְׁלַךְ אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אֶחָד הַשִּׁיחִים׃ טוֹ וְתִלְךָ
 חוֹנֵד וְעַט־לֵטַע וְחֵין פִּינְרֵט וְחֵין וְחֵין דַּעַר טוֹס חִינְעֵן בְּחֵין עַר, דַּעַן וְחֵין וְחֵין טַטַע׃
 וְתִשָּׁב לָהּ מִנְּגֵד הַרְחֵק בְּמִטְחָוִי לְקִשָּׁת כִּי אָמְרָהּ
 נִכְסֵי וְחֵין חוֹיִךְ לֹוֶעֶהֶען דַּעַן טַטַע־רֵבֶען דַּעַן קִנְדַּע׃ וְחֵין וְחֵין חֵין פִּינְרֵט עַר־חֵב
 אֶל־אַרְמָה בְּמֹות הַיֶּלֶד וְתִשָּׁב מִנְּגֵד וְתִשָּׂא
 חִיהֲרַע טַטִּימֵאע חוֹנֵד וְחֵין טַטַע. עוֹ הַרְטַע חֲבֵעַר דַּעַר חֲזִנְחֵטִיגֵע דִּין טַטִּימֵאע
 אֶת־קֻלָּהּ וְתִבְכֶּה׃ יֵי וְיִשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל
 דַּעַן קִנְחֵבֶען, חוֹנֵד עוֹ רִיעֵל חֵין עַנְגֵעֵן גְּחֻטַּעַן דַּעַר חֵגֵר פִּינְרֵט הִיאֲמַעֵן,
 הַנֶּעַר וְיִקְרָא מִלֵּאָד אֱלֹהִים אֶל־הָגֵר מִן־הַשָּׁמַיִם
 חוֹנֵד טַפְרֵחֶךְ לֹא חִיהֲרַע׃ וְחֵין חוֹיִךְ דִּיר? חֵין חֵין, נִכְסֵי פִירֶכֶטַע, דַּעַן גְּעַהֲחֻרֶכֶּע הַחֵס
 וְיֹאמַר לָהּ מַה־לָּךְ הָגֵר אֶל־תִּירָאִי כִּי־שָׁמַיִם

וַיֵּחַ עַר לֹאֲגַע וַחֲגִט אִשׁוֹ עַל טַהֲמָט דַּעַר עֹוִיקַע דַּעַר שְׂרָה וַיֵּחַ עַר גַּעַט־פֶּרֶץ־עַן,

כַּאֲשֶׁר אָמַר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר:

עַל וַחֲרָד טוֹחֲנִיגַעַר אִשׁוֹ עַל גַּעַבְחָר שְׂרָח דַּעַס אַבְרָהָם חִינֶעַן וַחֲהֵן חֵין וַיִּנְעַס חֲלָטַעַר,

בְּוַתְּהָרָ וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֶּן לְזִקְנִיו

לֹור לִיִּט, וועלכע פֿערהײסען אײהס דער חֲלָט־פֶּרֶץ־עַן. אִשׁוֹ עַל נַחֲנֶטַע אַבְרָהָם

לְמוֹעֵד אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵתוֹ אֱלֹהִים: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם

דַּעַן כַּחֲמַעַן וַיִּנְעַס וַחֲהֶנְעַן, דַּעַר גַּעַבְחָרַעַן וַחֲרָד אײהס, דַּעַן גַּעַבְחָרַעַן אײהס שְׂרָה:

אֶת־שֵׁם־בְּנוֹ הַנּוֹלֵד־לָּהּ אֲשֶׁר־יִלְדָּהּ לָּו שָׂרָה

יִצְחָק. עַל בעַט־נִיטט אַבְרָהָם, דַּעַן יִצְחָק וַיִּנְעַס וַחֲהֵן חֵין חֲלָטַעַר פֶּרֶץ־עַן חֲכָט

יִצְחָק: וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן־שְׁמֹנֶה

טַחֲגַעַן, וַיֵּחַ בעַפֿֿהֶלַעַן אײהס דער חֲלָט־פֶּרֶץ־עַן. חֲוֹנֶד אַבְרָהָם וַחֲרָד חֲלָט

יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֵתוֹ אֱלֹהִים: חֲמִישִׁי הַיּוֹם וַאֲבְרָהָם בֶּן־

הַחֲנֹדַע־רֶט יִחְהֶר, חֲלָט גַּעַבְחָרַעַן וַחֲרָד אײהס יִצְחָק חֵין וַחֲהֵן דַּח טַפֿֿרֶחֶךְ

מֵאֵת שְׁנָה בַּהּוֹלֵד לָּו אֵת יִצְחָק בְּנוֹ: וַתֹּאמֶר

שְׂרָה: גַּעַל־חֲכָטַעַר בעַר־יִטַעַטַעַר אִיר דַּעַר חֲלָט־פֶּרֶץ־עַן, יַעַדַעַר דַּעַר עַל הַחֶרֶט וַיִּרַד חֲחָן

שָׂרָה צִחָק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשְּׁמַע יִצְחָק

חֲיַבַעַר חֵיק. פֿעַרנַעַר טַפֿֿרֶחֶךְ חֵין: וַעַר הַחֲטָטַעַר לֹאֲגַעַטַעַר דַּעַס אַבְרָהָם, דַּחַס וַיִּגַּעַן וַיִּרַד

לִי: וַתֹּאמֶר מִי מָלַל לְאַבְרָהָם הַיְנִיקָה

קִינַדַעַר, שְׂרָה, דַּחַס חֵיק גַּעַבְחָרַעַר חִינֶעַן וַחֲהֵן חֵין וַיִּנְעַס חֲלָטַעַר. עַל וַחֲרָד גַּרְחָן:

בָּנִים שָׂרָה בִּי־יִלְדָתִי בֶן לְזִקְנִיו: וַיִּגְדַּל

דַּחַס קִינַד חֲוֹ וַחֲרָד עַט־וַחֲהֶנְט, דַּחַס בעַר־יִטַעַטַעַר אַבְרָהָם חֵין גַּרְחָסַעַן גַּחֲטַחֲחֶהֶן

וַתֵּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹלָה

חֲן דַּעַס טַחֲגַעַר דַּחַס עַט־וַחֲהֶנְט וַחֲרָד יִצְחָק. דַּחַס וַחֲהֵן שְׂרָה דַּעַן וַחֲהֵן

בַּיּוֹם הַגָּמַל אֶת־יִצְחָק: וַתֵּרָא שָׂרָה אֶת־בֶּן־

הַגִּרִּי, דַּעַר מִצִּי, וועלכען חֵין גַּעַבְחָרַעַן דַּעַס אַבְרָהָם, טַפֿֿחֲטַט טַר־יִבַעַן.

הַגִּרִּי הַמִּצְרִית אֲשֶׁר־יִלְדָּהּ לְאַבְרָהָם מִצְחָק:

דַּחַס טַפֿֿרֶחֶךְ חֵין לֹא אַבְרָהָם: פֿעַרט־רִיבַעַר דִּיעֹועַר חֲחֶגֶד חֲוֹנֶד אײהרַעַן וַחֲהֵן,

וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרֶשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ

דַּעַן נִיכָט חֲחָן עַרְבַעַן דַּעַר וַחֲהֵן דִּיעֹועַר חֲחֶגֶד חֵין חִינֶעַס וַחֲהֶנְעַן, חֵין יִצְחָק.

כִּי לֹא יִרְשׁ בֶּן־הָאִמָּה הַזֹּאת עִם־בְּנֵי עַם־יִצְחָק:

לור פרויח ^{עו וויר נון} חלו הערוס חיררען ^{ליעט} איך גחטט, (פערן)

לאשה: ^י ויהי כאשר התעו אתי אלהים

פון דעם הויזע איינע פחטערן, דא זאגטע איך לו חיהר: דיעו זיין דייע גוטט, דא

מבית אבי ואמר לה זה חסידך אשר

דא ערלייגען זאגטע איר, וון יעדעס פערטע, וון וויר קאממען היין,

תעשי עמדי אל כל המקום אשר נבוא שמה

טפריך פון איר: איין ברודער איזט ער. דא נחמס אבימלך קליינפיעה,

אמרי לי אחי הוא: ^{יד} ויקח אבימלך צאן

רינדער, קנעכטע אוו אפגדע, טענקטע (זיין) דעם אברהם אוו גחב לוריק חיהס

ובקר ועבדים ושפחת ויתן לאברהם וישב לו

שרה זיינע פרויח. דאן טפריך אבימלך: זיעהע איין זאנד

את שרה אשתו: ^{טו} ויאמר אבימלך הנה ארצי

חייט פאר דיר, וון גוט דינקט דייען חויגען בעזעטלע דיק. אוו לו שרה זאגטע ער:

לפניך בטוב בעיניך שב: ^{טז} ולשרה אמר

זיעהע, איך האבע געגעבן טויענד זילבערטיקע דייעסן ברודער, זיעהע! דיעו זיין דיר

הנה נרתי אלה כסף לאחיק הנה הוא לך

חיינע בעדעקונג דער חויגען (1) פיר זאנע, דא ביי דיר זינד, חונד ביי חויגען

בסור עינים לכל אשר אתך ואת כל

זיין גערעכטפערטיגט. דאן בעטעטע אברהם לו גחטט, דא היינטע

ונכחת: ^{יז} ויתפלל אברהם אלהים וירפא

גחטט דען אבימלך חונד זיינע פרויח חונד זיינע אפגדע,

אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמרתיו

דאס זיין געבארען. דען חוואטלונגען האטטע דער עוויגע חוס יעדע

וילדו: ^{יח} כי עצר עצר יהוה בעד כל

געבארטטער חוס הויזע דען אבימלך, וועגען שרה דער פרויח

רחם לבית אבימלך על דבר שרה אשת

דען אברהם דער עוויגע בעדחכטע דא שרה

אברהם: ^{יט} כא ויהוה פקד את שרה

דא חויגען עהרענערקארונג.

דיך לו ויכריעו געגען איד, (חו) דערפון ניכט ליעם חיד דיר לו, לו בעריהרען ויא.

אותך מחטולי עליו לא תתיר לנגע אליה:

נון חבער גיב לוריק דין פרויח דיעועו אונגען, דען חוין פרויפֿעט חויעט ער,

ועתה השב אשר-האיש כי-נביא הוא

והוירד ער בעטן פֿיר דיק, דאס דוא לעבעוט, ווען חבער ניכט דוא לוריק גיבט, ווייזע דאס

ויתפלל בעדה ותיה ואס-איה משיב דע כי-

דוא שטערבען אוסט, דוא חונד חוֹלֵעו וואו דיר (חנגעהערט). עו שטאנד חוין

מזת תמזת אתה וכל-אשר-לך: ח וישכם

אבימלך דעו אהרגענו, ריען נאך חוֹלֵי וויינען דיענערן, חו' רעדעטע

אבימלך בכור ויקרא לכל-עבדיו וידבר

חוֹלֵע דיעוע ווהרטע פֿאר איהרען מוהרען, וי פֿירכטעטען דין אונגען

את-כל-הדברים האלה באניהם וייראו האנשים

זעהר. דאן בעריען אבימלך דען אברהם, חו' וואגטע לו חיהס:

מאד: ט ויקרא אבימלך לאברהם ויאמר לו

וואו טהאטעסט דוא חונד? חו' וואו פֿערטוועטע חיד געגען דיק, דאס דוא געבראכט

מה-עשית לנו ומד-חטאתי לך כי-הבאת

חיבער חיד חו' חיבער חוין רייד, וויינע וי גרופטע שולד; טהאטען דין

עלי ועל-ממלכתי חטאה גדלה מעשים אשר

ניכט געטעהען ווהֹלֵטען, חיבטעסט דוא חוין געגען איד. (פֿערנער) שפראך אבימלך

לא-יעשו עשית עמדי: י ויאמר אבימלך

לו אברהם: וואו ערוואהעסט דוא, דאס דוא געטהאן

אל-אברהם מה ראית כי עשית את-

דיעוע וואָטע. דא שפראך אברהם: וויין חיד דאָטע, ווההרליך

תדבר הנה: יח ויאמר אברהם כי אמרת י רק

קיינע פֿורכט פֿאר גאָטט (חויט) חוין דיעועט מרטע, ויא ווירדען איד טאָדטען

איר-ראת אלהים במקום הזה ויחרגוני

וועגען וויינער פֿרויח. חוין (חויט ויא) ווההרהרפֿטיג וויינע טווענטער, דין טאָדטער

על-דבר אשתי: יג וגם-אמנה אחתי בת-

וויינע פֿאָטער, חויט ויא, כור ניכט דין טאָדטער וויינער אוטטער, חו' ויא ווירד איר

אבי הוא אך לא בת-אמי ותהי-לי

זיין געבאָר איינען זעהן, אז' נאָנטע

אז' דיין אייגענע חוץ

היינט.

וְהָעִירָה גַּם־הוּא יֵלְדָה בֶּן־וְתִקְרָא

די עיר וועט זיין — עמי, דיעזער (אויס) דער שטאמאטער דער קינדער עמון: בן

אֲשֶׁמוּ בְּרַעְמִי הוּא אָבִי בְנֵי־עַמּוֹן עַד

אז' ער וועט זיין דיעזער עמון.

וְיִסַּע

אין דאס: אברהם

מֵשֶׁם אֲבָרָהָם אֶרְצָה הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין־קָדֵשׁ

אין דאס נאָנטע שוין, אז' וועט ער זיין גר. דאס: אברהם

וּבֶן־שׁוּר וַיֵּגֶר בְּגֵרָה: וַיֹּאמֶר אֲבָרָהָם אֶל־יִשְׂרָאֵל

וועט ער זיין: איינע שוועטער אויס זיין, ער שיקט אבימלך קאניג: לו גר,

אֲשֶׁתִּי אֶתְחִי הוּא וַיִּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־גִּרָר

אז' ער (לו זיך) שרה. דאס קאניג: אבימלך

וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה: וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ

אין טרויער דעם נאָנטע: אז' ער זיין: דאס: אבימלך

בַּחֲלוֹם הַלֵּילָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה מֵת עַל־הָאִשָּׁה

דאס: דאס געטאטע, דאס זיין אויס דאס: ער וועט אבימלך

אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהוּא בַּעֲלָתָּ בְּעַל: וַאֲבִימֶלֶךְ

זיין: נאָנטע קאניג, איהר, שפרחך ער: איין גאט! עטוואַ אין פֿאָלק חוץ

לֹא קָרַב אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הֲגֹי גַם־

ען: ער גערעכט (אויס), ווערט דאס טאדטען? האט ניכט ער געזאגט: לו איר:

צִדִּיק תִּהְיֶה: הֲלֹא הוּא אֲמַר־לִי

איינע שוועטער אויס זיין? אז' — חוץ: זיין: איין ברודער: אויס ער;

אֶתְחִי הוּא וְהִיא־גַם־הוּא אֲמַרָה אֲתִי הוּא

אין דער איינפֿאָלגט איינע: הערלעכע: אז' אויס רייכע: איהר, טהאט חוץ: דיעזע:

כָּתַם־לְבָבִי וּבְנֵי־כַפִּי עָשִׂיתִי זֹאת:

דאס שפרחך: לו איהר דער פֿאָלגטע: חוץ: חוץ: אויס, ווייס,

וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלֹם גַּם אֲנִכִּי יָדַעְתִּי

אין חוץ: איינפֿאָלגט דיעזע: הערלעכע: דאס: איהר, דאס: חוץ: חוץ:

כָּתַם־לְבָבִי עָשִׂיתִי זֹאת וְאֶתְחִי גַם־אֲנִי

מנקוד על ו

וַיִּנָּכַר פְּרוּחַ, חו' ד'יח' ה'מנ'ר' וַיִּנָּכַר בִּידַעַן ט'מ'כ'ט'ע'ר ד'ו'ר'ך' ד'יח' ב'ח'ר'א'ה'ע'ר ל'י'ק'י'ט' ד'ע'י' ע'ו'י'ג'

אִשְׁתּוֹ וּבִידֹ שְׂרָתִי בְּנָתִיו בְּחַמְלָתִי יִהְיֶה

ח'י'ב'ע'ר ח'י'ה'ק'ס, פ'י'ה'ר'ט'ע'ן ח'י'ה'ן ה'י'כ'ו'י', חו' ל'י'ע'ט'ע'ן ח'י'ה'ן ח'ו'י'ס'ע'ר'ה'ח'ל'ב ד'ע'ר ט'ט'מ'ה'ט', ע'ו' ו'ו'ר'

עָלָיו וַיִּצִיאֵהוּ וַיִּנְחֵלֵהוּ מִחוּץ לָעִיר יִהְיֶה

ח'ל'ו' ו'י'ח' ג'ע'פ'י'ה'ר'ט' ה'מ'ט'ט'ע'ן ו'י'ח', ה'י'כ'ו'י' ד'ח' ו'ח'ג'ט'ע' (ד'ע'ר ח'י'י'נ'ע') ר'ע'ט'ט'ע' ד'י'ן ל'ע'ב'ע'ן

כְּהוֹצִיאָם אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶט עַל־נַפְשָׁהּ

פ'י'כ'ט' ט'ו'י'ע' ה'י'נ'ט'ע'ר ד'י'ך, חו' נ'י'כ'ט' ב'ל'י'י'ב'ע' ט'ט'ע'ה'ן ח'י'ן ד'ע'ס ג'ח'ל'נ'ע'ן ק'ר'י'י'נ'ע', ח'י'כ'ו' ג'ע'ב'י'ר'ג'ע'

אֶל־תְּבִיט אַחֲרָיָה וְאֶל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַכֹּפֶר הַזֶּה

ר'ע'ט'ט'ע' ד'י'ך, ד'ח'ס' נ'י'כ'ט' ד'ו'ח' ח'ו'א'ק'ח'א'ח'ו'ט'. ד'ח' ט'פ'ר'ח'ך ל'ו'ט' ל'ו' ח'י'ה'נ'ע'ן: נ'י'כ'ט' ד'ח'ך

הַמֶּלֶט פֶּתַח־סֶפֶד: יח וַיֹּאמֶר לֹט אֵלֵהֶם אֶל־נָא

ח'י'ן ה'ע'ר! ו'י'ע'ה'ע' ד'ח'ך, ג'ע'פ'ו'נ'ד'ע'ן ה'מ'ט' ד'י'ן ק'נ'ע'כ'ט' ג'ו'כ'ו'ט' ח'י'ן ד'י'י'נ'ע'ן ח'ו'י'ג'ע'ן

אֲדֹנָי: יט הַנְּהַנָּא מִצָּא עֲבָדָה חֵן בְּעֵינָיָהּ

חו' ו'ח' ג'ר'ח'ס' ו'ו'ר' ד'י'י'נ'ע' ג'נ'ח'ד'ע', ד'י'ח' ד'ו'ח' ע'ר'ל'י'י'ג'ט'ע'ו'ט' ח'י'ר, ל'ו' ע'ר'ה'ח'ל'נ'ט'ע'ן

וְתַגִּידֶרְךָ חֶסֶדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחְיֹת אֶת־

ח'י'י'נ'ע' פ'ע'ר'ח'ו'ן, ח'י'ך ח'ב'ע'ר נ'י'כ'ט' פ'ע'ר'ח'ח'ג' ח'י'ך ח'י'ך ל'ו' ר'ע'ט'ט'ע'ן ח'י'כ'ו' ג'ע'ב'י'ר'ג'ע', פ'י'ע'ן ל'י'כ'ט'

נַפְשִׁי וְאַנְכִי לֹא אוֹכֵל לְהַמְלִיט הַזֶּה פֶּתַח־

ע'ר'ה'י'כ'ט'ע' ח'י'ך ח'ח'ו' ח'ו'כ'ג'ל'י'ק'ק' ח'ו'כ'ה' ח'י'ך ט'ט'י'ר'ב'ע'. ו'י'ע'ה'ע' ד'ח'ך, ד'י'ע'ו'ע' ט'ט'מ'ה'ר'ט'

תִּדְבַּקְנִי הַרְעָה וּמָתִי: כ הַנְּהַנָּא הָעִיר חַזָּא

ח'ו'י'ט' כ'ח'ה'ע' ל'ו' פ'ל'י'כ'ט'ע'ן ד'ח'ה'י'ן, חו' ו'י'ח' ח'ו'י'ט' ק'ל'י'ן, ח'י'ך ח'מ'כ'ט'ע' ח'י'ך ר'ע'ט'ט'ע'ן ד'ח'ך ד'ח'ה'י'ן

קָרְבָּה לָנוּם שָׁמָּה וְהוּא מִצֶּעַר אִמְלֻטָּה נָא שָׁמָּה

(ע'ט'ו'ח' נ'י'כ'ט' ק'ל'י'ן ח'ו'י'ט' ו'י'ח'?) ד'ח'ס' ע'ר'ה'ח'ל'נ'ט'ע'ן ו'ו'ע'ר'ד'ע' ח'י'י'נ'ע' פ'ע'ר'ח'ו'ן, ד'ח' ט'פ'ר'ח'ך ו'ע'נ'ע'ר

הֲלֹא מִצֶּעַר הוּא וְרַתְחִי נַפְשִׁי: ד'בִּיעִי כֹחַ וַיֹּאמֶר

ל'ו' ח'י'ה'ק'ס: ו'י'ע'ה'ע'! ח'י'ך ח'כ'ט'ע' ד'י'י'נ'ע' פ'ע'ר'ח'ו'ן, ח'ו'י'ך ב'י'ח' ד'י'ע'ו'ע'ר' ו'ח'כ'ע', ד'ח'ס' כ'י'כ'ט'

אֵלָיו הִנֵּה נִשְׁאַתִּי פָנָיָהּ גַּם לְדַבֵּר הַזֶּה לְבִלְתִּי

ח'י'ך ל'ע'ר'ט'ט'מ'ה'ר'ע'1) ד'י'ח' ט'ט'מ'ה'ר'ט', פ'ח'ן ו'ו'ע'ל'כ'ע'ר ד'ו'ח' ג'ע'ט'פ'ח'ח'ל'נ'ט'ע'ן, ח'י'י'נ'ע', ר'ע'ט'ט'ע' ד'י'ך

הַפִּסִּי אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: כז מִהֵרָה הַמֶּלֶט

ד'ח'ה'י'ן, ד'ע'ן כ'י'כ'ט' פ'ע'ר'ח'ח'ג' ח'י'ך ל'ו' ט'ה'ו'ן ע'ט'ו'ח'א' ב'י' ד'ו'ח' ק'ח'א'ח'ע'ו'ט' ד'ח'ה'י'ן

שָׁמָּה כִּי לֹא אוֹכֵל לַעֲשׂוֹת דָּכָר עַד־בָּאָה שָׁמָּה

ח'י'ך ל'ע'ר'ט'ט'מ'ה'ר'ע'1) ד'י'ח' ט'ט'מ'ה'ר'ט', פ'ח'ן ו'ו'ע'ל'כ'ע'ר ד'ו'ח' ג'ע'ט'פ'ח'ח'ל'נ'ט'ע'ן, ח'י'י'נ'ע', ר'ע'ט'ט'ע' ד'י'ך

ואמר פערטן פאטען זיין ^{אז} דיין אפאכער, דיין פאך דעם זינגלענע דעם הויזע (ווארען)

וַיֹּסְרוּ: יְיָ וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פָּתַח הַחֲבִירָה

עס טאן זיין אים בלינדע, פאך קליין ביי גרעס אונד זיין עראידעטען לו פונדען

בַּסְּנוּרִים מִקֵּטָן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּקְרְאוּ לְמִצָּא

דיין טערמאנען דיין אפאכער לו לויט: ווער דען נאך

אֲשֶׁר־פָּתַח: יְיָ וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לוֹט עַד מִי

עס טאן דיר היער? חידאס, דייעט וואהנע, דייעט טאכטער אז חללע וואו דיר געהערט

אֶת־לֶךְ פֹּה חֲרָתָן וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם וְכָל אֲשֶׁר־לָהֶם

דיין חין דער טאכטער, פיהרע הינוי און דעם פארטע. דען לערסטערען ווערדען

מִבְּעִיר הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם: יְיָ כִּי־מִשְׁחָתִים

דייעטען פארט ווייל גרעס חזיט דעם געטרייט חיבער זיין

רָעֵאֲנָהּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גְדֹלָה צַעֲקָתָם אֶת־

נאך פאך דעם עוויגן, דארום נאכדעם אונד דער עוויגע, זיין 1) לו לערסטערען דעם גינג הינוי

אֶפְנֵי יְהוָה וַיִּשְׁלַחנָהּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ: יְיָ וַיִּצֵּא

לויט רעדעטע אים זייענען חידאסען, דיין נעהמען זינגלעטען זינגלעטער, אונד טפאך:

לוֹט וַיִּדְבֹּר אֶל־חֲתָנָיו וְלִקְּחֵם בְּנֹתָיו וַיֹּאמְרוּ

וועהעבט אייך, געהעט הינוי און דייעטען פארטע, דען לערסטערען ווירד דער עוויגע

צֵאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מִשְׁחָתִית יְהוָה

דייעטען טאכטער, עס וואר חבער, חלל טערלעטער, חין דען אונדען זינגער חידאסע.

אֶת־הָעִיר וַיְהִי כַמִּצְחָק בְּעֵינֵי חֲרָתָיו:

יעדאך וויין דער אפאכען חויפאנג, דעם דראכען דיין ענגעל חין לויט

וּכְמוֹ הַשָּׂחַר עָלָה וַיֵּאֲצִו הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט

אונד טפאךען: ערהעבע דיק! חויפאנג דייעט פארויט אונד דייעט ביידען טאכטער,

וַיֹּאמְרוּ קוּם לְקַח אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ

דיין געגענווארטען זינד, דאמיט ניכט דאס אונקאמאוס דורך דיין זינדע דער טפאכטער.

וְהִנֵּמְצָאָה פֶּן־תִּסְפָּר בְּעוֹן הָעִיר:

ער חבער פערוויינטע, דעם ערגריפען דיין אפאכער זינגע האנד, אונד דיין האנד

וַיִּתְּמַדְמָה וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בִּידּוֹ וּבִידֵי

נחך ניכט זינגען זיין, מוז דיין זייטעדער שטחדט, דיין אונזער פֿון סדום, אונזרינגטען

ד טֹרֶם יִשְׁכְּבוּ וְאֲנָשֵׁי הָעִיר אֲנָשֵׁי סֹדֹם נִסְכּוּ

דאָס הויז פֿון יונג ביי מלך, דאָס גמלע פֿון פֿון יעדעס ענדע.

עַל־הַבַּיִת מִנֶּעַר וְעַד־זָקֵן כָּל־הָעָם מִקְצָה:

אונד ריעפֿען נחך לוט אונד שפרחטען לו מיהס: וואָס זינד דיין אונזער, וועלע

סִי יִקְרְאוּ אֶל־לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר

געקוממען לו דיר דיעזע נאכט? ברינגע זיין הערוי: לו אונז, דאָס וויר קענען זיין

בָּאוּ אֵלָיָהּ הַלַּיְלָה הוֹצִיָאם אֵלָיו וַנִּדְעָה אֹתָם:

דאָ גינג הינוי לו מיהנען לוט פֿער דיין טהיר, מבער דיין טהיר פֿערטלעס ער

וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לֹט הַפֶּתַח וְהַדְלָה סָגַר

הינטער זיך אונ' שפֿראך: ניכט דאָך א יינע ברידער! הענדעלעס זיך באַזע

אַחֲרָיו: וַיֹּאמֶר אֶל־נָא אֲחִי הִירָעוּ:

זעהעט דאָך זיך האַבע לווייט טאָכטער, וועלע ניכט ערקוממען האַבען אַיינען און

ח הִנֵּה־נָא לִי שְׁתִּי בְנוֹתַי אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ

זיך ווילן הערוי ברינגען זיבער זיין לו זיך, טהוט מיהנען וויר גוט דינקט

אֹצִיָא־נָא אֶתְּהֵן אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב

זיין אַיינערן אַזיגען, נור דיעזען אונזערן ניכט זאָלט מיהר טהון עטוואָס, דאָ דאָך

בְּעֵינֵיכֶם רָק לְאֲנָשִׁים הָאֵל אֶל־תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי־עַל־

זיין געקוממען זיין דען טאָטען אַיינע: מבער. דאָ שפרחטען זיין: טראָטע הינוועג!

כֵּן בָּאוּ בָצֵר קָרָתִי: וַיֹּאמְרוּ גִשְׁהִלָּאָה

דאָס זאָטען זיין: דיעזער אַיינע קאָס לו וועהנען (2) אונד ווילן ריכטער זיין! יעטלט

וַיֹּאמְרוּ הַמֶּלֶךְ בָּא־גֹרִי וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֲתָה

וועלען וויר מרגער זיין געגן דאָס מלך: זיין דרענגען זיין דען און, זיין לוט זעהר,

נָרַע רָק מֵהֶם וַיִּפְּצֻרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מֵאֹד

און טראָטען זיין לו ערברעכען דיין טהיר. דאָ שטרעקטען אַזיין דיין אונזער מיהרע הענד,

וַיִּגְשׂוּ לְשֹׁכֵר הַדִּלָּת: וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם

און ברעכטען דען לוט לו זיך אַזיין הויז, אונד דיין טהיר

וַיָּבִיאוּ אֶת־לֹט אֲלֵיהֶם הַבַּיִת וְאֶת־הַדִּלָּת

דָּחַד חֵיד הַחֹבֶּעַ חֲנֻכָּהֵן לֹא רַעֲדֵנָּה לֹא אֵינְנָם גְּחָטֻטֵּעַ, פִּיעֲזוּיִכֶּם פִּיכֵרֵן וִיד

הוא־לתי לְדַבֵּר אֶל־מַדְנִי אֲוִלִי יִמְצְאוּן

דָּהָרַט לְוַחֲנִלְיָהּ. דָּהָ טַפְרֵי־אֶחָד (גַּחְטַט) : אֶחָד וְעַרְדְּעִיכֵט פֶּעַרְדְּעַרְבֵּעַן חוּס ווִינְזֵעַן

שֵׁם עֲשָׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִיר בְּעֵבוֹר

דער לוחמלינג. דאָס שפּראַך יענער : נישט דאָך אַזאָלע ערלירנען איינעם גאָסט.

הַעֲשֵׂי־יָמִים: לֵב וְיֹאמַר אֶל־נָא יְיָ יִחַר לַמֶּלֶךְ

וְיִינֶן חֵיךְ רַעֲדֵנָּה מֵרֶחַךְ דִּיעֻזָּהּ אֲחֵלָּהּ, פִּיעֵלְיִכֶּה פִּינֵדֵנָּה וְיֶךְ דְּחֶרֶט לְעֵהָלָהּ.

וַיִּדְבָּרָה אֶל־הַפֶּעַם אֲוֵלִי יִמְצְאוּן שֵׁם עֲשֵׂרָה

ד' ספרה'ך (ג'חטט) איך ווערדע ניכט פֿערדערבען אום ווילען דער לעבן. ד' גיגן וויי

וַיֹּאמֶר לֹא מִשְׁחִיחַ בְּעֶבֶר הָעֵשָׂרָה: לֵב וְיִלָּךְ

דער עוויגע חזק ער פאלענדיגט האלטן און רעדן איין ארבעט

יְהוָה כֹּאשֵׁר כֻּלָּהּ לְדַבֵּר אֶל־אֲבִרָהֶם וְאֲבִרָהֶם

וְהָיָה כִּי יֵרָאֶה אֶת הַמַּלְאָכִים

קעהרטע צוריק אן זיינען קרט.
עו קאמען דיא ביידען ענגען
שב למקומו : שלישי ימי ח ובראש זמני המראות

שם. לְמַלְכָּם. שְׁמוֹשׁ. שׁ. וְכֵן. שְׁנֵי הַמְּלָאכִים.

נאך סדום דען זייערע און ליט זינט איסטהערע פֿען סדום. זי (זינט) זעה ליט, **חֲדָמָה בְּזֶרַח וְלֹא בְּיָמֵי חֲדָמָה**

סדמה בערב ולוט ישב בשער-סדם וירא-לוט

ערה'אב ער זיך איה'נען ענטגעגען, ביקטע זיך איט דעם געזיכטע לור ערדע. און טש רח'אך

וַיִּקֶם לְקַרְאֲתֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֲפִים אֶרֶץ: וַיֹּאמֶר

וְעַד עַתָּה דַּחֲקָה אֵינֶנּוּ הָעֲרָעָה! קַעֲהָרַעַט אֵינִן דַּחֲקָה אֵין דְּמוּהוּ: חֵירַע: קַעֲכַטַע:

הנה נא-אדני סורו נא אל-בית מדרגה

אויבערנאכטעט דא, אז וואלטט זיירע פיסע, אהנט אייד פריה מויל, אונד געהעט

וְלִינוּ וְרִחְצֵנוּ רִוְלִינָה וְדִינִימָה וְדִלְרָה

וְהַלְכֶתֶם וְהַשְׁכַּמְתֶּם רַגְלֵיכֶם וְהִצַּלְתֶּם

לדבריה וינאמתי ^לאני ^להיה

וַיֹּאמְרוּ וַיֵּאמְרוּ לֹא כִי בְרֵחוֹב נִלְמָן׃

זכר ער דר' חנן זיין זעהר, דא קעהרטען זיין איין ביטא זייהס, קאזען זיין זיין זיין.

וַיִּפְצְרֵם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֵאוּ אֶל-בֵּיתוֹ

ער בער"טעטע חידושען איינע אהאל"ים אונזערע קלענע בוך ער חזק' יום חמשה

[illegible]

דחם ויד ונגען איט איהם חללע פלוקער דער ערדע, דען ערועהען האבע איך איהן,

וּנְבָרְכֻם כָּל גִּוֵּי הָאָרֶץ: יט כִּי יִדְעֻתּוּ

דחם ויד ער בעפעהלע וינען קינדערן חונד וינען הויט נאך איהם,

לִמְעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת־בְּנֵי וְאֶת־בָּרִיתוֹ אַחֲרָיו

דחם ויד בעפעהלע דען וועג דען עוויגען, לו איבען טוגענד חונד גערעכטיקייט,

וְשָׁמְרוּ דְרָךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט

דחם ויד פלוקבריקע דער עוויגע איבער אברחם, וואו ער פעהליסטען

לִמְעַן הָבִיא יְהוָה עַל־אֲבָרָהָם אֶת אֲשֶׁר־דִּבֶּר

איבער איהן. דחם טפרהך דער עוויגע: דחם טפחען סדום'ס חונד עמורה'ס דחם

עָלָיו: כ וַיֹּאמֶר יְהוָה וְעַקְתָּ סֶדֶם וְעַמּוֹרָה כִּי־

עו לונדאט, חו' חירע זינדע, דחם ויד טווער איט זעהר, ווילן איך איך הערען חללע דחם

רַבָּה וְחָטְאתֶם כִּי כְבֹּדָה מְאֹד: כח אֶרְדֹּה־נָא

חו' זעהען, חב ויד דחם געטרייט איבער ויח (1), דחם געקאממען פער איך, ויד געטהון,

וְאֶרְאֶה הַכְּצַעְקוּתָהּ וְהַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ

(דחם) פערדערבען איבער ויד! וו' ניכט, וו' ווילן איך פערטאנען. — דחם ווילן איך ויד

כָּל־הָאָרֶץ וְאִם־לֹא אֲדַעְוָה: כט וַיִּפְּנוּ

פלוק דחם וועג דיא אפאנער חונד גינגען נאך סדום, דחם אברהם נאך טטאנד

מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סֶדֶם וְאֲבָרָהָם עֹדְנֵי עַמֶּד

פער דעס עוויגען. דחם טרעט נאך הער אברהם חונד טפרהך: עטווא חו'ק

לִפְנֵי יְהוָה: כט וַיִּגַּשׁ אֲבָרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵף

ווירזט דחם פערניכטען דען גערעכטען איט דעס טווידיגען? פיענליכט זינד פיענליג

תִּסְפֹּה צִדִּיק עַם־רָשָׁע: נד אֲוִלֵי יֵשׁ חַמְשִׁים

גערעכטע חו' דער טטאנדט, ווירזט דחם עטווא חו'ק פערניכטען חו' ניכט פערלייגען

צִדִּיקָם בְּתוֹךְ הָעִיר הָאֵף תִּסְפֹּה וְלֹא־תִשָּׂא

דעס פארטע, חוס ווילען דער פיענליג גערעכטען, דיא דחרין זינד?

לְמָקוֹם לִמְעַן חַמְשִׁים הַצִּדִּיקִם אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ:

יח' חונד ווירדיג איט עו' דיינער, לו טהון נאך דיעזער ווייטע, חונד ווירדיגען

כס חֲלָלָה לָךְ מַעֲשֵׂת בְּדַבַּר הַזֶּה לְהַמִּיר

ויעדער אויפגעבט 1) דא ווירד העכען אויפגעבט שרה, דייע פרוי, אונד שרה

חיה ויהי בן לשרה אשתה ושרה

הערטע זון דער טהיר דעז לעלטע, וועלכע ווער הינטער איהס.

שמעת פתח האהל והוא אחרייו: יח ואברהם

אונד שרה ווערען זעט, געקומען אין דאס יאהרע, עז הערטע אויף לו העכען שרה

ושרה זקנים באים בימים חדל להיות לשרה

דא געוואהנליכע וואס דאס פרויען, דאס לעלטע שרה אין איהרעס אייגענען אויפערט

ארת פנשים: יח ותצחק שרה בקרבה לאמר

נחמדעס זיך זעט געווארדן, זאל ווערען איר יאגענדלונט? אויך אויף הערר (אייט) זעט!

אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדני זקן:

דאס טפרטוך דער עוויגע לו אברהם: ווערען דען זעלטע שרה

יח ואמר יהוה אל-אברהם למה זה צחקת שרה

אונד טפרטוך: זאלטע ווירקליך זיך געבארען דאס זיך זעט בן? אייט אונטערליך

לאמר האף אמנם אלה ואני זקנתי: יח היפלא

פיר דען עמיגן עטוואס? לו דער פרייט קעהרע זיך לוריק לו דיר, ווען דייע זייט אויפגעבט,

מיהוה דבר למועד אישוב אליה בערת חיה

אונד שרה האט אויפגעבט שרה אונד טפרטוך: זעט

ולשרה בן: שני ותבטש שרה לאמר לא

חבבע זיך געלעכט, דען זיך פירטעטע: ער חבער טפרטוך: זיין דאס האט געלעכט!

צחקתי כי יראה בי אמר לא כי צחקת:

עז טאטען אויף פון דאס דיא אונטער, ווערען איהר אויפגעבט אויף דאס זייטע

טו ויקמו משם האנשים וישקפו ער-פני

פון סדום, אויף אברהם גינג איט איהנען זיך לו בעגלייטען. דער עוויגע טפרטוך:

סדם ואברהם הלך עמם לשלחם: יח ויהוה אמר

זאלטע פערטעהען זיך פאר אברהם, וואס זיך טהוע?

המכסה אני מאברהם אשר אני עשה:

דא אברהם ווערען ווירד לו איינעס פון זיך גרעס אונד אונטערליך

יח ואברהם יהיו יהוה לגוי גדול ועצום

דח וחרען דרייח אונזער שטעהנדיג פאר איהם. ער זעה (עו), זיין

והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ

איהנען ענטגעגן פון דער טהיר דעם לעצטע, ביקטע זיך לור ערדע, חו' טפחך:

לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה: ויאמר

אין הער! ווען דאך איך געפונדען געהער איך דינען אויגען! טיט דאך אהגעט

אדני אבנא מצאתי תן בעיניך ארנא

דא פאר איבער געהען פאר דינע קנעכטע. עו ווערדע דאך געקומען אין וועניג ווערער,

תעבור מעל עבדך: ויקחנא מעטמים

דאס איהר וואלטט אויפער פיסע, חו' איך ניערער לעהנט וואלטער דעם בויטע. חו' איך האלט

ורחצו רגליכם וישענו תחת העץ: ואתחזה

חין שטיק ברקד, דאס איהר נאכעט אייער הער, הערנאך קאנט איהר פארטליעהען, דא

פתלחם וסעדו לבכם אתר תעבדו כי

דאך איהר פארבייח קומעט פאר איירעם קנעכטע, אונד זיט טפחך: חו' טהוע

עלכן עבדתם על עבדכם ויאמרו כן תעשה

וויא דא געטפחך. דא איינע אברהם אינו לעצט, חו' טהוע

כאשר דברת: וימהר אברהם האלה אר-

שרה אונד טפחך: איינע! דרייח אהם דעם פיינטען אעהן: קנעטע

שרה ויאמר מהרי שלש סאים קמת סלת לוישי

אונד אהע קוצין. אונד לוס רינד פיעה זיין אברהם, אונד נהם חין יונגע

ועשי עגות: ואלהבקר בין אברהם וילקח בן

רינד, לחרט אונד גוט, אונד גאב (עו) דעם בורטען, דיעזער איינע, לו בערייטען

בקר רד וטוב ויתן אל הנער וימהר לעשות

עו. דאן נהם ער בוטטער אונד איינע, אונד דאס יונגע רינד, דאס ער בערייטעט,

אתו: וילקח חמאה וחלב ובקר הבקר אשר עשה

אונד זעטלעטע (עו) פאר זיין; ער האבער שטאנד ביין איהנען אונטער דעם בויטע

ויתן לפניהם והוא עמד עליהם תחת העץ

חו' זיין חסען. דאס זאגטען זיין לו איהם: ווען איינע שרה, דינע פרוי? אונד ער אהגעט:

ויאכלו: ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר

זיין איינע זיין לעצטע. דאס זאגטע איינער: איך ווערדע לוריקקומען לו דיר, ווען דיעזע זייט

הנה באהל: ויאמר שוב אשוב אליך בער

איינען בונד האלטע איך אויפֿרעכט איט יצחק, וועלכען געבן רען ווירד דיר שרה

בְּרִיתִי אֲקִים אֶת־יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֵד לָךְ שָׂרָה

חוס דיעזעלייט חיס חנדערן יחזקע. חזו ער געענדעט לו רעדען איט חיהס,

לְמוֹעֵד הַזֶּה בַּשָּׁנָה הָאַחֶרֶת: כב ויכל לדבר אתו

דח ערהקב ויך גחטט פֿון אברהם הימועג. דח נחזק אברהם

וַיַּעַר אֱלֹהִים מַעַל אֲבָרָהָם: כג וילקח אברהם

דען ישמעאל, ויינען וזהו, חזק חזקע ויינען וויגעבן רען, חזק חזקע

אֶת־יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל־יְלֵדֵי בֵּיתוֹ וְאֵת כָּל־

ערהקויפטע פֿיר ויין גענד, יעדען אונגליכען חונטער דען לייטען דעו הוינעס אברהם'ס,

מִקְנֵת כֶּסֶף כָּל־זָכָר בְּאַנְשֵׁי בֵּית אֲבָרָהָם

חזק בעטניטט דח פֿלייט חיהרער פֿהרהויט, חן דעאזעלבען טחגע, וויח

וַיֹּמַר אֶת־בִּשְׂרֵךְ עָרְלָתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כֹּאֲשֶׁר

גערעדעט איט חיהס דער חזקאחֿכֿטיגע. אברהם וויח חזק

דִּבַּר אֵתוֹ אֱלֹהִים: כד ויאברהם בן

כין חזק ניינליג יחזקע חזו ער בעטניטטען ווירד חס פֿלייטע ויינער פֿהרהויט,

תְּשֻׁעִים וְתִשְׁעֵשָׁנָה בְּהַמְלֹךְ בִּשְׂרֵךְ עָרְלָתוֹ:

חז ישמעאל ויין וזהו, וויח חזק דריילעך. יחזקע, חזו ער בעטניטטען ווירד

כֹּה וַיִּשְׁמָעֵאל בְּנוֹ בֶן־שְׁלֹשָׁעֶשְׁרֵה שָׁנָה בְּהַמְלֹךְ

חס פֿלייטע ויינער פֿהרהויט. חן דעאזעלבען טחגע ווירד בעטניטטען

אֶת בִּשְׂרֵךְ עָרְלָתוֹ: כו בעצם היום הזה נמול

אברהם חז ישמעאל, ויין וזהו. חז חזקע ויינער פֿהרהויט, חז

אֲבָרָהָם וַיִּשְׁמָעֵאל בְּנוֹ: כז וכל־אנשי בֵּיתוֹ

דער הויגעבן רען חז דער ערהקויפטע פֿיר גענד פֿון חיינס פֿרעמדען, ווירדן בעטניטטען

יְלֵד בָּיִת וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֹכַח נִמְלְוּ

איט חיהס. פֿ

אֹתוֹ: פֿ

עז ערטיען חיהס דער עוויגע חס דעס הוינע דעו ממרא, חזו ער חז

יח וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלֶיךָ מִמְרָא וְהוּא יֹשֵׁב

חז דער טהיר דעו לעלטען, חס דער היטלעדען טחגע. ער ערהקב ויינער חז חז, חז

דיעזע פערזאן פֿאָן מיהרעס פֿאָלקע, איינען בונד האָט זיך לערסטערט. דאָן טפֿרמך
 הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת מֵעַמִּיהָ אֶת־בְּרִיתִי הַפֶּרֶדֶס טו וַיֹּאמֶר
 גִּטָּט לוֹ אַבְרָהָם, (אויך) שרי דיינע פֿרויז ניכט נענע
 אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם שְׂרִי אִשְׁתְּךָ לֹא־תִקְרָא אֶת־
 מיהרען נאָמען שרי זאָדערן שרה) זיך מיהר נאָמען. אויך זענען זיך,
 שְׂמָה שְׂרִי כִּי שְׂרָה שְׂמָה טו וּבִרְכָתִי אֲתָה
 אויך געבע אויך פֿאָן מיהר דיר מיינען זאָהן, מו' זענען זיך, דאָס זיך ווערדע לי פֿאָלקערן,
 וְגַם־נָתַתִּי מִמֶּנָּה לָּךְ בֶּן וּבִרְכָתֶיהָ וְהִיתָה לְגוֹיִם
 קאָניגע דער פֿאָלקער פֿאָן מיהר זאָלען ענטטעהען. דאָ פֿיען אַבְרָהָם אויך
 מִלְכִּי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיֶה יִי וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל־
 זיין געזיכט מו' זאָטע, מו' טפֿרמך זיין זיינעס הערלעך: עטוּחַ מיינעס זאָטען פֿאָן הונדערט
 פָּנָיו וַיִּצְחַק וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הֲלֹבֶן מֵאֲהָ-
 ימיהרען זאָלן געבאָרען ווערדען? חונד עטוּחַ שרה, דיך זאָט מיינע זיך ימיהר
 שְׂרָה יוֹלָד וְאִם־שְׂרָה הִבְרַת־שָׁעִים שְׂרָה
 זאָלן געבאָרען? דאָ טפֿרמך אַבְרָהָם לוֹ גִּטָּט: אַזְגַּע כּוֹר יִשְׁמַעֵאל
 תֵּלֵד יי וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים לוֹ יִשְׁמַעֵאל
 (זענען פֿאָר דיר 2). דאָ טפֿרמך גִּטָּט: פֿירוואָהר! שרה, דיינע פֿרויז,
 יִתִּיהָ לְפָנֶיהָ יי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבֹל שְׂרָה אִשְׁתְּךָ
 געבאָרען דיר מיינען זאָהן, נענע זיינען נאָמען יצחק, חונד אויך ערריכטע
 יִלְדֵת לָּךְ בֶּן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק וְהִקְמֵתִי
 מיינען בונד מיט מיהס לוס בונדע אויך עוויג פֿיר זיינען זאָמען נאָך מיהס.
 אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם לְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו:
 אויך ווענען יִשְׁמַעֵאל ערהאָרטע אויך דיר, זיעהע אויך זענען מיהן: אַזְגַּע פֿרוכטבאָר
 כֹּל־יִשְׁמַעֵאל שְׂמַעְתִּיהָ הִנֵּה וּבִרְכָתִי אִתּוֹ וְהִפְרִיתִי
 מיהן חונד פֿערהאָרע מיהן חונגעמיין זעהר; לזאָלן
 אִתּוֹ וְהִרְבֵּיתִי אִתּוֹ בְּמֵאֵד מֵאֵד שְׁנֵי־עָשָׂר
 פֿירזטען ווירד ער לייגען, אויך אַזְגַּע מיהן לוֹ מיינעס גרזטען פֿאָלקע. חבער
 נְשֵׂאִם יוֹלָד וְנָתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל כֹּחַ וְאֶת־

איינען בונד לויטען איר חונד לויטען דיר, חונד לויטען דיינעס זאמען נאך דיר,

בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ

איהרען געטלעכטערן לוס בונדע אויל עוויג, לו זיין דיר איין גאטט חונד דיינעס זאמען

לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם לְהַיּוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וּלְזֶרְעֶךָ

נאך דיר. איך געבע דיר חונד דיינעס זאמען נאך דיר, דאס חונד

אַחֲרֶיךָ: ח וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ

דיינע אויפֿענטהאלט, דאס גאטלע לונד כנען לור בעזיטלונג אויל עוויג,

מִגְרִיךְ אֶת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזֹר עוֹלָם

חונד ווערדע זיין איהנען איין גאטט. דאס ספרחך גאטט לו אברהם:

וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים: ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם

דאס חבער, איינען בונד אומט דאס האלטען: דאס חונד דין זאמען נאך דיר

וְאַתָּה אֶת־בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אַתָּה וּזְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ

פֿיר איהרע געטלעכטער. דיע: (אינט) איין בונד דען איהר האלטען זאמען לויטען איר

לְדֹרֹתָם: י וְזֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי

אז לויטען איך אז לויטען דיינעס זאמען נאך דיר: עז ווערדע בעטניטען ביז איך

וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ הַמּוֹלַל לָכֶם

זאמען אהנליכע. איהר זאמען בעטנידען דאס פלייט איירער פֿארהויט, דיעס זיין

כָּל־זָכָר: יא וְנִמְלַחֶם אֶת בָּשָׂר עַרְלָתְכֶם וְהָיָה

לוס לייכען דעז בונדען איר חונד לויטען איך. חיס זאמען פֿאן זאמען טאגען

לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם: יב וּבְרִשְׁמֹנֶת יָמִים

ווערדע בעטניטען ביז איך זאמען אהנליכע אין איירען געטלעכטערן, הויגאבערענען

יָמוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יֵלִיד בָּיִת

חונד ערקויפטען פֿיר געלד פֿאן יעדעס פֿרעמדלינג, דער ניכט פֿאן דיינעס זאמען אינט.

וּמִקְנַת־כֶּסֶף מִכָּל בֶּן־נָכָר אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרְעֶךָ הוּא:

בעטניטען אומט ווערדען דין הויגאבערענער חונד ערקויפטער פֿיר דין געלד, אז עז זיין

יג הַמּוֹלַל יָמוֹל יֵלִיד בָּיִתְךָ וּמִקְנַת כֶּסֶף וְהִיתָה

איין בונד פֿאן איירעס פֿלייטע, לוס בונדע אויל עוויג. איין חונד בעטניטענען אהנליכען,

בְּרִיתִי בִּבְשָׁרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם: יד וְעַרְלָל וְזָכָר

וועלכע ניכט בעטנידעט דאס פלייט זיינער פֿארהויט, זאמען חבגעטניטען זיין

אֲשֶׁר לֹא־יָמוֹל אֶת־בָּשָׂר עַרְלָתוֹ וְנִבְרָתָה

דען ברוכטען: ברוכטען דער לעבעדיגען ערטייכונג! ער חיוט לוויטען קדש

לְבָאֵר בְּאֵר לְחַי רֵאִי הַגֵּר בֵּין קָדְשׁ

חונד לוויטען ברד. עז געבחר הגר דעם אברם חיוטען זעהן, דח נחטע אברם

וּבֵין בָּרָד: טו וְתֵלֵד הַגֵּר לְאֲבָרָם בֶּן וִיקְרָא אֲבָרָם

דען נחטען זיינען זעהנען דען געבחרען הגר: ישמעאל. אברם

שְׁמֵי בְנֵי אֲשֶׁר יִלְדָה הַגֵּר יִשְׁמָעֵאל: טו וְאֲבָרָם

וואר חוט ועז חונד חטליג יזהרע, חוט געבחר הגר דען

בְּשֵׁמֹנִים שָׁנָה וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּלֶדְתִּי הַגֵּר אֶת-

ישמעאל דעם אברם. עז וואר

יִשְׁמָעֵאל לְאֲבָרָם: יז ח וַיְהִי

אברם חוט ניין חונד ניכליג יזהרע, דח ערטיען דער עוויגע דעם

אֲבָרָם בְּיָמֵי שְׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-

אברם חונד טפרחך לו חיהם: חיד (בין) גחטט דער חוטאחטטיגע! וואנדלע פחר איר

אֲבָרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי-אֵל שְׁדֵי הַתְּהִלָּה לְפָנַי

חונד זיין חויריכטיג. חיד אהכע איינען בוגד לוויטען איר חונד לוויטען דיר,

וְהָיָה תְּמִים: כ וְאַתָּה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינָהּ

חונד פערמעהרע דיק חונגעאין זעהר. דח פיען אברם חוין

וְאַרְבָּעָה אֲוָתָהּ בְּמֵאד מֵאד: ג וַיִּפֹּל אֲבָרָם עַל-

זיין געזיכט, חונד עז רעדעטע איר חיהם דער חוטאחטטיגע וויח פחלגט: חיד בין עז!

פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: ד אֲנִי

זעהר, איין בינדנים (חיוט) איט דיר, דחם דוח ווערדעט לוס פחטער חיינער מענגע

הַגֵּר בְּרִיתִי אִתָּךְ וְהָיִיתָ לְאֵב הַחַיִּים

פחלקער. ניכט ווערדע גענחנט פערנער דיין נחטע אברם, עז זיין

גוֹיִם: ה וְלֹא-יִקְרָא עוֹד אֶת-שְׁמִי אֲבָרָם וְהָיָה

דיין נחטע אברהם, דען לוס פחטער חיינער מענגע פחלקער אהכע חיד דיק.

שְׁמִי אֲבָרָהָם כִּי אֲבִי-חַיִּים נִתְּתִיךָ:

חיד אהכע פרוכטבחר דיק חונגעאין זעהר אהכע דיק לו פחלקער,

וְהִפְרֵתִי אֶתְךָ בְּמֵאד מֵאד וְנִתְּתִיךָ לְגוֹיִם

חונד קחניגע פחן דיר ווערדען אבטחטחטען. חיד ערריכטע

וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: וַיִּקְרָא שְׁמִי אֶת-

שביעי: ויקרתי את

והוא גוט טיינט אין דיינען אויגען. דא קאמלטע וואו שרי, אונ' וי. ענטפֿלעה פֿאר איהר

הטוב בעיניך ותענה שרי ותברח מפניה:

עו בעגגעטע איהר איין ענגעל דעו עוויגען און איינעס וואו ערקוועלן אין דער ווייטע

וימצאה מלאך יהוה על־עין המים במדבר

און דעס קוועללע אויף דעס וועגע (נאך) שור, ער טפרחך: הגר אהר

על־עין בדרך שור: ט ויאמר הגר שפחת

דער שרי! וואהער קאמסט דו? און וואהין געהסט דו? דא טפרחך ויא: פֿאר

שרי אי־מזה באת ואנה תלכי ותאמר מפני

שרי, איינער געביטערין פֿליעהע איך. דא טפרחך לו איהר דער ענגעל

שרי גברתי אנכי ברחת: ט ויאמר לה מלאך

דעו עוויגען: קעהרע לוריק לו דיינער געביטערין, און בייגעדיך אונטער איהרע האנדע.

יהוה שובי אל־גברתך והתעני תחת ידיה:

דא טפרחך לו איהר דער ענגעל דעו עוויגען: פֿערפֿיעל פֿלוצטיגען ווערדע איך

ויאמר לה מלאך יהוה הרבה ארבה את־

דיינען זאמן, דאס ניכט ער געלעהלט ווערדע פֿאר אענגע. אויך טפרחך לו איהר דער ענגעל

זרעך ולא יספר מרב: יא ויאמר לה מלאך

דעו עוויגען: דא ביזט נון טוואנגער און געבאָרנט איינען זעהן, זאָלסט דאס נענטען

יהוה הנך הרר וילדת בן וקראת

זיינען נאמען: ישמעאל), דען געהאָרט האָט דער עוויגע און דין עלענד.

שמו ישמעאל כי־שמע יהוה אל־עניך:

ער האָבער ווירד זיין איין ווילדער אענט, זיינע האַנד און פֿלוצען, אונד דאס האַנד פֿלוצער

י ויהוא יהוה פרא אדם ידו בכל ויד כל

און איהם, דאך פֿאר דעס חנגעזיכטע פֿלוצער זיינער ברידער ווירד ער וואהנען. זיך נאָכנטע

בו וער־פני כל־אחיו ישכן: יג ותקרא

דען נאמען דעו עוויגען, דער גערעדעט לו איהר: דאס זיכטבאָרער גאָסט! דען זיך טפרחך:

שם יהוה הדבר אליה אתה אל ראי כי אמרה

קב נאך היער איך (עטוואָס) זעהע נאָכדעס איך (דיעס) געזעהען. דאָרוס נאָכנטע און

הגם הלא ראיתי אחרי ראי: יד על־כן קרא

שרי דיח פרויח דעו אברם ניכט

ה'בוסי: ס טז ח ושרי אשת אברם לא

געבאר איהם, ויא האטטע איינע אלריטע אהגד, דערען קאמען (וואר) הגר.

ילדה לו ולה שפחה מצרית ושמה הגר:

דח האטטע שרי לו אברם: ויעהע דחך, איך האט פערטלונגען

נ ותאמר שרי אל אברם הנה נא עשרני

דער עוויגע דאס איך ניכט געבארע, קאממע דחך לו איינער, אהגד פיענלייכט

יהודה מלדת באנא את שפחתי אולי

ווערדע איך בעקינדערט דורך ויא אול' עו הארטע אברם אויל דיח טטיאמע דער שרי.

אבנא ממנה וישמע אברם לקול שרי:

דח נהאם שרי דיח פרויח דעו אברם דיח אלריטע הגר

נ ותקח שרי אשת אברם את הגר המצרית

איהרע אהגד, לו ענדע פחן לעהן יאהרען פחם אויפגעטאהלטע אברם: איס (אנדע

שפחתה מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ

כנען, או' גאב ויא אברם איהרעס אהנע פיר איהן לור פרויח. ער קאם

פגעו ותתן אתה לאברם אישה לו לאשה: ויבא

לו הגר, ויא ווארד טוואנגער. חלזי ויא (כונ) ויה, דחם ויא טוואנגער וואר, דח וואר גערינג

אלהג ותרור ותרא כי הרתה ותקל

איהרע געביטערין חין איהרען אויגען. דח טפראך שרי לו אברם

גברתה בעיניה: ס ותאמר שרי אל אברם

אין חונרעכט1) זיעגט אויל דיר. איך האבע געגעבען איינע אהגד

חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי

חין דיינען טאמס, כון זיעהעט ויא, דחם ויא טוואנגער חיסט, בין איך גערינג

בחיילך ותרא כי הרתה ואקל

חין איהרען אויגען. עו ריכטע דער עוויגע לוויטען איר או' לוויטען דיר! דח האטטע

בעיניה ישפט יהודה ביני וביניה: ויאמר

אברם לו שרי: עו ויא דיינע אהגד חין דיינער האנד. טהוע איהר

אברם אל שרי הנה שפחתך בידך עשי לך

איהרע אהגד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד

איהרע אהגד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד

איהרע אהגד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד

איהרע אהגד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד

איהרע אהגד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד (טעיה) דחם ויא דיינער האנד

דוא זינלזט וויזען, דאס איז פֿרעמדליכ, זיין ווירד דיין זאמען זיין איינעם זאנדע,
יִדְעַתְּ תִּדְעַתְּ כִּי־יָהּ זֶרַעַתְּ בְּאֶרֶץ
 ניכט איזנען (געהאָרִיג), און ווירד זיין דינענטבאר אַזען און בעדריקען זיין, פֿיער

כִּי־לֵהֱוֵי וְעַבְדִּים וְעַבְדֵּי אֲתָם אַרְבַּע
 הונדערט יאהרע. חבער אויך דאס פֿאָלק דעם זיין דינענען ווערדען, ריכטע אַיך

מֵאֲזֹת שָׁנָה יִי וְגַם אֶת־הַגִּי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דִן אֲנִי
 אונד נאָכדער. ליעהען זיין אַזיט גרעסער האָבע. דאס יעדאָך ווירזט קאָממען

וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בְּרַכָּשׁ גָּדוֹל: טו **וְאַתָּה תְּבוֹא**
 לו דינען פֿאַטערן אַז פֿריעדען, דאס ווירזט בעגראָבען אַז גליקליכעם זאָטער.

אֶל־אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבֹּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה:
 און דאס פֿירטע גוטע זאָט ווירד לוריקקעהרן היעהער, דען, ניכט אַזיט פֿאָלן דאס זינדענאָס

עו וְדֹר רַבִּיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עוֹן
 דעם אמורי ביי דאָהין. עו ווירד דיין זאָנע אונטערגעגאָנגען

הָאָמֹרִי עַד־הֵנָּה: י **וַיְהִי הֵשֶׁמֶשׁ בָּאָרֶץ**
 און דיכטע פֿינזטערניס ווירד, דאס ווירד אַזיין פֿאַען רויכענד און איינע פֿייערפֿאַלזאָטע,

וְעַל־טָהָר הָיָה וְהָיָה תִּנּוֹר עֵשֶׂן וּלְפִיד אֵשׁ
 דיין דורכפֿאַלג לויטען דינענען שטיקקען. אַז דינענען טאָגע שטיפֿטעטע

אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזֵרִים הָאֵלֶּה: יח **בַּיּוֹם הַהוּא פָּרַת**
 דער צווייגע אַז אַברם איינען בונד אונד שפּראַך: דינענען זאָמען געבע אַיך

יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר לִזְרַעַתְּ נָתַתִּי אֶת־
 דינענען זאָנד פֿאַסן שטראָזע מצרים ביי לוס גרעסען שטראָזע, דעם שטראָזע

הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְהַר מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־
 פֿרת דען קיני, דען קניזי, אונד דען קדמוני,

פָּרַת: יט **אֶת־הַקִּנִּי וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֶת־הַקְּדֻמִּנִּי:**
 דען חתי, דען פֿריזי, אונד דיין רפאים,

כִּי וְאֶת־הַחֲתִי וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־הַרְפָּאִים:
 דען אמורי, דען לנעני, דען גרנשי, אונד דען

כֹּה וְאֶת־הָאָמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַגְּרִגִּשִׁי וְאֶת־
 דען אַזיט היער, ווירד עו פֿאַט געטיעהט, דאס לייטוואָרט הייה אַזיגען זאָמען.

דער קאמאטן ווירד אויך דיינען איינגעוויידען, דיעזער ווירד דין בערבען. ער פיהרט

אשר יצא ממעלה הוא יירשד: וינצא

חיה הינו אחד ספרות: יעה דין גען האמען אונד לנהלע

אתו החוצה ויאמר הכטנא השמימה וספר

דין טערנע, חב דוא פערמאגט לו לנהלען ויח. פערנער ספרות ער לו חיהס: ויח

הכוכבים אסתובל לספר אתם ויאמר לו כה

ווירד דין ויחאען. דין גלויכטע ער דעס עוויגען, ער רעכנעטע עוויגען לו טוגענד.

יהיה זרעה: ויהאמן ביהוה ויחשבה לו צדקה:

אונד ספרות לו חיהס: חיד בין דער עוויגע, דער דין הערויגע פיהרט חוין אור

ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך מאור

נשדים חוס לו געבען דיר דיעזען לחד, עו לו בעוויטלען.

בשדים לתת לך אתהארץ הזאת לרשתה:

דין ספרות ער: ח הערר! ח עוויגע! ווידורד ויח חיד, דחס

ויאמר אדני יהוה במה אדע כי

חיד עו בעוויטלען ווערדע. דין ספרות ער לו חיהס: ניס איר חוין קחלב

אירשנה: ויאמר אליו קחה לי עגלה

דרייחיהריג אחד איינע ליעגע דרייחיהריגע, אונד איינען ווידער דרייחיהריגען,

משלשת ועז משלשת ואיל משלש

ח' איינע טורטעל טויבע אונד איינע יונגע טויבע. ער נחהס פיר חיהס חללען

ותר וגזר: ויקח לו את כר

דיעזען, לערטטיקטע ויח חיד דער איטטע, אונד לעגטע יעדען שטיק געגענאייבער

אלה ויבתר אתם בתוך ויתן אישבתרו לקראת

דיעס חיהסלען שטיק, חבער דח: געפליגען ניכט לערטטיקטע ער. דח קחס העררר

רעהו ואתהצפור לא ברת: וירד

רויגעפלעגל חוין דין חווער אונד עו פערטייכטע עו אברס. חללען ווידורד

העיט עליהפגרים וישב אתם אברם: ויהי

דיח ויחנע לוס אונטערגעהן, אונד איינע בעטייכונג פיען חוין אברס, ויעהע!

השמש לבוא ותדמה נפלה על אברם והנה

איינע חנגוט, איינע גרעסע פינוטערניס פיען חוין חיהס. דח ספרות ער לו אברס:

אימה חשבה גדלה נפלה עליו: ויאמר לאר

חונד דיא האבע ניס דיר. דא וואגטע אברם לוס קאניגע פֿון סדום:

והרבש קחלה: כג ויאמר אברם אל מלך סדם

איך העבע אויף, איינע חונד לוס עוויגען דעם האַנטען גאָטט, טאָפֿער דעם: היאָטען:

הרמתי ידי אליהוא אל עליון קנה שמים

חונד דער ערדע. דאָס איך ניכט (1) פֿאָס פֿאָדען ביי לוס ריעמען איינעם טוהען, דאָס ניכט:

וארץ: כג אבד מחוט ועד שרוף נעל ואם

איך נעהמע פֿון וואָלעס, וואָ: דיר געהאָרט, דאָס ניכט דאָס וואָגעט: איך

אפקח מכל אשר קח ולא תאמר אני

האָבע רייך געהאַכט דעם אברם חויסער נור וואָ: פֿערלעהרט האָבען

העשרתי את אברם: כד בלעדי רק אשר אכלו

דיא בורטען, חונד דעם חאָטהייז דער אָננער, וועלכע געגאָנגען איט איר, ענר,

הנערים ויחלק האנשים אשר הלכו אתי ענר

אשכל חונד ממרא, וואָ וואָלען נעהמען איהרען חאָטהייז.

אשכל וממרא הם יקחו חלקם: ס טו ח אחר

דיעזען בעגעבענהייטען וואָרד דאָס וואָרט דעם עוויגען דעם אברם

הדברים האלה היה דבר יהוא אל אברם

חין איינער ערטייטונג, טפרעכענד: ניכט פֿירכטע אברם! איך (בין) איין טיילד דיר,

במחזה לאמר אל תירא אברם אנכי מגן לך

דיין וואָהן (אויס) זעהר גרעם. דאָ טפֿראַך אברם: אָ הערר! אָ עוויגער!

שכרה הרבה מאד: ז ויאמר אברם אדני יהוא

וואָ וואָלעט דאָס געבען איר? דאָ איך הינגעהען קינדער וואָ, און פֿערוואַלטער איינעם הויטען

מה תתן לי ואנכי הולך ערירי ובדמשק ביתי

אויס דער דאָס אָמאָלענער אליעזר פֿערנער טפֿראַך אברם: זעהע, איר ניכט

הוא דמשק אליעזר: ח ויאמר אברם הן לי לא

גאָכט דאָס וואָמען, כון איין הוינגעבאָרנער בעערבט איך. חונד זעהע,

נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי: ט והנה

דאָס וואָרט גאָטטען וואָרד איהם וואָ פֿאָלגט: ניכט וואָרד דאָס בעערבטען דיעזער, וואָרדען

דבר יהוא אליו לאמר לא יירשך זה כייאם

(1) אם נאך איינעם טוואָר, בעדייטעט; דאָס ניכט א"ו.

(2) משק הייסט אָ וואָ משך: בעדייטעט. בן משק הייסט: בעדייטלער, ערבע.

וַיֵּן פֶּעֶרוֹ וַחֲדָטֶר, בַּעֲוֹנָה פֶּנְעֶטֶר עַר וַיֵּנֶּע גַּעֲוִיבֶטֶן, דִּיח גַּעֲבִירֶנֶן וַיֵּנֶע הוֹיֶנֶן,

אֲחִיו וַיֵּרֶק אֶת־חַיִּכּוֹ וַיֵּלִיד בִּיתוֹ

דִּיח הוֹנְדֶּרֶט אֲוֹנֵר חֲכִטְלֶהֶן, אֲוֹנֵר וַעֲטִטְטֶע נֶחֶךְ, בִּית דִּין. דִּיח טַהִיִּלְטֶע עַר וַיֵּרֶק

שִׁמְנָה עֶשֶׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיֵּרֶדְהָ עַד־דִּין: טו וַיִּחַלֵּק

גַּעֲגֶנֶן וַיֵּח דַּעֲוֵי גַחֲכִטֵּי, עַר אֲוֵר וַיֵּנֶּע קִנְעֶכֶטֶע, אֲוֵר טֶזֶנֶן וַיֵּח, אֲוֹנֵר פֶּעֶרֶפֶּחֶן גַּטֶּע וַיֵּח

עֲלֵיהֶם לֵילָה הַזֶּה וַעֲבָדוּ וַיִּכֹּם וַיֵּרֶדְפֹּם

בִּית חוֹבָה, וַעֲלֶכֶּע (אֲוִיט) וַיִּנְקוּ פֶּחֶן דִּמְשֶׁק. אֲוֹנֵר בִּרְחֶכֶטֶע לִוְרִיק

עַד־חֹבָה אֲשֶׁר מִשְׁמָאל לְדִמְשֶׁק: טז וַיָּשָׁב אֶת

דִּיח גַּחֲכִטֶּע הַחֹבֶע, חוֹיך דַּעֲוֵי לֹוֹט, וַיֵּנֶּען פֶּעֶנֶוֹ וַחֲדָטֶטֶן, אֲוֵר דַּעֲוֹפֶן הַחֹבֶע

בְּלִי־הֶרֶשׁ וְגַם אֶת־לִוְט אֲחִיו וַרְכִּשׁוֹ

בִּרְחֶכֶטֶע עַר לִוְרִיק, וַיֵּח חוֹיך דִּיח פֶּרוֹיֶען, אֲוֹנֵר דִּיח פֶּחֶן. דִּיח לֶחֶךְ

הַשִּׁיב וְגַם אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הָעַם: יז וַיֵּצֵא

דַּעֲר קֶחֱנִיג פֶּחֶן סִדּוּם אִיהֶס עֲכִטֶּגֶעֶנֶן, נֶחֶךְ וַיֵּנֶּעֶר רִיקֶקֶעֶהֶר פֶּחֶס טֶזֶנֶן דַּעֲוֵי

מֶלֶךְ־סֹדֶם לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מִהַכּוֹת אֶת־

כַּדְרֵעֶמֶר אֲוֹנֵר דַּעֲר קֶחֱנִיגֶע דִּיח אִיט אִיהֶס (וַחֲרֶען), אִין דִּיח טַהִיִּלְטֶע

כַּדְרֵעֶמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶרֶץ־עַמְקַ

שׁוּה, דַּעֲוֵי (הַיִּסֵּט) קֶחֱנִיגֶטֶהֶן. אֲוֹנֵר מֶלְכִי צֶדֶק, קֶחֱנִיג לֹו שְׁלֹם,

שׁוּה הוּא עַמְקַ הַמֶּלֶךְ: יח וּמֶלְכִי־צֶדֶק מֶלֶךְ שְׁלֹם

אִיעֶס בִּרְיִנְגֶען בִּרְחֶד אֲוֹנֵר וַיֵּין, עַר (וַחֲרֶע) פֶּרִיעֶטֶטֶר דַּעֲס הַחֲכִטְטֶען גַּחֲטֶטֶע.

הוֹצִיָּא לָחֶם וַיֵּין וְהוּא כָהֵן לְאֶרֶץ עַלְיֹון:

עַר וַעֲגֶטֶטֶע אִיהֶן אֲוֹנֵר טַפְרֶחֶךְ: גַּעֲוֶגֶטֶט וַיֵּח אֲבֶרֶס דַּעֲס הַחֲכִטְטֶען גַּחֲטֶטֶט, טַחֲפֶפֶּעֶר

יט וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עַלְיֹון קִנְהָ

דַּעֲוֵי הַיִּמְאֶעֶן אֲוֹנֵר דַּעֲר עַרְדֶּע. אֲוֵר גַּעֲוֶחֶבֶט (וַיֵּיח) דַּעֲר הַחֲכִטְטֶע גַּחֲטֶטֶט, דַּעֲר אִיבֶעֶר גַּעֲבֶען

שָׁמַיִם וָאָרֶץ: כ וּבָרוּךְ אֵל עַלְיֹון אֲשֶׁר־מִגֵּן

דַּעֲוֵי פֶיִיכֶע אִין דַּעֲוֵי הַחֲדֶע אֲוֹנֵר עַר 1) גַּחֲב אִיהֶס דַּעֲס לַעֲהֶנְטֶען פֶּחֶן חֲזֶעֶס.

צִרְיָה בִּידָה וַיִּתְּנָהּ מִעֵשֶׂר מִכָּל: הַמִּישִׁי

דִּיח טַפְרֶחֶךְ דַּעֲר קֶחֱנִיג פֶּחֶן סִדּוּם לֹו אֲבֶרֶס: גִּיב אִיר דִּיח פֶּעֶרוֹ וַחֲדָטֶטֶן

כז וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סֹדֶם אֶל־אַבְרָם תִּתְּנֵה לִי הַנֶּפֶשׁ

אִין טַחֲפֶפֶּעֶר אֲוֹנֵר דַּעֲר קֶחֱנִיג פֶּחֶן סִדּוּם לֹו אֲבֶרֶס: גִּיב אִיר דִּיח פֶּעֶרוֹ וַחֲדָטֶטֶן

1) אֲבֶרֶס.

חין חצצן תמר. כון נחג חווי, דער קאניג פֿון סדום חו דער קאניג פֿון עמורה

בַּחֲצִצִּין תָּמַר: ח וַיָּצֵא מֶלֶךְ־סֹדֹם וּמֶלֶךְ עַמּוֹרָה

חו' דער קאניג פֿון אדמה חו דער קאניג פֿון צבויים, חו' דער קאניג פֿון בלע, דיעס

וּמֶלֶךְ אֶדְמוֹה וּמֶלֶךְ צַבִּיִּים וּמֶלֶךְ בִּלְע הוּא־

(חייט) צער, חו' אַרדנעטען וידואיט חיהנען לור טלחכט חין קחלקטהחלע.

צֶעֶר וַיַּעֲרְכוּ אֹתָם מֶלֶחֶמָה בְּעֶמְקֵי הַשָּׂדִים:

חייט כדרלעמר, קאניג לו עילם, חונד תדעל, קאניג

ט אֶת כְּדָרְלֵעֶמֶר מֶלֶךְ עִילָם וְרִידְעֵל מֶלֶךְ

דער גוים, חונד אמרפל, קאניג לו שנער, חונד ארייד, קאניג לו אלסר,

גוֹיִם וַאֲמֶרְפֶּל מֶלֶךְ שֹׁנַעַר וְאַרְיֹה מֶלֶךְ אֶלְסַר

פֿיער קאניגע געגען יענע פֿינף. חונד דמי קחלקטהחלע

אַרְבַּעַה מַלְכִּים אֶת־הַחֲמִשָּׁה: י וַעֲמַק הַשָּׂדִים

וואַר פֿון (ער1) טהאָנגרובען; חל' כון פֿלעהען דער קאניג פֿון סדום חונד עמורה

בְּאֶרֶת בְּאֶרֶת חֲמֹר וַיָּנֶסוּ מֶלֶךְ־סֹדֹם וַעֲמֹרָה

פֿיעלען ויח דערט היינן, דיח חיבריגען חבער חיינ געבירגע פֿלעהען. יענע נהאמען

וַיִּפְּלוּ־שָׁמָּה וְהַנְּשִׂאִים הָרָחָק נָסוּ: יא וַיִּקְחוּ

חללע החבע סדום: חונד עמורה: חונד חללע חיהרע טפיינען

אֶת־כָּל־דָּבָר שֶׁ סֹדֹם וַעֲמֹרָה וְאֶת־כָּל־אֲבָלָם

חו' גינגען (דחפֿון). ויח נהאמען (חויק) דען לוט חונד ויינע החבע. דען ברודערוואַהן

וַיִּלְכוּ: יב וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־דָּבָר בְּנֵי־אֲחִי

דען אברם חונד גינגען (דחפֿון), דען ער וואָהנטע חין סדום. דח קחט חין פֿליכטלינג,

אַבְרָם וַיִּלְכוּ וְהוּא יָשָׁב בְּסֹדֹם: יג וַיָּבֹא הַפְּלִיט

חו' בעריכטעטע ען דעס אברם דעס עבריער חונד דיעוער וואָהנטע חין דעס חיינע

וַיָּגֵד לְאַבְרָם הָעֵבֶרִי וְהוּא שָׁכֵן בְּאֵלֵנִי

דען ממרא, דען עאָרטיטען, חיינען ברודער: דען אשכל חונד דען ענר, דיענע

מִמֶּרָא הָאֶמְרִי אֲחִי אֲשָׁכֵל וְאֲחִי עֵנֶר וְהֵם

וואַרען בונדעוואָהנטער דען אברם. חל' כון האָרטע אברם, דחט געפֿחנגען ויח

בְּעָלִי בְרִית־אֲבָרָם: יד וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁכָּרָה

(1) חין העבראָיטען ווירד דורך דיח וויערעהאָלונג דען הויפטוואָרטען, חיינע פֿיעלע הייט

חוינגעדריקט. באַרות באַרות הייסט: פֿיעל גרובען, חמרים חמרים פֿיעלע הויפֿען.

עו געטוה חין דען טאגטן דעו אמרפל, קאניגו לז שנער, חונד דעו ארייך

יד ח ויהי בימי אמרפל מלך-שנער אריוך

קאניגו לז אלסר, דעו כדלעומר, קאניגו לז עילם, חונד דעו תדעל

מלך אלסר כדלעמר מלך עילם ותדעל

קאניגו דער גוים, זיח פיהרטען קריעג, איט ברע, קאניג פֿון סרום,

מלך גוים: עשו מלחמה את-ברע מלך סרום

חונד איט ברשע, קאניג פֿון עמורה, שנאב קאניג פֿון אדמה,

ואת-ברשע מלך עמרה שנאב מלך אדמה

חז שמאבר קאניג פֿון צבוים חונד דעס קאניגע פֿון בלע, דיעס הייסט יעלט צוער.

ושמאבר מלך צב׳ים ומלך בלע היא-צער:

חללע דיענע פֿערצייגטען זיך חיס טהללע שדים, דיעו (הייסט יעטלט) דיח: חללענע

כל-אלה חברו אל-עמק השדים הוא ים המלח:

לוחלל יתהרע דיענטען זיח דעס כדלעומר

ושתים עשרה שנה עבדו את-כדלעמר

חיס1) דרייחלענטען יתהרע עאפֿהרטען זיח זיך. חונד חיס פֿיערלענטען

ושלש-עשרה שנה מרדו: ובארבע עשרה

יתהרע קחס כדלעומר חול' דיח קאניגע, דיח איט חיהס (וואַרען), חז טלוגען

שנה בא כדלעמר והמלכים אשר אתו ויכו

דיח (רפאים2) לז עשתרות קרנים חול' דיח חזיס3) לז הם,

את-רפאים בעשתרת קרנים ואת-חזזים בהם

חונד דיח אימיס4) לז שוה קריתים. חונד (דח: פֿחלוק) חורי

ואת האִמים בשוה קריתים: ואת-החרי

חול' חיהרעס ג עבירגע שעירביי (כחך) איל פארן, וועלכעו חן דער ווייטע (גרענלט).

בהררם שער עד איל פארן אשר על-המדבר:

זיח וואַנדטען זיך חונד קחאען נחך עין משפט, דיעס (הייסט חויד) קדש, טלוגען

וישבו ויבאו אל-עין משפט הוה קדש ויכו

דח: גחללע געפֿינדע דע: עמלק חונד חויד דען אמורי, וועלכער וואַהנטע

את-כל-שדה העמלקי וגם את-האמרי והישב

צבוים קרי

1) אונזאחן פֿעהלט דער הינפֿובוכטאכע, ושלש עשרה הייסט חלון ויח
ובשלש עשרה. 2) דח: ריענענפֿחלוק. 3) אונזטיגען. 4) פֿורכטבחרע

גחטטען, וויא דאס וואנד מצרים בין נאך צער. דא ערוואהנטע זיך

יהוה בארץ מצרים באכה צער: יא ויבחר לו

לוט דען גחטטען קרייז דען ירדן? עו לאג לוט געגען אפגען,

לוט זאת כל־כפר הירדן ויסע לוט מקדם

זא טרענטען זיך איינער פֿון דעם אנדערן. אברם וואהנטע זיך (אנדער

ויפרדו איש מעל אחיו: יא אברם ישב בארץ

כנען, אונ' לוט וואהנטע זיך דען שטאדטען דען קרייזען אונ' סאג לענטע חויל' בין

כנען ולוט ישב בערי דהכפר ויאהר עד

סדום. אבער דיא אונטער פֿון סדום (ווארען) באזע אונ' זינדער געגען דען עוויגען

סדום: יג ויאנשי סדום רעים וחטאים ליהוה

זעהר. דער עוויגע שפּראך לוי אברם, נאכדעם זיך געטרענטע האט לוט

מאד: יד ויהוה אמר אל־אברם אחרי הפרד־לוט

פֿון איהם: ערהעבע דאך דינע חויגען אונ' זעהע, פֿון דעם פֿרטע, ווא דא

מעמו שא נא עיניך וראה מזהמקום אשר־אתה

דא (ביזט), נאך איטטערנאכט, אונ' נאך איטטאג, נאך אפגען אונ' נאך חבענד (הין). דען

שם צפנה ונגברה וקדמה וימה: טו כי

דא גחטטע וואנד, וועלכע דא זעהענט, דיר, ווילן זיך עו געבען

את־כרהארץ אשר־אתה ראה לך אתננה

אונ' דינעס זאמען בין חויל' עוויג. זיך ווילן אפגען דינען זאמען

וקרעהך עד־עולם: טז ושמתי את־זרעהך

גלייך דעם שטויבע דער ערדע 1): דאס ווען עו פֿעראמאג יעאנד לוינאהען דען שטויב

כעפר הארץ אשר ואם־יוכל איש למנות את־עפר־

דער ערדע, חויל' דיין זאמען קאן געלנאהעט ווערדן. ערהעבע דאך! וואנדלע דורך דאס וואנד

הארץ גם־זרעהך ימנה: יז קום התהלך בארץ

נאך דער זאנגע אונ' דער ברייטע, דען דיר ווערדע זיך עו געבען. עו סאג לענטע חויל',

ר־ארכה ולרחבה כי לך אתננה: ויאהל

אברם, קאס אונ' בעזעטלע זיך זיך דעם הוינע ממרא, וועלכער (איזט) ביא חברון,

אברם ויבא וישב באלני ממרא אשר בחברון

אונד בויעטע דארט איינען זאמער דעם עוויגען (לוי עהרען).

ויברשם מזבח ליהוה: פ רביעי

ש וואר דערט זיין לעצט חנכענע לויטען בית אל חונד לויטען עי.

היה שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי:

נוס חרטע דעו חנכענע דען ער ערריכטעטע דערט פֿעראמלונג.

אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשנה

עו ריעל חן. דערט, אברם, דען נחמען דעו עוויגען. חויל דעס לוט

וקרא שם אברם בשם יהוה: שלישי ה וגם ללוט

דער געגחנען אים אברם ווארד קליינפֿיעה, רינדער חונד לעצטע.

והקל את אברם היה צאן ובקר ואהלים:

ניכט ערטרוג זיח דחז חנכד לו וואהנען ביחזחמען, דען עו וואר

ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדיו כי היה

ווארע חנכע פֿיען חונד ניכט פֿעראמכטען זיח לו וואהנען ביחזחמען. עו ענטשטחנכד

רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדיו: ויהי

חין סטרייט לויטען דען הירטען דעו פֿיעהען אברם: חו' לויטען דען הירטען דעו פֿיעהען

ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה

דעו לוט. — דער כנעני חו' דער פֿרייז דחמלונג (טחן) וואהנען חין חנכדע. —

לוט והכנעני והפרזי אז ישב בארץ:

דח חנכע אברם לו לוט, ניכט דחך זיח סטרייט

ח ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה

לויטען איר חו' לויטען דיר, לויטען איינען הירטען חו' לויטען דינען הירטען, דח

ביני ובינה ובין רעי ובין רעי כי

פֿערוואנדטע אוןנער וויר זינד. חו'ט ניכט דחז גחנלע חנכד פֿער דיר?

אנשים אחים אנחנו: ט הלא כל הארץ לפניך

טרענגעדיך דחך פֿחן איר, ווען לור זינקען, זח געהע חוך רעכטע, חונד ווען

הפרד נא מעלי אם השמיאל ואימנה ואם

לור רעכטען, זח געהע חוך זינקען. דח ערהוב לוט זינע חוויגען, חונד זח

הימין ואשמאלה: וישא לוט את עיניו וירא

דען גחנלען קרייז דעו ירדן, וועלכער דורכחויז בעוואונערט (וואר) — בעפֿער

את כל כפר הירדן כי כלה משקה ל פני

לערטטחרט האט דער עוויגע סדום חונד עמורה, — וויר חין גארטען

שתת יהוה את סדם ואת עמורה כי

חזק וזהו דעו פרעה חזק ריהאטען זיין דעם פרעה

טו ויראו אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל פרעה

דע וחרד געקומען דיין פרויז חזק ריהאטען פרעה חזק דעם אברם טהאט אמן וזהו

ותקח האשה בית פרעה: טו ולאברם היטיב

חיה רעטווינגען, עז וחרד חיהס (1) קליינפיעה, רינדער, עטל, קנעכטע,

בעבורה ויהי לו צאנזבקר וחמרים ועבדים

אחזרע, עטלינגען חזק וקומענע, דעם פלוגטע דער עוויגע דען

ושפחת ואתנת וגמלים: י וינגע יהוה ואת

פרעה (איט) גרמסען פלוגען, חזק זיין הויז, וועגען שרי

פרעה נגעים גדלים ואת ביתו על דבר שרי

דער פרויז דעו אברם, דעם ריען פרעה דען אברם חזק וקומענע:

אשת אברם: יח ויקרא פרעה לאברם ויאמר

וזה חייט דיעו דעו דעו געטהאן איר! וחרוס ניכט וקומענע דעו איר, דעם דיין ווייב

מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך

זיין (זיין)? וחרוס וקומענע דעו: איינע טווענער חייט זיין, דעם נאכט חזק זיין

הוא: יט למה אמרת אחתי הוא ואתקח אתה

איר לור פרויז; חזק ון, היער חייט דיינע פרויז חייט (זיין) חזק געהע, דעם בעפעהן

לי לאשה ועתה הנה אשתך קח וקח: כ ויצו

זיינעטוועגען פרעה (אייניגען) אפנערן, דעם זיין געלייטעטען חיהן, חזק זיינע פרויז

עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו

חזק וזעו וזעו חיהס געהארטע, עז נאג היטויל אברם חזק מצרים,

ואת כל אשר לו: יג ויעל אברם ממצרים

ער חזק זיינע פרויז חזק וזעו וזעו חיהס (געהארטע) חזק לויט איט חיהס געגען איטטאג

הוא ואשתו וכל אשר לו וקח עמו הנגבה:

אברם וחרד זעהר רייד, חזק פיעה, חזק זילבער, חזק חזק געזר, ער גינג

בואברם כבוד מאד במקנה בכסף ובזהב: יד וילך

נאך זיינען ליגען, פלוג איטטאג ביי (נאך) בית אל, ביי חזק דען פרויז וזעו

למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום אשר

דיענע וואנד, אזוי ער בויפטע דערט צייכען פאסטער דעם עוויגען דער ערטיגען וואנד

הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיֵּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וְהִנֵּרְאָהּ

זיין. ער ריקטע פאן דערט צין דא: געבירג לור אפארגענייטע פאן בית אל,

אֵלָיו: וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הַחֲרָה מִקְדָּם לְבֵית־אֵל

אז שפאכטע צוויי זיין לענט, בית אל (אזא ציהס) לור אפארגענייטע אז עי געגען אפארגען

וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית־אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם

ער בויפטע דערט צייכען פאסטער דעם עוויגען, אז ריעל פאן דעם נאמען דעם עוויגען (1).

וַיִּבְרָשָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

דאן נאך אברם אימאער פארטלעעהענד גען איטאמא.

ט וַיִּסַּע אֲבְרָם הַלֹּךְ וְנָסוּעַ הַנִּגְבָּה:

עו וואנד הונגערוואנטה צייט צוואנדע, דא גינג הינאב אברם נאך מצרים

י וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אֲבְרָם מִצְרַיִם

אזוי אז פערצווייגען דערט, דעם טווער וואנד דיא הונגערוואנטה צייט צוואנדע. עו וואנד,

לָגֹר שָׁם כִּי־כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ: י וַיְהִי

פאן ער נאך עו וואנד אז קאממען נאך מצרים, דא שפאנד ער אז שרי

כָּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרִי

ווינער פרוי: זעהע דאך! איך ווייט, דאס ציינע פרויט פאן פאן מנועהען דא ביזט,

אִשְׁתִּי הִנֵּה־נָא יֹדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יִפְתֹּמְרָאָהּ אַתָּה:

עו קאממען זיין, ווען זעהען ווערדען דא דיא מצרים דאס זיין וואגען: זיין ווייב

י וַהֲיָה כִּי־רְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרַיִם וְאָמְרוּ אִשְׁתִּי

איזט דיענע, אז אואבריקגען, איך אונד דא לעבען וואגען. שפאנד דאך,

זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֹתָךְ יָחִיד: יג אָמַר־יִנָּא

אינע טוועטער ווינעט דא, דאס איז עו וואנד געהע איז דיינעטווינען, אז לעבען בלייבע

אֲחֹתִי אַתָּה לְמַעַן יִטְבֹּלִי בְּעַבְדְּךָ וְחִיתָה

אינע פערדען דיינעט, ווינען.

נִפְשִׁי בַּגִּלְגָּל: שני י וַיְהִי כָּבֹא אֲבְרָם מִצְרַיִם

דא וואגען דיא מצרים דיא פרויט דאס פאן זיין (וואנד) זעהר

וַיִּרְאוּ הַמִּצְרַיִם אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־יָפָה הִוא מְאֹד:

דא טפראך דער עוויגע לו אברם : ליעהע (הינועג) חוה דיינעם לזכרע

יב ח ויאמר יהוה אל-אברם לך-לה ממאצה

חונד דיינעם געבורטן חונד דעם הויזע דיינעם פלעטער, חין דאס לזכר, דאס

וממור-דתך ומבית אביך אל-הארץ אשר

חין דיר לייגען ווערדע. חין ווילן דיר חזען לו חיינעם גרעסען פלעקע, דיר זעגנען,

וארמאך : וואעשך לגוי גדול ואברכה

חו' פערגרעסערן דיינעם קאמען, דאס דאס זיינעם חין זעגנען. דען חין ווילן זעגנען

ואגדלה שמך ויהיה ברכה : ואברכה

דיא דיר זעגנען, חו' ווער דיר פלעקע, ווילן חין פערפלעקען, עו ווערדן זיך זעגנען מיט דיר

מברכה ומקלה מאר ונברכו בך

חללע געטלעכטער דער ערדע. דאס גינג אברם וויא געזאגט

כל משפחת האדמה : וילך אברם כאשר דבר

לו חיהס דער עוויגע, עו גינג מיט חיהס לוט, אברם ווער חלל פילן

אליו יהוה וירך אתו לוט ואברם בן-חמש

חונד זייענדיג יתהר ביח זיינעם חוילונגע חוה חרן. דאס קאמען

שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן : ויקח

אברם שרי זיינע פרוי, חונד לוט דען זעהן זיינעם ברודער, חונד

אברם את-שרי אשתו ואת-לוט בן-אחיו ואת-

חלל חיהר גוט, דאס זיח ערווערבען, חונד דאס פערזאנען, דיא זיח געוועזנען

כל-דכושם אשר רכשו ואת-הנפש אשר-עשו

חין חרן, זיח לזאגען חוה חוס לו ריינען חין דאס לזכר כנען, חונד זיח קאמען חין דאס לזכר

בחרו ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה

כנען. חו' עו לזאג אברם דורך דאס לזכר ביי לוס פלעטער שכם ביי

כנען : ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד

חן דען חין מורה, חו' דער כנעני (ווער) דאס חין (טאן) חין לזכרע. דאס ערטינען

אלון מורה והכנעני אז בארץ : וירא

דער עוויגע דעם אברם, חונד טפראך : דיינעם קאמען ווילן חין געבען

יהוה אל-אברם ויאמר לזרעה את-

מֵאֲתָיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: **ס** כִּי וַיְהִי
 נָחֹר תִּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־תָּרַח:
 כֹּס וַיְהִי נָחֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תָּרַח
 תִּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
 וּבָנוֹת: **ס** כִּי וַיְחִי־תָרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד
 אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחֹר וְאֶת־הָרָן: **כז** וְאַלְהָה תּוֹלְדֹת
 תָּרַח תָּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחֹר וְאֶת־הָרָן

דח טטמרב חרן פֿאר דעם חנגעוויכטע

וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לֹוט: **כח** וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי

תרח: זיינע פֿאטער, חיס (חנדע זיינער געבורט, חין אור כשרים.

תָּרַח אָבִיו בְּאַרְץ מוֹלְדֹתוֹ בְּאֹר כְּשָׂדִים: **מפסיר**

עו נהאטן אברם חו' נחור זיך פֿרויען, דער נחאטע דער פֿרויע דעו אברם

כט וַיָּקָח אַבְרָם וְנָחֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אִשְׁת־אַבְרָם

(וואר) שרי, חו' דער נחאטע דער פֿרויע דעו נחור וואר מלכה, טמכטער דעו חרן, פֿאטער

שָׂרִי וְשֵׁם אִשְׁת־נָחֹר מִלְכָּה בְּתֻרְהָן אָבִי

דער מלכה חו' פֿאטער דער יסכה. עו וואר שרי חונפֿרוכטבאר, העטטע קיין (1)

מִלְכָּה וְאָבִי יִסְכָּה: **ל** וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה אֵין לָהּ

קינד דח נהאטן תרח דען אברם זיינען זעהן. חו' דען לוט זעהן

וְלֹד: **לא** וַיָּקָח תָּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לֹוט בְּנֵי

דעו חרן, דען זעהן זיינען זעהנען, חו' שרי, זיינע שוועגערטמכטער, דיח פֿרויע אברם:

הָרָן בְּרָבְנוֹ וְאֵת שָׂרִי כַלְתּוֹ אִשְׁת־אַבְרָם

זיינען זעהנען, חונ' זיח נחאטן חו' זיט זעהנען פֿון אור כשרים לו ריינען חין דח: (חנד

בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאֹר כְּשָׂדִים לָלֶכֶת אֶרְצָה

כנען. זיח קחאטן ביי חרן חו' בעזעטלטען זיך דערט. עו ווארען דיח טמגע

כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: **לב** וַיְהִי יָמֵי־

תרח: לווייח הונדערט חונד פֿינף יאהר, דחן טממרב תרח חין חרן.

תָּרַח חֲמִשָּׁשׁ שָׁנִים וּמֵאֲתָיִם שָׁנָה וַיָּמָת תָּרַח בְּחָרָן: **פ**

(1) דח: זייטווארט האבען, דריקט דער העבראער חו' זיט היח פֿדער יש

חונד לי, לו פֿדער לה, לנו, ח. ז. ו. ז. ב. ויהי לי, יש לנו, חונד דיח

פֿערקייטנג זיט אין לנו, פֿדער לה חו. ז. ו.

חיהרען נחמען בבל 1), דען דחזעלבוט פעהויררטע דער עוויגע דיא טשראצע דער גחנלן

שמה בכל כישם כלל יהוה שפרת כלל

ערדע, חז' פון דח לערטטריטע זיא דער עוויגע, חיבער דיא פלחצע דער גחנלען ערדע.

הארץ ומשם הפיצם יהוה על פני כל הארץ: פ

דיעזע חז' דיא געבורט: פלחגע דעז שם, שם וויר חז' ה. נדערט יפהר, דח לייגטע ער

אלה תולדות שם שם בן מאת שנה ויולד

דען ארפכשד לוייא יפהרע נחך דער פלחטה. עז לעכטע שם

את ארפכשד שנתים אחר המבול: יא ויחי שם

נחדעסן ער געלייגט דען ארפכשד פילן הונדערט יפהר

אחרי הולידו את ארפכשד חמש מאות שנה

חונד לייגטע זפהנע חונד טחצטער.

ויולד בנים ובנות: ס יא ארפכשד חי חמש

ושלשים שנה ויולד את שלח: יג ויחי ארפכשד

אחרי הולידו את שלח שלש שנים וארבע מאות

שנה ויולד בנים ובנות: ס יד ושלח חי

שלשים שנה ויולד את עבר: טו ויחי שלח אחרי

הולידו את עבר שלש שנים וארבע מאות שנה

ויולד בנים ובנות: ס טז ויחי עבר ארבע

ושלשים שנה ויולד את פלג: יז ויחי עבר אחרי

הולידו את פלג שלשים שנה וארבע מאות שנה

ויולד בנים ובנות: ס יח ויחי פלג שלשים

שנה ויולד את רעו: יט ויחי פלג אחרי הולידו

את רעו תשע שנים ומאתים שנה ויולד בנים

ובנות: ס כ ויחי רעו שתים ושלשים שנה

ויולד את שרוג: כא ויחי רעו אחרי הולידו את

שרוג שבע שנים ומאתים שנה ויולד בנים

ובנות: ס כב ויחי שרוג שלשים שנה ויולד

את נחור: כג ויחי שרוג אחרי הולידו את נחור

דָּחַ וּמָחַר (אִוִּיךָ) דַּעַר גְּחִלְגֵּלֶן עֲרַדַּע אִינַע טַפְרֶחֶכֶּע אִוִּי אִינַע רַעַדֶּען.

יא ח ויהי כל הארץ שפה אחת ודבר'ם אחדים:

עו וואר חלז ויח וועגלחגען פֿון דער אפֿרגענויטע, דאָ פֿאָרדען ויח חזין טהחל חיסן (אָנדע
וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיַּמְצְאוּ בִקְעָה בְּאֶרֶץ
 שנער, או' בעזעטלעטען זיך דאָרט. דאָ טפֿרחלען ויח חזין יעדער לז ויכעס נאָכזעטען;

שָׁנָעַר וַיָּשָׁבוּ שָׁם : וַיֹּאמְרוּ מַיִשׁ אֶל־רִיעָהוּ

וּמִתְהַלְחֵל! וַיִּירֶ וַחֲלָעַן לִיעֲגֵעַן אֲחֻזָּעַן , חֹכֶד (וִיח) בִּרְעֻנְעֵן לֹו בִּרְחֻכֶּד, דָּח וּמִחַר חִיהֲנֵעַן

הָכָה נִלְכָּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשִׁרְפָּה וְתֵהִי לָהֶם

דיא לייעגען חלל: שטיין, אונד דער טהאן וואר איהנען חלל: (עהס. אונד זיא שפרחצען:

חֲלֵבֶנָּה לְאָבֹן וְתַחֲמֹר הִיָּה לָהֶם לַחֲמֹר׃ וַיֹּאמְרוּ

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱלֹהֵינוּ בְּקוֹל הַבְּתוּלָה וְיִשְׁמַע אֱלֹהֵינוּ בְּקוֹל הַבְּתוּלָה וְיִשְׁמַע אֱלֹהֵינוּ בְּקוֹל הַבְּתוּלָה

חֲבֵה וּבְכֵה-לָנוּ עֵיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ

בין לוס היאמבען, דעם וויר אהעבען אונז איהנען נאמען, דעמאייט וויר אונז ניכט לערסטרייען

בְּשָׂמִים וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם פֶּן נִפְּוֵץ

חזק דער פאפא דער גאנצער ערדע. דא איז ויך הערצב דער עוויגער, לו זעהען

עַל־פָּנֶיךָ כָּל־הָאָרֶץ: ֶס בִּירְד יִרְוֶה לְרַמָּה

דין טמאדט חונד דען טהורס, וועלכען בויפטען דין אענטענקינדער.

אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְנֵי־הָאָדָם:

טן ספרחך דער עוויגע: ויעהע, חייך סחלק (חוטט עו) חו' חיינע טפרחכע (חוטט)

וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עִם אֶחָד וְשֵׁפָה זָחָל

פֶּרֶק חָלָל, אִוֹ דִּיעֵזְעוּ בַּעֲגִינְנֵן יִיחַ לֹו טְהוֹן, אִוֹ כֹּן וְחָלָלְטַע נִיכָט פֶּעֶרְהִינְדֶּעֶרְט חֶעֶרְדֶּעֶן

לְכֹלֶם וְזֶה הַחֶלֶם לַעֲשׂוֹת וְעָתָה לֹא יִבְצֹר

חיהנען חַלְלֵנוּ, וְהוּא יֵחַ עַרְיֵנָנוּ לֹא טָהוֹן? וְהָהָלָן! וְיִיר וְחַלְלֵנוּ אֶחָד עֶרְתָּב וְחַנּוּעַן,

מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמֹן לַעֲשׂוֹת׃ הַבֵּרָה נִרְדָּה

חזקו וירדען דערט חיהרע שפּראַכע, דאָס ניכט זיך פּערשטעהן איינער דיא שפּראַכע

וַיִּבְלֶה שֵׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שִׁפְּרָה

זינען נאכצוטען. זאָן לערסטרייעטע דער עוויגער זיאַ פֿאָן דאָ, איבער דיא פֿאָלע

רעהו: וְיִפֵּץ יְהוָה אֶתְכֶם מִשָּׂם עַל־פְּנֵי

דער גאנצער ערדע, און זיך אונטער[יעמען] לו בויען דיא שטח[דט]. דארום נאכטע און

כִּלְהֶאֱרֹץ וַיַּחֲדֹקֵהוּ לְבִנְתָּהּ הָעִיר׃ א עַל־כֵּן קָרָא

דיח קינדער חס' נאך חיהרן געטלעכטערן, נאך חיהרען ספרח'ס, חין חיהרען אונדערן

בְּנֵיהֶם לְמִשְׁפַּחָתָם לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצָתָם

חין חיהרען פאנקערטשטען. חזק דעס שם ווארד געבארען חזק, ער חייט

בְּגִיְתָהֶם: ס כח וְלִשְׁמֵ יֶלֶד גַּם־הוּא

דער פאטער וואלדער קינדער דעם עבר, חין ברודער פאן יפת דעס פאטערן.

אָבִי בְּרֵי־עֵבֶר אָחִי יִפֶּת הַגָּדוֹל:

כז בְּנֵי שָׁם עִילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשָׁד וְלוֹד וְאַרְם:

כח וְבְנֵי אַרְם עוּץ וְחֹל וְגִתֵּר וּמֹשֶׁ: כז וְאַרְפַּכְשָׁד

יֶלֶד אֶת־שָׂרָח וְשָׂרָח יֶלֶד אֶת־עֵבֶר:

דעס עבר ווארדען געבארען לווי'ס וואהנע דער נאמע דעם חיינען (וואר) פלג, דעם

כה וְלִעֵבֶר יֶלֶד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג בִּי

חין ויינען טאגן ווארד פערטהייט דיח ערדע, חז' דער נאמע ויינען ברודער וואר יקטן.

בִּימִיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשָׁם אָחִיו יִקְטָן:

כו וַיִּקְטָן יֶלֶד אֶת־אַלְמוּדָה וְאֶת־שָׂרָח וְאֶת־

חֲצִרְמוֹת וְאֶת־יֶרֶח: כז וְאֶת־הַדּוֹרָם וְאֶת־אוּזָל

וְאֶת־דִּקְלָה: כח וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אַבִּימָל

וְאֶת־שִׁבְא: כט וְאֶת־אוּפָר וְאֶת־חוּיָלָה וְאֶת־

עו וואר חיהר וואהנעטן

יֹבֵב בֶּרֶךְ־אֱלֹהִים בְּנֵי יִקְטָן: ל וַיְהִי מוֹשְׁבָם

פאן משה גען ספר דעם בערג געגען אהרגען. דיענע (ויד) דיח קינדער

מִמֶּשָׁא בְּאֶכָה סְפָרָה הָרֵקְדָם: לא אֱלֹהִים בְּנֵי־

דעם שם נאך חיהרען געטלעכטערן, נאך חיהרען ספרח'ס, חין חיהרען אונדערן

שָׁם לְמִשְׁפַּחָתָם לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצָתָם

נאך חיהרען פאנקערטשטען. דיענע (ויד) דיח געטלעכטער דער קינדער נח'ס

לְגִיְתָהֶם: לב אֱלֹהִים מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־נֹחַ

נאך חיהרער געבורטשטען חין חיהרען פאנקערטשטען, חז' פאן דיענען ווארדען זיך

לְתוֹלְדוֹתָם בְּגִיְתָהֶם וּמֵאֱלֹהִים נִפְרְדוּ

דיח פאנקער חז' דער ערדע, נאך דער פלוטה.

הַגִּזְוִים בְּאָרֶץ אַחֵר הַמְּבֹל: פ שביעי

יִתְגַּדֵּר פֶּחָר דַּעַס עוֹיֵגֶנְן, דִּתְהֵער וּמִגֵּטע (אחן 1): וְיִיחַ גַּמְרֵד חֵיין קִרְחֵפֿטִיגֶער יִתְגַּדֵּר

צִיד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֹאמַר כְּנִמְרֵד גְּבוֹר צִיד

פֶּחָר דַּעַס עוֹיֵגֶנְן. עוֹ וּמִחַר דַּעַר מִנְפֿחֵנְךָ וְיִינַע: קִרְחֵפֿטִיגֶער בָּבֵל חוֹנֵד אֶרֶךְ

לִפְנֵי יְהוָה: וְתָהִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בְּכָל וְאֶרֶךְ

חוֹנֵד אֶכֶד חוֹנֵד כְּלָנָה חֵיין מִחֲדַע שְׁנַעֲרָה. פֶּחָן דִּיעוּעַס וְאֶנְדַּע גִּינָה

וְאֶכֶד וּכְלָנָה בְּאֶרֶץ שְׁנַעֲרָה: יח מִן־הָאֶרֶץ הַזֹּאת יֵצֵא

עַר נֶחָךְ אֲשׁוּר אִין בּוֹיַעֲטַע גִּינָה חוֹנֵד רַחֲבַת עִיר חוֹנֵד כְּלָח.

אֲשׁוּר וַיָּבֵן אֶת־נִינּוּה וְאֶת־רַחֲבַת עִיר וְאֶת־כְּלָח:

חוֹנֵד רֶסֶן לְוִיטֶען גִּינָה אִין לְוִיטֶען כִּרְחַ דִּיעוּעַס (2) חֵייט דִּיחַ גִּרְחֶסַע סְטִמְחֶדַט.

יח וְאֶרְסֵן בֵּין גִּינּוּה וּבֵין כְּלָח הָיָא הָעִיר הַגְּדֹלָה:

חוֹנֵד מִצְרִים לְוִיגֵטע דִּיחַ לודים חוֹנֵד דִּיחַ עֲנַמִּים חוֹנֵד דִּיחַ

יג וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לִוְדִים וְאֶת־עַנְמִים וְאֶת־

לֶהֱבִים חוֹנֵד דִּיחַ נִפְתָּחִים. חוֹנֵד דִּיחַ פִּתְרוּסִים חוֹנֵד דִּיחַ

לֶהֱבִים וְאֶת־נִפְתָּחִים: יד וְאֶת־פִּתְרֻסִים וְאֶת־

כְּסֻלּוּחִים וּמִחַ הָעֶרֶפֿלָךְ גִּינְגֶען פֶּחָן דִּיחַ פִּלְשְׁתִּים חוֹנֵד דִּיחַ

כְּסֻלּוּחִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִשָּׁם פִּלְשְׁתִּים וְאֶת־

כְּפִתָּרִים. חוֹנֵד כְּנַעַן לְוִיגֵטע דַּעַן צִידוֹן

כְּפִתָּרִים: טו וּכְנַעַן יָלַד אֶת־צִידוֹן

וְיִינַעַן עֶרְוִטֵּגֶעבֶחֶרנַעַן חוֹנֵד דַּעַן חַת חוֹנֵד דַּעַן יְבוּסִי חוֹנֵד דַּעַן אֲמֹרִי

כְּכָרוֹ וְאֶת־חַת: טז וְאֶת־הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֲמֹרִי

חוֹנֵד דַּעַן בְּרַגְשִׁי חוֹנֵד דַּעַן חַי חוֹנֵד דַּעַן עֶרְקִי חוֹנֵד דַּעַן

וְאֶת־הַבְּרַגְשִׁי: יז וְאֶת־הַחִי וְאֶת־הָעֶרְקִי וְאֶת־

סִינִי חוֹנֵד דַּעַן אֲרֹדִי חוֹנֵד דַּעַן צִמְרִי חוֹנֵד דַּעַן

הַסִּינִי: יח וְאֶת־הָאֲרֹדִי וְאֶת־הַצִּמְרִי וְאֶת־

חַמְתִּי נִחְסֶהֶער בְּרִיטֶעטעןזִיד חֵיין דִּיחַ גֶּעטֶנְעכְטֶער דַּעַן כְּנַעֲנִי. עוֹ וּמִחַר

הַחְמָתִי וְאַחַר נָפְצוּ מִשְׁפַּחַת הַכְּנַעֲנִי: יט וַיְהִי

דִּיחַ גִּרְעִנְלֶע דַּעַן כְּנַעֲנִי פֶּחָן צִידוֹן, בֵּין אִמֶּן קִחְמֶט נֶחָךְ גִּרֵר בֵּין עוֹה, בֵּין אִמֶּן קִחְמֶט

גְּבוּלָה הַכְּנַעֲנִי מִצִּידוֹן בְּאֶכָה גִּרְדָּה עַד־עוֹה בְּאֶכָה

נֶחָךְ סְדוּם חוֹ' עֲמֹרָה חוֹ' אֲדָמָה חוֹ' צְבוּיִם בֵּין לִשְׁעָה דִּיעוּעַס וְיִינַעַן

סְדָמָה וְעֲמֹרָה וְאֲדָמָה וְצְבוּיִם עַד־לִשְׁעָה: כ אֶל־

דעם לייטען דעם בונדען, דעם זיך עררשטעט, לויטען איה חו' חזעס פלייט

אֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר חִקֵּיתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל־בָּשָׂר
וְעָלְכֶם (חזק) חויל דער ערדע, וויסן וויסן וויסן וויסן (לויט) וויסן

אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ: פ שיש

עו ווירען דאס וואהנע נח, דאס הערען גינגען לויט דער ווארע שם חזק חס חזק יפת.

יח וַיְהִי בְּנֵי־נֹחַ חִיצָאִים מִן־הַתְּבָה שֶׁם וַחַם וִיפֶת

חס חזק דער פחטער כנען, דענען דרייזן וינד דאס וואהנע נח

וַחַם הוּא אֲבִי כְנָעַן: יט שְׁלֶשָׁה אֱלֹהִים בְּנֵי־נֹחַ

חו' פחן דענען ווירד לערטרעט דאס גחלע ערדע (1) עו בעגחלע ויין נח

וּמֵאֱלֹהֵי נִפְצָרָה כָּל־הָאָרֶץ: כ וַיַּחֲלֵל נֹחַ

חזן חקקער וואסן (2) חו' פחלעטע חזקען ווייבער. ער טראנק פחן דעס וויינע

אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרִם: כא וַיֵּשֶׁב מִן־הַיַּיִן

ווירד בעטרונקען, חו' עכטבאנטע ויין חזן וויינעס לעטע. דאס וואה חס

וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְּגַל בַּתּוֹךְ אֱחָלָה: כב וַיֵּרָא חָם

דער פחטער כנען, דאס בלחזע וויינע פחטער, חו' וואגטע (עו) וויינען בידען ברידערן

אֲבִי כְנָעַן אֶת־עֲרוֹת אָבִיו וַיַּגִּד לְשְׁנֵי־אֶחָיו

דרייטען. דאס נחאס שם חזק יפת דאס געוואנד, חזק לעטען עו

בַּחוּץ: כג וַיִּקַּח שָׁם וַיַּפֵּת אֶת־הַשְּׂמָלָה וַיִּשְׁיִמּוּ

חויל דאס טונטערן, בידער, גינגען ריקלינג, חו' בעדעקטען דאס בלחזע

עַל־שִׁכְמָם שְׁנֵיהֶם וַיִּלְכוּ אַחֲרָנִית וַיַּכְסּוּ אֶת־עֲרוֹת

חזקען פחטער, חזק געוויכט ווירד ריקווארט, דאס וויסן דאס בלחזע חזקען פחטער

אֲבֵיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרָנִית וְעֲרוֹת אֲבֵיהֶם

כיסט וואהען. דאס ערוואכטע נח פחן וויינעס וויינע, חו' ער ערפארד וויינע

לֹא רָאוּ: כד וַיִּיקַץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֶת־אֲשֶׁר

געטוהן חזק, ויין וויינעס וואהען. חו' ער טשריך: פערפלוכט וויינע כנען, חזן קנעכט

עֲשָׂה לִי בְנֵי־הַקָּטָן: כה וַיֹּאמֶר אֲרִירָה כְנָעַן עֶבֶד

חזקען קנעכטע וויינע ברידערן. ער טשריך פעררד געפרייען וויינע דער עוויגע

עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו: כו וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה

(1) נחאזיך דאס בעוואהנער דער ערדע.
(2) חזן בעלוג חויל דען חכבויה היסט אדמה חקקער.

אויף דער מורכע, פֿיר חללען געטוהער דער ערדע. חו' איך ווערדע ערריכטן איינעם בונד

הַתְּבָרָה לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ: יִי וְהַקִּימָתִי אֶת־בְּרִיתִי

איט חייד, דאס ניכט פֿערטיגט ווערדע חללען פֿלייט פֿערנר דורך דיא וואווער דער פֿלוטה.

אֶתְכֶם וְלֹא־יִכָּרֶת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמְּבֹרָא

אונד ניכט זיין אעהר חיינע פֿלוטה לו פֿערדערבען דיא ערדע. דח טפרחך

וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מְבֹרָא לִשְׁחָת הָאָרֶץ: יִי וַיֹּאמֶר

גחטט: דיענע: (חייט) דח: לייכען דע: בונדען, וועלכע: חיד געבע לויטען איר

אֱלֹהִים זֹאת אֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נָתַן בֵּינִי

חו' לויטען חייד, חו' לויטען יעדעס לעבענדיגען ווענען, וועלכע: בייא חייד (חייט)

וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אֶתְכֶם

דען געטלעכטערן חויל עוויג. איינען באגען זעלטע חיד חין חין דח: געוואלדק, ער זיין

לִדְרוֹת עוֹלָם: יִי אֶת־קִשְׁתִּי נָתַתִּי בַעֲנֹן וְהִיתָה

לום לייכען דע: בונדען לויטען איר חונד לויטען דער ערדע. ע: ווירד זיין

לְאוֹר בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ: יִי וְהָיָה

ווען חיד פֿיהרע געוואלדק חיבער דער ערדע, חו' וויכטער ווירד דער באגען

בַּעֲנִי עֲנֹן עַל־הָאָרֶץ וּנְרָאָתָה הַקִּשְׁתִּי

חיס געוואלדקע: ח' דענקע חיד איינען בונד, וועלכער (חייט) לויטען איר

בַּעֲנֹן: טו וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי

חו' לויטען חייד, חו' לויטען יעדעס לעבענדיגען ווענען פֿון חללעס פֿלייטע, דאס ניכט

וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר וְלֹא־

ווערדען אעהר דיא וואווער לור פֿלוטה, לו פֿערדערבען חללען פֿלייט.

יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לַמְּבֹרָא לִשְׁחָת כָּל־בָּשָׂר:

ע: זיין חו' דער באגען חיס געוואלדקע, דאס חיד חיהן זעהע לו דענקען דען בונד

טו וְהִיתָה הַקִּשְׁתִּי בַעֲנֹן וְרִאִיְתִיָּה לְזָכַר בְּרִית

חויל עוויג, לויטען גחטט חונד לויטען יעדעס לעבענדיגען ווענען חין חללעס פֿלייטע

עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר

וועלכע: לויט חויל דער ערדע. חללעס טפרחך גחטט לו נח: דיענע חייט

אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ: יִי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲלֵנָּה זֹאת

דער ערדע, או' אויף זאלען געפליגלען דעם היממעל, און זאלען ווען בעקריעכט

הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם כָּכָל־אֲשֶׁר תִּרְמָשׁ

די ערדע, או' און זאלען פליטען דעם מערדע, און חירע הימל וינד ויח געגעבען, זאלען

הָאָדָמָה וּבְכָל־דְּגֵי הַיָּם בִּידְכֶם נָתַנוּ : כָּל־

קריכערע, וועלכע זיט לעבענדיג, חייך ויח עו' לור טפיע, ויח גרינע קרויט

רִמָּשׁ אֲשֶׁר הוּא־חַי לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ כִּי־רָק עָשָׂב

גחב חייך חייך (דיע) זאלען. יעדעך פלייט אים וינעס לעבען,

נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־ : אֶת־בְּשָׂרָהּ בְּנֶפֶשׁוֹ

(נחאליך) וינעס בלוט, ניכט זאלען חיהר עווען חבער חייער בלוט

דָּמּוֹ : רָא תֹאכְלוּ : וְאֵת אֶת־דָּמָכֶם

ל' חייערס לעבן געהאריג, פארדערע פלייך פון דער הימל זאלען לעבענדיגן פארדערע חייך :

לְנַפְשֵׁיכֶם אֶדְרֹשׁ מִיָּד כָּל־חַיָּה אֶדְרֹשֶׁנּוּ

און פון דער הימל דעם מענטשן, פון דער הימל חיינענדיגן ברודער : פארדערע חייך דעם

וּמִיָּד הָאָדָם מִיָּד אִישׁ אָחִיו אֶדְרֹשׁ אֶת־

לעבען דעם מענטשן. ווער פערדינעט דעם בלוט חיינען מענטשן, דורך מענטשן ויין בלוט

נַפְשׁ הָאָדָם : וְשִׁפְךָ דָּם הָאָדָם כְּאָדָם דָּמּוֹ

ווערדע פערדינען, דעם חייס עבענלידע גחטטען אהכטע ער דעם מענטשן.

יִשְׁפֹךְ כִּי בַצֵּלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם :

חיהר חבער וייד פרוכטבאר או' אעהרעט חייך, פלנלעט חייך פארט אויף דער ערדע,

וְאַתֶּם פָּרוּ וּרְבוּ שָׂרְצוּ בָאָרֶץ

און אעהרעט חייך אויף דערעלבען, ע' טפרהך

וּרְבוּ־בָהּ : ס חמישי ויאמר

גחטט ל' נח און ל' וינען ויהנען אים חיהס, ויח פלנלעט : חייך נון, וינעהע !

אֱלֹהִים אֱלֹנֹת וְאֶל־בְּנֵי אֶתוֹ לֵאמֹר : ט וְאֲנִי הִנְנִי

חייך ערריכטע וינען בונד אים חייך, און אים חירעס ויהנען נחך חייך.

מִקְּיָם אֶת־כְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זֶרְעֵכֶם אֶחְרִיכֶם :

און אים יעדעס לעבענדיגן ווענען, דעם בייח חייך (ווער) און פלנלען

וְאֵת כָּל־נַפְשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בָּעוֹף

און פיעה, און און יעדעס ויילד דער ערדע בייח חייך, פון זאלען, דיח הערזיג גינגען

בְּבִהֶמָה וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכָּל־יֶצֶאֱ

או' וידאעוהרען אויף דער ערדע. דא גינג הערונ נח או' זינע וואהנע או' זינע שריח,

וּרְבוּ עַל-הָאָרֶץ: יח וַיֵּצֵא-נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ

או' דיח פֿרויען זינער וואהנע איט חיהס. חזנעו געטהיער, חזנעו געווערס

וּנְשֵׁי-בָנָיו אִתּוֹ: יט כָּל-הַחַיָּה כָּל-הָרֶמֶשׂ

או' חזנעו געפליגען, חזנעו וואו קריעכט אויף ערדען; נאך איהרען געטלעכטען

וּכְלִי-הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ לְמִשְׁפַּחַת יוֹהִם

גינגען ויח הערוי חויו דער חרבע. דא בויעטע נח זינען חזטער דעס עוויגען או' נחהס

יֵצֵאוּ מִרְהֹתְבָה: כ וַיְבִן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקָּח

פֿון יעדעס פֿיעה דאס ריין חיוט או' פֿון יעדעס געפליגען דאס ריין חיוט, או' ברמכטע

מִבֶּל וְהִבְהִמָּה הַטְּהוֹרָה וּמִבֶּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל

גחנחפער אויף דען חזטער. עו רחך דער עוויגע דען זינענען דאס (1)

עֶלְת בַּמִּזְבֵּחַ: כא וַיִּרַח יְהוָה אֶת-רֵיחַ הַנִּיחֹחַ

או' עו טפרחך דער עוויגע חין זינעס אינגערן: ניכט וויעדערהאלט חין לז פֿלוצען פֿערנר

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל-לִבּוֹ לֹא אֲסִיף קַלְקֵל עוֹד

דאס ערדרייך חעגען דעו מענטשן, ווייל דאס דיכטען דעו מענטשנען הערנענו

אֶת-הָאָדָמָה בְּעֹבֹר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם

בחוט חיוט זיט זינער יוגענד, או' ניכט וויעדערהאלט חין נחאמחזי לז טאגנען (2)

רַע מִנַּעֲרֵיו וְלֹא-אֲסִיף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת-

חזנעו זעבענדיגע, ויח חין געטהון חעבע. פֿערנער חזנע טאגנע דער ערדע,

בְּרַחֲמֵי פֶאֶשׁ עֲשִׂיתִי: כב עַד כָּל-יְמֵי הָאָרֶץ

זחחט או' חרנטע, פֿרחוט או' היטלע (3), פֿריהלינג או' הערבוט, חזכ' טאג חזכ' נחכט,

זֶרַע וְקָצִיר וְקָר וְחֹם וְקָיִץ וְחֹרֶף וַיּוֹם וְלַיְלָה

ניח חזנען ויח אויפֿהארען. עו זעגעטע גחטט דען נח

לֹא יִשְׁכָּחוּ: ט ח וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ וְאֶת-

או' זינע וואהנע, חזכ' חזכטע לז חיהנען: וייד פֿרזכטבאר או' מעהרעט חזיך, או' פֿילנעט

בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ

דיח ערדע. חזערע פֿורכט או' חזערע חנגוט זיח אויף חזנעו געטהיער

אֶת-הָאָרֶץ: י ומוראכם וחתכם יהיה על כל-חית

(1) ד' ה' ער נחהס וואהנגעפליג אויף. (2) ד' ה' לז בעטטרמפֿען. (3) ד' ה' וואהער או' ווינטער.

טיקטע ער חב דין טויבע חוין דער חרבע. ויח קחם לו חיהם דין טויבע

שֶׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מִרְהַתְבָּה: יא וַתָּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה

נור חבענדלייט, חו עו ווחר חוין חלכחטט חבגעפליקט חוין חיהרעס אונדע, דח אערקטע

לַעֲתֶעֱרֹב וְהָנָה עֲלֵה־זֵית טָרַף: כפירה וידע

נח דחם ויך פערמינדערטען דין ווחרער פון דער ערדע. ער ווחרטעטע נחך

נָח בִּיָּקְלוֹ: הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ: יב וַיִּיחַל עוֹד

ויעבען חנדערע טחגע חונד טיקטע חוין דין טויבע חבער ניכט אעהר

שָׁבַעַת יָמִים אַחֲרָיִם וַיִּשְׁלַח אֶת־חַיֹּנָה וְלֹא־יָסְפָה

קעהרטע ויח לוריק לו חיהם וויעדער. עו ווחר חוין ועכזהונדערט חונד ערוטען ימהרע

שׁוֹב־אֲרָיו עוֹד: יג וַיְהִי־בָאֶחָת וּשְׁש־מֵאוֹת שָׁנָה

חוין ערוטען חחחטע, חס ערוטען דעו חחחטו, ווחרען פערטרחקקעט דין ווחרער פון

בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ: הַמַּיִם מֵעַל

דער ערדע, דח נחהס חב נח דין דעקקע דער חרבע חונד חדה

הָאָרֶץ וַיָּסַר נָח אֶת־מִבְּסָה הַתְּכֹה וַיֵּרָא

דחם חבגעטרחקקעט ווחר דין פלחכע דעו ערדבחדענו. חבער חוין לווייטען חחחטע

וְהָנָה חָרְבוּ: פָּנֵי הָאָרֶץ: יד וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי

חס ויעבען חו' לווחנליגוטען טחגע דעו חחחטו: ווחר חוין עטרחקקעט

בְּשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבֹשָׁה

דיח ערדע. דח רעדעטע גחטט לו נח

הָאָרֶץ: טו וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נָח

חונד טפרחך: געהע הערויס חוין דער חרבע, דוח חונד דיינע פרויח חו' דיינע ווהנע

לֵאמֹר: טז צֵא מִרְהַתְבָּה אִתָּה וּמֵאִשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ

חו' דין פרויען דיינער ווהנע חוט דיר. חללעו געטהיער וועלכעו (חויט) בייח דיר.

וּבְשִׁיבְנֶיךָ אִתָּךְ: יז כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִתָּךְ

פון חללערלייט פלייט, חו געפליגען, חו פיעה, חונד חו חללערלייט געווירט, דח קריעכט

מִכָּל־בֶּשֶׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׁ הָרֹמֵשׁ

חוויל ערדען, בחינגעהערוי חוט דיר, דחם ויח ויך רעגען חוויל ערדען, פרוכטבאה ויען,

עַל־הָאָרֶץ הוֹצֵא אִתָּךְ וּשְׂרָצוֹ בָּאָרֶץ וּפְרוּ

*היצא קרי

דעס היממען דאן ווייזט דאס וואסער פֿון ערדבאָדען (אויסער לוריק, 1)

הַשָּׁמַיִם: ג וַיָּשְׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וְהַלֹּךְ וְשׁוֹב

עו נאָהאָטן אַז דאס וואסער לוי ענדע דער פֿינפֿליג אונד הונדערט טאָגע. דאָס רודהעטע

וַיַּחֲסְרוּ הַמַּיִם מִקֶּצֶה חֲמִשִּׁים וּמֵאָת יוֹם: י וַתֵּנָח

דאס אַרבע חין וועבענטען אָנאָסט חס וועבענטען טאָגע דעס אָנאָסט,

הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בִּשְׁבַע־עֶשְׂרֵי יוֹם לַחֹדֶשׁ

אויף דעס געבירגע אררט. און דאס וואסער וואסער וועניגער ביי

עַל הָרֵי אֲרָרָט: ה וְהַמַּיִם רָחוּ הַלֹּךְ וַחֲסֹר עַד

לֹס געהנטען אָנאָסט. חין דעס געהנטען חס ערשט דעס אָנאָסט. וואסערען געוועהען

הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בַּעֲשִׂירֵי בָּאָחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאָה

דאס טפֿיטלען דער בערגע. עו וואס חס ענדע פֿון פֿיערליג טאָגען, דאָס חפֿענעטע

רֹאשֵׁי הַהָרִים: ו וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתָּח

נח דאס פֿענטער דער אַרבע, דאס ער געאָנאָסט. אונד טיקטע חוין,

נֹחַ אֶת־חֲלוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה: ז וַיִּשְׁלַח אֶת־

דעס רחבען, ער גינג אויסער חוין אונד לוריק, ביי לור חבטראָקונג דעס וואסער: פֿון

הָעֶרֶב וַיֵּצֵא יִצְחָאֵל וְשׁוֹב עַד־יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל

ערדבאָדען. דאן טיקטע ער אַז דאס טויבע פֿון אַד, לוי זעהען,

הָאָרֶץ: ח וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאֹתוֹ לִרְאוֹת

אָז זיך פֿעראינדערטען דאס וואסער פֿון דער פֿאַנצע דער ערדע חבער ניכט

וְהָקְלוּ: ט הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: ט וְלֹא־

פֿאַנד דאס טויבע חויןען רודהערהט פֿיר דעס באַללען אויפהרען פֿוסען, חוין קעהרטע לוריק

מִצֵּאתָ הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכָף־רַגְלָהּ: וְהִתְשָׁב

לוי איהס חין דאס אַרבע, דעס וואסער (וואסערן נאָך) אויף דער פֿאַנצע דער גחללען ערדע.

אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ

דאס טטרעקטע ער חוין זינע האַנד, נאָהס זיט, אונד ברעכטע זיט לוי זיך חין

וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיַּקְחָהּ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־

דאס אַרבע. ער וואסערטעטע נאָך וועבען אַנדערע טאָגע, אונד וועדערעאָנט

הַתֵּבָה: י וַיָּחַל עוֹד שְׁבַע־יָמִים אַחֲרָיִם וַיָּסֶף

(1) הלוך ושוב חוין טפֿראַכגעברויך, און נור דעס ווינע נאָך איבערזעטלנאָר; עבענטס חוין הלוך וחסור, הלוך ונסיע, אונד אַעהערערע אַהנליכע לואאָנאָנאָגען.

פֶּעֶרֶט מִקֶּטֶן וְיָד וְחָ וְעֵהָר אֲחִיךָ דַּעַר עֲרֹדֶע, דַּחַס בַּעֲדֵעֶקֶט וּמִזֶּרְדֵּן מִלְּלֵע

גִּבְרֹוּ מֵאֵד מֵאֵד עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָל־

הָהָעֵן בַּעֲרָגֶע, וועלכע (ווינד) מונטער דעם געללען האטען.

וְהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־הָתַת כָּל־הַשָּׁמַיִם:

פֿינפלען עללען הָרִים דאריבער שטייגען דיז וועגער,

כ תִּמְשַׁע עֲשָׂרָה אַמָּה מִלְּמַעְלָה גִּבְרֹוּ הַמַּיִם

דַּחַס בַּעֲדֵעֶקֶט וּמִזֶּרְדֵּן דִּיז בַּעֲרָגֶע. דַּחַס פֿערגינג מללען פֿלייט, דַּחַס ויך רעגטע מויל

וַיִּכְסּוּ הָרִים: כֹּחַ וַיִּגְוֹעַ כָּל־בְּשָׂר וְהָרִמְשׁ עַל־

ערדען, מן געפליגען, מן פֿיעה, מן געווינד, מונד מן מללען געווינד,

הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ

דַּחַס קרייכט מויל דַּעַר עֲרֹדֶע, מונד מללען מענטשן. מללען ווען דַּעַס

הָאָרֶץ עַל־הָאָרֶץ וְכָל־הָאָדָם: כֹּחַ כָּל־אֲשֶׁר נִשְׁמָת־

דַּעַס (עבנהויל) מן ווינד נחטע האטטע, פֿלן מללען ווען ווען מויל דַּעַס טרעקען שטערבדיק.

רוּחַ חַיִּים בְּאַפִּי מִכָּל־אֲשֶׁר בָּחַרְבָּה מֵתוֹ:

וְחָ וּמִזֶּרְדֵּן פֶּעֶרֶט מִלְּלֵע בַּעֲדֵעֶקֶט, דַּחַס מויל דַּעַס פֿללעדע עֲרֹדֶע (ווער)

כג וַיָּמָח אֶת־כָּל־הַיָּקוֹם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה

פֿלן מענטשן בִּין (לוק) פֿיעה, בִּין געווינד מונד בִּין געפליגען דַּעַס האטען,

מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם

וּמִזֶּרְדֵּן וּמִזֶּרְדֵּן פֶּעֶרֶט מִלְּלֵע פֿלן דַּעַר עֲרֹדֶע, עו בלייבט מור נח, מו' ווען אַיט אַיט (ווער)

וַיָּמָחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשְׁאַר אֲדָנָה וְאֲשֶׁר אִתּוֹ

מן דַּעַר מִזֶּרְדֵּן. וְחָ וּמִזֶּרְדֵּן אַחֲכַסִּיג דִּיז וועגער חייבער דַּעַר עֲרֹדֶע. פֿינפלען מו' הונדערט

בַּתְּכָה: כד וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמֵאָת

טונג. דַּחַס בַּעֲדֵעֶקֶט גַּחטט דַּעַס נח מונד מללען ווילד

יוֹם: ח וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת כָּל־הַחַיָּה

מונד מללען פֿיעה, דַּחַס אַיט אַיט ווער מן דַּעַר מִזֶּרְדֵּן, עו פֿיעהרטע גַּחטט

וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּכָה וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִים

אייגען ווילד חייבער דִּיז עֲרֹדֶע, דַּחַס שטיינלען ויך דִּיז וועגער. עו ווערדען פֿערטטע פֿלעט

רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם: ז וַיִּסְכְּרוּ

דִּיז קוועללען דַּעַר טייערע מו' דִּיז טייטען דַּעַס האטען, מו' עו האַרטע מויל דַּעַר רעגן פֿלעט

מֵעֵינָת תְּהוֹם וְאֶרֶב הַשָּׁמַיִם וַיִּכְלָא הַגָּשֶׁם מִן־

דער גרעסטער טיעפע, חו' דיח ס'ייען דעו הימלען געווען פֿונעם זון

תָּהוֹם רָכָה וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחוּ: י' וַיְהִי

רעגן חויל דער ערדע, פֿיערליך טאָג חונד פֿיערליך נאָכטע.

הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה:

חן עבען דיעזעס טאָג קאָם נח חו' שם חו' חם חו' יפת, דיח וואָהנע

י' בָּעֵצִים הָיוּ הַזֶּה בָּא נֹחַ וּשְׁכָנָתוֹם וַיֵּפֶר בְּנֵי־

נח, חו' דיח פֿרויח נח, חו' דיח דריי פֿרויען וויינער וואָהנע אים וואָהנען, חין דיח חרבע.

נֹחַ וְאִשְׁתּוֹ נֹחַ וּשְׁלֹשָׁת נְשֵׁי־בָנָיו אֵת אֱלֹהֵתְבָה:

ח חונד חללען ווילד נאך וויינער חרט, חונד חללען פֿיעה נאך וויינער חרט

י' הָמָה וּבְלִיַּחֲתִיהָ לְמִינָהּ וּבְלִיַּחֲבֹהֶמָהּ לְמִינָהּ

חו' חללען געווערן דאס קריכט חויל דער ערדע, נאך וויינער חרט, חו' חללען געפֿליגען

וּבְלִיַּחֲרֵמֶשׁ הָרָמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ לְמִינָהּ וּבְלִיַּחֲעוֹף

נאך, וויינער חרט, יעדער פֿאָגעל, חללען בעפֿליגעלעך, חו' קאמען לו' נח חו'

לְמִינָהּ כָּל צִפּוֹר כָּל־כָּנָף: טו' וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֵל־

דיח חרבע, לווייח (חונד) לווייח פֿאָן חללען פֿלייטע חין וועלכעס

הַתְּבָה שְׁנַיִם שָׁנִים מִכָּל־הַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר־בּוֹ

(עבענזווייג) (חוט). דיח געקאמען (וואָרען) אפֿגאנגען חו' ווייבצען פֿאָן חללען פֿלייטע 1

רוּחַ חַיִּים: טז' וַיִּקָּבֶה מִכָּל־בֶּשֶׂר

קאמען זיין, זאָ ווייח בעפֿעהלען חיהס גאטט, דאָן פֿערטלעכס גאטט הינטער חיהס.

כָּאוּ כָּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בְּעָדוּ:

נון וואָר דיח פֿלוטה פֿיערליך טאָג חויל דער ערדע, עו פֿעראעהרטען זיך

י' וַיְהִי־הַמָּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיָּרֶבּוּ

דיח וואָנער, זיח טרוגען דיח חרבע, דאָס זיח געהאָבען וואָרד פֿאָן דער ערדע.

הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתְּבָה וְתָרֶם מֵעַל הָאָרֶץ:

עו פֿערטטאָרקטען זיך דיח וואָנער חונד פֿעראעהרטען זיך: עהר חויל דער ערדע,

י' וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיָּרֶבּוּ מֵאֵד עַל־הָאָרֶץ

חונד עו גינג פֿארט דיח חרבע חויל דער פֿלוצע דער וואָנער, דיח וואָנער

וְתָרֶם הַתְּבָה עַל־פְּנֵי הַמַּיִם: יט' וְהַמַּיִם

וְהַמַּיִם

דעו הימאעל: ויעבען, חונד ויעבען, אונגנען חו ווייבען, לו ערהמאטען וואסען חויל
הַשָּׁמַיִם שְׁבַעָה שְׁבַעָה זָכָר וּנְקֵבָה לַחַיִּוֹת זָרַע עַל-
 דער פֿלחטע דער גאנלען ערדע. דען נאך דער טאג נאך ויעבען, חויל

פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ: כִּי לַיָּמִים עוֹד שְׁבַעָה אֲנֹכִי

אונזע רעגנען חויל דיע ערדע, פֿיערניג טאג חונד פֿיערליג נאכטע,

מִמָּטִיר עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה

חונד פֿערטינגע חוילע: בעטטעהענדע, דא: חויל געמאכט, פֿון דער אָבערפֿלחטע

וּמַחִיתִי אֶת־כָּל־הַיָּקוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי

דער ערדע (הינאָעג). דא טהאט נח גאנל וואו, ווייל וויהא בעפֿהאלטען דער עוויגע.

הָאָרֶץ: וַיַּעַשׂ נֹחַ כָּכָל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יְהוָה:

נח וואו חאט זעב: הונדערט יאהר, חונד דיע פֿלוטה וואו (דורך) וואווער חויל

וְנֹחַ בֶּן־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמָּבּוּל הָיָה מִיָּם עַל־

דער ערדע. דא גינג נח חו וויינע וואהנע חו וויינע פֿרויח חו דיע פֿרויען וויינע וואהנע

הָאָרֶץ: וַיָּבֵא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי־בָנָיו

איט וויהא חויל דיע חרע פֿער דעס וואווער דער פֿלוטה. פֿון פֿיעהע

אִתּוֹ אֶל־הַתֵּבָה מִפְּנֵי מִי הַמָּבּוּל: מִן־הַבְּהֵמָה

דעס ריינען. חונד פֿון פֿיעהע דא: ניכט חויל ריין, חונד פֿון

הַטְּהוֹרָה וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָה טְהוֹרָה וּמִן־

געפֿליגען חונד חוילע, וואו קריעכט חויל דער ערדע לווייל

הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר־רָמַשׁ עַל־הָאָרֶץ: שְׁנַיִם

(חו) לווייל קאמען חו נח חויל דיע חרע, אונגנען חו ווייבען, וואו וויל

שְׁנַיִם בָּאוּ אֵלֶיךָ אֶת־הַתֵּבָה זָכָר וּנְקֵבָה כָּאֲשֶׁר

בעפֿהאלטען גאט דעס נח. ע: וואו נאך ויעבען טאגען

צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ: וַיְהִי לִשְׁבַעַת הַיָּמִים

חו דיע וואווער דער פֿלוטה וואווער חויל דער ערדע. חויל זעב:

וַיָּמִי הַמָּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ: יָחַד בַּשָּׁנָה שֵׁשׁ־

הונדערטסטען יאהרע פֿון זעבען דעס נח, חויל לווייטען אונגאטע חויל ויעבענהאטען

מֵאוֹת שָׁנָה לַחַיִּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בִשְׁבַע־הָעָשָׂר

טאג דעס אונגאטע: חויל דיעס טאג בערזשטען חויל קופֿעלען

יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָל־מַעֲיָנוֹת

חויל דין ערדע, לו פערערבען מללעו פלייט, וואו דערין מיט, לעבענדיק
 ער-הארץ לשתת כל-בשר אשר-בו רוח חיים
 חונטער דעם היממעל, מללעו וואו מיט חויל ערדען: מללעו פערגעהען. חו' חיד ערריכטע
 מתחת השמים כל אשר בארץ יגיע: יח נהק'מתי
 מיין בינדעס מיט דיר, דאס קאממעט מיין דין מרצע, דאס, דייענע וואהנע
 את-בריתי אתך ובאת אל-התבה אתה ובניך
 דייענע פרויט חו' דין פרויען דייענע וואהנע מיט דיר. חו' פון מללען לעבענדיגן, פון מללען
 ואשתך ונשי-בניך אתך: יט ומכל-החי מכל-
 פלייטע, לוייט פון יעדעס, ברינגע מיין דין מרצע, זיך לו ערהמלעטען מיט דיר,
 בשר שנים מכל תביא אל-התבה להחית אתך
 מיין מחנכען חונד מיין ווייבכען וייען יח. פון געפליגען מללערלייט מרע חונד פון
 זכר ונקבה יהיו: כ מהעוף למינהו ומן-
 פיעהע מללערלייט מרע, פון מללען געוויסע דער ערדע נאך וייענע מרע, לוייט
 הבהמה למינה מכל רמש האדמה למינהו שנים
 פון יעדעס, מללען קאממען לו דיר, זיך לו ערהמלעטען. דאס מבער ניס דיר
 מכל יבאו אליך להחיות: כא ואתה קח-לך
 פון יעדער טפיוע, דין געגענען ווירד, חונד: מללען מיין דיר, דאס מיט עווייט דיר
 מכל-מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך
 חונד מללען לור טפיוע. דאס טהמט נח גמלן יח, וויא געבמלעטען מללען
 ולהם לאכלה: כב ויעש נח ככל אשר צוה אתו
 גמלעט, מללען טהמט ער. דאס טפרמלע דער עוויגע לו נח: געהע דאס
 אלהים כן עשה: שני ז ח ויאמר יהוה לנח בא-אתה
 חונד דיין גמלעטען הויז מיין דין מרצע, דען דין המבע חיד געוועהען גערעכט פון מיר
 וכל-ביתך אל-התבה כי-אתך ראיתי צדיק לפני
 מיין דייענעס געטלעכטע. פון יעדעס פיעהע דעס ריינען: מללען דאס נעהמען דיר
 בדור הזה: נ מכל הבהמה הטהורה תקח-לך
 יעבען חונד: עבען, מחנכען חונד: מיין ווייבכען, חו' פון דעס פיעהע, וועלכע ניכט
 שבעה שבעה איש ואשתו ומן-הבהמה אשר לא
 ריין חונט, לוייט, דאס מחנכען חונד: מיין ווייבכען. חו' פון פון געפליגען
 טהרה היא שנים איש ואשתו: ג גם מעוף

חין ויכען לייטען, איט גחטט ווהנדענטע גח. עז לייטען גח

בִּרְתִּי אֶת־הָאֱלֹהִים הַתְּהִלָּה־נָּח : וַיִּוְלַד נָח

דרייט ווהנדע, דען שם, דען חם חונד דען יפת.

שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁשׁ אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:

דח ווהנד פערדערבט דיח ערדע (1) פֿער גחטט, חונד עז ווהנד פֿען דיח ערדע

וַתֵּשֶׁת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ

פֿען געוואלטהנט. עז ווהנד גחטט דיח ערדע, ויח ווהנד פערדערבט,

חָמָם : וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וַהֲנֵה נִשְׁחָתָה

דען פערדערבט גחטטע ווהנדע (2) ויכען ווהנדען חויל

כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דְּרָכָו עַל־

דער ערדע. דח טערמך גחטט לו נח: דח: ענדע

הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנָח קֵץ

ווהנדע פֿען ענדע קחט פֿער איך, דען פֿען חויל דיח ערדע (פֿען) געוואלטהנט

כָּל־בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָם

דח ויח, דחוס ווהנד חויל ויח פערדערבט ווהנדע דער ערדע. אהצע דיר

מִפְּנֵיהֶם וַהֲנֵנִי מִשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ: י עֲשֵׂה לָךְ

חיינע חרצע פֿען גפר-הען, איט קחאטערן אהצע דיח חרצע, חונד פערפֿיצע

תִּבְתָּ עֲצֵי־גֹפֶר קָנִים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתְּבָה וּכְפַרְתָּ

ויח פֿען חיינען חונד פֿען חוילען איט פֿעד. חו' ו' חויל: ויח דח אהצען ווהנדע

אֶתֶּה מִבֵּית וּמִחוּץ בְּכָפָר: טו וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה

ויח, דרייט הונדערט עזען (וויח) דיח ווהנדע דער חרצע, פֿען עזען

אֶתֶּה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אָרְךְ הַתְּבָה חֲמֵשִׁים אַמָּה

חיהרע ברייטע, חו' דרייסיג עזען חיהרע הוהע. חיינע בען ווהנדען ווהנדען דח אהצען

רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ: טז צִדָּהּ תַּעֲשֶׂה

חן דער חרצע, חו' (בית) לו חיינער עזען ויח חבנעהאטען, נחך חבנען; חו' דיח טהיר

לַתְּבָה וְאֶרְאֹתָ תְּכַלְכְּלָהּ מִלְּמַעְלָה וּפֶתַח

דער חרצע חן חיהרע וויטע ווהנדען דח; איט חונטערס, לוויטעס חו' דרייטעס (3)

הַתְּבָה בְּצִדָּהּ תִּשֶׂה תְּחִתָּיִם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים

ווהנדע דח ויח אהצען. חו' חבנע ווהנדען חיינע פֿען ווהנדען ווהנדען

תַּעֲשֶׂה: יז וְאֲנִי הֵנִי מֵבִיא אֶת־הַמָּבּוּל מִיַּם

חחאליד דיח בעוואהנער דער ערדע. (2) ד"ה יעדער אענט. (3) טחחקהאער

הַיָּם

(1) נחאליד דיח בעוואהנער דער ערדע. (2) ד"ה יעדער אענט. (3) טחחקהאער

חזיון נולדו, ריח ויח ערו ויהי נטען. עו שפרחך דער עוויגע: ניכט ויחן ויחן נטען ויין גייט

מכל אשר בחרו: ויאמר יהוה לא ידון רוחי

חין דעם מענטשן חיאמער, דא חויד ער חייט פלייט, ויח וייען וייע טאגע (נחך) הונדערט

באדם לעלם בשגם הוא בשר והיו ימיו מאה

חונד לונדליג יתהר. דיא ריעזען ווירטען חויל דער ערדע חוץ ריעזע לייט (1)

ועשרים שנה: והנפלים היו בארץ בימים ההם

חו' חויד נח'הער, חונדעס געקומען ווירטען דיא ווירטע דער אפטיגען לו דעם טאגטערן

וגם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים אל בנות

דער מענטשן, חונד ויח קינדער געבירען חיהנען, ריעזע וינד דיא העלדען, וועלכע

האדם ויירדו להם המה הגבורים אשר

פלין יעהער אפונער פלין רוח (ווירטען).

מעולם אנשי השם:

פ מפטיר חו' חו' ווירטע דער עוויגע דאס גרעס ווירטע דיא בח'הייט דעם מענטשן חויל ערדען, חו' יעדע

וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ וכל

ניגונג דער געדאנקען וייעזע הערלעכע נור בח'זע ויח, דיא געלע לייט; דא בער'יעטע

יצר מחשבות לבו רק רע כל היום: וינתחם

דער עוויגע דאס ער געמאכט דעם מענטשן חויל ערדען, חונד בעטריכטע ויך חין

יהוה כיעשה את האדם בארץ ויתעצב אל

וייעזע הערלעכע. עו שפרחך דער עוויגע: חיד ווילן פערטיליגען דעם מענטשן דעם

לבו: ויאמר יהוה אמתה את האדם אשר

חיד ערט'הפיען, פלין דעם פליכטע דעם ערדב'הדענע, פלין מענטשן ביי (לום) פיעה, ביי

בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד

געוויסע, חונד ביי געפליגען דעם הימלען, דעם חיד בער'יע, דאס חיד ויח געמאכט.

רמש ועד עוף השמים כי נחמתי כי עשיתם

נח ח'בער פלינד געמאכט חין דעם חויען דעם עוויגען.

חונת מצא חן בעיני יהוה:

פ סדר נח ריעזע (וינד) דיא נח'קאממען דעם נח, נח חין חין גערעכט (חו') פליקס ווירטע

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים די

(1) דאס חנליגענדע פירושהרט, שטעהט חין העבר'הייטען חו' בעש'המאס

נחך דעם הויפטווערט.

יזהר. עו ויחנה על טע חנוך מיט גחטט, או' ער ווירד נישט דח דען

שנה: כד ויתהלך חנוך את האלהים ואינו כי

עו נחמס היכוועג חיהן גחטט.

לקח אתו אלהים: ס שביעי כה ויחי מתושלח

שבע ושמנים שנה ומאת שנה ויולד את למך:

כ ויחי מתושלח אחרי הולידו את למך שתים

ושמנים שנה ושבע מאות שנה ויולד בנים ובנות:

כ ויהיו כר-ימי מתושלח תשע וששים שנה ותשע

מאות שנה וימת: ס כה ויחי למך

שתים ושמנים שנה ומאת שנה ויולד בן:

ער נחכטט ויינען נחמען נח. חוס לו נחמען: דעווער ווירד חוסו טרעוועט

נט ויקרא את-שמו נח לאמר וזה ינחמנו

וועגען חונדערער חרבייט חונד דער איהוה' חונדערער האנדע פון דעם בחדען

ממעשנו ומעצבון ידינו מדהאדמה

דען פערפלוכט העט דער עוויגע. עו נעבטע למך נחדעס ער געלייגט

אשר ארה יהוה: ל ויחי למך אחרי הולידו

את-נח תש ותרשים שנה ותשעים מאות שנה

ויולד בנים ובנות: לא ויהי כר-ימי למך

שבע ושבעים שנה ושבע מאות שנה

וימת: ס לב ויחי נח כרחמש

מאות שנה ויולד נח את-שם את-חם ואת יפת:

עו ווירד חן: נחפיינען דיין אענטען זיך לו פערמעהרען חויל דעם ערדבחדען,

ו יהי פי-החל האדם לרב על-פני האדמה

או' טאכטער געבחרע ווירדען איהנען, דח איהען דיין נחמנע דער אהפטיגען, דיין

ובנות ילדו להם: כ ויראו בני-האלהים את

טאכטער דער אענטען, דחס שון ווירד נחמען וויר זיך פרויען

בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים

הקורא יטעים הגריש קורם החרסא.

וַיְחִי-שָׁרָה אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-אָנוּשׁ שִׁבְעַ
שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃
ח וַיְהִיו כָּל-יְמֵי-שָׁרָה שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְתִשְׁעַ מֵאוֹת
שָׁנָה וַיָּמָת׃ ט וַיְחִי אָנוּשׁ תְּשַׁעִּים שָׁנָה וַיּוֹלֶד
אֶת-קִינָן׃ י וַיְחִי אָנוּשׁ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-קִינָן חֲמִשָּׁה
עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃
יא וַיְהִיו כָּל-יְמֵי אָנוּשׁ חֲמִשָּׁה שָׁנִים וְתִשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה
וַיָּמָת׃ יב וַיְחִי קִינָן שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת-
מֶהֱלָאֵל׃ יג וַיְחִי קִינָן אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-מֶהֱלָאֵל
אַרְבַּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃
יד וַיְהִיו כָּל-יְמֵי קִינָן עֶשֶׂר שָׁנִים וְתִשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה
וַיָּמָת׃ טו וַיְחִי מֶהֱלָאֵל חֲמִשָּׁה שָׁנִים וְשִׁשִּׁים
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת-יֶרֶד׃ טז וַיְחִי מֶהֱלָאֵל אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת-יֶרֶד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת׃ יז וַיְהִיו כָּל-יְמֵי מֶהֱלָאֵל חֲמִשָּׁה וְתִשְׁעִים שָׁנָה
וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת׃ יח וַיְחִי-יֶרֶד
שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת-חֲנוּךְ׃
יט וַיְחִי-יֶרֶד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-חֲנוּךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ כ וַיְהִיו כָּל-יְמֵי-יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים
שָׁנָה וְתִשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת׃ כא וַיְחִי
חֲנוּךְ חֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת-מִתְוֶשֶׁלַח׃

עז ווהכדעלסט חנוך איט גחטט (1) נחכדעס ער געלייגט העכסטע דען

כב וַיְתֵּלֶךְ חֲנוּךְ אֶת-הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-
מִתְוֶשֶׁלַח דְּרִיחַ הוֹכְדֶערט יחֶהר אונד לייגט זעהנע אונד טחכטער.
מִתְוֶשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

עז ווהרען מללע טחגע דען חנוך דריח הוהכדערט אונד פֿינל אונד זעכליג
כג וַיְהִי כָּל-יְמֵי חֲנוּךְ חֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת

* וועגען דער הייפֿיגען וועדערהעלונג האט מען דאס איבערגעטונג פֿיר איבערפֿעליזונג
ערחכטעט. (1) ד'ה' נאך זייערע וויללען.

עו ערקחנטע אדם נחמטע וינע פרוח, חו זיח געבחר חיינען זעהן, חו' נחמטע

כה' ידע אדם עוד את-אשתו ותלד בן ותקרא

וינען נחמטע שח, דען 1) עו ערוועטלע איר גחטט חנדערן זחמטן סטחטט

את-שמו שח כי שת-לי אלהים זרע אחר תחת

דעו הבל, ויין חיהן ערטלוג קין חונד דעס שח חויד חיהן ווחרד געבחרען חיינוחהן

הבל כי הרגו קין: כי ולשת גם-הוא ילד-בן

חו' ער נחמטע וינען נחמטע אנוש, דחמטען פיינג חמון חון, לו בענענען 2) חייט דעס נחמטען

ויקרא את-שמו אנוש אז הוחר לקרא בשם

דעו עוויגען דינעטע (חייט) דחו: פערלייכניס

הוחר: ס ה ח ויה ספר

דער נחמטע נחמטען דעו אדם, חס טחגע חו: ערטלוג גחטט דען אדם, חין חיהן ליכקייט

תולדות אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות

גחטטע: חחמטע ער חיהן חמון חונד ווייב טון ער זיח, זעגנעטע

אלהים עשה אתו: כי זכר ונקבה בראם ויברך

זיח חונד נחמטע חיהרען נחמטען אדם 3), חס טחגע דח זיח געטחפפען ווחרדען.

אתם ויקרא את-שמם אדם ביום הבראם:

עו זעבטע אדם הונדערט חו' דרייסיג 4) יחחר חו: ער לייגטע 5) חין וינער חיהן ליכקייט

ג ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו

וויח זיין בינה, חונד נחמטע וינען נחמטע שח, חו' עו ווחרען חו: טחגע דעו אדם

כצלמו ויקרא את-שמו שח: כי ויהיו ימי-אדם

נחמטען ער געלייגט דען שח חמט הונדערט יחחר חונד ער לייגטע

אחריו הולידו את-שת שמנה מאת שנה ויולד

זחגע חונד טחמטע. חו: ווחרען חו: טחגע אדם: וועלכע ער זעבטע, זיין

בנים ובנות: כי ויהיו כלימי אדם אשר-חי תשע

הונדערט חונד דרייסיג יחחר 6), דח טחחרב ער. עו זעבטע

מאות שנה ושלשים שנה וימת: ס ויחי

שח הונדערט חונד פיינג יחחר, חונד לייגטע דען אנוש.

שת תמש שנים ומאת שנה ויולד את-אנוש:

1) זיח זאגטע. 2) חנדערע ווענען 3) ערדגעטחפול. 4) חין העברחייטען קחן חויד ביח הונדערטן דח קליינערע נחח דער גרחסערן פחרגעטעטל ווערדען. 5) חיינען זעהן. 6) דח וייעדערהחן זוכ: דעו ווחרטע: שנה חייט טפרחמכגעבריד חונד חונחבערזעטלכחר

פחם חנטל טלע דעו עוויגען, אז בעזעלטע זיך חיס וואנדע נור און ארגענייטע ערדן.

מִלְפָּנַי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נֹד קִדְמַת־עֵדֶן:

עו ערקאנטע קין זיינע פרוי, זיין וואנדע שוואנגער, אונד געבאר דען חנוך,

וַיֵּדַע קַיִן אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּהָר וַתֵּלֶד אֶת־חֲנוּךְ:

ער וואר ערבויער איינער שטאדט, אז נאנטע דען נאמען דער שטאדט, וויא דען נאמען

וַיְהִי בְנָה עֵיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם

זיינע וואהנע, חנוך. עו וואנדע געבארען דען חנוך דער עיר, אונד עירר

בְּנוֹ חֲנוּךְ: יִם וַיִּלֶּד לְחֲנוּךְ אֶת־עֵירָד וְעֵירָד

לייגטע דען מחויאל, אונד מחויאל לייגטע דען מחויאל,

יָלַד אֶת־מַחֲוִיאל וּמַחֲוִיאל יָלַד אֶת־מְתוּשָׁאֵל

אונד מחויאל לייגטע דען למך. עו נאמען זיך למך זויא

וּמְתוּשָׁאֵל יָלַד אֶת־לֹמֶךְ: שֵׁשׁ יָם וַיִּקְחֵהוּ לִמְךָ שְׁתֵּי

פרויען, דער נאמע דער חיינע (וואר) עדה, אז דער נאמע דער נאדערן צלה.

נָשִׁים שֵׁם הָאֵחָת עֵדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה:

עו געבאר עדה דען יבל, דיעזער וואר דער ערוטע לעלטע וואהנער

וַתֵּלֶד עֵדָה אֶת־יָבֵל הוּא הָיָה אֲבִי יֵשֶׁב אֱהֶל

אז העערדענבעיטלער. דער נאמע זיינע ברודער: וואר יובל, דיעזער וואר דער ערוטע

וּמִקְנָה: כֹּחַ וְשֵׁם אַחִיו יוֹבֵל הוּא הָיָה אֲבִי

חלזער טשינער און הארפען חנד פלחטען. אונד צלה און זיין געבאר

כָּל־תֶּבֶשׁ כְּנוֹר וְעֵגֶב: כֹּחַ וְצִלָּה גַם־הוּא יָלַדָּה

דען תובל קין, חין טאיער פיר חלזע ווערקלייג און קופפער אונד איינען

אֶת־תּוֹבֵל קַיִן לְטֵשׁ כָּל־חָרָשׁ נְחָשֶׁת וּבְרָזָה

דיא שוועטער תובל קין: (היעס) נעמה. איינע טפרחך למך נו זיינען פרויען:

וְאַחֲזֹת תּוֹבֵל־קַיִן נַעֲמָה: כֹּחַ וַיֹּאמֶר לְמֶךְ לְנָשִׁיו

עדה אונד צלה, הארעט איינע טטיאמע, ווייבער למך: פערנעהאעט איינע רעדע,

עֵדָה וְצִלָּה שָׁמַעַן קוֹלִי נָשִׁי לְמֶךְ הָאֵזְנָה אָמַרְתִּי

וואהרליך, איינע און ערשט זיך פיר איינע וואנדע אונד איינען יינגלינג פיר איינע ביינע.

כִּי אִישׁ הָרָגְתִּי לְפָעַי וַיָּלַד לְחִבְרָתִי:

ווען זייענע פאך גערפאכט ווירד קין, זי (ווירד עו) למך, זייענען אז זייענע פאך,

כִּי שְׁבַע־תִּים יִקְסֶ־קַיִן וְלִמְךָ שְׁבַע־יָמִים וְשִׁבְעָה:

כד כי שבעתים יקס קין ולימך שבעים ושבעה:

הבל וינעם ברודער חבֿער חֿלֿוֹ וַיֵּאמְרוּ חַיִּים פֶּעַלְדֵּעַ, עֲרֵהוּב וַיֵּךְ קִין חַיִּבֵּעַר הַבֶּל
הַבֶּל אָחִיו וַיְהִי בְּהִיּוֹתָם בַּעֲלָה וַיִּקַּם קִין אֶל־הַבֶּל
 וַיִּנְעַן בְּרֹדֶעַר חֹנֵד עֲרִטְלוֹג חִיבֵן. דַּחַ סְפִרְחֵךְ דַּעַר עֲוִיגֵעַ לוֹ קִין: וַחַ חַיִּיט חַבֶּל
אָחִיו וַיְהַרְגֵהוּ: ט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קִין אֵי הַבֶּל
 דִּין בְּרֹדֶעַר? חֹ' עֲרִטְלוֹג: כִּי־כֵס וַיִּסַּח חִיבֵן עַן, עֲטוּחַ דַּעַר הַנִּבְעֵה אִינְעַן בְּרֹדֶעַר: בִּקְחִיךְ
אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הִשְׁמַח אָחִי אֲנִי:
 דַּחַ סְפִרְחֵךְ גִּחְטֵט: וַחַ חִיִּיט דֹחַ גִּעַטְהֵן? דִּיחַ סְטִיחֵהוּ עַן בְּלוֹטְעַן דִּינְעַן בְּרֹדֶעַר:
וַיֹּאמֶר מַה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמִי אָחִיךָ
 סְרִיעַט לוֹ חִיבֵן חֹנֵד עֲרֵדֵעַ. מִן חִיִּיט פֶּעַרְפֶּלֹכֵט דֹחַ
צַעֲקִים אֵלַי מִיְּהָאֲדָמָה: י וַעֲתָה אֲרוּר אַתָּה
 פֶּלֶן דַּעַר עֲרֵדֵעַ הִיכֹוֵעַ, דִּיחַ חֹיפֶגְעַטְהֵן חִיבֵרֵן חֹנֵד חֹיפֶלֹנְעֵהוּ עַן. דִּיחַ בְּלוֹט
מִיְּהָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לִקְחַת אֶת־דְּמִי
 דִּינְעַן בְּרֹדֶעַר: פֶּלֶן דִּינְעַר הַחֹנֵד. וַחַן דֹחַ בַּעֲחֵבִיטְעַט. דִּיחַ עֲרֵדֵעַ, מִכֵּס
אָחִיךָ מִיָּדָה: יב כִּי תַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה לֹא
 וַחַן (חִיבֵר 1) גִּעַבֵן חִיבֵר עֲרֵדֵעַ קִרְחֵפֵט דִּיר, חֹנֵטְטֵחֵט חֹ' פֶּלִיכְטִיג: וַחַן (חִיבֵר 2) חֹנֵט דֹחַ חִיִּיט חֹנֵט עֲרֵדֵעַ
תִּסֹּף תִּתְּכֹחַ לָךְ נֶעַ וְנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ:
 דַּחַ סְפִרְחֵךְ קִין לוֹט עֲוִיגֵעַן: לוֹ גִּרְחֵס חִיִּיט אִינְעַן סְטִרְחֵפֵעַ (2) חֹסֵט וַיֵּחַ לוֹ עֲרִטְרֵחֵגֵן.
עַ וַיֹּאמֶר קִין אֶל־יְהוָה גְּדוֹל עוֹנִי מִנְשׂוֹא:
 וַיַּעֲהֵ, דֹחַ פֶּעַרְטֵרִיבֹט אִיךְ הִיטְעַ פֶּלֶן דַּעַר פֶּלֶחֶפֶע דַּעַר עֲרֵדֵעַ, חֹ' פֶּלֶחֶר דִּינְכֵן חִנְטִין
יָד הוּא גִרְשָׁת אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנֵיךָ
 וַחַן חִיבֵן אִיךְ בַּעֲרֵגֵן, וַחַן חִיבֵן כֹּון בִּין, חֹנֵטְטֵחֵט חֹנֵד פֶּלִיכְטִיג חֹיִל דַּעַר עֲרֵדֵעַ, וַחַ וַיִּרֵד
אֶסְתֵּר וְהָיִיתִי נֶעַ וְנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה
 יַעֲדֵר, דַּעַר אִיךְ פֶּיכְדֵעַט, אִיךְ חֹאבֵרִיכֵגֵן. דַּחַ וַחַגֵּטֵעַ חִיבֵן דַּעַר עֲוִיגֵעַ: וַחַ חִיבֵרִיךְ! יַעֲדֵר
כָּל־מִצְאֵי יְהִרְגֵנִי: טו וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה לֵכֵן כָּל־
 דַּעַר חֹאבֵרִיכֵגֵט קִין וַיַּעֲבֵכֶפֶחֶךְ וַעֲרֵדֵעַ עֲרֵגֵרְחֵכֵט. עַן חֹכֵטֵעַ דַּעַר עֲוִיגֵעַ דַּעַם קִין
הַיָּרֵג קִין שְׁבַע־תִּים יָקָם וַיֵּשֶׁם יְהוָה לִקְיָן
 חִיִּין לִיכְעַן, דַּחַס כִּיכֵט עֲרִטְלוֹגֵעַ חִיבֵן. יַעֲדֵר, דַּעַר חִיבֵן פֶּיכְדֵעַט. דַּחַ גִּיכֵג וַחַגֵּן קִין
אֹת לְבַלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מִצְאוֹ: טז וַיֵּצֵא קִין

(1) חֹסֵפֶת חַח, חִיִּיט סְפִרְחֵכֵי חִיבֵרִיט חֹנֵד חֹיבֵר דֹּחַ חִיִּיט נַעֲבֵכֵכֵט חֹיבֵרֵט חֹיבֵרֵט
 (2) עֲרִטְלֵכֵר, עֲרִיטְטֵט וַיַּעֲדֵעַ, חֹיבֵן סְטִרְחֵפֵעַ.

עדן דיין כרובים חונד דיין קלינגע דען טווערטען, דאן ויך חוואוואללט,

עֲדֵן אֶת־הַכְּרִיִּים וְאֵת לֶהֱטֹ הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת

לו בעוואהרען, דען וועג לוס בוואע דען לעבענו. אדם

לְשֹׁמֵר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים: ס ד ה וְהָאָדָם

ערקאנגטע חוה זיינע פרוי, זיא ווארד טוואנגער חונד געבאהר דען קין.

יָדַע אֶת־חוּה אִשְׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן

דא טפראך זיא, איך ערווארד זיינען און פון דעם עוויגען (1) און. פערנער געבאר זיא (2)

וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת־יְהוָה: ז וַתִּסָּף לְלֹדֶת

זיינען ברודער דען הבל; עו ווארד הבל זיין טאטעירט, חונד קין ווארד

אֶת־אָחִיו אֶת־הָבֶל וַיְהִי־הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה

זיין מקערזאן (3). עו וואר נאך זיינעגער לייט, דא ברעכטע קין פון דער פרוכט

עֶבֶד אֲדָמָה: נ וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי

דען ערדרייכו זיין געטענק דעם עוויגען. חונד הבל ברעכטע, חויד ער,

הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה: ד וְהָבֶל הֵבִיא גִבְהֹמָה

פון דען ערוואלגן זיינען קלינגען פיעהען, און פון איהרען פעטטטיקן און עו ווארדטע ויך

מִבְּכֹרֹת צֹאנוֹ וּמִחֶלְבֵהֶן וַיֵּשֶׁע

דער עוויגען הבל און זיינען געטענקע. חבער לו קין חונד לו זיינען געטענקע

יְהוָה אֶל־הָבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ: ס וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ

ניכט ווארדטע ויך, דא פערדראס דען קין זעהר חונד עו פיען חב זיין חנגעוויכט (4).

לֹא שָׁעָה וַיַּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָנָיו:

דא טפראך דער עוויגען לו קין: ווארס פערדריעסט עו דיק, חונד ווארס

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה

זיאט זא חבגפאונען דיין חנגעוויכט? פירוואהר, ווען דא דיק בעווערט זיא פערגעבונג,

נָפְלוּ פָנָיו: ז הֲלֹא אִם־תֵּיטִיב שְׂאֵת

ווען חבער ניכט דא דיק בעווערט, פאר דער טהיר דיא טטראפע (5) חנגערט, נאך דא

וְאִם לֹא תֵיטִיב לִפְתָּח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ

זיאט איהר פערלחנגען, חבער דא קאנטע בעלוינגען זיא (6). עו טפראך קין זיאט

תִּשְׁקָרְתָּ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ: ח וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־

(1) ד' ה' זיא דער היץ פער גאטטען. (2) וואסאן ללדת זיאט העבראישע טפראחזייגען

הייט און נור דורך זיין נעבענווארט איברעלכאר. (3) וואקטליך: בעארבייטער דער ערדע. (4) ד'ה ער ווארד אונאווטהיג. (5) חטאת הייסט זינדע, חויד טטראפע. (6) דורך רייע.

חַיֵּךְ דִּיר בַּעֲפֻהָלָן, כְּחַמְלִיק, כִּיכֹט וְחֻלְלֵיטְרוֹחַ עֲוֹנֵן פֶּחֶן חִיהֶם, וְיָ וַיִּחַ פֶּעַרפֶּלֶזכֹּט דִּיחַ עֲרַדַּע
צִוְיָהָ לֹאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה
דִּינַעֲטוּיִלָּעֵן, אִיט כַּעֲטוּוֹעֲרַדַּע וְחֻלְלֵיט דִּיחַ וַיִּחַ גַּעֲנִיעֲסַעֵן (2) חֻלְלֵע טַחְגַּע דִּינַעֲטוּיִלָּעֵן.

בַּעֲבוּרָהּ בַּעֲצָבוֹן תֹּאכְלָנָהּ כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ:

דְּחֶרַעֵן חֹ. דִיטַעֵן וְחֻלְלֵיטְרוֹחַ דִּיר, חֹ. דִּיחַ וַיִּחַ עֲוֹנֵן דִּיחַ קַחִיט

יָ וְקוֹץ וְדִרְדֵּר תִּצְמִיחַ לָהּ וְאֹכְלָתָ אֶת־עֵשֶׂב

דַּעֲוֹ פֶּעַלְדַּע. חִיט טוֹוִייעַ דִּינַעֲטוּיִלָּעֵן חֲגַעֲוִיכֹטַע וְחֻלְלֵיט דִּיחַ עֲוֹנֵן בְּרַחֲד, בִּי

הַשָּׂדֶה: יֵט בְּזַעַר אֲפִיקָה תֹאכַל לֶחֶם עֵד

דִּיחַ לְרִיקַקַּהֲרוֹט חִיט דִּיחַ עֲרַדַּע. דַּעֲוֹ פֶּחֶן חִיהֶר בִּיט דִּיחַ גַּעֲנִיחֲמַעֵן, דַּעֲוֹ טַחְוִיב

שׁוֹבָהּ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ כִּי־עֹפֹר

בִּיט דִּיחַ, חֹ. לֹוס טַחְוִיבַע וְחֻלְלֵיט דִּיחַ לְרִיקַקַּהֲרוֹט. דִּיחַ כְּחֻנְכֹּטַע אֲדַם דַּעֲוֹ כְּחֻמַּעֵן

אֶתָּה וְאֶל־עֹפֹר תָּשׁוּב: כִּי וַיִּקְרָא הָאֲדָם שֵׁם

וַיִּנְעַר פֶּרוּיָּא חִיהַ, דַּעֲוֹ וַיִּחַ וּוְחֶרֶד דִּיחַ אֹוטַטַעַר חֻלְלֵעַר (עֲבַעֲנִיגַעֵן. דַּחֵן אֲחֻכֹּטַע

אִשְׁתּוֹ חֲוָה כִּי הוּא הִיְתָה יָאם כָּל־חַי: כֹּחַ וַיַּעַשׂ

דַּעֲרַעֲוִיגַע גַּחְטַט פִּיר אֲדַם חֹונֶד פִּיר וַיִּנְעַ פֶּרוּיָּא רַחֲקַקַע פֶּחֶן פֶּעַלָּעֵן

יְהוָה אֱלֹהִים לָאֲדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כַּתְּנוֹת עוֹר

חֹונֶד בַּעֲקֻלִּידַעֲטַע וַיִּחַ.

וַיִּלְבִּישֵׁם:

חֲמִישִׁי פ

עו טַפְרַחֲד דַּעֲרַעֲוִיגַע גַּחְטַט: וַיַּעַה אֲדַם וּוְחֶרֶד וַיִּחַ חֲוִינַעַר פֶּחֶן חֹונֶד,

כֹּחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאֲדָם הִיָּה כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ

לֹו קַעֲנַעֵן גֹּוטַעֵן חֹ. בַּחְוַע; וַיִּחַ (וַיִּכֹּט טַטְרַעֲקַט עַר חֹוִי וַיִּנְעַ הַחֹונֶד, חֹונֶד כִּיחֻט חֹוִיךְ

לִדְעַת טוֹב וָרַע וְעַתָּה פְּרִישְׁלָח יָדוֹ וּלְקַח גַּם

פֶּחֶן בֹּוִיחַע דַּעֲוֹ (עֲבַעֲנֵן, חֲוִינַעַט חֹונֶד (עֲבַט עֲוִיגַ. דְּחֶרוֹס טִיקַטַע חִיהֵן וּוְעַג דַּעֲרַעֲוִיגַע

מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחִי לְעֹלָם: כֹּחַ וַיִּשְׁלַחְהוּ יְהוָה

גַּחְטַט חֹוִי דַּעֲוֹ גַּחְרַטַעֵן עֲדוֹן, לֹובַעֲחֶרְבִּיטַעֵן דִּיחַ עֲרַדַּע, וּוְחַ עַר גַּעֲנִיחֲמַעֵן וּוְחֶרֶד

אֱלֹהִים מִגִּן־עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לָקַח

דְּחֶפֶחֶן. עַר פֶּעַרַטְרִיעַב דַּעֲוֹ אֲדַם חֹונֶד (חֲגַעֲרַטַע לֹור אֲחֶרְגַּעֲוִיטַע דַּעֲוֹ גַּחְרַטַעֵן

מִשָּׁם: כֹּחַ וַיַּגֵּשׁ אֶת־הָאֲדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן

דְּחֶפֶחֶן. עַר פֶּעַרַטְרִיעַב דַּעֲוֹ אֲדַם חֹונֶד (חֲגַעֲרַטַע לֹור אֲחֶרְגַּעֲוִיטַע דַּעֲוֹ גַּחְרַטַעֵן

מִשָּׁם: כֹּחַ וַיַּגֵּשׁ אֶת־הָאֲדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן

מִשָּׁם: כֹּחַ וַיַּגֵּשׁ אֶת־הָאֲדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן

מִשָּׁם: כֹּחַ וַיַּגֵּשׁ אֶת־הָאֲדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן

מִשָּׁם: כֹּחַ וַיַּגֵּשׁ אֶת־הָאֲדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן

מִשָּׁם: כֹּחַ וַיַּגֵּשׁ אֶת־הָאֲדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן

מִשָּׁם: כֹּחַ וַיַּגֵּשׁ אֶת־הָאֲדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן

דחם ניכט דאז עווענט פֿון חיהס, ה'חם דאז געגעווען? דאז וואָס דער מענטש:

לִבְלֹתִי אֶבְלִמֶּנּוּ אֲכָלָתִי : וַיֹּאמֶר הָאָדָם

דיז פֿרויז, וועלכע דאז געגעבען לוֹ אִיר, ויחֵב אִיר פֿון דעם בויאטע,

הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתַתָּה לִי מִדְּהֵעַן

אונד איך חס. דאז טפֿראך דער עוויגע גחטט לֹא פֿרויז : וואָס דאז

וְאָכַל : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לָאִשָּׁה מִדֶּה־נָּתַתָּה

ה'חם דאז געטהאן? דאז טפֿראך דיז פֿרויז, דיז טלחנגע ריינטע איך, חו. איך חס.

עֲשִׂיתָ וְתֹאמַר הָאִשָּׁה הִנָּחֵשׁ הָשִׂיאֲנִי וְאָכַל :

דאז טפֿראך דער עוויגע גחטט לֹא טלחנגע : וויז דאז געטהאן דיעועס,

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים וְאֶל־הַנָּחֵשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹאת

פֿערפֿלוצט (ויח) דאז פֿער חללעס פֿיעהע אונד פֿער חללעס וויז דעו פֿעלדעו ; חויל

אֲרֹר אֶתָּה : מִכָּל־הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־

דיינעם בויטע וואָס דאז געהען, חו. ערדע וואָס דאז עווען חללע טלחגע דיינעם לעבענו.

גִּחְנֶנָּה רִתְּלָהּ וְעָפָר תֹּאכֹל כָּל־יְמֵי חַיֶּיהָ :

חו. פֿינדטלעךט ווערדע איך אַחַדען לוויטען דיר חו. לוויטען דיר פֿרויז, אונד לוויטען

עו וַיֹּאמֶר אֱשִׁירָה בֵּינָהּ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין

דיינעם וואָס, חו. לוויטען איהרעס וואָס, ער פֿערלעטלע דיר דען קפֿל אונד דאז

זֶרַעָהּ וּבֵין זֶרַעָהּ הִוא יְשׁוּפָהּ רֹאשׁ וְאֶתָּה

פֿערלעטלע איהס דיז פֿערווע. לֹא פֿרויז טפֿראך ער :

תְּשׁוּפֶנּוּ עִקְבִּי : וְאֶל־הָאִשָּׁה אָמַר

פֿעראעהרען ווערד' איך דיינע טאערלען חו. (דיז) דיינער טוואָנגערטלעךט, איט טאערלען

הָרַבָּה אֲרַבָּה עֲצָבוֹנָהּ וְהָרִנָּה בְּעֶצֶב

וואָס דאז געבאָהרען קינדער, לוֹ דיינעם אַחַדע (ויח) דיינע בעגערדע, ער חבער,

תִּלְדִּי בָנִים וְאֶל־אִשָּׁהּ תְּשׁוּקָתָהּ וְהִוא

ווערד העררעטען איבער דיר. (אונד לוֹ אָדָם) טפֿראך ער : וויז

יִמְשַׁל־בָּהּ : וְלָאָדָם אָמַר כִּי

דאז געהערטעט דער טטיאטע דיינער פֿרויז, חו. אַסעט פֿון דעם בויאטע פֿון דעם

שְׂמֵעַת לְקוֹל אִשָּׁתָהּ וְתֹאכֹל מִדְּהֵעַן אֲשֶׁר

(1) וְהָיָה דער ערוטע מענטש בעדייטענד: ערדגעטלעך.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל-הָאֱלֹהִים לֵאמֹר
מֵת תָּמֹת: ֹסִי יֵדַע אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶּם
מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחְוּ עֵינֵיכֶם וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים יֵדְעִי טוֹב
וְרָע: ֹוּתִירָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לִמְאֹכַל וְכִי
תֹאכֹל-הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמַד הָעֵץ כְּהַשְׂכִּיל וְתִקַּח
מִפְרֵיוֹ וְתֹאכַל וְתִתֵּן גַּם-לְאִשָּׁה עִמָּה וַיֹּאכַל:
וְתִפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֵרְמִים הֵם
וַיִּתְּפוּ עָלֶיהָ תֵּאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם תְּגִלָּת: ֹוּשְׁמַעֻ
אֶת-קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בְּגִן לְרוּחַ הַיּוֹם
וַיִּתְּחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בַּתּוֹךְ
הַגִּן: ֹוּיִקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הָאָדָם וַיֹּאמֶר
אֵיכָה: ֹוּיֹאמֶר אֶת-קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגִן
הַגִּן כִּי-עִירָם אֲנִי וְאִתְּחַבֵּא: ֹוּיֹאמֶר מִי
הָיָה לָךְ כִּי-עִירָם אַתָּה הַמֶּן-הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ

(1) תמתון הייסט: איהר ווערדעט שטערבען, דער לוגענעטלעכע אינפֿיניטין מוח
איזט ספראָנגעברויך, דאָס נאָכדריקליכע חנודייטען, יאָ וויל הרבה ארבה או' דגל.
(2) נאָמליך לור אַבערהויפט.

חיינע בעטייבונג אויף דעם מענטשן, דאס ער ענטשליען, נאךס חיינע פֿון וויינען ריפפען

תִּרְדָּמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעָתּוֹ

א. טאמס פֿון פֿלייט פֿון חיהרער טטעלע. דא בילדעטע דער עוויגע גאט

וַיִּסְגֵּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה: כֵּן וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים וְאֶת־

דיא ריפפע דיא ער גענאמען פֿון דעם מענטשן לו חיינער פֿרויח א. ברחשטע ויח לו

הִצִּלַּע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיָּבִיאהָ אֵל־

דעם מענטשן. דא שפרחך דער מענט: דיעס אפֿן (חויט) בין פֿון וויינען ביינען

הָאָדָם: כֵּן וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפַּעַם עֵצִים מַעֲצָמִי

אונד פֿלייט פֿון וויינען פֿלייטע, דיעזע ווערדע גענאכט, אפֿניקן, דעם פֿאקס אפֿניקע

וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לִזְאֵת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ

ווערד גענאמען דיעזע. דארום פֿערמאסט דער אפֿן וויינען (1) פֿאטער אונד

לָקַחָהּ זֹאת: כִּד עַל־כֵּן יַעֲזֹב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־

וויינע אונטער, אונד האנגט פֿון וויינען וויינע, דאס ויח ווערדען לו חיינען פֿלייטע (2).

אֶתָּמוֹ וּדְבָק בָּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לֶבָשָׁר אֶחָד:

א. ווערען ביינע נאכט דער מענט אונד וויינע פֿרויח,

כֹּס וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֶרְוָה הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ

אונד ניכט טאמטען ויח זיך. דיא טאמגע ווער וויינער פֿון חילע טהיערע

וְלֹא יִתְבָּשְׁשׁוּ: ג וְהַנָּחֵשׁ הָיָה עֲרוֹם מְכַל חַיֵּית

דעם פֿעלדען, וועלכע געמאכט דער עוויגע גאט, ויח שפרחך אונד פֿרויח

הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי־הָאִשָּׁה

האט דעם אויך געמאכט גאט, ניכט וועלכט חיהר עווען פֿון יעדעם בויאע דעם גארטען?

אֵף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל־עֵץ הָגֶן:

דא שפרחך דיא פֿרויח אונד טאמגע, פֿון דער פֿרוכט (יערע) בויאע דעם גארטען,

בַּתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחֵשׁ מִפֶּרִי עֵץ־הָגֶן

קאכען וויר עווען. אונד פֿון דער פֿרוכט דעם בויאע, וועלכער (חויט) וויטטן חיס גארטען,

נֹאכָר: ג וּמִפֶּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בַּתּוֹךְ־הָגֶן

האט געמאכט גאט: ניכט עוועט פֿון חיהס אונד ניכט בעריהרט זיין, דאס ניכט

אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בּוֹ פֶּן־

(1) אויך פֿאר וויינען דורך דאס בניי בעטטאמטען ווערע, חויט אונד וויינער
(2) דאס לו חיינער פֿערווען.

חדקל, ער דער זיך הינליהט לור אחרגענייטע פֿון אשור. חו. דער פֿיערטע סטרוקס

חֲדָקִל הוּא הָהֵלֶךְ קִדְמָת אֲשׁוּר וְהַנָּהָר הָרְבִיעִי

חזט פרת. דאָ נחמקס דער עוויגע גחטט דען מענטשן חונד זעטלטע איהן

הוּא פֶּרֶת: טו וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיְנִיחֵהוּ

חין דען גחרטן ערן, איהן לו בעמרחיטען, חו. איהן לו בעמרחקן. דאָ בעפֿעהל דער עוויגע

בְּגַן־עֵדֶן לִעֲבֹדָה: וּלְשִׁמְרָה: טז וַיְצַו יְהוָה

גחטט דעס מענטשן חונד ספרחך: פֿון יעדעס בויאע דעו גחרטענו

אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכָּל עֵץ־בְּגֶן

קחנט דוא עווען. נור פֿון דעס בויאע דער ערקענטניס דעו גוטען חו. בחזען, ניכט

אֲכָל תֹּאכֵל: יז וּמֵעֵץ הַדֶּעֶר טוֹב וְרַע לֹא

והנלזט דוא עווען פֿון איהס, דען חן דעס טחגע דא דוא חיווענט פֿון איהס

תֹּאכֵל מִמֶּנּוּ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ

ביט דוא דעו טחדעו. חוץ ספרחך דער עוויגע גחטט: ניכט גוט (חזט עו), דאס ויח

מוֹת תָּמוּת: יח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הֵיזֶה

דער מענט חלזין, חוץ ווילנאחטען איהס חזין בייחטטחנד איהס לור וייטע. חן בילדעטע

הָאָדָם לְבָדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֶזְרָא: יט וַיִּצַּר

דער עוויגע גחטט חוין דעס ערדרייכע חלזעו געווינד דעו פֿעלדעו, חונד חלזעו

יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־

געפֿליגען דעו היממעל, חו. בהחבטע (יעדעו) גוס מענטשן לו זעהען וויח ער נענטען ווערדע

עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֱלֹהִים לְרֹאשׁוֹ מִה־יָקָרָא־

ע, חו. גחלזן ויח נענטען ווירד עו דער מענט דא: בעזעעלטע ווענען

רֹאשׁוֹ וְכָל־אֲשֶׁר יִקְרָא־לּוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה

והנלזטע בייבען ויין נחמע. דאָ נחנטע דער מענט דא נחמען פֿיר חלזעו פֿיעה.

הוּא שְׁמוֹ: כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה

פֿיר דאָ געפֿליגען דעו היממעל, חו. פֿיר חלזעו ווירד דעו פֿעלדעו; פֿיר דען מענטשן חבער

וְלַעוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְלָאָדָם

ניכט פֿחנד ער בייחטטחנד איהס לור וייטע. דאָ ליעס פֿחלזען דער עוויגע גחטט

כֹּא־מֵצָא עֶזְרָא כְּנֶגְדּוֹ: כא וַיִּפֹּל יְהוָה אֱלֹהִים

והנלזט דוא עווען פֿון איהס, דען חן דעס טחגע דא דוא חיווענט פֿון איהס

וַיִּחַרְעַן נִיכָם לוֹ בַּעֲזָרְבִּיטָעֵן דַּחַּ עֲרַדְרִיִּךְ. חֲבַעַר דּוֹנוֹט שְׁטִיטֵג חוּיִן סָחָן דַּעַר עֲרַדַּע

אֵין לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה: וְאֵד יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ

חוֹ. בַּעֲפִיכְטֵטֵט דַּחַּ גַּחְלֵט חֲבַעַר סָחָן דַּעַר עֲרַדְרִיִּכְטֵט. דַּחַּ בִּילְדֵטֵט דַּעַר עֲוִיגֵט

וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַיֵּיצֵר יְהוָה

גַּחְטֵט דַּעַן אַעֲנֵטֵט (חוּיִן) שְׁטוּיב סָחָן עֲרַדְרִיִּכְטֵט, חוֹ. בִּילְטֵט חוּיִן וַיִּנְעֵט כְּחֹטֵט

אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עֹפֶר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו

חֲדַעַס דַּעַן וַעֲבַעַט, דַּחַּ וַחֲרַד דַּעַר אַעֲנֵט לֹס וַעֲבַעַדִּיגֵטן וַעֲוֵטֵט. דַּחַּ סָחָן חֲלֵטֵט

נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה: ח וַיִּטֵּעַ

דַּעַר עֲוִיגֵט גַּחְטֵט חִינְטֵטן גַּחְרֵטֵטן חוּיִן עֲדִין לֹר אַחֲרָגַעֲנִיטֵט, חוֹכֵד וַעֲטֵטֵט דַּחֲהִין

יְהוָה אֱלֹהִים גִּבְעֵדֵן מִקְדָּם וַיִּשֶׁם שֵׁם אֶת־

דַּעַן אַעֲנֵטֵט, דַּעַן עַר גַּעֲבִילְדֵט. עַן וַיֵּט וַחֲכֹטֵטן דַּעַר עֲוִיגֵט גַּחְטֵט חוּיִן

הָאָדָם אֲשֶׁר יִצָּר: ט וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־

דַּעַס עֲרַדְרִיִּכְטֵט חֲלֵטֵטֵט בִּיחֵט, וַיַּעֲבִילְדֵט לֹס חֲנֻעַדֵטן, חוֹכֵד גּוֹט לֹס עֲוֵטֵט,

הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נְחֹמֶד לְמַרְאֵה וְטוֹב לְמַאכֹּל־

חוֹ. דַּעַן בּוּיִס דַּעַן וַעֲבַעַט אִיטֵטֵטן חוּיִס גַּחְרֵטֵטן, חוּיִךְ דַּעַן בּוּיִס דַּעַר עֲרַקַעֲנֵטִיס דַּעַן גּוֹטֵט

וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָגֵן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב

חוֹ. בַּחֲוֵטֵט. חוֹ. חוּיִן שְׁטַרְחָס גִּיגֵט חוּיִ: סָחָן עֲדִין לוֹ בַּעֲפִיכְטֵטֵט דַּעַן גַּחְרֵטֵטן, חוֹ. סָחָן דַּחַּ

וְרַע: י וְנָהָר יֵצֵא מִעֵדֵן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הָגֵן וּמִשָּׁם

טַהִילֵטֵט עַר וִיךְ, חוֹ. וַחֲרַד לוֹ סִיעַר הוּיִפֵטֵטֵטֵטֵטֵטֵט. דַּעַר כְּחֹטֵט דַּעַן חִינְטֵטן חוּיִט

יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רָאשִׁים: יא שֵׁם הָאֲחֵד

פִּישוֹן, עַר דַּעַר חוֹאֲרִיגֵט דַּחַּ גַּחְלֵט וַחֲכֵד חִילָה, וַחֲ (חוּיִט)

פִּישוֹן הוּא הַסִּבֵּב אֶת כָּל־אֶרֶץ הַחַוִּילָה אֲשֶׁר־

דַּחֲוֵטֵטֵטֵט דַּחַּ גַּחְלֵד. דַּחַּ גַּחְלֵד דִּיעֵטֵט וַחֲכֵדֵט חוּיִט גּוֹט, דַּחֲרַט חוּיִט דַּעַר בִּדְלַח 1)

שֵׁם הַנְּהָב: יב וְנָהָב הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב שֵׁם הַכִּדְלָח

חוֹכֵד דַּעַר שְׁטִיִן שַׁחֵס חוֹ. דַּעַר כְּחֹטֵט דַּעַן חֲכֵדֵטֵטן שְׁטַרְחֵטֵטֵט (חוּיִט) גִּיחּוֹן, עַר

וַיֵּאבֶן הַשָּׁהִם: יג וְשֵׁם־הַנְּהָר הַשֵּׁנִי גִיחּוֹן הוּא־

דַּעַר חוֹאֲרִיגֵט דַּחַּ גַּחְלֵט וַחֲכֵד כּוּשׁ. דַּעַר כְּחֹטֵט דַּעַן דִּרִיטֵטֵטן שְׁטַרְחֵטֵטֵט (חוּיִט)

הַסִּבֵּב אֶת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ: יד וְשֵׁם־הַנְּהָר הַשְּׁלִישִׁי

לור טפיוע. חונד חללען טהיערען דער ערדע, חונד חללעס געפליגען דעו היממעל,

לֹא־כָלָה: 1 וְלֹא־חַיַּת הָאָרֶץ וְלֹא־עוֹף הַשָּׁמַיִם

חונד חללעס קריעכערען חויל דער ערדע, ווחרין חוילט בעוועעלטען לעבען, (ווייז)

וְלֹא־רֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־

חללען גרינע קרייטערוערק לור טפיוע, חונד עו ווחרד חללען. דא וואה גחטט

כָּל־יֶרֶק עֹשֶׂב לֹא־כָלָה וַיְהִי־כֵן: 2 לֹא וַיֵּרָא אֱלֹהִים

חללען ווחר ער געמחטט, חונד עו ווחר וועהר 1) גוט, ווחר ווחרד חבענה,

אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וַהֲנֵה־טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב

חונד ווחרד אחרגען דער זעכטע טאג.

וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי:

דא פללענדעט ווחרן דא היממעל חו. דא ערדע חו. חלל חיהר העער, חלל פללענדעטע

ב ח וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צִבְאוֹם: 3 וַיְכַל־

גחטט חס זעבענטען טאג. ווין ווערק, דא ער געמחטט. דא רעהטע ער

אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת

חס זעבענטען טאג. פלל חלל ווינעס ווערקע, דא ער געמחטט. עו זעגנעטע

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: 4 וַיְבָרֶךְ

גחטט דען זעבענטען טאג. חו. הייליגטע חיהן, דען חן דעמועלען רעהטע ער

אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת

פלל חלל ווינעס ווערקע, דא ער ערטהעפען חס גחטט חוס (פערט) לו ווירקען.

מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים רֵעָשׂוֹת: 5 פְּלִישִׁי

דעו חוילט דא עכטטעהונג דעו היממעל חו. דער ערדע, חלל וויל ערטהעפען ווחרדן,

ד אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם

חס טאגע דא געמחטט דער עוויגע גחטט ערדע חונד היממעל. חללען געטטרייך

בַּיּוֹם עָשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם: 6 וְכָל־שִׁיחַ

דעו פללדעו נאך ניכט ווחר חויל דעו ערדע, חו. חללען קרוילט דעו פללדעו נאך ניכט

הַשָּׂדֶה טָרֵם יְהִי בָאָרֶץ וְכָל־עֹשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם

ווחרדן, דען נאך ניכט וועס רעגנען דער עוויגע גחטט, חויל דא ערדע, חונד מענטען

יִצְמַח כִּי לֹא הָמָטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם

דח אהבטע גחטט דח געווינד דעו נאנדעו חולערלייח חרט, חוכה

כה ויעש אלהים את־חית הארץ למינה ואת־

דח פיעה חולערלייח חרט חוכה (1) חולעו געוויקס דער ערדע חולערלייח חרט,

הבהמה למינה ואת כל־רמש האדמה למינהו

דח וחה גחטט, דחס גוט (עו זיין). דח ספרמך גחטט אהבן וויר חייגען מענטן

וירא אלהים כי־טוב: כו ויאמר אלהים נעשה אדם

חין חונדערק עבענבילד, אהנליך איט חוכה, דחס ויח העררטן איבער דיח פייטע דעו מעער:

בצלמנו בדמותנו וירדו בדגת הים

חו. איבער דח: געפליגען דעו היממעלן, חו. איבער דח: פיעה, חו. איבער דיח געגלע ערדע,

ובעוף השמים ובבהמה ובכל־הארץ

חו. איבער חולעו געוויקס, דח קריעכט חויל דער ערדע. דח ערטויל גחטט

ובכל־הרמש הרמש על־הארץ: כז ויברא אלהים

דעו מענטען חין ויינעס עבענבילדע חין דעס עבענבילדע גחטטעו טויל ער חיהן,

את־האדם בצלמו באלהים ברא אתו

אמן חוכה ווייב טויל ער ויח דח זעגעטע ויח גחטט

זכר ונקבה ברא אתם: כח ויברך אתם אלהים

חו. עו ספרמך לו חיהגען גחטט: וייד פרוכטבאר חוכה מעהרעט חייך, חוכה פלינעט

ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את־

דיח ערדע חוכה בעלוויקגעט ויח, חוכה העררטעט איבער דיח פייטע דעו מעערעו,

הארץ ובבשר וירדו בדגת הים

חו. איבער דח: געפליגען דעו היממעלן, חו. איבער חולעו עבענדע, דח קריעכט חויל

ובעוף השמים ובכל־חיה הרמשת על־

דער ערדע. עו ספרמך גחטט: כון איבערגעבע חייך חייך חולעו

הארץ: כט ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את־כל־

קרויט דח: פארטפלינלנט זאמען, וועלכעו חייט חויל דער פלינלע דער געגלען ערדע, חו.

עשב וזרע זרע אשר על־פני כל־הארץ ואת־

יעדען בויט, ווירין חייט בויאפרוכט (2), דיח פארטפלינלנט זאמען. חייך ויח עו

כל־העץ אשר־בו פרי־עץ זרע זרע לכם יהיה

(1) חויל פאר דעס ווארטע כל חייט דח ווארט את חו. איבערזעטלכער.

(2) היער אום עץ חול ערקלוארענדע ווארט נאכטטעהען.

דחן נחנטטע גחטט דחן טרמקנע: ערדע, חונד דיח פֿערזחאונג דער ווהזער

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיִבְשָׁה אֶרֶץ וּלַמְּקוֹרֹת הַמַּיִם

נחנטטע ער: אעערע, דח זח: גחטט, דחס עז גוט ווחר: דחן טפרמך גחטט:

קָרָא יַמִּים וַיִּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: יח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים

עז טפרמסע דיח ערדע געטפרמס, קרויט, דח: פֿערטשפֿלחנט זחאען, פֿרוכטבוים (1

תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֵּרִיעַ זֶרַע עֵץ פֶּרִי

ווכלער טרמקט פֿרוכט נחך זיינער מרט, וו ח זיין זחאען חזיט דחרין, חויל דער ערדע

עֲשֹׂה פֶּרִי לְמִינֹו אֲשֶׁר זֹרְעוּ־בּוֹ עַל־הָאָרֶץ

חו' עז ווחרד חזח: עז ברמכטע הערפֿער דיח ערדע געטפרמס קרויט דח: פֿערטשפֿלחנט

וַיְהִי־בֹן: יכ וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֵּרִיעַ

זחאען נחך זיינער מרט, חו. בוים, ווכלער טרמקט פֿרוכט, וו ח זיין זחאען חזיט דחרין,

זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֲשֹׂה־פֶּרִי אֲשֶׁר זֹרְעוּ־בּוֹ

נחך זיינער מרט, דח זח: גחטט, דחס עז גוט זיח. זח ווחרד חבענד חו. ווחרד

לְמִינֵהוּ וַיִּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: יג וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־

אחרגען דער היטטע טג. וו ח זיין זחאען חזיט דחרין, זח ווחרד חבענד חו. ווחרד

בֹּקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:

דח טפרמך גחטט: עז ווערדען זיכטער חן דער חוידעהונג דעז היטטע:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם

גז חונטערטיידן לוויטען העס טחג חונד לוויטען דער נחכט חונד זיח זייען גז זיכען

לְחַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְהָיָה לְאֹת

חונד פֿיחזיטען חונד פֿיח טחגע חו. יזהרע חונד זיח זייען חז: זיכטער

וּלְמוֹעֲדִים וַיִּמָּחֶם הַיּוֹם וְהָיָה לְמֹאֲרֹת

חן דער חוידעהונג דעז היטטע גז זיכען חויל דיח ערדע, חונד עז ווחרד חזח:

בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־בֹן:

דח אכטע גחטט דיח לוויח זיכטער דיח גרמטען

טו וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־

דח: זיכט דח: גרמטערע לז פֿערזחאונג דעז טחגע חונד דח: זיכט דח: קליינערע

הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־הַמְּאֹר הַקָּטָן

לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה

(1 פרי חז: ערקלזערענד דעס ערקלזערטען הויפטווערטע עץ נחכטטעהען.

(2 חז: העברחייטען ווירד דח: בייחווחרט דעס הויפטווערטע נחכגעזעטלט.

א בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת

דיין ערדע. (2) וואר חונדפראגן חונד פערוואררען, חונד פֿינטערניס

הָאָרֶץ: ב וְהָאָרֶץ הָיְתָה רֵתֹךְ וְכָהוּ וְחֹשֶׁךְ

חויין דער פֿלחנע דעו חבגרונד: חונד דער גייט גחטטעו טוועבענד חויין דער פֿלחנע

עַל־פָּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פָּנֵי

דער וואווער. דח ספרחך גחטט: עו ווערדע איכט חונד עו ווארד איכט. דח וואו

הַמַּיִם: ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אֹר וַיְהי־אֹר: ד וַיֵּרָא

גחטט דח: איכט, דחס עו גוט וואר, דח חונדערטיגער גחטט לויטען

אֱלֹהִים וְאֶת־הָאֹר בִּידְטוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים בֵּין

דעס איכטע חו לויטען דער פֿינטערניס. דח נחנכטע גחטט דח: איכט טחג

הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים וְלָאֹר יוֹם

חו דיין פֿינטערניס נחנכטע ער נחכט: ון ווארד חבענד חו ווארד אפרגען חויין טחג. (3)

וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְחִי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד: פ

דח ספרחך גחטט: עו ווערדע חיינע חוידעמונג לויטען דען וואווערן, חו וואו וואו

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי רָקִיעַ בֵּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהי

טיידענד לויטען וואווערן חונד וואווערן. חויין חחכטע גחטט דיין חוידעמונג

מִבְדִּיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם: ז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ

חונד וואווערטע חב לויטען דען וואווערן וועלכע חונכטער דער חוידעמונג חונד לויטען

וַיִּבְרָא בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין

דען וואווערן וועלכע זינד חייבער דער חוידעמונג חונד עו ווארד חויין. דח נחנכטע

הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהי־כֵן: ח וַיִּקְרָא

גחטט דיין חוידעמונג היממעל, ון ווארד חבענד חו ווארד אפרגען דער לויטע טחג

אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי: ט

דח ספרחך גחטט, עו פֿערזחאמען זיך דיין וואווער חונכטער דעס היממעל

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם

חו חיינען קרט, דחאייט געזעהען ווערדע דח טרעקנע, חונד עו ווארד חויין:

אֶל־מָקוֹם אֶחָד וְהָיָה הַיַּבֵּשָׁה וַיְהי־כֵן:

(1) אח פֿאר ה' הידיעה חייט חונכטערזעטלכער. (2) דער בוכטחבע ו' בעדייטעט, חויין, חבער. (3) דיין גרונדלעהן אחד ון וואו חללע חרדמונגלעהן ען חויין ראשון, שני חו. ו. חוינען נחך דעס הויטמווערטע שטעהען. *ב רבתי

הוצאת המדפסה

של

המחבר

המחבר

המחבר

המחבר

המחבר

המחבר

המחבר

המחבר

המחבר

המחבר

המחבר

ינער

ווארטליכען איבערזעצונג

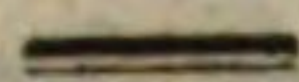
אונד

קורצען ערקלארונגען.

צור ערלייכטערונג

דעז אונטערריכטז אין דען איזראעליטישען שולען.

ספר בראשית.

A/53/245

פֿיורדא

שנת תרי"ז לפ"ק.

Bereschith 1. Theil.

FÜRTH.

Verlag von C. B. Gussdorfer.

Druck von Zürndorffer und Sommer.

1856.

¶amēšet hūmšě Tōrā Mit einer wörtlichen Übersetzung u. kurzen Erklärungen
zur Erleichterung des Unterrichts in den israelitischen Schulen

Bd.: 1

Fürth 617/1856

B.orient. 161 x-1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10272368-3